

Hitünk szent misztériumai

Pusztai László

Liturgikus dogmatika
Hittankönyv a 10. osztály részére

RÓMAI KATOLIKUS HITTANKÖNYVSOROZAT**HITÜNK SZENT MISZTÉRIUMAI**

Liturgikus dogmatika

10. évfolyam

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
Országos Hitoktatási Bizottsága
által készített
és az MKPK által 1996-ban jóváhagyott
Római Katolikus Hittan Tanterv alapján készült
Pax hittankönyvsorozat

Írta:

Pusztai László

a győri Prohászka Ottokár Orsolyita Közoktatási Központ
hittanára

Szerkesztette:

Arató László

A Márton Áron Kiadó igazgatója

Lektorálta:

Hrotkó Géza és Dr. Rédly Elemér
a győri Hittudományi Főiskola tanárai
Dr. Nyiredy Maurus OSB
plébános

A hittankönyvet engedélyezte:

Dr. Pápai Lajos püspök
EH 1651 – PI – 18/2004. sz.
Győr, 2004. augusztus 3.

Budapest, Győr 2004.

Új Ember – MÁRTON ÁRON KIADÓ

1053 Budapest, Kossuth L. u. 1.

Felelős kiadó: Papp Tamás igazgató

Nyomdai előkészítés: Új Ember-Márton Áron Kiadó

ISBN

Nyomás:

Hitünk szent misztériumai

Pusztai László

Liturgikus dogmatika

Hittankönyv a 10. évfolyam számára

Hittankönyv sorozat,

*amely a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
Országos Hitoktatási Bizottsága által készített
és az MKPK által 1996-ban jóváhagyott
Római Katolikus Hittan Tanterv alapján készült*

Római Katolikus Hittan tanterv és minta tanmenet**Őrfi Mária: Isten gyermekei vagyunk (2. javított kiadás)**

Keresztény alapismeretek

1. évfolyam: Általános iskola 1. osztálya részére (sok grafikával)

Őrfi Mária: Jézus tanítványai vagyunk

Jézus Krisztus az Isten fia, a mi Megváltónk

2. évfolyam: Általános iskola 2. osztálya részére (sok grafikával)

Őrfi Mária: Jézussal találkozunk

A bűnbocsánatban és az Oltáriszentségben – (Első szentgyónás és – áldozás)

3. évfolyam: Általános iskola 3. osztálya részére (sok képpel)

Pusztai László: A Katolikus Egyház istentisztelete

Liturgia

4. évfolyam: Általános iskolások (4. v. 5. oszt.) részére (sok képpel)

Pusztai László: Népem vagytok...

Ószövetségi olvasmányok

5. évfolyam: Általános iskolások (4. v. 5. oszt.) részére (sok képpel)

Pusztai László: Képek Egyházunk történelméből

Egyházfogalom

6. évfolyam: Általános iskola 6. osztálya részére (sok képpel)

Pusztai László: Isten szól hozzánk

Biblikus hittan, bérmálás távolabbi felkészülés

7. évfolyam: Általános iskola 7. osztálya részére (sok képpel)

Pusztai László: Szeresd az Istent!

Biblikus erkölcsstan, bérmálás távolabbi és közvetlen felkészülés

8. évfolyam: Általános iskola 8. osztálya részére (sok képpel)

Pusztai László: Ismerem enyéimet...

Egyháztörténelem, Isten üdvözítő tervének megvalósulása az Egyház történelmében

9. évfolyam: Középfiskola 5. ill. 3. ill. 1. osztálya részére (sok képpel)

Pusztai László: Hitünk szent misztériumai

Liturgikus dogmatika, az üdvtörténet misztériumai a liturgiában

10. évfolyam: Középfiskola 6. ill. 4. ill. 2. osztálya részére (sok képpel)

(Előkészületben, várható megjelenés a következő tanévre)

Pusztai László: Így élünk mi, keresztények

Erkölcsstan, az üdvtörténet erkölcsi tanulságai

11. évfolyam: Középfiskola 7. ill. 5. ill. 3. osztálya részére (sok képpel)

Pusztai László: Istennek elkötelezve

Hiszem, értem és vallom, az üdvtörténet alapjai az ész fényében

12. évfolyam: Középfiskola 8. ill. 6. ill. 4. osztálya részére (sok képpel)

Új Ember – Márton Áron Kiadó

1053 Budapest, Kossuth L. u. 1.

A szerző E-mail címe: serviam@freemail.hu

Márton Áron Könyvesbolt

1035 Budapest, Kórház u. 37.

Tel.: 368-9527, fax: 367-8415, E-mail: ujember-mak-bolt@drotposta.hu

(A Flórián Üzletközpont parkolója mögötti templomtornyos épület földszintjén.)

Az épület mögött ingyenes parkolási lehetőség.)

AJÁNLÁS

Szeretettel ajánlom Pusztai László „Hitünk szent misztériumai” c. liturgikus dogmatikáját a 10. osztályos tanulók számára.

Szépen kapcsolódik e könyvben a liturgia, mint Isten szent titkainak ünneplése, valamint e titkok értelmi megközelítése, amennyiben ez számunkra lehetséges.

Kívánom, hogy ez a hittankönyv is segítse diákjainkat az elmélyült kegyelmi életre, valamint arra, hogy „válaszolni tudjanak mindenkinek, aki a bennünk lévő reménység okát kérdezi.” (Vö. 1Pét 3,15)

Győr, 2004. augusztus 3.

Dr. Pápai Lajos
győri megyés püspök

A címdali képhez:

Ülésezik a II. Vatikáni Zsinat. (Róma, 1962-1965)

ELŐSZÓ

A 10. évfolyamon un. liturgikus dogmatikát tanulunk. **Célunk az életre szóló elkötelezettségre készülő fiatalok hitének hittani megalapozása.** A templomba járó keresztények a liturgikus év ünneplése során találkoznak a leginkább hitünk főbb misztériumaival, ez ad alapot arra, hogy az Egyház liturgiájából kiindulva bemutatjuk, hogy valójában mit ünneplünk, mire emlékeztetnek a liturgikus év ünnepei, hogyan van benne jelen Jézus Krisztus, aki jelenvalóvá teszi hitünk misztériumait.

Nevelési célunk, hogy az üdvtörténet misztériumainak felidézésével és azok ünneplésével bemutassuk az élő Isten szeretetét, Aki mindnyájunkat meghív, hogy majd részesei lehessünk a mennyei istentiszteletnek, az örök liturgiának is. Így **váljon a katolikus hit személyes meggyőződéssé,** amit képes belátni, befogadni (hiszem, mert az Egyház tanítja), megélni és másoknak továbbadni.

E könyvünkben nem akartuk újból leírni mindazt, amit már az előző hittankönyvekben megtalálunk; a liturgiáról *A Katolikus Egyház istentisztelete* című könyvben, vagy a liturgia történetéről a *Jézus Egyháza*, illetve az *Ismerem enyéimet* című könyvekben. Természetesen az ott leírtakat az egyes témák feldolgozásánál felidézhetjük, esetleg ki is bővíthetjük. Különösen ajánljuk, hogy **a hittan érettségire** készülőknél külön fakultáció keretében adjunk lehetőséget akár a liturgia történeti részletek, akár az egyes liturgikus szertartások részletes felépítésének megbeszélésére.

Ebben a tananyagban sokat merítettünk a II. Vatikáni Zsinat liturgikus határozatából, a Sacrosanctum Concilium című dokumentumból. Átvettük a Magyar Katolikus Katekizmusból jól ismert megfogalmazásokat. Megemlítjük még, hogy ezen könyv írásánál – a szerzők egyetértésével – sokat merítettünk a Hitünk és életünk című könyvből.

A középiskolás korú fiatalok katekézisére katolikus iskolában heti két óra áll rendelkezésünkre. Ezt figyelembe véve könyvünk **24 sorszámozott leckét** és köztük további **33 sorszám nélküli kiegészítő anyagot** tartalmaz, amelyek közül a legtöbb önálló leckeként is feldolgozható. Így ezt a könyvet ott is használni lehet, ahol hetente csak egy hittanórát tudnak biztosítani egy-egy osztálynak. A könyv tehát rugalmasan használható mind plébániai, mind iskolai katekézis céljára. A tanév elején tanmenetet készítő katekéta feladata, hogy az egyes témakörök anyagát - megfelelő számú órára elosztva - feldolgozza, figyelembe véve a Márton Áron Kiadó gondozásában megjelent Római Katolikus Hittan Tanterv és Minta Tanmenetet.

Fontosnak tartjuk, hogy az egyes témakörök feldolgozásánál éljünk az **interaktív tanítási módszer** lehetőségével. Ilyen témamegbeszélésekre a leckék végén lévő „Beszéljük meg!” részben adunk indítást. Ugyanakkor helyt kell adnunk a tanulók felmerülő kérdéseinek is, hiszen hitoktatásunk egyik feladata, hogy megtanítsák a ránk bízottakat, hogy a hit fényében, önállóan

gondolkodva is keressenek és a hittanár útmutatásával találjanak választ a bennük felmerülő kérdéseire.

Az egyes témakörök mindig egy-egy bibliai részletre alapozva fejtik ki a hitismereti anyagot, amelyet a katekétának tanítványai fejlettségét és a tényleges kateketikai lehetőségeket figyelembe véve kell feldolgoznia.

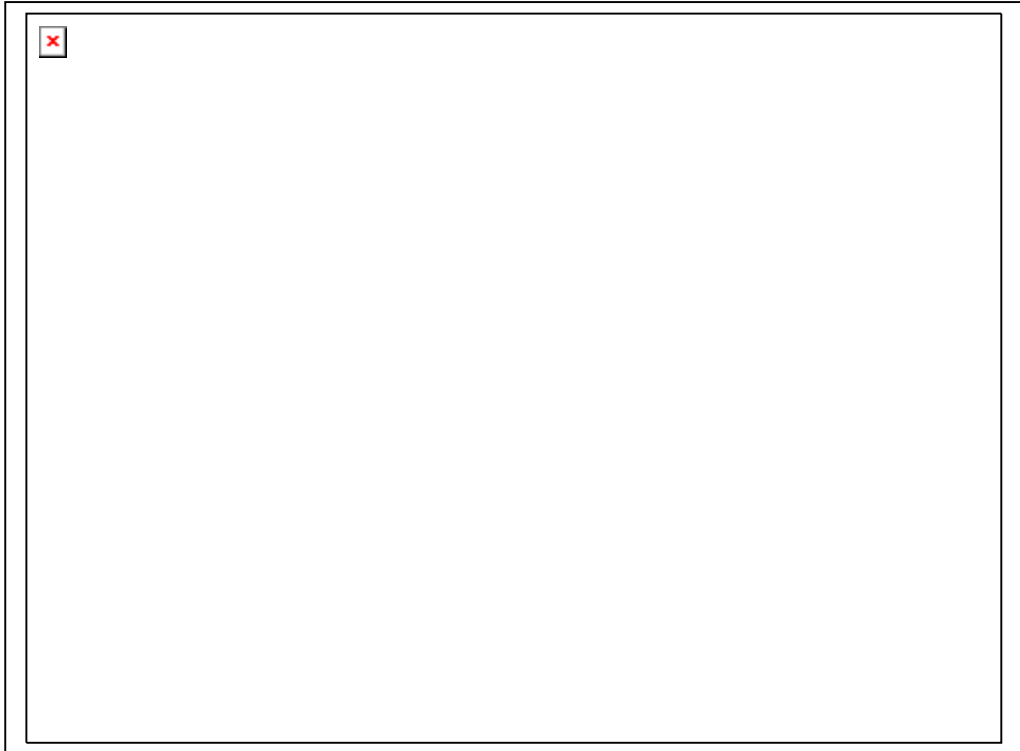
Reméljük, hogy ez a hittankönyv hatékonyan segíti a hittanárokat a katekumenális katekézisben, hogy el tudják vezetni tanítványaikat a **személyes megtérésre és a keresztény életre szóló elkötelezettség vállalására.**

Győr, 2004. pünkösdjén

Dr. Rédly Elemér
teológiai tanár

I. HITÜNK MISZTÉRIUMAIT ÜNNEPELJÜK

1. A KERESZTÉNYSÉG ÉLŐ HIT

(Jn 3,16-17)

 „**Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen. Isten nem azért küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ.**”

Jézus tanítása örömhír

Isten, aki a világ teremtő Ura, elküldte Szent Fiát, Jézus Krisztust, hogy minket tanítson, megváltson és üdvözítsen. **Jézustól tudjuk meg**, hogy Isten, aki **Mennyei Atyánk, mennyire szeret** bennünket, bűnös embereket.

Ez a végtelen szeretet készletet minket viszonszeretetre. Az keresztény, aki hisz Jézus Krisztusban, megkeresztelkedik és tanítása szerint él. Keresztény módon élni nem könnyű feladat: Jézus szavai azonban bátorítanak és megerősítenek bennünket. Jézus Krisztus, a mi Megváltónk és Üdvözítőnk, öröktől fogva Isten élő és életet adó Igéje. Amikor az „Ige testté lett” azaz Fiúisten emberré lett, Jézus személyében az Isten belépett az emberiség történelmébe.

Jézus úgy tanított, mint akinek hatalma van. **Tanítása** nem elvont hit és tananyag, nem normák és követelmények rendszere, nem szép szokások és hagyományok gyűjteménye, hanem **élő és éltető hit: személyes szeretetkapcsolat a Szentháromság egy Istennel**. Erről az Istenhez való kapcsolatunkról vannak ismereteink, ezek a hitgazságok; ez az Istenhez való kapcsolat készletet minket Jézus követésére, ezeket foglalják össze keresztény erkölcsi törvényeink; és ez az Istennel való kapcsolat látszik meg mind ünnepnapjaink, mind hétköznapjaink gyakorlatában. Ezek nyilatkoznak meg vallásos szokásainkban.

Amikor az Ige a Fiúistent, a második isteni személyt jelöli, akkor nagy „I” betűvel, (pl. Isten élő Igéje), amikor az ige Isten üzenetét, tanítását, szolgálatát stb. fejezi ki, akkor kis „i” betűvel írjuk, (pl. igehirdetés).

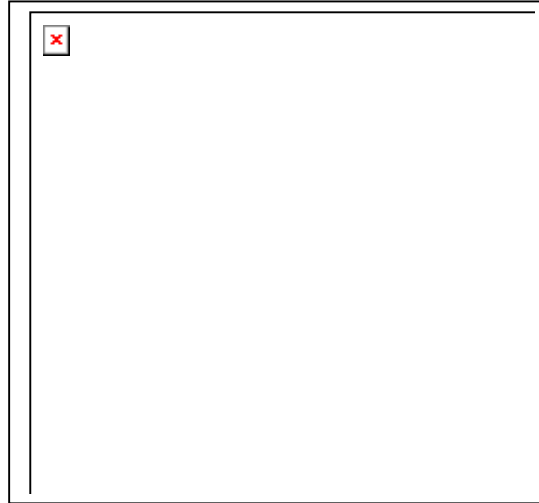
Keresztény életünk Isten Jézus Krisztusban felismert szeretetének tudatos viszonzása.

(Mt 11,29-30. – Mt 16,24)

 Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalmát. Az én igám édes, és az én terhem könnyű... Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye keresztjét és kövessen.

Jézus felszólít követésére

Jézus – aki Mennyei Atyánk ismeretére és szeretetére tanít minket, aki kegyelmi erejével, irgalmasságával is kitárult az ember felé, hogy megszentelje, és az üdvösségre vezesse –, felszólít minket, hogy kövessük őt. Ő az élő Isten örök Igéje, aki a Szentlélek által megnyitja értelmünket, hogy megértsük a Szentírást. Nem csak **tanít és hív**, hanem **erőt is ad**, hogy követni tudjuk őt.

Ebben a liturgikus dogmatika hittankönyvben, az Egyház

liturgiájából kiindulva végiggondoljuk hitünket. Célunk, hogy az üdvtörténet misztériumainak felidézésével és azok ünneplésével **bemutassuk az élő Isten szeretetét, aki mindnyájunkat meghív**, hogy majd részesei lehessünk a mennyei istentiszteletnek, az örök liturgiának is. Így váljon a katolikus hit személyes meggyőződésévé, amit képes belátni, befogadni (hiszem, mert az Egyház tanítja), megélni és másoknak továbbadni.

A kereszténység élő hit: Személyes kapcsolat Istennel, aki megszólít és hív minket, akinek szavára egész életünkkel válaszolunk.

♫ **Énekeljünk! É.E. (Éneklő Egyház) 163/1**

Itt jelen vagyon az Istennek Fia,
itt jelen vagyon feláldozott Bárány,
Itt jelen vagyon erős, igaz Isten
a Jézus Krisztus!

Isten "fogadóórája" határtalan. Ő meghallgat mindenkor minden imát, amelyet a bizalom sugall. (P. Leppich)

? Beszéljük meg!

Hol nevezték először a tanítványokat keresztényeknek?

Mit jelent számomra, hogy én is keresztény vagyok?

ISTEN MEGSZÓLÍTTJA AZ EMBERT

(Zsid 1,1-2)

 Sokszor és sokféle módon szólt Isten hajdan az atyákhoz, ezekben a végső napokban Fiában szólt hozzánk.

Kinyilatkoztatás

Jóságában és bölcsességében az Isten úgy határozott, hogy kinyilatkoztatja önmagát és tudunkra adja akaratának szent titkát... hogy őket meghívja és befogadja saját közösségébe.

Isten benső életét és terveit csak az ismerheti meg, akinek ő kinyilatkoztatja magát. Az általa kiválasztott emberek közvetítették üzenetét az emberek számára. **A kinyilatkoztatásból megtudjuk, hogy:**

- a világ teremtő Ura, az egy Isten három személyben él,
- Ő a mi Mennyei Atyánk, aki bűneink ellenére is szeret minket,
- Jézus Krisztus a második isteni személy, Isten egyszülött Fia, aki értünk emberré lett, hogy életével, halálával és feltámadásával megváltson minket,
- Jézus Krisztus elküldte a Szentlelket, aki a világ végéig az Egyház éltető lelke.

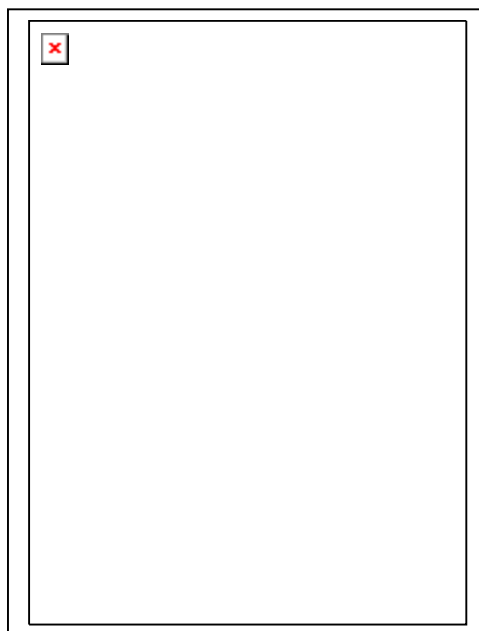
A Szentírásból megismerhetjük Isten üdvözítő tervét, amellyel minket embereket – akiket saját képmására alkotott és akiknek értelmet és szabad akaratot adott – meghívott örök országába, hogy szentháromságos isteni életének, az örök boldogságnak részesei legyünk. (Ezt az állapotot nevezzük mennyországnak.)

„**A kinyilatkoztatás:** Isten misztériumának és üdvözítő tevékenységének kinyilvánítása a történelemben, amely Isten részéről az ember felé személyes közlés formájában történik, s ennek a közlésnek a tartalma lesz a többi ember felé elmondandó üdvösségüzenet.”(DCG. 37.)

A kinyilatkoztatás az Isten üzenete az emberekhez.

Isten azt üzenete az embereknek, hogy szereti őket, megváltja bűneiktől, és életében részesíti. Új kinyilatkoztatást azért nem várunk, mert Isten teljesen kinyilatkoztatta önmagát Jézus Krisztusban.

Magán-kinyilatkoztatásnak nevezzük Istennek olyan üzenetét, melyet csak egyes embereknek vagy csoportoknak ad. (Pl. Lourdes, Fatima stb.)

Misztérium – hitünk titka

(Mt 13,11)

 Nektek megadatott, hogy megértsétek a mennyek országának titkait.

A misztérium olyan igazság, olyan esemény vagy tapasztalat, **ami előtt az ember „elnémul”**, amihez az embernek nincs mit hozzá tennie. A Biblia kétféle értelemben használja ezt a fogalmat. Egyrészt olyan **eseményre vagy jelenségre** utal vele, amelyben az Isten és az ember találkoznak egymással, amikor Isten önmagát, kegyelmét adja ajándékkul az embernek. Másrészt a misztérium számunkra rejtett, **felfoghatatlan igazság**, Isten terve velünk emberekkel.

A mindennapi életben sok olyan titokzatos dolog van, amit sokan nem értenek meg. Például sokan nem értjük, hogyan működik egy számítógép. Nem értjük, de mégis működik. A tudósok, a szakemberek sok mindent megmagyaráznak ebben a világban, de még ők sem értenek és tudnak mindent. Ezért kutatnak, hogy minél jobban megismerjük ezt a világot, amelyben élünk, és amelyben az Isten által teremtett törvények működnek.

Hitünknek is vannak ilyen titkai, misztériumai, ezek olyan tények és igazságok, amelyekre Isten tanít nekünk előbb prófétái, majd pedig közvetlenül Jézus Krisztus által. **Ezeket** emberi értelmünkkel sokszor még belátni sem tudjuk, mégis **elfogadjuk, mert** hiszünk Istenben, **hiszünk Jézus Krisztusban**, és amit ő tanít az akkor is igaz, akkor is úgy van, ha nem értjük és még a képzeletünket is felülmúlja. Az emberi értelmet felülmúló tanítását Jézus csodákkal, (pl. betegek gyógyításával stb.) igazolta.

Hittel valljuk, hogy Isten mindenható és mindent tudó, ugyanakkor azt is tudjuk, hogy Isten értelmet és szabad akaratot adott nekünk. Ez a két igazság emberi ésszel úgy tűnik kizárják egymást: Ha Isten mindenható és mindentudó, akkor hogyan lehetek én szabad? És ha szabad vagyok, akkor honnan tudja, hogy én szabad elhatározásomból mit fogok dönteni, mit fogok tenni?

Erre és más hasonló kérdésekre, amíg Istenről véges **emberi ésszel** alkotunk fogalmat, **aligha** fogunk megoldást találni. Ám azért, mert valamit elképzelni sem tudunk, abból még nem következik, hogy az lehetetlen.

A térben lévő két kitérő egyenes síkra vetített árnyéka azt a látszatot kelti, mintha metszenék egymást, pedig a valóságban nem is érintkeznek.

Hitünk misztériumait csak azok fogadják el, akik hisznek Istenben, hisznek Jézus Krisztusban. A hittudósok és a szentek a misztériumokat szemlélve kutathatják és megsejthetik azok összefüggését, nagyszerűségét és jelentőségét, és tisztázni tudják a felmerülő tévedéseket vagy félreértéseket.

A misztériumok hitünknek azon igazságai, amelyeket egyedül Isten üzenetéből, a kinyilatkoztatásából ismerhetünk meg.

2. A SZENTÍRÁS

(2Tim 3,16-17)

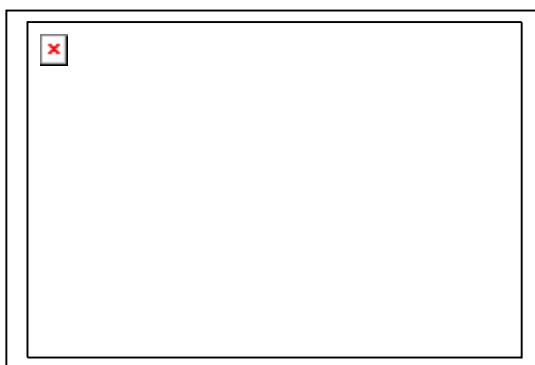
 Minden Írás, amit az Isten sugalmazott, jól használható a tanításra, az érvelésre, a feddésre, s az igaz életre való nevelésre, hogy az Isten embere tökéletes legyen és minden jóra kész legyen.

A Szentírás – Biblia

A „Biblia” görög eredetű szó; jelentése: könyvek, könyv. A zsidó, majd a keresztény ember számára a „könyv” a Szentírás volt. Ezért nevezzük a Szentírást Bibliának.

A Szentírás az Istentől sugalmazott könyvek gyűjteménye.

A Szentírásba azok a könyvek tartoznak, amelyeket az Anyaszentegyház Istentől sugalmazottnak ismer el. **A sugalmazás** a Szentléleknek az a tevékenysége, amellyel biztosítja, hogy a szent könyvek szerzői Isten üzenetét, az üdvösségre vezető igazságot tévedés nélkül írják le. A Szentírás könyveit két részre osztjuk: az **Ószövetség** és az **Újszövetség** könyveire.

A Szentírás sugalmazásáról és igazságáról

A Biblia keletkezési módját tekintve egészen egyedülálló könyvgyűjtemény. Az isteni kinyilatkoztatást, melyet a Szentírás szövege tartalmaz és elénk tár, **a Szentlélek sugalmazására foglalták írásba**. A Szent Könyvek megírására Isten embereket választott ki, akiket erejük és képességeik birtokában úgy használt föl, hogy miközben bennük és általuk Ő maga cselekedett, mint valódi szerzők mindazt, de csak azt foglalják írásba, amit Ő akar.

A Szent Írók, nem „diktálásra” írtak, hanem Isten irányításával maguk fogalmazták meg azt a mondanivalót, amit Isten leírásra közölt velük. Az író úgy mondja el Isten üzenetét, hogy ismereteinek, erkölcsi felfogásának és egyéni kifejezőmódjának ruhájába öltözteti a lényegét, a mondanivalót. A sugalmazással ugyanis Isten nem változtatja meg a szent író világméretű, felfogását és kifejezőmódját, hanem csak az üzenet tévedésmentes közlését biztosítja. A mondanivaló lényege, amit el kell fogadnunk, mindig igaz és jó. Ebben a Szentírás nem tévedhet. A megfogalmazásban azonban előfordulhatnak pontatlanságok, mai tudásunk szerint hibák is, amik az akkori gondolkodásmódot és tudásszintet tükrözik. Pl. : megállt a nap az égen; a nyúl kérődző állat; a kígyó földet eszik stb.

A Szent Írók Isten indítására fogtak íráshoz és az Ő vezetésével dolgoztak. Ezért mondjuk, hogy a szent iratoknak Isten a főszerzője, ugyanis Ő sugalmazta az írókat, illetve művét.

A sugalmazott könyvek **az Isten üzenetét tanítják**. Mindazt, amit a sugalmazott szerzők, vagyis a szent írók állítanak, a Szentlélek állításának kell tartani, ezért hinnünk kell, hogy **amit Isten a mi üdvösségünkre le akart írni** a szent iratokban, azt a Szentírás könyvei biztosan, hűségesen és tévedés nélkül tanítják.

A sugalmazás a Szentléleknek az a tevékenysége, amellyel biztosítja, hogy a szent könyvek szerzői Isten üzenetét, az üdvösségre vezető igazságot tévedés nélkül írják le.

Az Ó- és Újszövetség könyveit egész terjedelmükben, minden részükkel együtt szentnek és kánoninak tartja az Anyaszentegyház az apostoli hit alapján, mivel a Szentlélek sugalmazására írták le azokat (vö. *Jn 20,31. – 2Tim 3,16. – 2Pt 1,19--21. – 3,15--16*), Isten a szerzőjük, és mint Szentírást kapta az Egyház.

Irodalmi műfajok a Szentírásban

Mivel pedig Isten a Szentírásban **emberek által emberi módon** beszélt, a Szentírás magyarázójának, hogy megláthassa, mit akart velünk közölni Isten, figyelmesen meg kell vizsgálnia, hogy a szent írók mit akartak mondani, és szavaik által mit akart kinyilatkoztatni Isten.

A szent írók szándékának kiderítése végett egyebek közt **ügyelni kell az irodalmi műfajokra** is. Az igazság ugyanis nem egyformán jelenik meg és fejeződik ki történeti, a prófétai, a költői vagy más műfajú szövegekben.

A Szentírás valamennyi könyve Isten üzenetét tartalmazza, bár ezek a könyvek tartalmukban, jellegükben és műfajukban igen eltérnek egymástól. Ennek megfelelően csoportosíthatjuk a Szentírás egyes könyveit.

Az Ószövetség könyvei a Jézus Krisztus születése előtt adott isteni üzenetet tartalmazzák. Az ide tartozó 45 könyvet négy csoportba soroljuk. Ezek a „törvény” könyvei, a „történeti” könyvek, a „próféták” és a „tanító” könyvek.

Az Újszövetség könyveiben pedig a Jézus Krisztus és az apostolok által adott üzenetet találjuk. Ennek 27 könyvét szintén négy csoportba osztjuk: „evangéliumok”, egy „történeti könyv”, „apostoli levelek” és egy „prófétai” könyv.

A Szentírás kánonja

A Szentírásba azok a könyvek tartoznak, amelyeket az Anyaszentegyház Istentől sugalmazottnak ismer el. Az Egyház az apostoli hagyomány alapján tudta megítélni, hogy mely írásokat kell fölvennie a szent könyvek jegyzékébe. **A teljes jegyzéket a Szentírás „kánonjának” nevezzük.** E szerint az Ószövetség 45 (Jeremiás könyvét és a Siralmakat egy könyvnek vesszük), az Újszövetség 27 könyvből áll. (A Szentírás könyveinek felsorolását és nevüknek rövidítését könyvünk végén találhatjuk meg a függelékben.)

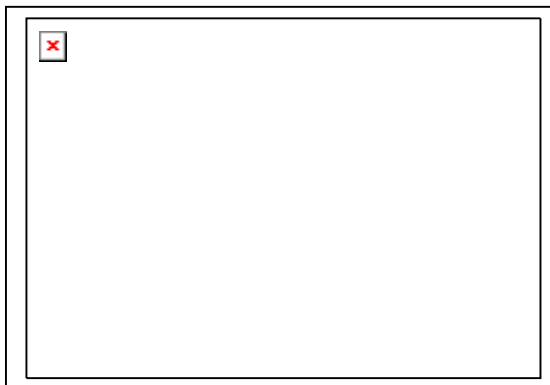
Hogyan idézzük a Szentírást? A Szentírást már a középkorban fejezetekre és versekre osztották, hogy az idézet helyét pontosan meg lehessen jelölni. A jelölés módja: pl. Lk 12,7-9. A betű a könyv nevét rövidíti, az első szám a fejezetet, a vessző után következő szám (számok) pedig a verseket (mondatokat) jelöli.

A kezünkben lévő Szentírás

A szent iratokat Isten népe megkülönböztetett módon őrizte. Rendszeresen olvasták, másolták, majd különféle nyelvekre lefordították. Az eredeti kéziratok mind elvesztek. A Szentírás szövegét **a szüntelen másolás** őrizte meg.

A Szentírás szövegének eredetiségét és

megbízhatóságát az a több ezer szövegtanú bizonyítja, amely a könyvnyomtatás előtti évezredből ránk maradt. A szövegtanúk összehasonlítása bizonyítja, hogy a másolók gondosan dolgoztak és a szövegbe tartalmi hibák nem kerültek.

A kezünkben levő Szentírás szövege lényegében megegyezik az eredeti szöveggel.

(1Tim 2,4)

Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére.

Isten üdvösségterve

Isten üdvösségterve azt jelenti, hogy Isten, aki nekünk értelmet és szabad akaratot adott, **mindnyájunkat meghívott az örök életre.**

A Szentírásból ismerhetjük meg azt, **hogyan valósult meg Isten üdvösségterve a történelemben:** hogyan készítette elő az Isten az Ószövetség népének történelmében a Megváltó eljövetelét; hogyan valósította mindezt meg Jézus Krisztus megtestesülésével, megváltó halálával és feltámadásával. Az újszövetségi Szentírásból azt is megtudhatjuk, hogyan indult el az Egyház élete, hogyan folytatja a Szentlélek az emberek üdvözítésének művét.

A SZENTÍRÁS AZ EGYHÁZ ÉLETÉBEN

Az Isten szava ma is élő és hatékony, az Egyház hitének éltetője. A hívek lelkének tápláléka, és el nem apadó forrása. Fontosnak tartjuk, hogy **minden hívő keresztény** ember hozzájuthasson és rendszeresen **olvassa a Szentírást**.

A Szentírás a hittudománynak egyik forrása. **A Szentírás szavából táplálkozik** az ige szolgálata, a katekézis és minden keresztény tanítás, amelyben előkelő hely illeti meg a liturgiában elhangzó homíliát (szentbeszédet).

A katekézis hívő keresztény életre vezető oktató-nevelő tevékenység. Nemcsak ismeretközlés, hanem elsősorban nevelés, ismeretközlés által. A katekizmus a keresztény hitismereteket összefoglaló írás (könyv). Ilyen a Katolikus Egyház Katekizmusa (KEK), vagy a Magyar Katolikus Katekizmus (MKK).

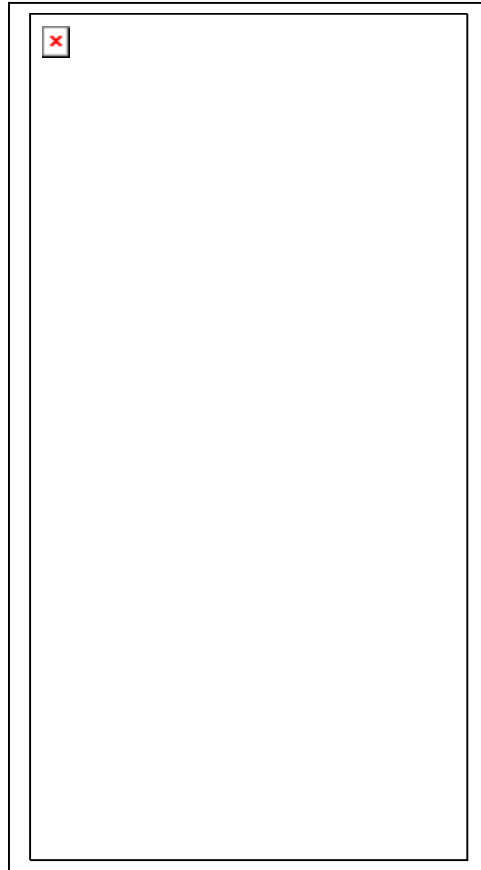
A Szentlélek a Szentírás értelmezője

Amikor a Szentírást olvasva meg akarjuk ismerni Isten nekünk szóló üzenetét, akkor a Szentírást **ugyanazon Szentlélek segítségével kell olvasni és magyarázni, mint akinek sugalmazására készült**. A szent szövegek helyes értelmezésénél ugyanilyen gonddal kell szemmel tartani a teljes Szentírás tartalmát és egységét, figyelembe véve az egész Egyház élő hagyományát és hivatalos tanítását.

A Szentírás magyarázóinak az a dolguk, hogy e szabályok szerint törekedjenek a Szentírás értelmének mélyebb megértésére és kifejtésére. Megfogalmazott véleményük végső fokon az Egyház hivatalos állásfoglalásának van alávetve. Az Egyházat ugyanis a Szentlélek óvja meg a tévedéstől.

(Vö. ApCsel 8,27-35.)

 *Az etióp királynő udvari tisztje kocsiján ülve Izajás prófétát olvasta... Fülöp odasietett, és megkérdezte: „Érted, amit olvasol?” „**Hogyan érthetném – felelte –, ha nincs, aki megmagyarázza nekem?**” Aztán*

arra kérte Fülöpöt, hogy szálljon fel és üljön mellé... Fülöp elkezdte a magyarázatot, és az Írásból kiindulva hirdette neki Jézust...

A Szentírás magyarázása, értelmezése

A magyarázónak tehát azt az értelmet kell keresnie, melyet a szent szerző az adott körülmények között a maga korának és kultúrájának megfelelően, az akkori irodalmi műfajok segítségével akart kifejezni és fogalmazott meg. Mert annak helyes megértéséhez, hogy a szent szerző mit akart mondani írásával, figyelni kell egyrészt a szent író korában szokásos általános gondolkodás-, szólás- és elbeszélésmódokra, másrészt az akkori társadalmi érintkezési formákra.

Régi hagyomány szerint a Szentírásnak kettős értelme van: szó szerinti és lelki. Ez utóbbi lehet allegorikus, morális és anagógikus. E négyfajta értelem mély összhangja biztosítja az Egyházban a Szentírás élő olvasásának egész gazdagságát.

Szó szerinti értelem (*sensus litteralis*). A Szentírás szavainak jelentése, amelyet a helyes magyarázat szabályait betartó egzegézis fogalmaz meg.

Lelki értelem (*sensus spiritualis*). Az isteni terv egységének következtében nemcsak a Szentírás szövege, hanem az elmondott valóságok és események is jelek lehetnek.

1. Allegorikus értelem. Az eseményeket sokkal mélyebben megérthetjük, ha ismerjük azt a jelentést, amit Krisztusban bírnak. Így pl. a Vörös-tengeren történt átkelés Krisztus győzelmének, s így a keresztségnek jele.

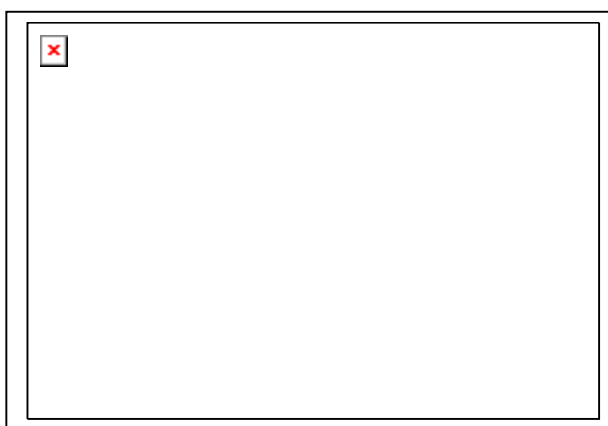
2. Erkölcsi értelem. A Szentírásban elbeszélte eseményeknek a helyes cselekvésre kell vezetniük. „A mi okulásunkra írták meg mindezeket” (1Kor 10,11).

3. Anagógikus értelem. A dolgokat és eseményeket örökkévalóságba mutató jelentésükben is szemlélhetjük, amennyiben örök Hazánk felé vezetnek (a görögben: anagógé) minket. Így például a földi Egyház a „mennyei Jeruzsálem” előképe.

Figyelünk Isten szavára

Számunkra a Szentírás több, mint régi érdekesség vagy történelmi forrás, a Szentírás Isten üzenete az emberekhez. Akár

közösségben akár egyedül olvassuk a Szentírást, mindig azt keressük: **Mit üzen nekem Isten?** Mit akart elmondani a szent író, és hogy Isten mit akart az ő szavakon keresztül számunkra kinyilatkoztatni.

Ezt akkor tudhatjuk meg, ha többek között

ismerjük azoknak az embereknek a világát, akiknek az üzenet először elhangzott. Ezért kívánatos, ha a Szentírás olvasásával párhuzamosan tanulmányokat végzünk a Biblia korának világáról, vagy elolvassuk a szentírástudósok magyarázatait. Mindenképpen fenntartással kell fogadnunk, azoknak a „Szentírás magyarázatait”, akiknek a tanítása nem felel meg az Egyház tanításának. (Vö. 2Tim 3,13-17. – 2Tim 4,4-1)

A Biblia ma is a világ legolvasottabb könyve

A könyvnyomtatás feltalálásakor a Biblia volt az első nyomtatásban megjelent könyv. Amikor pedig valamely nép keresztényé lett, hamarosan lefordították nyelvére a Szentírást. A lefordított Szentírás a legtöbb nép életében kulturális szempontból is korszakalkotó esemény volt. Nyelvük legtöbbször a fordítás által lett „irodalmi” nyelvvé. A Biblia volt az írni- olvasni tanulók olvasókönyve. A Biblia hatása a művészetek szinte valamennyi területén meglátszik. Sok művészi alkotást meg sem érthetünk a Biblia világának ismerete nélkül.

Magyar nyelvre először a latin szövegből fordították le a Szentírás egyes részeit, (Báthori László, kb. 1470-ben) majd pedig a XV. és XVI. században az egész Szentírást. Azóta a magyar nyelv is sokat fejlődött, ezért készültek és készülnek újabb fordítások. Ezeket már az eredeti héber, arám és görög szövegekből fordítják a mai magyar nyelvre.

♪ Énekeljünk! SZVU 261/1-2.

Hallottuk, Isten, a te szent igédet,
szívünkbe vessük sok kegyes intésed.
Azt fogjuk követni,
soha meg nem vetni,
csak te add szent malasztod,
legyen rajtunk áldásod.

Tarts meg, Úristen, az egy igaz hitben,
tarts meg örökké te szent kegyelmedben.
Szent igéd értelme
bűn ellen védelme
legyen a mi lelkünknek,
erre segíts bennünket.

? Beszéljük meg!

Olvasd el a 2Tim 3,16-17-t, és keress példákat a Szentírásból! Hogyan szól hozzánk az Isten?

Melyik mai irodalmi műfajhoz hasonlíthatjuk az egyes szentírási könyvek műfaját?

Hogyan őrizte meg az Egyház hitelesen Jézus örömhírét?

A Bibliát miért látják el magyarázó jegyzetekkel? Miért kell elfogadniuk a Szentírás magyarázóinak az Egyház Tanítóhivatalát, miért nem elégséges csupán a Szentlélek sugalmazására hivatkozni? (Vö. 2Pt 3,15-16)

3. A SZENTHAGYOMÁNY ÉS A TANÍTÓHIVATAL

(Lk 10,16)

 Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket elutasít, engem utasít el, aki pedig engem elutasít, azt utasítja el, aki küldött.

Amiket Isten kinyilatkoztatott, azokról úgy gondoskodott, hogy minden időkre hitelesen és hiánytalanul megmaradjanak. Ezért adott az Úr Jézus mennybemenetele előtt megbízást az apostoloknak az evangélium terjesztésére:

(Mt 28,18-20)

 Én kaptam minden hatalmat égen és földön. Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.

Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást **Anyaszentegyházára bízta. Ezt a megbízást és felhatalmazást nevezük Tanítóhivatalnak.** Az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást úgy adja tovább, hogy hűségesen őrzi az apostoli igehirdetést, benne a sugalmazott Szentírást. A Szenthagyomány megőrzői között találjuk az első századok keresztény íróit, akik több mindent leírtak, amit a Szentírásban nem találunk meg.

A Szenthagyomány az Apostolok élő tanítása, amelyet az Anyaszentegyház igehirdetésével ad tovább.

Az apostolok az evangélium hirdetésére munkatársakat választottak ki, akiket megbíztak, hogy velük egyetértésben tanítsanak. **A püspökök** az apostolok felszentelt utódai, az Egyház hitének tanítói, akik **az apostoloktól vették át és adják tovább a tanítói megbízást.** Ez az apostoli „Tanítóhivatal” biztosítja Isten üzenetének, Jézus tanításának hiteles továbbadását.

Ehhez a hitletéteményhez ragaszkodik Isten egész szent népe, amikor állhatatosan kitart az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban (vö. ApCsel 2,42). Innét van **az egyházi vezetés és a hívek páratlan egyetértése** a hagyományos hit megtartásában, gyakorlásában és megvallásában.

Az egyházi Tanítóhivatal feladata, hogy megőrizze és hitelesen magyarázza Isten írott vagy ránk hagyott igéjét, a Szenthagyományt.

A Tanítóhivatal nem Isten szava fölött áll, hanem annak szolgálatában. Tekintélyét Jézus Krisztus nevében gyakorolja.

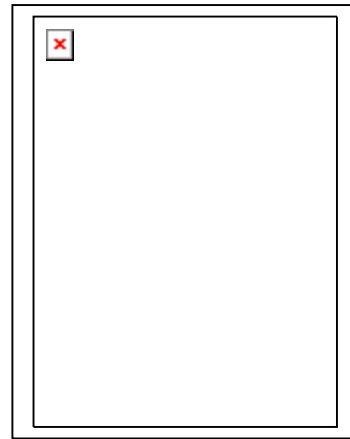
A Szentlélek, az Egyház életető lelke vezeti az Egyházat a tanításban.

Zsinat

A zsinat a görög szinodus szóból származik, jelentése: összejövétel, (szün = össze; hodosz = út). – **Az Egyházban zsinatnak** (szinodusnak) **neveznek** minden összejövételt, amelyen az Egyház képviselői a közösség hitét és életét érintő ügyekben tárgyalnak és döntenek. A résztvevők szempontjából **megkülönböztetünk**: egyetemes, egyházmegyei, egyházközi ... zsinatot.

Egyetemes zsinat: a világ-egyház püspökeinek a római pápával való ünnepélyes tanácskozása az Egyház életének legfontosabb kérdéseiről.

A zsinatokon az egész Egyházat (részegyházat) érintő kérdésekben a résztvevők döntéseket hoznak, melyek kihirdetésük után minden keresztény hívőre nézve kötelező érvényűek. A vita az Egyház javát szolgálja. A Jeruzsálemben megtartott első zsinaton (Kr.u. 49) az apostoli testület döntését az egész közösség elfogadta. Azóta a történelem folyamán számos kisebb-nagyobb zsinatot tartottak.

Ex cathedra – a pápai tévedhetetlenség karizmája

Az igaz hitet tévedés nélkül a pápa és a vele egységben lévő püspökök tanítják. Az Egyház a hit és az erkölcs tanításában **nem tévedhet**. Az Egyház tévedhetetlenségét Krisztus ígérete és a Szentlélek tevékenysége biztosítja.

Ex cathedra tanításnak nevezzük, amikor **a pápa hit és erkölcs dolgában** ünnepélyesen és végérvényesen **tanít** valamely igazságot, **közösségben a katolikus Egyház püspökeivel**. Teszi ezt arra a tekintélyre hivatkozva, amelyet Krisztus adott Egyházának, Péternek és utódainak.

A Szentírást és a Szenthagyományt tévedés nélkül a katolikus Egyház magyarázza.

„Éppen ezért, azzal a tekintéllyel, amelyet Krisztus adott Péternek és utódainak, közösségben a katolikus Egyház Püspökeivel, megerősítem, hogy az ártatlan emberi élet közvetlen és szándékos kioltása mindig súlyosan erkölcstelen. E tanítást – amely azon íratlan törvényen alapszik, amelyet az értelem világosságával minden ember megtalál a saját szívében (vö. Róm 2,14-15). – megerősíti a Szentírás, folyamatosan tovább adja az Egyház hagyománya, és hirdeti a rendes és egyetemes Tanítóhivatal.”

II. János Pál Az élet evangéliuma c. körlevél 57. pontja.

(Zsid 13,9)

 Ne hagyjátok, hogy különféle megtévesztő tanítások félrevezessenek benneteket.

Dogma – megfogalmazott hittétel

A Szentírást és a Szenthagyományt tévedés nélkül a katolikus Egyház magyarázza. Az egyházi Tanítóhivatal Krisztustól kapott teljes tekintélyével él, amikor egyes hittételeket megfogalmaz, és a hívők számára kötelező formában terjeszt elő olyan igazságokat, amelyeket az isteni Kinyilatkoztatás tartalmaz, vagy az ilyen igazságokkal összefüggő igazságokat számunkra érthető módon előad. Ezeket az egyházi **Tanítóhivatal által megfogalmazott hittételeket nevezük dogmáknak**. Ezek megbízhatóságát a Szentlélektől vezetett egyházi **Tanítóhivatal tekintélye** biztosítja.

Az egyes hittételek, dogmák összefüggéseit és összetartozását Krisztus misztériuma kinyilatkoztatásának egészében lehet megtalálni (vö. KEK 88-90).

Az Egyházban már a **kezdetektől fogva törekedtek a hit egységére**. A döntőbíró szerepét az első századoktól kezdve Péter apostol és az apostoli kollégium utóda, a püspökök testülete tölti be a pápa vezetésével. Egybehangzó tanításuk, valamint a zsinati megfogalmazások megfellebbezhetetlen igazságnak számítanak.

A dogma jelentősége abban nyilvánul meg, hogy kifejezi az Egyház önértelmezését, amennyiben a kinyilatkoztatás tévedhetetlen hordozójának tudja magát: Lehetővé teszi a közös hitvallást, **megteremti a hitbeli egységet**, és eligazítást ad hitbeli kérdésekben. A dogmatika tárgya tehát az Egyház hite.

Tanítóhivatal által megfogalmazott hittételeket dogmáknak nevezük.

? Beszéljük meg!

Mikor volt az első (apostoli) zsinat, miről döntöttek (vö. ApCsel 15,1-34)?

Melyik zsinatokon hirdették ki Krisztus isteni és emberi természetének egységét és Mária Istenanyaságát?

Melyik volt az utolsó egyetemes zsinat? Mikor volt?

HITÜNK LEGFONTOSABB IGAZSÁGAI

A különböző hitvallások

Az evangéliumokban Jézus életét és tanítását úgy írták le, ahogy azt az apostolok hirdették. Ennek a tanításának legfontosabb igazságait rövidebb-hosszabb hitvallásokban foglalták össze. **Az egyik legrégebb hitvallás az apostoli hitvallás**, amelyben megvalljuk, hogy hiszünk a háromszemélyű egy Istenben: az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben.

A legrégebb összefoglalások az apostoli hitvalláson kívül a **Didache**, mely görög nyelven készült. 16 fejezetében az apostolok tanítását olvashatjuk. A kutatások eredménye szerint Kr. u. 80 - és 120 között írták Antióchiában. Később a niceai hitvallás, majd a zsinati hitvallások. Az egyik legutóbbi összefoglalása VI. Pál pápa hitvallása. Hitünk igazságainak bővebb összefoglalásai a katekizmusok.

A vasárnapi és ünnepi **szentmiséken** ünnepélyesen is megvalljuk keresztény hitünket az apostoli hitvallás, vagy a niceai- konstantinápolyi hitvallás elmondásával.

A hitigazságok hierarchiája

Az üdvösségről szóló üzenetben az igazságoknak bizonyos hierarchiája létezik, ami a **hitigazságok teológiai egymásra épülését jelenti**. Ez nem azt jelenti, hogy az egyik igazság jobban, a másik kevésbé tartozik a hithez, hanem hogy bizonyos igazságok más igazságokra támaszkodnak, és azoktól kapják magyarázatukat.

Ám mindjárt más lesz a sorrend, ha valakit, aki még nem hisz, fokozatosan akarunk elvezetni a hitre, Isten ismeretére és szeretetére. Ebben az esetben figyelembe kell venni, mi az, amit már ismer, és milyen további lényeges ismeretekre van szüksége, hogy a hit felé, illetve a hitben a következő lépést megtegye. Ismét más lesz a fontossági sorrend, ha valakinek az a feladata, hogy röviden foglalja össze hitünk tanítását, Jézus örömhírének lényegét.

Hitünk igazságait **négy pillér** köré lehet csoportosítani:

- Az Atya, a Fiú és a Szentlélek, a mindeneget teremtő Isten misztériuma;
- A megtestesült Ige, a Szűz Máriától született Krisztus misztériuma, aki a mi üdvösségünkért szenvedett, halt meg és támadt fel;
- A Szentlélek misztériuma, aki jelen van az Egyházban, megszenteli azt és irányítja, Krisztusnak, a mi Urunknak és Üdvözítőnknek eljövételéig;
- Az Egyház misztériuma, szeretetközösség, amely Krisztus titokzatos teste, amelyben Szűz Máriát kiváltságos hely illeti meg.

Jézus örömhíre

Mennyei Atyánk végtelenül szeret minket, meghív országába, gyermekévé fogad, és földi életünk után hazavár az örök életre. Jézus azt kívánja tőlünk, hogy higgyünk benne, szeressük Istent, és szeressük embertársainkat, ahogy ő szeretett minket (vö. Mk 12,30-31 – Jn 13,35).

A főigazságok

Hitünk legfontosabb igazságainak másfajta összefoglalása az un. főigazságok. Ezek:

- Egy Isten van. Az egy Istenben három személy van: az Atya, a Fiú és a Szentlélek
- Isten a világ teremtő Ura és gondviselő Atyja
- A Fiúisten emberré lett, meghalt és feltámadt, hogy minket megváltson és üdvözítsen

- Isten irgalmas, a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát. – Isten igazságos, a jókat megjutalmazza, a gonoszokat pedig megbünteti
- Isten kegyelme az üdvösségre szükséges
- Az ember lelke halhatatlan, teste pedig feltámad
- Jézus Krisztus Egyházat alapított, és ennek legfőbb pásztora a római pápa.

Mi katolikus keresztény vallásúak vagyunk

A Katolikus Egyházhoz azok a megkeresztelt emberek tartoznak, akik elfogadják a katolikus hitet és az Egyház szentségeit, közösségben a pápával és püspökeikkel.

Az zárja ki magát az Egyház közösségből, aki megismert katolikus hitét megtagadja.

Azt kell hinnünk, amit Isten kinyilatkoztatott. Az igaz hitet tévedés nélkül a pápa és a vele egységben lévő püspökök tanítják.

A teljes kinyilatkoztatás a katolikus keresztény vallásban található meg.

A pápa és a vele egyesült püspökök kivételével egyetlen ember sem rendelkezik a tévedhetetlenség adományával. **Eretnek** az a katolikus hívő, aki egy vagy több hitigazságot kifejezetten megtagad. Hitehagyó, aki a keresztény hittől szabadon és teljesen eltávolodott.

Az egyháztörténelem egyik tanulsága, hogy sokszor eretnekségbe torkollottak még jószándékú törekvések is.

Ma is veszélyezteti hitünk tisztaságát, ha valaki hitünk egy-egy misztériumát pusztán emberi ésszel akarja megmagyarázni. (Pl. a Szentháromság misztériumát, vagy Jézus Krisztus isten-emberi természetét, vagy Mária istenanyaságát)

Veszélyezteti katolikus hitünket a **szinkretizmus**, amikor valaki önkényesen elvet egyes hitigazságokat, vagy elfogadhatónak tart egyes, a keresztény hittől össze nem férő évtanításokat. (Pl. keresztény hitünkkel nem egyeztethető össze a lélekvándorlás)

Az Anyaszentegyház Isten újszövetségi népe, látható és lelki közösség, Krisztus titokzatos teste. Az Egyház ma is olyan gyarló emberekből áll, amilyenek mi vagyunk, ezért állandó megújulásra szorulunk. A szentek példája arra tanít, hogy azok tudták megújítani Egyházunk életét, akik a megújulást önmagukon, saját életük megújításával kezdték.

Jézus Krisztus hierarchikus egyházat alapított, melynek belső rendjét ő maga határozta meg. Mindig szakadáshoz vezetett azonban, ha valaki úgy akarta megreformálni az Egyház életét, mintha az pusztán emberi közösség lenne. (Pl. a hierarchiának demokráciával való felváltása)

4. AZ EMBER HITTEL VÁLASZOL

(Zsid 11,6)

 *Hit nélkül pedig nem lehet senki sem kedves, aki ugyanis az Istenhez járul, **hinnie kell, hogy Ő van** és megjutalmazza azt, aki Őt keresi.*

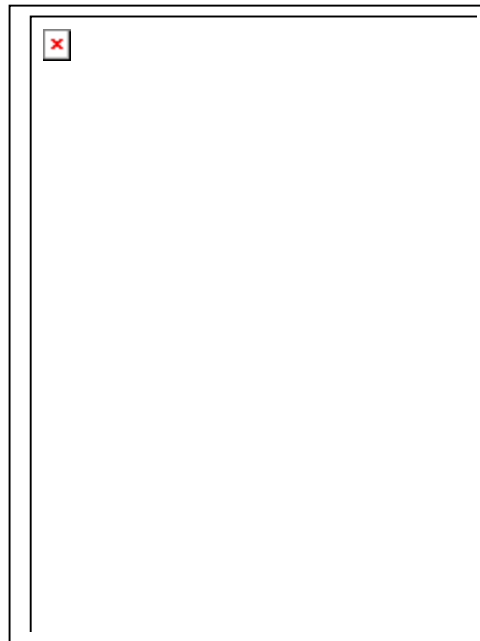
A hit válasz Isten szavára

Azért élünk a világon, hogy Istent és szeretetét megismerjük, azt viszonzzuk, és eljussunk az örök életre.

Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát, Jézus Krisztust adta érte. **Isten szeretetét úgy viszonzzuk, hogy hiszünk Jézus Krisztusban.**

Nemcsak szemével lát az ember, hanem eszével és szívével is. **Szemünkkel** látjuk az embereket és a dolgokat. **Eszünkkel** látjuk be, mi igaz és mi nem. A **szívünkkel** látjuk meg a jót, azt, hogy valaki szeret minket.

Akik Jézust látták szemükkel az embert látták, aki Betlehemben született, Názáretben nevelkedett, aki tanított és sok beteget meggyógyított. Eszükkel azonban azt is belátták, hogy **Jézus nemcsak ember, hanem Isten is**, aki képes csodát tenni. Szívükkel pedig azt is „meglátták”, hogy Jézus mennyire szereti őket. Aki így látja Jézust, arról mondjuk, hogy hisz Jézus Krisztusban.

A hit Isten ajándéka

Ő világosítja meg értelmünket, hogy belássuk: Jézus az Isten Fia. Ő teszi készségessé akaratunkat, hogy megtegyük, amit Jézus tanít. Ő tölti be örömmel a szívünket, hogy örömmel leljük Jézus szeretetében. Szemünkkel csak akkor látunk, ha világos van, és nem csukjuk be. Jézus Krisztusban csak az tud hinni, aki megkapja Istentől a hit ajándékát, és nem zárja be szívét Jézus szeretete előtt, érzelmileg azonosul vele és betölti a hit öröme.

A hit az isteni erény, amelyben értelmünkkel és akaratunkkal ráhagyatkozunk Istenre, és elfogadjuk a tőle kapott kinyilatkoztatást. **Azt kell hinnünk, amit Isten kinyilatkoztatott.** Isten azt üzenete az embereknek, hogy szereti őket, megváltja bűneiktől, és életében részesíti.

A mindennapi életben „hinni” azt jelenti, hogy igaznak tartok, elfogadok valamit, amit egy másik ember mond. A hit az ismeretszerzésnek egyik formáját jelenti,

amikor tekintélyi, bizalmi alapon fogadok el valamit, ami közvetlenül meg nem tapasztalható, ki nem következtethető számomra. A vallásos hit körébe azok az igazságok és tények tartoznak, melyeket közvetlenül meg nem tapasztalhatunk, de mégis elfogadunk, mert megbízunk Istenben, aki nekünk ezeket tudtunkra adta, kinyilatkoztatta.

(Mk 16,15-16.)

 Menjete el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözü, aki nem hisz, elkárhozik.

A megváltás műve úgy valósul meg bennünk, hogy hiszünk Jézus Krisztusban, és tanítása szerint élünk. Keresztény hitünkéből az következik, hogy nemcsak elfogadjuk Isten üzenetét, hanem akaratát is teljesítjük.

Jézus Krisztusban való hitem azt jelenti, hogy nemcsak elfogadom, hogy Ő a Megváltó, hanem **életemet is szerinte alakítom, rábízom magam.** Krisztusban hinni ma sem hiszékenység, hanem ésszerű állásfoglalás. Ennek alapja: 1. Az újszövetségi Szentírás emberi megbízhatósága (- hiteles, mert: egykorú, szavahihető és szövege épen maradt ránk); 2. Jézus egyénisége (- benne teljesedtek a jövendölések, csodái); 3. Jézus tanításának ésszerűsége, nagyszerűsége és eredetisége; 4. A kereszténység történelmi csodája (- gyors elterjedése; – a vértanúk hősiességének tanúságtétele; – a kereszténység fennmaradása).

(ApCsel 2,37-42)

 ... E szavak szíven találták őket. Megkérdezték Pétert és a többi apostolt: „Mit tegyünk hát, emberek, testvérek?” ... „Térjete meg – felelte Péter –, és keresztelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűnei bocsánatára ... Akik megfogadták szavát, megkeresztelkedtek. Aznap mintegy háromezer lélek megtért. Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban.

Pünkösöd napján, Péter apostol – a Jézus ellenes hatalommal nem törődve – az összegyűlt emberek előtt tanúságot tett a keresztrefeszített Jézus feltámadásáról. Hallgatói közül sokan megtértek, megkeresztelkedtek és csatlakoztak az apostolok közösségéhez. Ma is azt lehet megkeresztelni, aki hisz Jézus Krisztusban, és megismert tanítása szerint akar élni.

A hívők közössége

(Vö. 1Jn 1,1-4)

 Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit a szemünkkel láttunk, amit szemléltünk és amit a kezünkkel tapintottunk: az élet Igéjét hirdetjük nektek. Igen, az élet megjelent, láttuk, tanúságot teszünk róla, és hirdetjük nektek az örök életet, amely az Atyánál volt, és megjelent nekünk. Amit láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek, hogy ti is közösségben legyetek velünk. **Mi ugyanis az Atyával és az ő**

Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben. S azért írjuk ezeket nektek, hogy örömünk teljes legyen.

Akik hisznek Jézus Krisztusban és tanítása szerint élnek, **testvéri szeretet-közösséget alkotnak**. Jézusban hinni és közösségéhez csatlakozni egymástól elválaszthatatlan.

Az Egyház – a keresztyének közössége – akkor lesz igazán láthatóvá, amikor Isten népe tevékenyen részt vesz a liturgikus ünnepségeken, legfőképpen az Eukarisztia megünneplésében, élén a püspökkel vagy az őt helyettesítő lekipásztorral.

(Jn 13,35)

 Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.

Ez a szeretetközösség vonzó erő, amely a jó szándékú kívülállót Jézushoz vezetheti (vö. ApCsel 2,47), azokat pedig, akik már csatlakoztak hozzá, sokszor ez őrzi meg a hitben.

(Jak 2,14-19)

 Testvéreim, mit használ, ha valaki azt állítja, hogy van hite, tettei azonban nincsenek? Üdvözítheti a hite? ... Ugyanígy a hit is, ha tettei nincsenek, magában holt dolog. Azt is mondhatja valaki: „Neked hited van, nekem meg tetteim.” Ha tettek nélkül megmutatod nekem a hitedet, tetteim alapján én is bebizonyítom neked a hitemet. Hiszed, hogy csak egy Isten van, s jól is teszed. Ám ezt a gonosz lelkek is hiszik, mégis remegnek.

Az élő hit

Egyik beszédében Jézus azt mondta: „Ti vagytok a föld sója... Ti vagytok a világ világossága...” (Mt 5,13-14). **Jézus általunk akarja** a világot az Atya előtt kedvessé tenni. Ő ma általunk akar szólni az emberekhez, a mi kezünkkel akar jót tenni, s Istenre mutató világosságot gyújtani.

(1Tessz 4,1-3)

 Továbbá kérünk és intünk titeket, testvérek, Urunkban, Jézusban: Megtanultátok tőlünk, hogyan kell Istennek tetsző életet élnetek; éljete is hát így, s haladjatok egyre előbbre. Hiszen tudjátok, milyen utasításokat adtunk nektek Urunk, Jézus által. Az Isten akarata, hogy szentek legyetek.

A hit fejlődése

Hitünket a vallási ismeretek gyarapításával, elmélyítésével s öntudatos életre váltásával kell fejleszteni. Úgy őrizhetjük meg a világban, hogy minden nap teszünk valamit Jézusért, hogy őt egyre jobban megismerjük és szeressük. Ezért **a hit fényében keresünk választ az életünkben felmerülő kérdésekre**, örömmel vállalunk minden áldozatot,

hogy legyőzzük a rosszat és megerősítsük magunkat a jóban, együttműködve a **bennünk élő Isten** kegyelmével.

? Beszéljük meg!

*Hogyan szól Isten az emberekhez? Hogyan válaszolunk Isten szavára?
Hogyan értelmezzük a Szentírást? Mi a szerepe a Tanítóhivatalnak? Mivel foglalkozik a dogmatika?
Miért olvassuk rendszeresen a Szentírást?*

AKIK JÉZUS KRISZTUSBAN HISZNEK

(Vö. Jn 14,21-23)

 Aki ismeri és megtartja parancsaimat, az szeret engem ... Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni.

Az istengyermeki, kegyelmi élet

A kegyelem természetfeletti ajándék: Isten élete bennünk a Szentlélek által.

Isten a **segítő kegyelem** által megvilágosítja értelmünket, megerősíti akaratomat, és örömmel tölti be szívünket, hogy a jót megismerjük és megtegyük, a rosszat pedig elkerüljük. **Isten a megszentelő kegyelem** által a bűntől megtisztítja és megszenteli lelkünket, gyermekévé fogad és a mennyország örökösévé tesz minket.

(Mt 10,32)

 Azokat, akik megvallanak engem az emberek előtt, én is megvallom majd Mennyei Atyám előtt.

Életünkkel valljuk meg hitünket!

Keresztény hitünkben az következik, hogy nemcsak **elfogadjuk Isten üzenetét**, hanem **akarátát is teljesítjük**: életünkkel is megvalljuk hitünket. Akkor imádjuk Istent, ha őt legfőbb Urunknak elismerjük.

Kereszténynek lenni nagy öröm, de egyben nagy felelősség is. **A kereszténység életformát jelent.** Nem csupán a vasárnapi szentmisén kell megvallani a hitünket, hanem a mindennapi életünkben is tanúságot kell tennünk Jézus mellett. Az emberek a hétköznapi dolgainkról ítélnék meg bennünket. Küszködéseink során akarjuk Istent szeretni és megvalósítani akarátát. Éljük át Krisztus örömhírét! Döntéseinkben látszik meg igazán, mennyire vagyunk krisztusi emberek.

(Mt 7,21)

 Nem jut be mindenki a mennyek országába, aki mondja nekem: – Uram, Uram! Csak az, aki teljesíti Mennyei Atyám akarátát.

A főparancs:

Szeresd Uradat, Istenedet, teljes szivedből, teljes lelkedből és minden erődből. Szeresd embertársadat, mint önmagadat (vö. Mk 12,30-31).

Akkor szeretjük Istent mindennél jobban, ha teljesítjük parancsait, és őt senkinek és semminek a kedvéért nem bántjuk meg. Akkor szolgálunk Istennek, ha az ő szándékai szerint teljesítjük kötelességeinket.

Jézus Krisztus a Fiúisten, a Szentháromság második személye, aki értünk emberré lett. **Azért jött közénk**, hogy Isten Országának örömhírét hirdesse. Egész életét feláldozta értünk, kínszenvedést és kereszthalált vállalt. Legyőzve a halált feltámadt, hogy minket bűneinktől megváltson és az üdvösségre elvezessen.

Jézus azt kívánja tőlünk, hogy higgyünk benne, fogadjuk el szeretetét és kövessük. Jézus „új parancsa”:

Úgy szeressétek egymást, ahogy én **szerettelek titeket (vö. Jn 13,35).**

Azért kell **minden embert szeretnünk**, mert minden ember Isten képmása, akit üdvözíteni akar. Azért kell ellenségeinket is szeretnünk, mert ezt az Úr Jézus kifejezetten tanította, és példát adott rá.

(1Pt 3,15-16.)

*Urunkat, Krisztust szentül tiszteljétek szívetekben, **legyetek mindig készen rá, hogy mindenkinek megfeleljétek, aki csak kérdezi, mi az alapja reményeteknek. De ezt szelíden, tiszteletet tanúsítva és jó lelkiismerettel tegyétek, hogy akik Krisztusban való szép életetekért elhíresztelnek benneteket, a rágalmaikkal szégyenben maradjanak.***

A keresztény tanúságtétel

Jézus kezdettől fogva **közösségbe gyűjtötte tanítványait** és együtt tanította őket. Közösségben élő követőire bízta örömhírét azért is, hogy az emberek azt ne csak megismerjék, hanem hirdetőinek életében bemutatva is lássák. Így tehát azt akarta, hogy ez a közösség ismertető jellé váljék, amelyből mindenki felismerheti Isten üzenetét. A keresztények életének kell **tanúskodniuk arról, hogy Isten valóban szereti a világot.** Tanúi vagyunk ott, ahol éppen élünk.

Akkor szeretjük magunkat helyesen, ha mindent megteszünk üdvösségünkért. Akkor szeretjük felebarátunkat úgy, mint magunkat, ha önzetlenül megteszünk mindent, ami üdvösségére szolgál. A felebaráti szeretet leginkább az irgalmasság testi és lelki cselekedeteiben nyilvánul meg.

**Istenem, hiszek tebenned, mert örökké igazmondó vagy.
Istenem, remélek tebenned, mert mindenkor hű és irgalmas vagy.
Istenem, mindennél jobban szeretlek téged, mert végtelenül jó és szeretetreméltó vagy.**

5. ISTEN NÉPE ÜNNEPEL

(Jel 4,2-11)

 Nyomban elragadtatásba estem a Lélekben: És íme, trónt állítottak fel a mennyben és a trónon ült valaki... **Éjjel-nappal folyvást ezt zengték: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt, aki van és aki eljő!”** ... leborult a trónon ülő előtt, és imádta az örökkön-örökké élőt ...és zengték: „Méltó vagy, Urunk és Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom, mert te teremtetted a mindenséget, akaratod hívott létre és teremtett mindent.”

A liturgia

A liturgia Isten népének közös, nyilvános istentisztelete, amelyben a Szentlélek által Krisztus folytatja Egyházában megváltásunk művét.

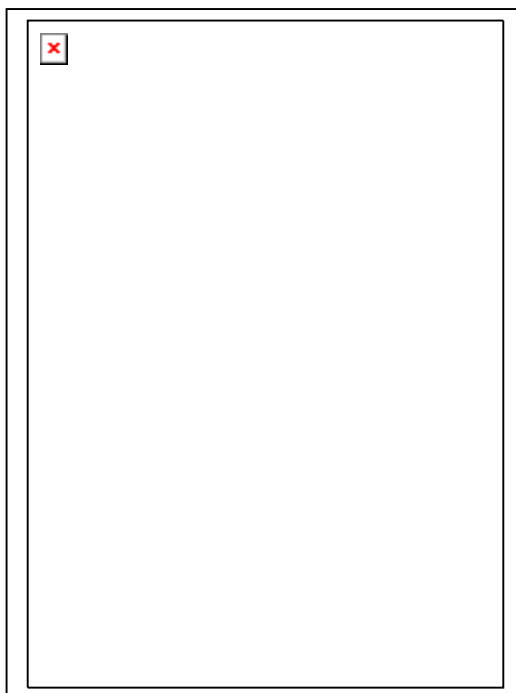
A liturgiában a megdicsőült Krisztus van jelen, általa és vele áldjuk és imádjuk az Atyaistent. A földi liturgiában a mennyei, örök liturgiának leszünk részesei, és annak előízét élvezzük. A liturgikus imádságok: a szentmise, a zsolozsma és a szentségek ünneplése.

A liturgia az a csúcspont, mely felé az Egyház tevékenysége irányul; ugyanakkor az a forrás is, amelyből fakad minden ereje.

Az apostoli munkának ugyanis az a rendeltetése, hogy mindazok, akik a hit és a keresztség által Isten gyermekei lettek, jöjjenek össze, az Egyház közösségében dicsérjék Istent, vegyenek részt az áldozatban, és vegyék az Úr vacsoráját.

Az Egyház a liturgiában folytatja az üdvözítés művét

Amint tehát Krisztust az Atya küldte, úgy küldte Krisztus is a Szentlélekkel eltelt apostolokat. Nemcsak azért, hogy az Evangéliumot minden teremtménynek hirdessék, hanem azért is, hogy amit hirdettek, **az üdvösség művét, az áldozat és a szentségek által** – melyek körül az egész liturgikus élet forog – **megvalósítsák.**

(Lk 10,16)

 Aki titeket hallgat, engem hallgat.

A liturgikus közösség vezetője

Az első keresztény közösségeket maguk az apostolok vezették, és amikor tovább folytatták útjukat, akkor **kézföltétellel rendeltek vezetőket**, presbitereket és diákonusokat, akik nemcsak az istentiszteletnek lettek vezetői, hanem az egész közösségnek (vö. ApCsel 6,1-4. – 1Tim 4,11-16. – Tit 1,5).

Missziós területeken vagy olyan helyeken, ahol kevés a pap, ott a püspökök arra felkészített világiakat bíznak meg olyan liturgikus feladatok végzésére, amelyekhez nincs szükség az egyházi rend szentségére. Ilyen esetben ők a liturgikus közösség vezetői, akik szolgálatukat az illetékes plébános felügyelete alatt látják el. Ezek a lelkipásztori kisegítők.

(Mt 18,20)

 Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.

A liturgia résztvevői

A liturgia közösségi jellegéből adódik, hogy abba a híveknek is tevékenyen be kell kapcsolódnunk. **A liturgiában Jézussal együtt** felajánljuk magunkat Isten dicsőítésére és szolgálatára. Ennek *külső jele* figyelmünk és bekapcsolódásunk a közös imádságokba és énekekbe, és egész magatartásunk, amikor felállunk vagy letérdelünk, amikor magunkra keresztet vetünk... A szentmisebe való teljes **bekapcsolódásunk a szentáldozás által** valósul meg.

A szertartások során **különbéle szolgálatokkal találkozunk**, amelyeket a liturgia egy-egy résztvevőjének kell ellátniuk. Ezeknek a szolgálatoknak a megszervezése a liturgiát vezető pap feladata, aki ezt a feladatot rábízhatja egy-egy arra alkalmas világi személyre is.

A **ministránsok** a pap mellett kisebb feladatokat végeznek a szentmise, a szentségek és az egyéb szertartások során.

A legtöbb templomban gyerekek, elsősorban fiúk ministrálnak, de sok olyan hely van, ahol idősebb fiatalok is vállalkoznak az oltár-szolgálatra. Az elnevezés a latin *ministrare* szóból származik, melynek jelentése: szolgálni. A ministráns szolgálatra testben és lélekben is fel kell készülni. A jó ministráns rendszerető, pontos, testben és lélekben tiszta, megbízható és kitartó.

A **lektor**, vagy más néven a **felolvasó** a szentírási szakaszok, közös könyörgések felolvasásával megbízott személy. Az olvasmányt, szentleckét bárki fölolvashatja, aki már megbérmálkozott, és aki szépen és tagoltan tud olvasni.

Az Evangéliumot – Jézus örömhírét – csak pap, vagy felszentelt diákonus olvashatja föl, amint szentbeszédet is csak ők mondhatnak. Hirdetések vagy körlevelek felolvasásába természetesen másokat is bevonhatnak.

A liturgikus közösség előéneke a **kántor**. Feladata az énekesek, a népének vezetése, melynek során az éneket hangszeren kísérheti. – Nagyobb templomokban templomi énekkar, zenekar teszi ünnepélyesebbé a liturgiát.

A **sekrestyés** is liturgikus feladatokat lát el, amikor előkészíti a liturgiához szükséges kellékeket. A sekrestyés dolga rendben tartani a liturgikus felszereléseket. A sekrestyési feladatokat szükség esetén gyakorlott ministránsok is elláthatják. Az ő, vagy más arra alkalmas személy dolga, hogy a technikai berendezéseket kezelje.

A szertartás

A szertartás a liturgia végzésének az Egyház által meghatározott rendje.

Ennek a rendnek a megtartásával lesznek a jelenlévők a liturgia tevékeny résztvevőivé, megadva ezzel az Isten-dicséret méltóságát.

? Beszéljük meg!

Melyek az Egyház alaptevékenységei?

Ki lehet felolvasó, lektor? Vállalj szívesen felolvasást a szentmisén! A ministrálás nincs korhoz kötve! Legyen számodra örömteli feladat, hogy segítesz az oltár szolgálatában!

A LITURGIKUS ÉV

(1Kor 5,7-8)

 Hiszen húsvéti bárányunkat, Krisztust feláldozták. Ünnepeljünk tehát, de ne a régi kovással, sem a rosszaság és gonoszság kovásával, hanem a tisztaság és igazság kovásztalan kenyerével.

Az Egyház feladatának tartja, hogy Jézus üdvösség szerző művét az év folyamán meghatározott napokra szétosztva, szent emlékezéssel ünnepelje.

Minden héten vasárnap, az Úr napjának nevezett napon megemlékeznek az Úr feltámadásáról, melyet az esztendőben egyszer, a legnagyobb ünnepen, **húsvétkor** az Ő boldog szenvedésével együtt ünnepel.

Jézus Krisztus, a második isteni személy, megtestesülésével, születésével, halálával és feltámadásával valamint a Szentlélek elküldésével szerezte meg nekünk a megváltást. Üdvösségünk titkai, megváltásunk eseményei az Úr Jézus életének mintegy harminchárom éve alatt mentek végbe. Minden egyes szentmisében Jézus életére emlékezünk. Egyetlen szentmisében azonban képtelenek volnánk életének minden részletét felidézni. Ezért Jézus életének fontosabb eseményeit az esztendő újra meg újra visszatérő keretében ünnepeljük.

Liturgikus évnek nevezük az ünnepek évenként visszatérő sorát. A liturgikus év nem csupán megemlékezés, hanem annál több: maga az Úr Jézus ünnepli velünk az ő életének eseményeit, amint földi életében körüljárt, jót cselekedve.

Az ünneplés kerete és módja a liturgia.

A liturgia a hívek közösségének, az Egyháznak nyilvános istentisztelete, amelyet Jézus Krisztussal egyesülve végez.

A szentmisében maga Jézus jelenik meg. Tehát Ő az, aki évről évre végigjárja irgalmasságának útját. Olyan ez, mint a több felvonásban bemutatott dráma, amelyben ugyanaz a főhős jelenik meg különböző díszletek között. Változik itt a miseruha színe, az olvasmányok témája, az énekek hangulata. Az oltár hol Betlehem, hol a Genezáreti-tó partja, vagy Golgota, de Jézus, aki megjelenik, ugyanaz. A megváltás egy-egy megünnepeelt eseménye így lesz számunkra jelenvaló.

A liturgikus év tehát a megváltás eseményeinek megjelenítése az időben. Arra szolgál, hogy könnyebben beleéljük magunkat az Evangéliumba. Változatossága frissen tartja bennünk a szeretetet, óv a megszokástól, segít átélni Jézus szenvedését és feltámadásának örömét.

A liturgikus év a megváltás eseményeinek megjelenítése az időben.

(ApCsel 20,7)

A hét első napján összegyűltünk kenyértörésre.

A vasárnap

Az egyházi év a történelem folyamán fokozatosan alakult ki. A holdhónapok, és ennek negyed része **a napok heti ciklusának eredete** visszanyúlik az általunk ismert történelem előtti időbe. Az Ószövetség népe a világ teremtésére emlékezett a hét napjain, s kezdettől fogva megünnepelte annak hetedik napját, a szombatot. A napok heti ciklusát más régi népeknél is megtaláljuk. A vasárnapot, Jézus feltámadásának emléknapját az Egyház ösödök óta az Úr napjának nevezi.

A liturgikus év hetenként visszatérő **alaprítmusa a vasárnapi ünnep és a pénteki bűnbánati nap.**

A vasárnap az Úr feltámadásának ünnepe legyen az Istennek szentelt nap, öröm ünnep, amikor munkaszünet tartunk.

A vasárnap Jézus feltámadásának emléknapja. Az Egyház az ókeresztény idők óta az Úr napjának nevezi.

A hetenként visszatérő másik emléknap a péntek. A keresztények a pénteki napon évszázadok óta a bűnbánat cselekedeteivel mutatták meg, hogy közösséget vállalnak a Keresztrefeszítettel. **Mi is bűnbánati napot tartunk minden pénteken.** Jézus iránti szeretetünket mutatjuk meg vagy imádsággal, vagy valamilyen önként választott jócselekedettel, vagy önmegtagadással.

A liturgikus naptár

A liturgikus év ünneplési rendjét az egyházi naptár irányítja. Az **általános naptárt**, a római kalendáriumot használjuk a római rítus szerinti nyugati

Egyházban. A **részleges naptár**, valamely helyi egyház, pl. egy ország vagy valamely szerzetes közösség számára készült.

Az ünneplés az egész év során kettős módon történik: egyrészt az üdvösségtörténet, másrészt a szentek emlékének ünneplésével. A kettő együtt adja az egyházi év teljes liturgikus ünneplését.

Az egyházi év középpontjában Jézus Krisztus az emberiséget megváltó kereszthalála és feltámadása áll.

A Szűzanya ünnepei és a szentek emléknapijai

Amikor az Anyaszentegyház évenként megünnepli Krisztus misztériumait, **megkülönböztetett szeretettel tiszteli Isten Anyját**, a Boldogságos Szűz Máriát, akit elszakíthatatlan kötelék fűz Fiának üdvösséget szerző művéhez. Benne csodálja és magasztalja a megváltás legkiválóbb gyümölcsét, és mint legtisztább képben, örömmel szemléli benne azt, amire vágyik, s amit remél, hogy maga is egyre jobban meg fogja közelíteni.

Ezen kívül az év körforgásába **beillesztette** az Egyház **a vértanúk** és más **szentek emléknapijait**, mert ők Isten sokféle kegyelmével eljutottak a tökéletességre, már elnyerték az örök üdvösséget, és így az égben Istennek tökéletes dicséretet zengenek, érettünk pedig közbenjárnak. Az Egyház a szentek égi születésnapján a Krisztussal együtt szenvedő és vele együtt megdicsőült szentekben a húsvéti misztériumot hirdeti, és a hívők szeme elé állítja a mindenkit Krisztus által az Atyához vonzó példájukat, s az ő érdemeikre hivatkozva esdi ki Isten áldását.

Az év során egyes ünnepeknél időbeli megfelelést találhatunk. A nagyhét utolsó három napja – húsvéti szent háromnap – megfelel a történelmi eseményeknek. Jézus születésének ünnepe, december 25. előtt 9 hónappal ünnepeljük fogantatásának napját, Gyümölcsoltó Boldogasszonyt március 25-én. 40 nappal karácsony után február 2-án, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján ünnepeljük Jézus bemutatását a jeruzsálemi Templomban.

(Zsolt 89,16)

 Boldog a nép, amely ünnepelhet, és arcod fényében járhat, Uram!

A két nagy ünnepkör

A liturgikus évet **egyházi évnek is nevezzük**. Ennek során Jézus életének eseményeit két nagy ünnepkörbe foglalva ünnepeljük meg.

A **világtörténelem legfontosabb személyisége** Jézus Krisztus, az emberré lett Fiúisten, a mi Megváltónk és Üdvözítőnk. Az Ő születésével kapcsolatos események és hitigazságok megünneplése **a karácsonyi ünnepkörbe** tartozik.

A **világtörténelem legfontosabb eseményei**: Jézus megváltó halála és feltámadása.
A velük kapcsolatos

Ide kerül a liturgikus év kerek rajza

eseményeket és hitigazságokat ünnepeljük **a húsvéti ünnepkörben**. Két főünnep: a húsvét és a pünkösd, egyidős a keresztyénységgel.

Mindkét nap ószövetségi ünnepből lett keresztyén ünnepé. A választott nép az egyiptomi fogságból való szabadulás emlékét ünnepelte a húsvéti báránycsordával. Húsvétkor mi megváltásunk eseményét, a bűn rabságából való szabadulást ünnepeljük, mert Isten Báránya húsvétkor áldozta fel magát érettünk.

Az ószövetségi pünkösd a húsvét utáni ötvenedik nap, a Sínai-hegyi szövetségkötés ünnepé, a Tízparancs kihirdetésének napja volt, amikor a választott nép Isten különleges tulajdonává lett. Mi a Szentlélek eljövételét ünnepeljük pünkösdkor. Jézus ezen a napon küldte el a Szentleket, aki kegyelmével tesz bennünket Isten új választott népévé.

Mindkét nagy ünnepkört megelőzi egy-egy **felkészülési időszak**: az **advent** és a **nagyböjt**. A két ünnepkörön kívüli időszak az **évközi idő**.

A liturgikus év advent első vasárnapján kezdődik és Krisztus Király vasárnapjáig tart.

A liturgikus ünnepek csoportosítása

Az év egyes napjait a liturgikus ünneplés rendje alapján több csoportba soroljuk. A napok két fő csoportja: a **vasárnap** ünnep, a hét többi napja **köznap**. Az Úr, a Szűzanya és a szentek ünnepeit négy csoportba osztjuk: **főünnepek**, **ünnepek**, **emléknapok** és **megemlékezések**. (A II. Vatikáni Zsinat előtt az ünnepeknek más és többféle csoportosítása volt.) A liturgikus napok éjfél-től éjfél-ig tartanak, de a vasárnap és a főünnepek ünneplése már az előző esti zsolozsmával, a vesperással megkezdődik.

A főünnepek

Az első főünnep a húsvét, mely un. mozgó ünnep. Napját a holdfényváltozás alapján számíthatjuk ki. Vele együtt mozgó főünnepek: a Mennybemenetel ünnepe, a Pünkösd, a Szentháromság vasárnapja, az Úrnapja és a Jézus Szíve péntek.

A másik főünnep, a karácsony, naphoz kötött ünnep – december 25. Ilyen naphoz kötött főünnepek: *Újév* – január 1; *Vízkereszt* – január 6 (vagy január 1. utáni első vasárnap); *Szent József* – március 19; *Gyümölcsoltó Boldogasszony* – március 25; *Keresztelő Szent János születése* – június 24; *Péter és Pál* – június 29; *Nagyboldogasszony* – augusztus 15; *Mindenszentek* – november 1; *Szeplőtelen fogantatás* – december 8.

Az ünnepek

Az Úr Jézus és a Szűzanya néhány ünnepén és az apostolok ünnepein kívül ide tartoznak olyan szentek ünnepei, akiknek az ünneplése vagy az egész Egyház, vagy egy részegyház számára kiemelt jelentőségű.

Az emléknapok és megemlékezések

A szentek ünnepeit általában haláluk évfordulóján, „mennyei születésnapjukon” tartjuk. Ők a mi nagy „elődeink”, akik már „hazaértek”, akikre mindig örömmel gondolunk. A szentek közül külön emléknapot csak azoknak szentelünk, akiknek élete az egész keresztény világ számára jelentős volt.

A szentek ünnepeit a római Istentiszteleti Kongregáció vagy az egyes országok püspöki konferenciáinak javaslata alapján a Szentatya rendelkezésének megfelelően soroljuk valamely csoportba.

A parancsolt ünnepek

Az előbbi csoportosításon kívül megkülönböztetünk még parancsolt ünnepeket, amelyeken részt kell vennünk a szentmisén és munkaszünetet kell tartanunk. Magyarországon ma két ilyen nem vasárnapra eső parancsolt ünnepünk van: Karácsony, Újév, január 1 és Nagyboldogasszony augusztus 15.

? Beszéljük meg!

Milyen liturgikus naptárokat használnak Magyarországon? Mit jelent a mysterium paschale? Milyen „magyar” egyházi ünnepeink vannak?

Milyen kapcsolatban van a szentek ünneplése a mi névnapjainkkal?

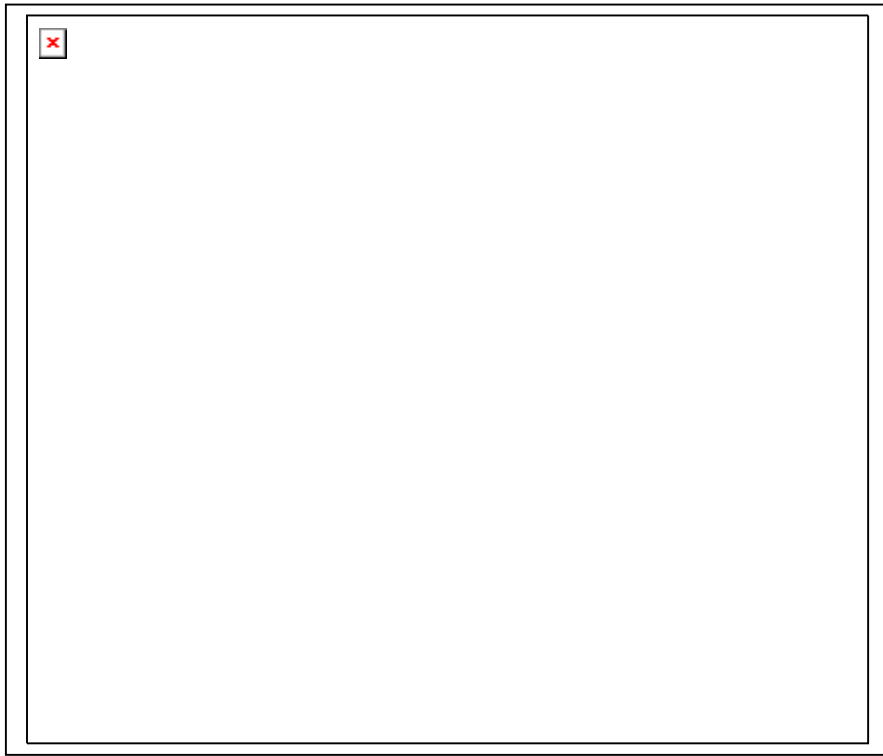
Mit jelent a rítus? Milyen rítusú keresztényekről hallottál? Milyen rítusú keresztények élnek hazánkban?

Hogyan alakultak ki a különböző istentiszteleti helyek: bazilikák, székesegyházak, templomok, kápolnák?

Milyen különböző liturgikus felszereléseket használunk a szentmisén, és az egyes szentségek kiszolgáltatásakor?

Milyen szerepe van a művészeteknek a liturgiában?

II. AZ EUKARISZTIA MISZTÉRIUMA

6. A SZENTMISE – AZ EUKARISZTIA

(1Kor 11,23-26)

 *Én ugyanis az Úrtól kaptam, amit közöltem is veletek: **Urunk Jézus elárulásának éjszakáján** fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte, és így szólt: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem értetek. Ezt tegyétek az én emlékezetemre.” Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet, és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben. **Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre.**” Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, és e kehelyből isztok, **az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön.***

Az Újszövetség áldozata

Az Ószövetségi Szentírásból tudjuk, hogy Isten valóban kapcsolatba lépett az emberekkel. Nemcsak meghallgatta imádságos szavukat, hanem szólt is hozzájuk, sőt **szövetséget is kötött** velük. Ezeknek a szövetségeknek megerősítői voltak azok az áldozatok és áldozati lakomák, melyeket Isten rendelt el, és szívesen fogadott. Így szentesítette az áldozati állatok vére azt a szövetséget, melyet Isten a Sínai-hegynél kötött népével. Attól kezdve a rendszeres áldozatbemutatás és áldozati lakoma jele lett az Istennel való szövetségnek.

Jézus azért jött közénk, hogy értünk feláldozza magát, hogy minden embert üdvözítsen.

Jézus keresztáldozata által új szövetség jött létre Isten és az emberek között.

Erre figyelmeztetett, amikor azt mondta: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki nem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6).

Amikor eljött életének legfontosabb órája, a szenvedése előtti estén utoljára ült asztalhoz tanítványaival, így szólt hozzájuk: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). És akkor, vacsora közben **átváltoztatta** az előkészített kenyeret és bort saját testévé és vérévé. **Ünnepélyesen felajánlotta magát** a Mennyei Atyának és azt mondta, hogy értünk mindnyájunkért áldozza fel életét a kereszten. Áldozatának lényege a teljes szeretet, hogy „igen”-t mondott az Atya akaratára. Általa tudunk mi is igent mondani az Atyának. Az Ő áldozata tehát mindnyájunké akik közösséget vállalunk vele. Ezért mondta: „Vegyétek és egyétek... vegyétek és igyatok belőle mindnyájan...” , mert így lehetünk eggyé vele áldozatában. Mi csak Jézussal egyesülve találkozhatunk az Atyával. Végül meghagyta nekik: "Ezt tegyétek az én emlékezetemre!" Jézus azt akarta, hogy tanítványai is résztvevői, tanúi legyenek élete legfontosabb eseményének.

Az Eukarisztia, vagyis az Oltáriszentség az Úr Jézus valóságos teste és vére a kenyér és bor színe alatt. Az Eukarisztiát az Úr Jézus az utolsó vacsorán alapította. Amikor ünnepélyesen felajánlotta magát áldozatul a Mennyei Atyának, meghagyta, hogy emlékezetére mi is ugyanazt tegyük,

amit Ő tett. Azért alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát, hogy **jelenvalóvá váljék áldozata**, keresztthalála és feltámadása, testével és vérével **tápláljon minket**, és jelenlétével építse az Egyházat.

A szentmise a feltámadt Jézus megjelenése köztünk

A szentmise az Újszövetség áldozata az Eukarisztia ünneplésében.

A szentmise az Ige és az Eukarisztia liturgiájából áll. **Az Ige liturgiájában** az Egyház elének adja Isten üzenetét, mi pedig hittel válaszolunk rá. **Az Eukarisztia liturgiájában** a kenyér és a bor színében az Úr Jézus jelenvalóvá teszi húsvéti misztériumát, s testével és vérével táplál minket.

A liturgia az a csúcspont, mely felé az Egyház tevékenysége irányul; ugyanakkor az a forrás is, amelyből fakad minden ereje. A liturgiából, elsősorban az Eukarisztiából, mint forrásból fakad számunkra a kegyelem; s általa valósul meg Krisztusban a leghatásosabb módon az emberek megszentelése és Isten dicsőítése, melyre mint célra az Egyház minden más tevékenysége irányul.

A mi világunkban a fizikai törvények érvényesülnek. Az emberek tehát úgy beszélnek Jézusról, mint aki tőlünk messzi tájon és nagyon régen élt. Hitünk azonban új látásra is tanít minket. Jézus feltámadásával átlépett egy olyan világba, ahol nem választ el távolság és nem múlik el a szeretet. Ott, az Isten világában úgy beszélnek, hogy minden a jelenben „itt és most” történik... Jézus, mivel nem vonta vissza áldozatos szeretetét, ezért most is az Atya előtt „szüntelenül közbenjár értünk”. Értünk hozott áldozata így most is **az Újszövetség egyetlen, örök áldozata**. Amikor a feltámadt Jézus megjelenik a mi világunkban, jöttével keresztáldozata is megjelenik – és **ez a mi szentmisénk**. Jézus mindnyájunkat meghív, hogy élete legfontosabb eseményét vele ünnepeljük. Minden szentmisén az oltár az utolsó vacsora asztala. Jézus tanít minket a szentmise tanító részében, és ő töri meg nekünk az örök élet kenyerét a szentmise áldozati részében, hogy részesei legyünk ünnepi vacsorájának, egyben élete áldozatának.

(Jn 6,48-69)

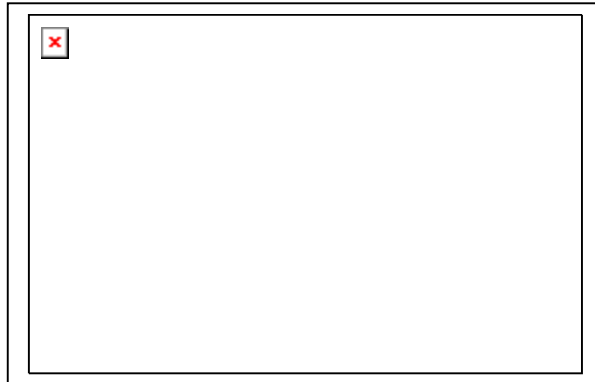
„Én vagyok az élet kenyere... Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért.” Erre vita támadt a zsidók közt: „Hogy adhatja ez a testét eledelül?” Jézus ezt mondta rá: „Bizony, bizony, mondom nektek: Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a vérét, nem lesz élet bennetek. De aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, annak örök élete van,

*s feltámasztom az utolsó napon. **A testem** ugyanis valóságos étel, s a **vérem** valóságos ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne... Aki ezt a kenyeret eszi, az örökké él.” Ezeket mondta, amikor Kafarnaumban, a zsinagógában tanított. Tanítványai közül, akik ezeket hallották, többen azt mondták: „**Kemény beszéd. Ki hallgatja?**”... Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, s többé nem jártak vele. Jézus azért a tizenkettőhöz fordult: „Ti is el akartok menni?” Simon Péter felelt neki: „**Uram, kihez mennénk? Tíéd az örök életet adó tanítás. Mi hittünk és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.**”*

Az átváltoztatás

A Úr Jézus e szavakkal: „Ez az én testem, ez az én vérem”, átváltoztatta a kenyeret és a bort saját testévé és vérévé. Az Oltáriszentségben **a feltámadt Jézus van jelen**, istenségével és emberségével, testével és vérével, egészen és osztatlanul, mindkét szín alatt.

János apostol

evangéliumában leírta Jézus kafarnaumi beszédét a kenyérszaporítás utáni napon. Ez a leírás az Egyház ősi hitéről tanúskodik, amit mi katolikusok (és ortodox testvéreink) is hittel vallunk, hogy az Oltáriszentségben Jézus valóságosan jelen van testével és vérével. Ha Jézus szavait csak átvitt értelemben kellett volna érteni, akkor figyelmeztette volna hallgatóit, hogy félreértették szavait. Ezzel szemben megerősítette amit mondott, Bizony mondom nektek...

Az Úr Jézus az apostoloknak és utódaiknak **adott hatalmat**, hogy a kenyeret és a bort **testévé és vérévé változtassák át**. A püspökök és a papok a szentmisében változtatják át a kenyeret és a bort az Úr Jézus testévé és vérévé.

Az átváltoztatott kenyér és bor **Jézus szeretetének jele**. Az apostolok megtanulták Jézus csodáiból, hogy amit Ő kimond, azt meg is valósítja. Ezért is hitték, hogy a kenyér és a bor Jézus szavára az Ő valóságos testévé és vérévé változott. Mi is hittel valljuk, hogy a miséző pap szavára Jézus ugyanúgy jelen van az átváltoztatott kenyérben és borban, ahogy ezt az utolsó vacsorán is tette.

A test és vér szétválasztása a halál jele. Jézus életét adta értünk a kereszten, szívéből kiomlott vére halálának biztos jele. A szentmisében a kenyér és bor átváltoztatása jelzi, hogy ugyanaz a Jézus van jelen, aki értünk feláldozta magát. Jézus harmadnapra halottaiból feltámadt, feltámadt teste és vére már elválaszthatatlan egymástól. Ezért mind az átváltoztatott kenyérben, mind az átváltoztatott borban jelen van Jézus, feltámadt testével és vérével.

A szentmise elnevezései

Az Úr Jézus a húsvéti ünnepet választotta ki, hogy azon az ünnepi vacsorán ünnepélyesen felajánlja életét a mi megváltásunkért a Mennyei Atyának. **Ez a húsvéti bárányvacsora**, (széder vacsora) az Egyiptomból való szabadulásra emlékeztető ünnep **lett megváltásunk ünnepének kezdete**, amikor Jézus rábízta apostolaira értünk áldozattá váló testének és vérének misztériumát.

Az apostolok tanítványai igyekeztek mindent úgy tenni, ahogy az apostoloktól tanulták. Aprólékos előírások még nem voltak. Csak fokozatosan alakultak ki azok a hagyományos szokások, szertartások, az úgynevezett rítusok, melyek szerint **a kenyértörést** végezték. A szentmise további elnevezései: az Úr vacsorája, liturgia (keleten), **szent liturgia**, **eukarisztia**, hálaadás, **szentmiseáldozat**, szent áldozat. A Szentírásban négy helyen találkozunk az utolsó vacsora leírásával, vagyis az Oltáriszentség alapításával: Mt 26,20-30. – Mk 14,17-26. – Lk 22,14-20. – 1Kor 11,23-25.

A SZENTMISE LITURGIÁJA

A szentmise rendje

Bár az első századokban kialakult a szentmise rendje, de a mai értelemben vett misekönyvet még nem használtak. Az első nyomtatott misekönyv a Tridenti Zsinat (1545-1563) után jelent meg 1570-ben. A szentmise ősidők óta két önálló, lényegében mégis szorosan egybetartozó részből áll. Az első részben Isten szavát, a másodikban Krisztus áldozatát ünnepeljük. A két rész elnevezése: az Ige liturgiája és az Áldozat, az Eukarisztia liturgiája.

A szentmise liturgiájának **vannak állandó és változó részei**. Vannak olyan változó részek, amelyek:

- naponta változnak,
- a liturgikus időszaktól függően változnak,
- a miséző pap által választhatóak.

Magának **a liturgiának a felépítése lényegében mindig azonos**, de vannak a szentmisének olyan részei, amelyeket csak az ünnepi szentmisékben találunk meg. Megkülönböztetjük továbbá az *olvasott* szentmisét és az *énekes* szentmisét, amikor a kántor vagy a kórus vezetésével a hívek is énekelnek.

Ünnepi szentmisén tömjénezni is lehet: a bevonulási ének alatt, az evangélium előtt, az áldozati adományok előkészítése után és úrfelmutatás alatt. Asszisztenciás ünnepi szentmisén a pap mellett két szerep (diákonus) segédkezik.

A szentmisén úgy veszünk részt, hogy **befogadjuk Isten Igéjét**, áldozatul **felajánljuk magunkat Jézus Krisztussal az Atyának**, és lehetőleg **megáldozunk**.

Az szentmise liturgiájának felépítése

A szentmise az Ige és az Eukarisztia liturgiájából áll. **Az Ige liturgiájában** az Egyház elénk adja Isten üzenetét, mi pedig hittel válaszolunk rá. **Az Eukarisztia liturgiájában** a kenyér és a bor színében az Úr Jézus jelenvalóvá teszi húsvéti misztériumát, s testével és vérével táplál minket.

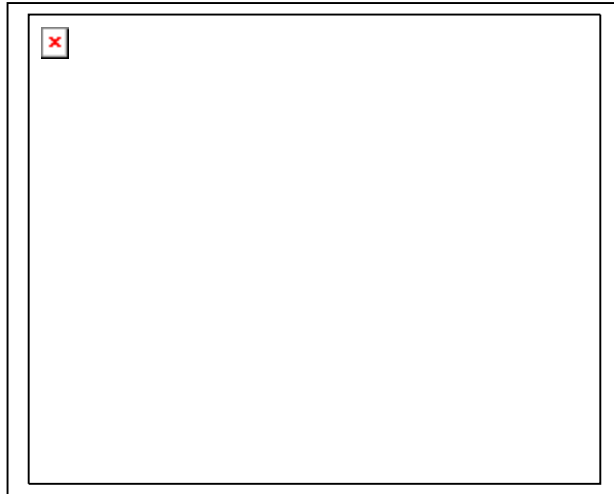
Az Ige liturgiájának felépítése

Az Ige liturgiájának főbb részei: Bűnbánati bevezető, könyörgés, olvasmányok, evangélium, szentbeszéd, hitvallás és egyetemes könyörgések.

Az Eukarisztia liturgiájának felépítése

A Eukarisztia liturgiájának főbb részei:

- **Az adományok előkészítése** (régén ezt hívták felajánlásnak).
- **Az Eukarisztikus ima** (kánon) benne a hálaadó ének, az átváltoztatás és úrfelmutatás, az áldozat felajánlása, lélekhívás, megemlékezések és közbenjáró imádságok.
- **A szentáldozás** (communio) benne az Úr imádsága, a megbékélés, a kenyértörés, a pap és a hívek áldozása.
- Befejező elbocsátás és áldás.

? Beszéljük meg!

*Miért megyünk szentmisére? Milyen okok mentenek fel a részvétel alól?
Milyen kapcsolat van az áldozat és az áldozás között? Mi az átváltoztatás?
Miért van kettős átváltoztatás? Mikor lehet két szín alatt áldozni?*

A PAP NÉLKÜLI ISTENTISZTELET

A világi hívek apostoli hivatása

Az Egyház története során a felszentelt lelkipásztorok mellett **mindig tevékenykedtek világi hitoktatók, férfiak és nők**, akiket a körülményeknek megfelelően készítettek fel és bíztak meg a katekézissel, vagy más **lelkipásztori kisegítő** szolgálattal.

Jézus parancsa szerint az Egyház minden tagjának kötelessége a tanúságtétel, az apostolkodás (vö. Jn 15,27). Mindnyájunknak építenünk kell, Jézus szeretetközösségét, Krisztus titokzatos testét, az Egyházat, mégpedig a magunk módján, az Istentől kapott szolgálatunk révén. A világi híveknek az a

kötelessége, hogy szavuk és jó példájuk által **jelentalóvá tegyék az Egyházat** ott, ahová csak általuk juthat el: elsősorban a családokban, a munkahelyi közösségekben, de a társadalmi élet egyéb területein is.

A világi hívek egyik fontos feladata – apostoli hivatásuk alapján, a megfogyatkozó létszámú papok mellett, illetve helyett –, hogy **részt vegyenek bizonyos lelkipásztori szolgálatokban és feladatokban** is. Különösen is kívánatos a vasárnap megszentelésénél való közreműködésük. Ez utóbbi szolgálatban a püspököt és papjait senki más nem helyettesítheti. Ezért is jelent az Egyházban nagy problémát a jelenlegi paphiány. Emiatt egyre növekszik az olyan plébániák száma, amelyekben a vasárnapokon és az ünnepnapokon már nem ünnepelehető a szentmise. A vasárnapi közös istentiszteletnek azonban ilyenkor sem szabad hosszabb ideig elmaradnia.

Igeistentisztelet és áldoztatás

A pap távollétében végzett összejövetel középpontjában **Isten szavának hirdetése** áll, amelynek meghallgatása és befogadása által épül és növekszik az Egyház, mert Krisztus mindig jelen van az ő igéjében. Az igeliturgia végzése azonban minden értéke ellenére a vasárnap megszentelésében szükségmegoldást jelent, és nem helyettesíti a szentmisét. Az igeliturgia után az igeistentisztelet végzője **megáldoztatja** a híveket.

A vasárnapi igeliturgiát és áldoztatást a helyi ordinárius engedélyével és az általa megbízott plébános felügyelete mellett végezheti felszentelt *diákonus*, vagy az erre felkészített és az ezzel megbízott világi hívő, az úgynevezett *világi lelkipásztori kiségitő*. Ilyenkor ő a liturgia vezetője, aki az evangéliumot is felolvashatja, de homíliát nem mondhat, hanem csak a megbízó plébános által választott vagy megírt homíliát olvashatja fel.

♪ Énekeljünk: SZVU 142/1-2

Zálogát adtad, ó Jézus, örök szeretetednek.
Rendelvén e nagy Szentséget és adván tieidnek,
hogy teveled egyesüljünk s téged viszonszeressünk,
örök hála és imádás légyen azért nevednek.

Irgalmadban nem vizsgáltad A mi gyarlóságunkat
És ellened elkövetett sok hálátlanságunkat.
Megmenteni így akartál, azért értünk meghaltál,
Eltörölvén a keresztfán régi adósságunkat.

? Beszéljük meg!

Hogyan imádkozzunk szentáldozás után? Miért van az, hogy sokan áldozhatnának és mégsem áldoznak?

Kik kaphatnak megbízást igeliturgia tartására, illetve áldoztatásra?

Melyek azok a felsőoktatási intézmények, ahol hitbeli, teológiai ismereteinket gyarapíthatják azok, akik nem papi pályára készülnek?

7. A SZENTÁLDOZÁS

(Jn 6,51-58)

 *Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért... **aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, s feltámasztom az utolsó napon. A testem ugyanis valóságos étel, s a vérem valóságos ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik... Aki ezt a kenyeret eszi, az örökké él.***

Részt veszünk a szentmisén

A szentmisén befogadjuk Isten Igéjét, áldozatul felajánljuk magunkat Jézus Krisztussal az Atyának, és **lehetőleg megáldozunk**. A szentmiséhez hozzátartozik a szentáldozás. Amikor áldozunk, az Úr Jézus testét és vérét vesszük magunkhoz.

Indokolt esetben szentmisén kívül is áldozhatunk, vagy külön igeliturgia keretében, vagy valamely más szertartáshoz – esküvőhöz, litániához – kapcsolódóan.

Betegekhez, akár kórházban fekszenek, akár otthon vannak, bármikor el lehet vinni az Oltáriszentséget. Ha az áldoztató érkezésének ideje bizonytalan, akkor a betegek nem kell megtartani a szentségi böjtöt. A betegek is akár naponta áldozhatnak, ha erre alkalmuk van. Az oltáriszentséget azonban senki sem tarthatja otthon a lakásában, még beteg áldoztatás céljára sem.

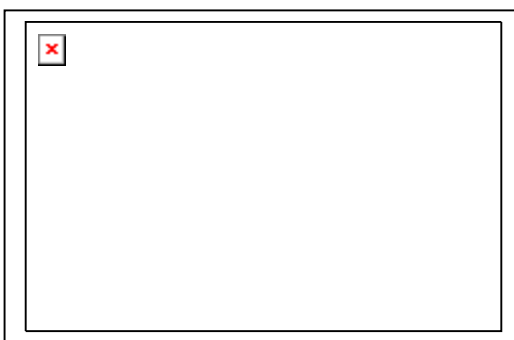
Ki áldozhat?

Az áldozhat, aki testileg és lelkileg **felkészült Jézus fogadására**.

Lelkileg úgy készülünk a szentáldozásra, hogy: 1. a halálos bűnöktől megtisztítjuk lelkünket a szentgyónásban, a bocsánatos bűnöket pedig legalább megbánjuk; 2. imádságos lélekkel várjuk az Úr Jézussal való találkozást. Az áldozik méltatlanul, aki tudatosan halálos bűnben áldozik. Ez szentségtörés.

Testileg úgy készülünk a szentáldozásra, hogy megtartjuk az egy órás szentségi böjtöt, és megfelelő módon öltözködünk.

A szentáldozás feltétele az élő hit és a megszentelő kegyelem állapota. A szentáldozás előtt figyelmesen veszünk részt a szentmisén. Ha rendkívüli esetben szentmisén kívül járulunk szentáldozáshoz, akkor külön imádsággal készülünk rá.

Ki áldoztathat?

Rendszerint a miséző áldoztat, de szükség esetén – ha sok az áldozó, vagy két szín alatt áldoztatnak – **erre felhatalmazott világi személy** (férfi és nő is) áldoztathat. Világiak arra is kaphatnak engedélyt, hogy az Oltáriszentséget akár naponta elvigyék a beteg, vagy időskorú hívekhez, akik nem tudnak rendszeresen elmenni templomba, szentmisére.

A szentáldozás hatása

A szentáldozás **egyesít Jézussal**, növeli bennünk a szeretetet és az istengyermeki életet, erősíti bennünk az Egyházhoz tartozást, és az örök élet zálogát adja nekünk.

Szentáldozás után csendben imádkozzunk, odafigyelve Jézusra, mit kíván ő tőlünk, azzal kapcsolatban, amiről a szentmise tanítása szól. Magunkban hálát adva imádjuk az Úr Jézust, rábízunk magunkat, és segítségét kérjük.

AZ OLTÁRISZENTSÉG TISZTELETE

Templomainkban **az örökmécse**s jelzi, hogy az Úr Jézus az Eukarisztiában jelen van. Az Úr Jézust **tér dhajtással** köszöntjük az Oltáriszentségben. (A görög és örmény rítusú katolikusok mély meghajlással, metániával köszöntik az Eukarisztiát.) Ezzel fejezzük ki hitünket: Az Oltáriszentségben a feltámadt Jézus (a Fiúisten) van jelen, istenségével és emberségével, testével és vérével, egészen és osztatlanul, mindkét szín alatt. **Ő a templomban köztünk lakó Isten**, akit gyakran felkeresünk, hogy vele elbeszélgezzünk. Ezt nevezzük **szentséglátogatásnak**.

Az Eukarisztiát elsősorban a szentmisében ünnepeljük. A **szentség házban** (oltárszekrény, tabernákulum) való őrzésének elsődleges célja, hogy bármikor lehetőség legyen a betegek megáldoztatására és a **Szent Útravaló** kiszolgáltatására. Az Oltáriszentség őrzése lehetőséget ad arra, hogy nap közben is alkalmunk legyen az Oltáriszentségben jelenlévő **Jézus imádására**.

Szentségkítétel, szentségimádás, szentségi áldás

A hívek hódolata alakította ki az Oltáriszentség imadásának különféle formáit. **A szentségimádás** az Oltáriszentség ünnepélyes kihelyezésével kezdődik. Ilyenkor az áldoztató kelyhet (cibórium) vagy a szentségmutatót (mostrancia) az oltárra helyezik, illetve hosszabb ideig tartó szentségimádáskor ún. trónusra teszik.

Az ünnepi szentségimádás végén, néha a kezdetén is a pap **szentségi áldást** ad, amelyet keresztvetéssel fogadunk. Ilyenkor lehetőség van az Oltáriszentség előtti **tömjénezésre** is. A szentségi áldás előtt megfelelő éneket énekelünk, utána pedig a pap könyörgést mond. A „**szentségimádási óra**” keretében lehetőség van a szentírásolvasásra, homiliára, csendes elmélkedésre, közös imádságokra stb. Ennek rendjét a szentségimádás

megbízott vezetője szabadon megtervezheti, az általános liturgiai szabályok és szokások figyelembevételével.

Rendszerint mindezt a pap vagy diakonus végzi. Rendkívüli esetben egy világi személy, aki áldoztatási engedéllyel rendelkezik, ugyanezt megteheti. A szentáldozás rendkívüli kiszolgáltatói a szentségimádást vezethetik, de az Oltáriszentséggel áldást nem adhatnak!

Szentségi körmenetek

Az egyházi évben egy napot, az Úrnapját egészen az Oltáriszentség imádásának szenteljük. Az ünnepi szentmise után **az Úrnap körmenettel** valljuk meg hitünket, kifejezzük imádásunkat és szeretetünket. Húsvét vigíliáján a **feltámadási körmenetben** a feltámadt Krisztust visszük az emberek felé.

Eukarisztikus kongresszusok

Az újabb korban találkozunk az Egyház életében az Oltáriszentség tiszteletének ezzel a különleges megnyilvánulásával. Olyan megmozdulás ez, amely során egy közösség az egész helyi egyházat, a vidék a nemzet, vagy a földkerekség valamennyi egyházát meghívja, hogy az Eukarisztiát a szeretet és az egység kötelékében nyilvánosan tisztelje.

Az első Nemzetközi Eukarisztikus Kongresszust 1881-ben tartották meg. Magyarországon 1938-ban kettős szentév volt: Szent István királyunk halálának 900. évfordulójának évében, május 26-29-én rendezték meg *Budapesten a 34. Eukarisztikus Világkongresszust*. 27 országból közel harminc ezren csatlakoztak az 553 687 magyar részvevőhöz. XI. Piusz Pacelli bíborost – a későbbi XII. Piusz pápát – küldte el pápai legátusként az utolsó békeév világraszóló katolikus eseményére. A kongresszus jelmondata ez volt: „Eucharistia – vinculum caritatis” (*Az Oltáriszentség a szeretet köteléke*).

♪ Énekeljünk: SZVU 280/B

Győzelemről énekeljen napkelet és napnyugat,
millió szív összecsengjen, magasztalja az Urat!
Krisztus újra földre szállott, vándorlásunk társa lett;
mert szerette a világot, kenyérszínbe rejtezett.
Krisztus, kenyér s bor színében, Úr s király a föld felett:
Forrassz egygyé békességben minden népet s nemzetet!

? Beszéljük meg!

Járj utána! Mikor van templomotok szentségimádási napja? Mikor ünnepeljük az Úrnapját?

Miért fontos, hogy részt vegyünk a szentségi körmeneten?

8. ISTEN KEGYEELME ÉLTET MINKET

(1Kor 1,3-8)

 *Kegyelem és békesség nektek Atyánktól, az Istentől, és Jézus Krisztustól, a mi Urunktól! ... szüntelenül hálát adok az Istennek azért **az isteni kegyelemért, amelyet Krisztus Jézusban nyertetek.** Benne gazdagok lettetek minden tanításban és ismeretben. A Krisztus melletti tanúságtétel is megszilárdult köztetek. Így semmi kegyelmet sem nélkülöztök, amíg Urunk, Jézus Krisztus megjelenését várjátok, aki mindvégig megerősít titeket, hogy feddhetetlenek legyetek Urunk, Jézus Krisztus napján.*

A kegyelem

A kegyelem **természetfeletti ajándék: Isten élete bennünk a Szentlélek által.** A kegyelem szó alapjelentése: kedv, kedvesség, jókedv. Ehhez kapcsolódik minden, amit valaki „jókedvében, kedvességből” ad vagy tesz. – A kegyelem szó a közéletben a büntetés elengedését jelenti. A vallási szóhasználatban Isten irántunk való jóindulatát, ingyenes ajándékait jelenti. A legnagyobb kegyelem az, hogy Isten önmagát ajándékozza nekünk, szeret minket.

(Jn 14,21-23)

 *Aki ismeri és teljesíti parancsaimat, az szeret engem. Aki szeret engem, azt Atyám is szeretni fogja. Én is szeretni fogom, és kinyilatkoztatom magam neki... Jézus így folytatta: Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. **Hozzá megyünk és benne fogunk lakni.***

A megszentelő kegyelem

Ez az élet Isten ajándéka. Ezért mondjuk a bennünk levő isteni életet kegyelmi életnek, mert kegyből, Isten jóságából kapjuk. És ezért mondjuk megszentelő kegyelemnek, mert ez tesz minket szentté, Isten előtt kedvessé.

<p>Isten a megszentelő kegyelem által a bűntől megtisztítja, és megszenteli lelkünket, gyermekévé fogad és a mennyország örökösévé tesz minket.</p>
--

(Jn 15,4-5)

 Maradjatok hát bennem, s akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehettek.

A szőlővesszőknek a szőlőtőkével eleven kapcsolatban kell lenniük. E nélkül elszáradnak, nem hozhatnak termést. Nekünk is csak akkor van isteni életünk, akkor vagyunk kedvesek Isten előtt, **ha eleven kapcsolatban vagyunk Jézussal, ha Ő él bennünk** és ez meglátszik tetteinken. Erről lehet felismerni, hogy tanítványai vagyunk." Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is. Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt." (Jn 13,34-35.)

A megszentelő kegyelmet először a keresztségben kapjuk meg. A megszentelő kegyelem addig marad meg bennünk, amíg halálos bűnt nem követtünk el. Az elvesztett megszentelő kegyelmet a szentgyónásban kaphatjuk vissza.

(Kol 1,9-10)

 Amióta erről hallottunk, mi is szüntelenül imádkozunk értetek, és könyörgünk, hogy akaratát teljesen ismerjétek, nagy bölcsességgel és lelki megértéssel. Így majd az Úrhoz méltón éltek, egészen az ő tetszése szerint, minden jótettben gyümölcsöt hoztok, és az Isten ismeretében gyarapodtok.

A segítő kegyelem

Isten ajándéka, kegyelme az az erő és belső megvilágosítás is, mely visszatart a rossztól és a jóra készíten minket. Ezt a jótettekre indító kegyelmet segítő kegyelemnek is nevezzük. Isten a segítő kegyelem által **megvilágosítja** értelmünket, **megerősíti** akaratunkat, és **örömmel tölti be** szívünket, hogy a jót megismerjük és megtegyük, a rosszat pedig elkerüljük.

A gyerek, aki szüleitől kapta életét, akit szülei nevelnek, úgy kezd gondolkodni, mint apja és anyja. Járása, szokásai, tettei hasonlítanak szülőkéhez. Azok szeretete, mosolya, jószívúsége az ő életében is megjelenik. Először öntudatlanul, később már tudatosan viszonyozza szeretetüket, amikor engedelmeskedik nekik, kedvükben jár és áldozatot is vállal értük. **Hasonlóképpen meglátszik minden ember életén, ha Isten él benne.** Aki részese a Szentháromság isteni életének, az megvilágítást és ösztönzést kap a Szentlélektől Jézus követésére. Ennek jele, hogy úgy kezd gondolkodni, mint Jézus." Megérti" az örök igazságokat, a szenvedésben is nyugodt marad, mert rábízta magát a Mennyei Atyára. Mindennapi életében egyre inkább azt teszi, amit Jézus is tenne az ő helyében. Cselekedeteiben az Atya akaratát vezeti. A legjobb tudása szerint teljesíti kötelességeit és segíti embertársait. Embertársaihoz jó, a rosszat is jóval viszonyozza, és megbocsát az ellene vétőknek. Szívesen vállal áldozatot másokért, hogy minél több örömet szerezzen embertársainak. Anyagi javak tekintetében senki sem vádolhatja önzéssel vagy bűnnel. Jó vele együtt lenni, mert szelídsége békét és örömet sugároz. Ezekben nyilvánul meg, hogy Isten él benne.

(Jn 11,25-26.)

 Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog. Mindaz aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem.

A megkezdett örök élet

A kegyelmi élet bennünk már a megkezdett örök élet.

Aki Jézus szerint gondolkodik, akarata és példája szerint él, olyan életet kezd el, **amely az örökkévalóságban lesz teljessé.** Jézus szeretete a halálnál is erősebb, aki általa él, örökké él. Jézus új életre támadt a sírból: új életre támasztja azokat, akik benne hisznek és követik őt.

A KEGYELMET KÖZVETÍTŐ SZENTSÉGEK

(Tit 2,11-14)

 Megjelent ugyanis megváltó Istenünk kegyelme minden ember számára, s arra tanít minket, hogy ... éljünk fegyelmezetten, szentül és buzgón ezen a világon. Várjuk reményünk boldog beteljesülését: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét, aki önmagát adta értünk, hogy minden gonzságtól megváltson, megtisztítson, és jótettekben buzgólkodó, választott népévé tegyen.

Jézus Isten „szentsége”

Jézus Krisztusban Isten jelent meg közöttünk. Benne valósult meg Istennek és az embernek élő és éltető közössége. Földi életében Ő jelentette az embereknek az Istent. Aki őt látta, Istent látta. Aki az Ő tanítását hallgatta, Isten igéjét hallgatta. Akinek Ő megbocsátott, annak Isten bocsátotta meg bűneit. Akit Ő meggyógyított, azt Isten gyógyította meg betegségéből. Ő közvetíti az embernek Isten benső életét, tökéletességét és szentségét. Jézus Krisztus által az isteni életet kapjuk, mely minket is szentté, Istenhez hasonlóvá tesz.

Isten szent, mert végtelenül tökéletes. Szereti a jót, hozzá a bűnnek még az árnyéka sem férhet. **Szent az az ember,** akiben Isten kegyelme diadalmaskodik. A jót teszi, elkerüli a rosszat. Ilyeneké a mennyek országa.

(ApCsel 9,1-5)

 Saul még mindig lihegett a dühtől, és halállal fenyegette az Úr tanítványait... Már Damaszkusz közelében járt, amikor az égből egyszerre nagy fényesség ragyogta körül. Földre hullott, és hallotta, hogy egy hang így szól hozzá: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?” Erre megkérdezte: „Ki vagy, Uram?” Az folytatta: „Én vagyok Jézus, akit te üldözöl.**”**

Jézus él tovább Egyházában

Mennybemenetele után **Jézus követőivel azonosította magát,** amikor az első keresztyényeket üldöző Saulnak megjelent a damaszkuszi úton. Jézus szavaiból az következik, hogy isteni élete tovább folytatódik követőiben. **Jézus követőinek közössége az Egyház,** nem csupán baráti társaság,

nemcsak egymást segítő emberek érdekszövetsége, hanem **kegyelmi életközösség, élő szervezet, szeretetközösség**. Maga Jézus él tovább Egyházában. Ez a krisztusi közösség, az Egyház jeleníti meg őt a világban, folytatja az Ő művét. Erre utalnak Jézus szavai: „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket” (vö. Jn 20,21). Ezért mondjuk, hogy **az Egyház az „összentség”**, mert amint Jézus jelenti és közvetíti az embereknek Isten benső életét, úgy jelzi és közvetíti az Egyház is az isteni életet, Jézus művét folytatva, hogy minket szentté, Istenhez hasonlóvá tegyen.

Ismét Jézus szavait idézzük: „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Lk 10,16). „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert” (Jn 20,23). .. én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). Aki tehát az Egyház szavát hallgatja, Isten Igéjét hallgatja. Akinek az Egyház megbocsátja bűneit, annak Jézus bocsát meg. Aki az Egyház életébe, közösségébe bekapcsolódik, az Jézus isteni életének lesz részese.

Ez másként megfogalmazva azt jelenti, hogy **a kegyelmet**, az isteni életet az Egyház által, a keresztyének **közösségében tovább élő Jézus által kapjuk**.

Az Egyház Jézus művét folytatva jelzi és közvetíti az embereknek az isteni életet.

A kegyelem hatékony, látható jelei

A bennünk munkálkodó kegyelem, Isten ajándéka, láthatatlan valóság. Életünkben, az egyén és a közösség életében a kegyelem munkálkodásának csak a következményeit láthatjuk. **Jézus azonban úgy rendelkezett, hogy az Egyházát éltető láthatatlan kegyelemnek legyenek látható, kegyelemközvetítő jelei.** Ezeket az Istennel való kapcsolatot jelző és közvetítő jeleket nevezzük szentségeknek. Az Egyház e jelek által kapcsolja be a hívőket közösségébe (kereszttség), erősíti és segíti őket az isteni élet kibontakozásában (bérmálás, Eukarisztia, bűnbocsánat, betegek kenete), és teszi őket alkalmassá a közösségen belüli feladatok ellátására, a földi és a kegyelmi élet továbbadására (házasság, papi szolgálat).

A szentségekben Jézus adja kegyelmét

Krisztus ma is jelen van az Egyházában. Mindaz, amit tanított ma Egyháza által tanítja nekünk a Szentírásban és a Szentagyományban, kegyelmét, megszentelő erejét ma Egyháza által a szentségek által adja.

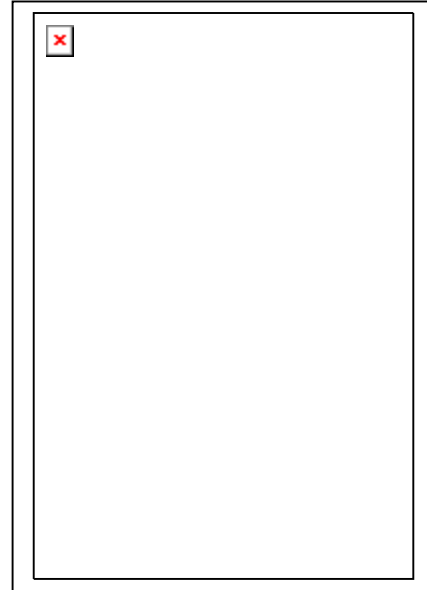
A szentségek látható jelei a kegyelemnek, amely által az isteni életben részesülünk. A szentségeket Jézus Krisztus alapította, és Anyaszentegyházára bízta.

Az Egyház szentségeiben a Szentlélek által Jézus Krisztus cselekszik, aki az üdvösség forrása. A szentségek megerősítik és kifejezik a hitet, dicsőítik Istent, megszentelik az embert, és építik az egyházi közösséget.

Minden egyes szentség egyben találkozás az Istennel. Jézus hét olyan szentséget alapított, amelyekkel életünk fontos állomásainál is mellettünk áll. Felajánlja segítségét, hogy mi önkéntesen és tudatosan élhessünk vele.

A keleti egyházak, amelyek még a reformáció előtt szakadtak el a Nyugattól, szintén a hét szentség alapján állnak.

Hét szentség van: 1. a keresztség; 2. a bérmálás; 3. az Eukarisztia; 4. a bűnbocsánat szentsége; 5. a betegek kenete; 6. az egyházi rend; 7. a házasság.

(Zsolt 25,10)

 Az Úr minden útja kegyelem és hűség azoknak, akik megtartják szövetségét és törvényét.

A szentségek liturgiája nem csupán a szentség kiszolgáltatása, hanem a szentség ünneplése. A szentségeket általában szentmise vagy igeliturgia keretében szolgáltatják ki.

A szentségekben Isten felajánlja kegyelmét, az ember pedig a szentség vételével szabad akaratával fogadja el Isten ajándékát.

A szentségek felvételéhez elengedhetetlen az élő hit és szeretet. Ezért kell készülnünk a szentségek vételére, hogy megfelelő hitismeretekkel rendelkezve, megfontoltan és bűnbánatot indítva akarjunk találkozni Jézussal. A szentségekhez csak az járulhat, aki a szentségek által egyesülni akar Jézussal és Egyházával.

A keresztség és a bűnbocsánat szentsége törli el a halálos bűnt, és adja meg a megszentelő kegyelmet. Aki tudja, hogy halálos bűnben van, nem járulhat a következő szentségekhez: bérmálás, Eukarisztia, betegek kenete, egyházi rend és házasság. Ha mégis megteszi, *szentségtörést* követ el. Három szentséget csak egyszer lehet felvenni, mert ezek *eltörölhetetlen jellel* megjelölnek bennünket. Ezek a keresztség, a bérmálás és az egyházi rend szentsége.

? **Beszéljük meg!**

Miért éppen az életfordulókra rendelte Jézus a szentségeket? Mi az oka annak, hogy sokan csak formáságból járulnak a szentségekhez? Miért kell méltó módon felkészülni a szentségek vételére?

9. AZ IMÁDKOZÓ EGYHÁZ ISTENDICSÉRETE

(1Tessz 5,17-18)

 Imádkozzatok szüntelenül. Adjatok hálát mindenért, mert Isten ezt kívánja mindnyájatokról Krisztus Jézusban.

Az új és örök szövetség főpapja, Jézus Krisztus, magára véve az emberi természetet, a földi számkivetésbe magával hozta azt az Isten dicsőítő éneket, amely a mennyei hazában öröktől fogva zeng. Az egész emberiséget maga köré akarja gyűjteni, hogy **vele együtt zengje az istendicséret szent énekét.** E papi feladatát Egyházán keresztül folytatja, mely nem csupán az Eukarisztia ünneplésével, hanem a zsolozsma végzésével is dicséri szüntelenül az Urat, s jár közben az egész világ üdvösségéért.

(Mt 18,20)

 Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.

A zsolozsma az Egyház imádsága

A liturgikus imádságok: a szentmise, a zsolozsma és a szentségek ünneplése. A zsolozsma az Egyház hivatalos közösségi imádsága. **Legfontosabb részei a reggeli és az esti dicséret.**

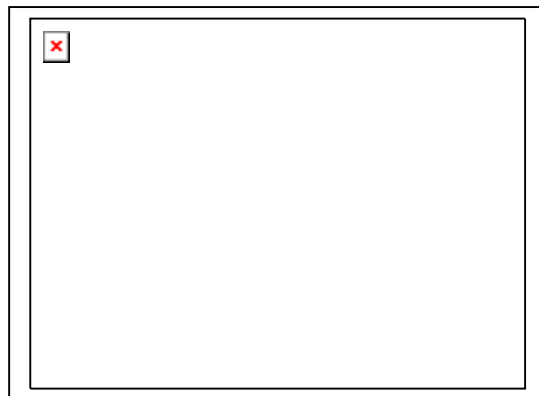
A zsolozsmát ősi keresztény hagyomány szerint úgy szerkesztették meg, hogy Isten dicséretével a nappalt és az éjszakát megszentelje.

Mindazok tehát, **akik zsolozsmáznak,** teljesítik az Egyház szent kötelességét, **Jézussal együtt dicsőítik Istent az Anyaszentegyház nevében.**

Az imádkozó Egyház egységét a Szentlélek hozza létre, aki minden megkeresztelt emberben működik **A zsolozsma közösségi jellegű istentiszteleti cselekmény.** A papi és szerzetesi közösségeken kívül egyre több világi keresztény is bekapcsolódik ebbe a közös imába.

A zsolozsmázás történetéből

Az Eukarisztia ünneplésén kívüli közös imádság már az első keresztény századokban kialakult. Gyökerei a zsidó gyakorlathoz nyúlnak vissza. Az első keresztények, akik eleinte még eljártak a zsinagógákba imádkozni, ezt a gyakorlatot átvették. Később a magánházaknál jöttek össze közös imára.

Az imaórák liturgiájának kialakulására legnagyobb hatással a VI. század fordulóján **Szent Benedek** volt, aki regulájában pontosan meghatározta, hogy a szerzetesek a nap melyik órájában mit imádkozzanak. A szerzetesi imaórák rendszerét a székesegyházak, majd a plébániatemplomok is átvették. Ettől kezdve vált kötelezővé a zsolozsma végzése a szerzetesek és a papok számára.

A könyvnyomtatás feltalálása után a XIV. század lehetővé vált, hogy a zsolozsma imádságait és olvasmányait egyetlen kötetbe gyűjtsék össze. Így jött létre a **breviárium**, ami rövid összefoglalást jelent. A Tridenti Zsinat kiadta a **Breviarium Romanum**-ot, amely az egész Egyház számára készített egységes zsolozsmáskönyv lett.

A zsolozsma imaórái: az éjszakai imaóra (Nocturnum) zsolozsmás olvasmányos imaóra volt, amit éjszaka, vagy kora hajnalban végeztek. Ennek felel meg a mai **Olvasmányos imaóra**, amelyet a nap bármely idejében el lehet végezni. A **Reggeli dicséret** (Laudes) imáját virradatkor kezdték. Az ún. kis imaórák voltak: a Prima (reggel 6-kor), a Tertia (de. 9-kor) A Sexta (délben) és a Nona (délután). A liturgikus reform óta egy **Napközi imaóra** van, amelyet napközben erre alkalmas időben lehet végezni. Az **Esti dicséret** (Vesperas) ideje az alkonyat. A napot a lefekvés előtti **Befejező imaóra** (Completorium) zárja.

Az imaórák liturgiája (Liturgia Horarum) négy kötetben tartalmazza a zsolozsma imádságait és olvasmányait. Ez a négy kötetet: 1. a karácsonyi ünnepkörben; 2. a húsvéti ünnepkörben; 3. és 4. az évközi időben használjuk.

A zsolozsma az Egyház hivatalos közösségi imádsága.

A szent zsolozsma néhány szabályzata

A kórusra kötelezett közösségek a konventmisén kívül a szent zsolozsmát is kötelesek mindennap kórusban végezni. A kórusra nem kötelezett klerikusok, a nagyobb rendek felvétele után kötelesek naponként, akár közösségben, akár egyedül az egész zsolozsmát elvégezni.

A lelkipásztorok a fő imaórákat, főként a vesperást vasárnapokon és a nagyobb ünnepeken a templomban a néppel együtt végezzék. Ajánlatos, hogy a hívek is imádkozzák a zsolozsmát, a papokkal együtt, vagy maguk között, vagy egyénileg.

A zsolozsmázó hívek számára szerte a világban kiadnak ún. Kis zsolozsmákat, amelyek egy kötetbe foglalják az imaórákat, az olvasmányos imaórák kivételével. Nálunk Magyarországon **Kis Zsolozsma** címen jelent meg egy magyar nyelvű Zsolozsmáskönyv., mely egy hétre tartalmazza az *imaórákat*.

Az Egyház imáját, a zsolozsmát a századok lelkisége állította össze. Benne van az imának egész teológiája: Isten-dicséret, hálaadás, könyörgés. (Miklós házy Attila)

? **Beszéljük meg!**

Mi a zsolozsma? Hogyan tudunk részt venni az Egyház közös imájában?

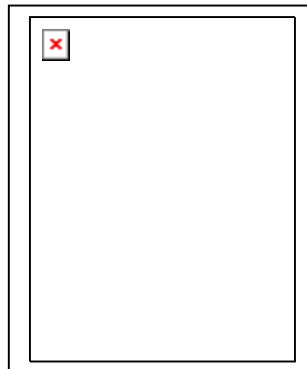
A SZEMÉLYES IMÁDSÁG

Róm 8,26-35

 Gyöngeségünkben segítségünkre siet a Lélek, mert még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkoznunk. A Lélek azonban maga jár közben értünk, szavakba nem önthető sóhajtozásokkal. S ő, aki a szíveket vizsgálja, tudja, mi a Lélek gondolata, mert Isten tetszése szerint jár közben a szentekért. Tudjuk azt is, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra válik... Ki szakíthat el bennünket Krisztus szeretetétől? ...

Az imádság

Az imádság lényegében **Istennel való** párbeszédés találkozás, **beszélgetés** vele. Az imát a Szentlélek kezdi. Az imádságra szólító Lélek visszhangra talál lelkünkben, figyelünk és válaszolunk Isten szavára. Minden imádságban fontos, hogy ne csak mi szóljunk, hanem Isten hozzánk intézett „szavát” is meghalljuk. Ezért kell tudnunk imádkozás közben hallgatni is. Ugyanazért tartunk csendes szünetet a templomi közös imádságban is.

Amikor imádkozunk **Isten úgy szól hozzánk, hogy eszünkbe juttatja, amit mondani akar.** Aki ismeri üzenetét, a Szentírást, aki ismeri Jézust és az ő tanítását, az az eszébe jutó gondolatok közt ráismer Isten szavára. Aki ismeri Isten üzenetét, annak az imádság közben épp az jut eszébe, ami itt és most neki szól.

Az ószövetségi választott nép is imádkozott. Imádságaik közt a legszebbek a zsoltárok. Ezek a mi számunkra is az Istennel való kapcsolat örökké új lehetőségei. Az apostolok is imádkoztak. Amikor Jézust imádkozni látták. észrevették, milyen kimondhatatlan élmény számára az imádkozás. Ezért kérték: „Uram, taníts minket imádkozni!” (Lk 11,1). Ekkor tanította meg Jézus követőit a Miatyánkra, s arra, hogy amikor imádkoznak, Istennel, mint Atyjukkal beszélgessenek. „Mivel az Isten fiai vagytok, a Fia Lelkét árasztotta szívünkbe az Isten, aki kiáltja: Abba, Atya!” (Gal 4,6). Az eredeti arám szövegben szereplő kifejezés – Abba – tulajdonképpen édesapát, „apuká”-t jelent.

Sokan gondolják, hogy az imádkozás lényege bizonyos szövegek elmondása. Sokkal helyesebb, ha az imádkozást baráti találkozáshoz hasonlítjuk. Akit szeretünk, azzal szívesen elbeszélgetünk. Elmondjuk neki gondolatainkat. Azt is ha örülünk, vagy ha bánt valami. Megbeszéljük vele terveinket, gondjainkat. Hálát adunk neki a kapott jókért, és segítségét kérjük feladataink megvalósításához.

Jézus barátainak tart minket. Ezért arra biztat, hogy olyan **bizalommal forduljunk Hozzá**, mint ahhoz, akivel bizalmas baráti viszonyban vagyunk, a Mennyei Atyánkhöz pedig úgy, mint a gyermek édesapjához. Az ima képes átalakítani az embereket, meg tudja változtatni az életünket.

(Mt 7,8-11)

 Mert aki kér, az kap, aki keres, az talál, s aki zörget, annak ajtót nyitnak. Melyiketek ad fiának követ, amikor az kenyeret kér tőle? Vagy ha halat kér, ki ad neki kígyót? Ha tehát ti, bár gonoszak vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, akkor mennyivel inkább ad jót Mennyei Atyátok azoknak, akik kérik.

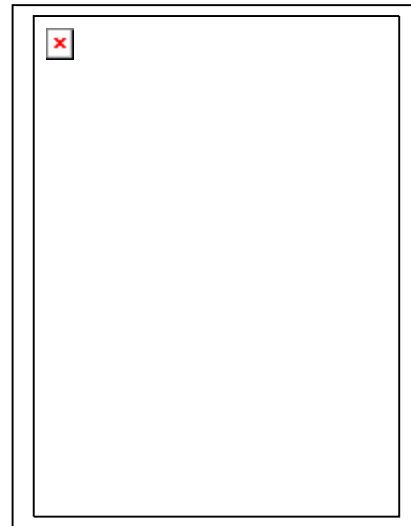
Az imádság formái

Azért imádkozunk, mert **az imádság Istenhez kapcsolja életünket**, mert szeretjük Mennyei Atyánkat, akinek elmondjuk örömünket (**hálaadás – dicsőítés**), és gondjainkat (**kérés – engesztelés**). Rábízunk magunkat, mert tudjuk, hogy szeret minket és javunkat akarja. Az imádság élő hitünknek, Istennel való szeretetkapcsolatunk egyik természetes és általában örömteli megnyilatkozása, még akkor is, ha olykor ez erőfeszítést kíván tőlünk.

Az imádság formái: az imádás, dicsőítés, hálaadás, engesztelés, kérdés, felajánlás. Az imádság egyben imádás is, amellyel Istent legfőbb Urunknak valljuk. Köszönő és kérő imáinkkal elismerjük mindenhatóságát.

Amikor imádkozunk, Istenre figyelünk, és vele beszélünk.

Az **imádással** és a **dicsőítéssel** kifejezzük, hogy Istent legfőbb Urunknak és jötevőnknek valljuk. Jézustól tudjuk, hogy Ő bűneink ellenére is szeret minket. Ha bűneinkkel mégis megbántottuk, akkor bocsánatát kérjük. Erre szolgálnak a különböző bánat- és **engesztelő** imádságok. Mennyei Atyánk naponta megtapasztalt jósága készlet minket a **hálaadásra**, és felbátorít, hogy napi gondjainkban segítségét **kérjük**. Nemcsak kérhetünk, hanem adhatunk is Istennek akkor, amikor valamit felajánlunk vagy megígérünk neki. **Felajánló ima** lehet például a beteg ember szenvedése, amikor Jézussal egyesülve fájdalmainkat valamilyen Istennek tetsző célra felajánljuk.

Ha Istentől valamit kérünk, bizalommal, állhatatosan és **Isten akaratában megnyugodva** kell imádkoznunk. Isten minden kérésünket teljesíti, ha azok a javunkra válnak. Aki szeret mindig meghallgat. Még akkor is ha jobbnak látja, hogy más formában teljesítse kérésünket, mint ahogy mi elgondoltuk. Istennel nem lehetünk csodaváró üzleti viszonyban: adok valamit, hogy ő is adjon. Nem nézhetem őt automatának: „Bedobom” az imát és elvárom, ami érte jár. Így nem imádkozhatunk, csak ahogy Jézus tette: „... de ne az én akaratom teljesejék, hanem a tiéd.” (Lk 22,42). Különben is azért imádkozunk.

(Mt 6,6-7)

 *Te amikor imádkozol, menj be a szobába, zárd be az ajtót, s imádkozzál titokban Mennyei Atyádhoz! S Mennyei Atyád, aki a rejtekben is lát, megjutalmaz. **Amikor imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok...***

Az imádság módjai

Az imádság módjai: a szóbeli ima, az elmélkedés, a szemlélődés. Közös imádságaink a legtöbbször előre megfogalmazott imák és énekek, amelyeket mindnyájan ismerünk és közösen mondunk.

Legismertebb imádságaink a Miatyánk, a Dicsőség, az Angyali Üdvözet, az Úrangyala, a reggeli és esti imádságok, az étkezés előtti és utáni imák, a rózsafüzér, a keresztúti ájtatosság, a litániák stb.

A **szóbeli imáink** kötött szövegűek, vagy saját gondolatokat fogalmazznak meg. Ez utóbbi a személyesebb. A magányosan végzett imádságban nincs szükségünk szépen megfogalmazott szavakra. Elég szöveg nélkül gondolatban szólni Atyánkhoz, vagy pedig rá gondolva „csak” együtt lenni vele. A kimondott szavak nélkül, gondolkodva végzett imádkozást **elmélkedésnek** vagy **szemlélődésnek** nevezzük.

Egy szentírási szakasz elolvasása után elgondolkodunk azon, amit olvastunk. Mit jelentettek a szavak az adott kor emberének, és mi az Isten üzenete számunkra, hiszen a kinyilatkoztatás minden kor emberének szól. Ilyenkor **elmélkedünk**. Ehhez hasonló a **szemlélődés** is. Alapja a **napi rendszerességgel** végzett elmélyült **Szentírásolvasás**. Elképzelem a jelenetet az evangéliumból... Ott vagyok én is... Ránézek Jézusra: Milyen Ő? – Magamba nézek: Milyen vagyok én? Miért vagyok ilyen? Mit kell tennem, hogy hozzá hasonló legyek? – Hogyan? – Tehát... Uram segíts... A szemlélődő ember valamiképpen megérzi Isten közelségét, gyakran gondol rá napközben is, egy-egy szívből fakadó fohással...

A Szentíráson kívül mindenképpen olvassunk egy-egy hitünket és keresztény jellemünket erősítő könyvet, vagy folyóiratot.

(1Kor 10,31)

 ... akár esztek, akár isztok vagy bármi mást tesztek, tegyetek mindent Isten dicsőségére.

Hívő emberként **rendszeresen imádkozunk**: reggel és este, az étkezések előtt és után. Fontos döntések előtt imában kérjük ki Isten válaszát, ahogy Jézus is tette az apostolok kiválasztása alkalmával. Ajánlatos, ha a kísértések alkalmával is Istenhez fordulunk. Imáinkban nem feledkezünk meg szeretteinkről sem, akár élnek, akár már meghaltak.

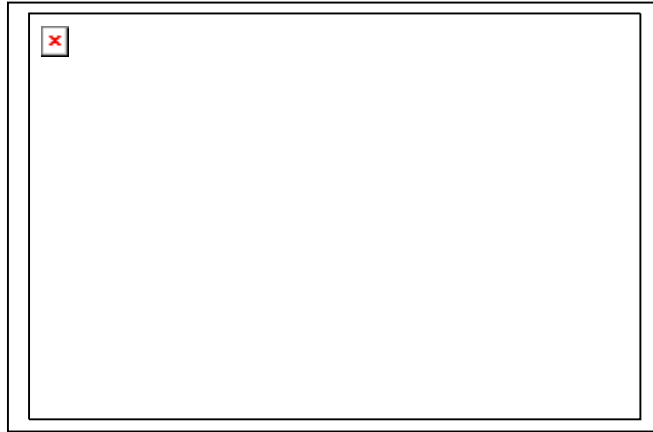
Isten előtt kedves imádságok a **reggeli** felajánlás és az **esti** lelkiismeret-vizsgálás is. Minden reggel ajánljuk fel napunkat, hogy Isten kedves gyermekeiként akarunk élni, és erre áldását kérjük. Este pedig megköszönjük a jó Istennek mindazt, aminek örülhettünk, és bocsánatát kérjük, mindazért, amit elhibáztunk. Határozzuk el, hogy mit akarunk ezentúl jobban tenni. Végül Isten oltalmába ajánljuk magunkat, akinek országába szeretnénk eljutni.

Az imádságot mindig keresztvetéssel kezdjük és végezzük. Az „**Ámen**” szóval Isten üzenetének és akaratának elfogadását fejezzük ki. A feledékeny imádkozók számára a legjobb segítség az, ha az imádkozást hozzákapsoljuk valamelyik állandó napirendi pontunkhoz.

Az imádságnak egy különleges módja a **kézzrátétel** közben mondott imádság. Ez az **áldás egyik ősi formája**. Az Úr Jézus kézzrátétellel gyógyított és áldotta meg a gyermekeket. Az apostolok kézzrátétellel gyógyítottak és közvetítették a Szentleket.

Imádságok a **szentelmények** is. Kérjük Istent, hogy segítse megőrizni otthonunkban a békét, az egészséget, hogy oltalmazza meg életünket, amikor járműre szállunk, hogy bőséges terméssel áldja meg a földművelő munkát... Az Egyház magáévá teszi tagjainak ilyenfajta kéréseit.

Előre meghatározott szertartások keretében (pl. szenteltvíz-hintés) mondja el imáit. A szentelmények közül igen sokat ismerünk. Ilyenek pl. a Balázs-áldás, húsvéti ételszentelés, lakásszentelés, járművek megszentelése, ministráns avatás, cserkészek fogadalomtétele... Szép szokás, ha a szülők megáldják gyermeküket keresztet rajzolva homlokukra.

♪ **Énekeljünk! Áldjad én lelkem az Urat, T 11.**

Ó halld meg Uram, ó halld meg imám:
Hívlak jöjj, válaszolj!
Ó halld meg Uram, ó halld meg imám:
Jöjj, és figyelj reám!

? **Beszéljük meg!**

Mit jelent számodra az ima? Miért fontos a rendszeres imádság? Milyen a kapcsolatod a Gondviselő Istennel? Szoktál-e saját szavaiddal imádkozni? Naponta felajánlod-e magadat Istennek? Szoktál-e minden este hálát adni, lelkiismeretét vizsgálni?

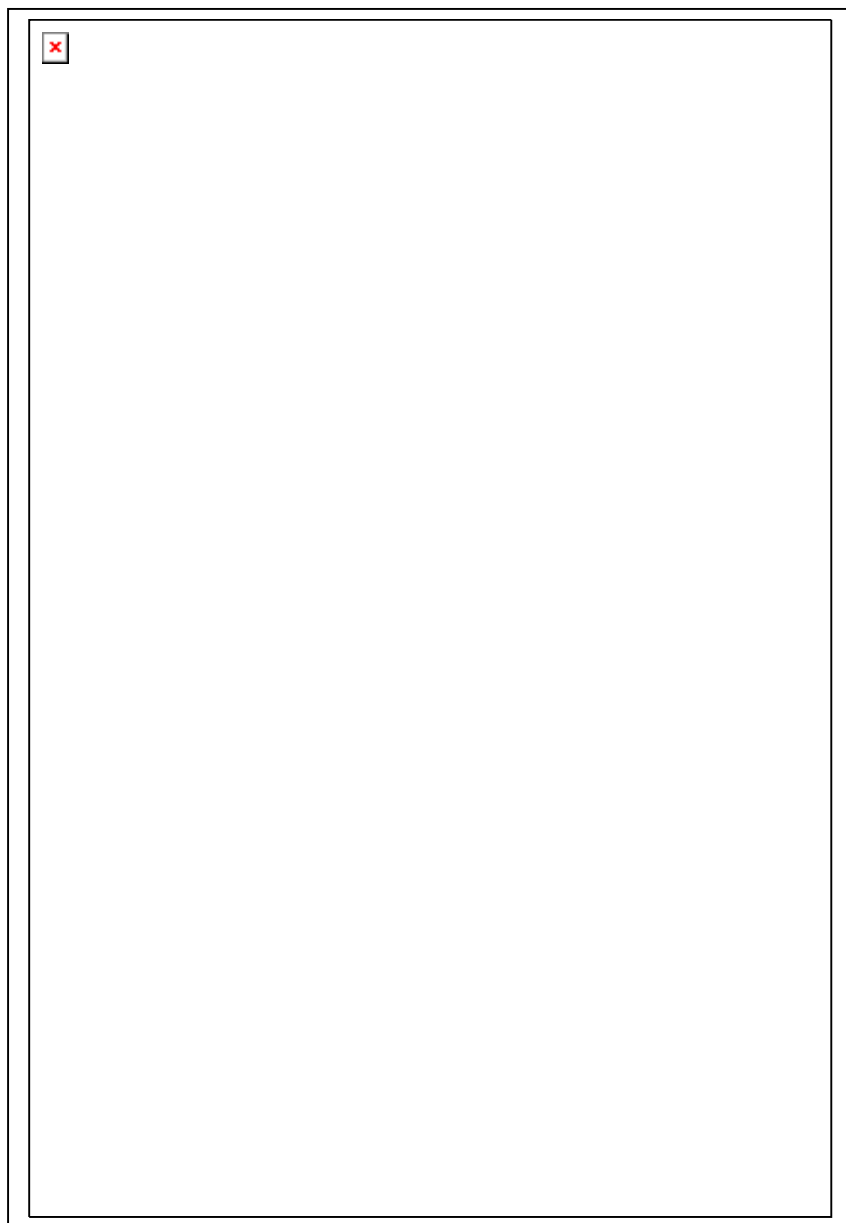
Rendszeresen olvasod-e a Szentírást? Milyen keresztény szellemű könyveket, folyóiratokat, újságokat ismersz? És olvasod őket?

Milyen vallásos témájú videókat, kazettákat ismersz? Hol lehet őket kölcsönözni? Szoktad-e nézni, hallgatni, a katolikus adásokat?

Ismered-e, keresed-e a keresztény internetes oldalakat?

(<http://katolikus.lap.hu>) Jártál-e már az Internet virtuális plébániáján? (www.plebania.net)

III. ISTEN MISZTÉRIUMA

10. MIT TUDHAT AZ EMBER ISTENRŐL?

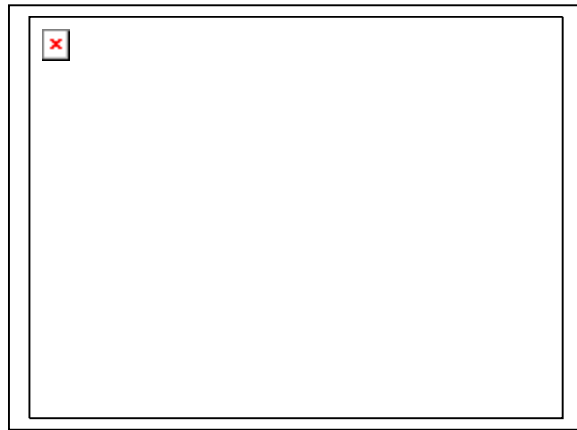
(Róm 1,19-21)

📖 *Ami ugyanis megtudható az Istenről, az világos előttük, maga Isten tette számukra nyilvánvalóvá. Mert ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, arra a világ teremtése óta műveiből következtethetünk. Nincs hát mentségük, mert fölismerték az Istent, mégsem dicsőítették Istenként, s nem adtak neki hálát, hanem belevesztek okoskodásaikba és érteni nem akaró szívük elhomályosult.*

Értelmünkkel Istent a teremtett világból ismerhetjük fel

Istenről értelmünkkel csak azt tudhatjuk meg, amire művei alapján következtethetünk. **Többet csak úgy tudhatunk meg róla, ha ő maga beszél magáról, kinyilatkoztatja magát nekünk.**

Abból, hogy valamit nem tudunk érzékelni, még nem következik, hogy az nincs. A valóságban vannak olyan létezők, melyek nem anyagi természetűek. Ezekre értelmünkkel következtetünk. Isten létére is értelmünkkel következtethetünk, pl. az anyagi világból: az anyagi világ ugyanis nem ad elégséges magyarázatot önmagáról. Isten létének felismerésére vezetnek el azok a vágyak is, amelyek nem találnak kielégülést az anyagban: ezért az anyagból nem is fejlődhetek ki.

Világosan meg kell különböztetnünk: **a hit több, mint istenismeret.** Bár az ember értelmével felismerheti Isten létét, **a hithez – természetesen Isten kegyelme és – az ember szabad döntése szükséges:** Elfogadom, rábízom magam! Ezért van az, hogy észérvekkel a hit nem bizonyítható, hanem csak alátámasztható, mint ésszerű, emberi válasz Isten szólítására.

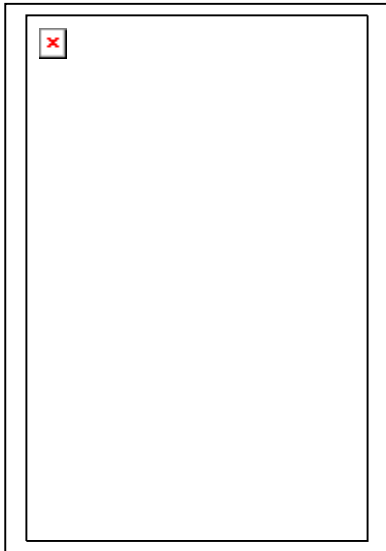
A világot Teremtő Isten létére az anyagi világból is következtethetünk, az anyagi világ ugyanis nem ad elégséges magyarázatot önmagáról.

(ApCsel 17,22-30)

📖 *Pál az Areopáguszon így beszélt: „... én azt hirdetem nektek, akít ti ismeretlenül tiszteltek. A világot s a benne találhatókat teremtő Isten nem lakik emberi kéz emelte templomokban, hiszen ő az ég és föld Ura. Nem kívánja emberi kéz gondoskodását, mintha szüksége volna valamire, hisz ő ad mindennek életet, levegőt és mindent... s mindezt*

azért, hogy keressék az Istent, hogy szinte kitapogassák és megtalálják, hiszen nincs messze egyikünktől sem. Mert benne élünk, mozgunk és vagyunk... Ha tehát az Isten fiai vagyunk, **nem szabad azt gondolnunk, hogy az istenség aranyhoz, ezüsthöz, kőhöz vagy a művészet, az emberi elme valamilyen alkotásához hasonló...**

Isten egészen más, mint a világ

- Értelmünkkel megtudhatjuk Istenről, hogy:
- **Isten van.** (Ő a tértől és időtől, az anyagi világtól független, önmaga által szükségszerűen létező valaki. Léteének értelme, magyarázata önmagában van. Ezért mondjuk, hogy örökkévaló, mindenütt jelenvaló, láthatatlan és megmérhetetlen.)
  - **Isten szellemi létező.** (Istennek mindentudó értelme és mindenható szabad akarata van, azaz Ő VALAKI személy.)
  - **Csak egy Isten létezhet.** (Két mindenható létezése lehetetlen. Ezért sem nevezhetők isteneknek a pogányok istenei.)
  - **Isten a világ teremtő ura.**
  - Isten a jót akarja, a rosszat elítéli, ő **végtelenül szent.**

Isten **végtelenül tökéletes**, de mi sosem alkothatunk róla tökéletes fogalmat, hiszen **ő egészen más**, mint az általa teremtett világ: **Isten szent, mindenható és örökkévaló.** Azért nem látjuk Istent földi életünkben, mert Ő lélek.

(Bölcs 13,1-5)

 Mert természettől balgák voltak mind az emberek, híjával voltak Isten ismeretének, s a látható tökéletességekből nem tudták felismerni azt, aki van, sem művei szemlélésekor nem ismerték fel a művészt, hanem a tüzet, a szelet vagy az iramló levegőt, a csillagok körét, a hatalmas vizet vagy az ég világítóit tartották a világot kormányzó isteneknek. Ha már ezekben isteneket láttak, mert szépségük elbűvölte őket, akkor tudniuk kellett volna, mennyivel kiválóbb a parancsolójuk. Mert a szépség szerzője teremtette őket. Ha megcsodálták erejüket és hatásukat, ebből arra kellett volna következtetniük, hogy mennyivel hatalmasabb a teremtőjük. Mert a teremtmények nagyságából és szépségéből összehasonlítás útján meg lehet ismerni teremtőjüket.

ISTEN LÉTÉNEK FELISMERÉSE ÉS ELFOGADÁSA

A történelem tanúsítja, hogy **sohasem élt nép vallás nélkül**. Ezt támasztja alá a régészet is, mert mindenütt megtalálhatók a vallásosság és a **halál utáni élet hitének jelei**, ahol az emberi kultúra maradványaira bukkanunk. A különböző vallások tanításából azonban azt is láthatjuk, hogy **Istenről alkotott felfogásuk nagyon is „világképfüggő” és „emberszabású”**.

A világkép a világról, annak dolgairól és jelenségeiről alkotott ismereteink összessége. Az így megismert világról gondolkodva véleményt alakítunk ki magunkban, állást foglalunk és értékelünk. **A világnézet** az embert körülvevő világról és annak jelenségeiről alkotott nézeteinknek rendszerezett összessége, melyek alapján az embereket izgató kérdésekre felelünk.

A történelem tanúsága szerint Isten nem hagyta magára a kereső embert. **Szólt, és szól hozzánk a lelkiismeret szaván keresztül**. Szólt közvetítői, a **próféták által**, és végül szólt **Jézus Krisztus által** (vö. Zsid 1,1-2).

Isten szavát jelek, beteljesült jóvendölések és különböző csodák hitelesítették és hitelesítik, amelyeket prófétái, majd pedig Jézus Krisztus által adott. Ha meggyőződünk arról, hogy Isten szólt, akkor magától értetődő követelmény, hogy elfogadjuk üzenetét és teljesítsük akaratát.

Igaz, hogy az ember képes értelmével Isten létét belátni, ez mégsem jelenti, hogy szükségszerűen mindenki hinni fog, mert **az emberi szabad akaratot még a felismert igazság sem tudja kényszeríteni**. Sokan azért nem hisznek Istenben, mert csak keveset, vagy zavaros dolgokat hallottak róla, mások pedig azért, mert bezárták előtte szívüket, vagy tudatosan ateistának nevelték.

(Jn 14,6-7)

 Senki sem juthat el az Atyához, csak általam. Ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek, de mostantól fogva ismeritek és látjátok.

Jézus által ismerjük meg az Atyát

Jézus a Mennyei Atyáról mondott **tanításában**, tetteiben és **példabeszédeiben beszél az Istenről**, az Atyáról, az Ő irgalmas szeretetéről, aki **jobban szeret minket, mint a legjobb édesapa vagy édesanya** (vö. Mt 7,11). Ő mondta: „**Úgy szerette Isten a világot**, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen. Isten nem azért küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy **üdvözüljön általa a világ**.” (Jn 3,16-17).

Ő gondoskodik rólunk: Atyátok tudja, hogy minderre szükségetek van. Keressétek inkább az Isten országát, és ezeket megkapjátok hozzá (vö. Mt 6,24-33).

Mennyei Atyánk **bűneink ellenére szeret minket:** Olyan, mint a tékozló fiú atyja (vö. Lk 15,11-32). – Mennyei Atyátok sem akarja, hogy csak egy is elveszen e kicsik közül (vö. Mt 18,11-14). – Mert Atyámnak az az akarata, hogy mindenki,

aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen, s feltámasszam az utolsó napon (vö. Jn 6.38-40). Mennyei Atyánk még **a bűnösöknek is jót akar**: Én pedig azt mondom nektek, szeressétek ellenségeiteket... Így lesztek fiai Mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is. Legyetek tehát tökéletesek, amint Mennyei Atyátok tökéletes! (vö. Mt 5,43-48).

Jézus **örömhírének lényegi mondanivalója** ez: Isten, a mi Atyánk, bűneink ellenére is szeret minket, megbocsát, gyermekévé fogad, meghív országába. **Tőlünk azt várja, hogy higgyünk benne, és akit ő küldött, Jézus Krisztusban.** Szent János apostol így fogalmaz: „Az ő parancsa pedig ez: Higgyünk Fiában, Jézus Krisztusban, és szeressük egymást.” (1Jn 3,23.)

Jézus azt tanítja Istenről, hogy ő irgalmas, bűneink ellenére is szeret minket.

(1Kor 13,12)

 Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről színre.

Isten misztérium

Értelmünk mondja, és a kinyilatkoztatás hirdeti, hogy van Isten. Értelmünkkel Istent a teremtett világból ismerhetjük fel, azonban tudjuk, Isten egészen más, mint a világ: Isten szent, mindenható és örökkévaló. Isten a hit kegyelmével megvilágosítja értelmünket, **Istenről alkotott fogalmunk** azonban ennek ellenére is **csak tökéletlen emberi fogalom** lesz.

Az Istenről alkotott fogalmainkkal kapcsolatos ellenvetésekre, amíg Istenről emberi ésszel alkotunk fogalmat, aligha fogunk megoldást találni. Ám azért, mert valamit elképzelni nem tudunk, abból még nem következik, hogy az lehetetlen.

♪ Énekeljünk! SZVU 263/1

Uram, hiszlek és remélek, tiszta szívből szeretlek.
Vallom magam kereszténynek, hitelt adok mindeneknek,
amit Krisztus hitén vallnak, mert mindezek Tőled vannak.
E szent hitben, reménységben, szeretetben erősíts.

Uram, hiszlek és remélek, tiszta szívből szeretlek.
Hiszem, hogy csak egy Isten van,
ámbar három személye van,
ki a jókat jutalmazza, gonoszokat ostorozza.
E szent hitben, reménységben, szeretetben erősíts.

? Beszéljük meg!

*Ha Isten léte értelemmel felismerhető, akkor miért nem hisz benne mindenki?
Mit kell tudnunk a hit és a természettudomány kapcsolatáról? Milyen Istenben hívő tudósokat ismerünk?*

11. A SZENTHÁROMSÁG MISZTÉRIUMA

(Mt 3,16-17)

 *Megkeresztelkedése után Jézus nyomban feljött a vízből. Akkor megnyílt az ég, és látta, hogy az Isten Lelke mint galamb leszállt és föléje ereszkedett. **Az égből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.”***

Az egy Isten három személy

Isten, a mi Mennyei Atyánk már az Ószövetségben kinyilatkoztatta magát. Saját magát Jahve (יהוה) -nak nevezi (vö. Kiv 3,14). Ő az, „**AKI VAN**”, a világ teremtő Ura, aki igazságos és irgalmas Isten. A próféták Emmánuelnek nevezik, ami annyit jelent: **Velünk az Isten** (vö. Iz 7,14).

A Szentírás népies nyelven és nem teológiai fogalmakkal fogalmazza meg hitünk misztériumait. Mi fogalmazzuk meg, hogy Isten szellemi létező: Személy, akinek mindentudó értelme és mindenható szabad akarata van.

(Mt 11,25-27)

 *Abban az időben Jézus ezeket mondta: **Dicsőítelek, Atyám, ég és föld Ura, hogy az okosak és a bölcsek elől elrejtetted ezeket és a kicsinyeknek kinyilatkoztattad. Igen, Atyám, így tetszett neked. Atyám mindent átadott nekem, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya, s az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú kinyilatkoztatja.***

Jézus Krisztus által azonban Isten még közelebb jött hozzánk, s tőle tudjuk, hogy az egy Isten három személy: Atya és Fiú és Szentlélek. Onnan tudjuk, hogy az egy Isten három személy, hogy Jézus Krisztus kinyilatkoztatta. A Szentháromságról Jézus nem filozófiai-teológiai tanítást adott, hanem Ő beszélt az ő Atyjáról és saját magáról, a Fiúról és kettőjük kapcsolatáról, illetve a Szentlélekről, a Másik Közbenjáróról, akit majd az Atyától küld (vö. Jn 14,16-26. – Jn 16,13. – Jn 1,29-34.).

Amit Jézus Istenről tanít

(Jn 5,17-18)

 *Atyám mindmáig munkálkodik, azért én is munkálkodom. Emiatt a zsidók még inkább **az életére törtek, hisz nemcsak hogy megszegte a szombatot, hanem az Istent is Atyjának nevezte, s így egyenlővé tette magát az Istennel.***

Én és az Atya egy vagyunk: Jézus többször beszélt a zsidóknak arról, hogy ugyanúgy és ugyanazt teszi, mint az Atya (vö. Jn 5,17-20), hogy egyedül ismeri az Atyát (vö. Jn 3,31-32. – Jn 5,37), hogy éppúgy önmagától van élete, mint az Atyának (vö. Jn 5,26), hogy minden teremtmény előtt ő van (vö. Jn 8,58). Most azonban kimondja az isteni élet legmélyebb titkát, hogy

bár az Atya és az emberi természetet fölvevő Fiú két különböző isteni személy, mégis egy Isten. Mindketten – a Szentlélekkel együtt – ugyanannak az egy isteni természetnek részesei. **A zsidók meg is értik Jézus szavait, azért akarják megkövezni**, hiszen csak az emberi külsőt látják.

Isten az Újszövetségben úgy mutatkozik előttünk, mint Atya, aki irgalmas szeretetében Fiát küldte a világba, hogy a kiengesztelés művét végrehajtsa (vö. Jn 3,16. – Róm 5,10. – 2Kor 5,18-19. – Kol 1,20). Ennek megtörténtével a megtestesült Fiú újszerű, megdicsőült létformában uralkodik a világmindenségen (vö. ApCsel 10,37. – 1Kor 8,6), és az Atyával együtt állandóan küldi a Szentleket, aki követőit elvezeti az igazságra, és megtartja őket az igazságban (vö. Jn 14,16-17. – Jn 16,13), összefogja őket a szeretet egységében (vö. 1Kor 12,13).

A Szentháromság dogmája

A Szentháromság egy. **Mi nem három Istent vallunk, hanem egy Istent három személyben: „egylényegű Háromságot”**. Az isteni személyek nem osztják meg egymás között az egyetlen istenséget, hanem mindegyik teljes egészében Isten.

A Szentháromság kinyilatkoztatott igazsága kezdettől fogva az Egyház élő hitének alapja. Kifejezést nyer a keresztségi hitvallás hitszabályában, mely az Egyház igehirdetésében, katekézisében és imádságában fogalmazódott meg. Ilyen formulákat találunk már az apostolok írásaiban, mint például az Eukarisztia ünneplésébe átvett köszöntés: "A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme, az Atya Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal" (2Kor 13,13)

Az első évszázadokban az Egyház törekedett arra, hogy **szentháromságos hitét pontosabban megfogalmazza**, részben azért, hogy a hit megértését elmélyítse, részben, hogy a torzító tévedésektől megvédje.

A Szentháromság dogmájának megfogalmazásához az Egyháznak a **filozófiából merített fogalmak** (lényeg, személy, természet) **segítségével** saját terminológiát kellett kifejlesztenie. Ezáltal nem rendelte alá a hitet emberi bölcsességnek, hanem ezeknek a fogalmaknak új, korábban ismeretlen értelmet adott, hogy alkalmasak legyenek a kimondhatatlan misztérium kifejezésére, mely "végtelenül fölülmúl mindent, amit mi emberi módon megértünk".

Az Egyház a „lényeg” vagy a „természet” szavakat az isteni Lét jelölésére használja a maga egységében; a „személy” szót pedig az Atya, a Fiú és a Szentlélek jelölésére használja, egymásközi valós különbségeik kifejezésére; a „vonatkozás” szót annak kifejezésére használja, hogy a személyek különbözősége kölcsönös kapcsolataikban áll.

Az isteni személyek valóságosan különböznek egymástól. „Tiszteljük és **megvalljuk az egy Istent, nem úgy, mintha magányos lenne.**” Az „Atya”, a „Fiú” és a „Szentlélek” nem egyszerűen az isteni „Lét” módozatainak nevei, mert **valóságosan különböznek egymástól: Eredési kapcsolatuk által** különböznek egymástól: „Az Atya az, akitől a Fiú születik, a Szentlélek az, aki az Atyától és a Fiútól származik”.

(1Tim 1,5-11)

 A tanításnak a célja a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és őszinte hitből fakadó szeretet... a boldog Isten dicsőségéről szóló evangélium, amelynek hirdetésére megbízást kaptam.

Isten Üdvözítőnk

Isten örök boldogság, halhatatlan élet, el nem halványuló fény. Isten a Szeretet: Atya, Fiú és Szentlélek. **Isten szabad akaratból közölni akarja boldog életének dicsőségét. Ez az Ő „jóságos terve”** (vö. Ef 1,9), melyet szeretett Fiában már a világ teremtése előtt eltervezett. „Eleve arra rendelt minket, hogy Jézus Krisztus által fiai legyünk” (Ef 1,4-5), azaz hogy „Fiának képmását öltjük magunkra” (Róm 8,29), a „fogadott fiúság Lelkének” kegyelméből (Róm 8,15). Ez a terv „kegyelem, melyet örök idők óta nekünk ajándékozott” (2Tim 1,9-10), és közvetlenül a szentháromság szeretetből fakad. Ez bontakozik ki a teremtés művében, az egész üdvtörténetben a bűnbeesés után, a Fiú és a Szentlélek küldésében, melyeket az Egyház küldetése folytat.

Isten minden műve, amellyel teremtményei felé fordul a három isteni személy közös műve. Miként a Szentháromságnak egy és ugyanazon természete van, úgy a tevékenysége is egy és ugyanaz. És mégis mindegyik isteni Személy a közös művet személyes sajátosságainak megfelelően végzi. (Ezért nem ismerhetjük fel emberi ésszel a teremtett világból, hogy az egy Isten három Személy.)

Az Újszövetséghez kapcsolódva vallja az Egyház: „Egy az Isten és Atya, akitől minden, egy az Úr Jézus Krisztus, aki által minden, és egy a Szentlélek, akiben minden van.” Főként a megtestesülés és a Szentlélek kiárasztásának isteni küldései mutatják meg az isteni személyek sajátosságait. Az egész isteni üdvrénd, mint egyszerre közös és személyes mű, megismerteti az isteni személyek sajátosságait és egyetlen természetüket. Ezért **az egész keresztény élet közösségben van mindegyik isteni Személlyel**, anélkül, hogy bármilyen formában megosztaná őket. Aki az Atyát dicsőíti, azt a Fiú által a Szentlélekben teszi; aki Krisztust követi, azért teszi, mert az Atya vonzza és a Szentlélek készíteti.

Bár Isten minden tevékenysége a Szentháromság mindhárom személyének közös műve, hogy az isteni személyek valóságát emberileg jobban megközelíthessük, azért – Jézus szavaira figyelve – **Isten minden tevékenységét valamelyik személynek tulajdonítjuk.** Az Atyának a világ teremtését, a Fiúnak az emberek megváltását és a Szentléleknek az emberek megszentelését.

(Mt 16,15-17)

 Jézus most hozzájuk fordult: „Hát ti mit

A tanító Jézus ikon,
Isten szól hozzánk
hittankönyv 39. oldalról

mondtok, ki vagyok?” Simon Péter válaszolt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.” Erre Jézus azt mondta neki: „Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én Mennyei Atyám.”

Az Isten élő Isten

Az Isten három személyben él és végtelenül boldog. **A Szentháromság misztériuma másként azt jelenti, hogy Isten három személyben él,** isteni természete örök, végtelen tökéletes tevékenységben van: **az Isten végtelenül boldog!** Amikor Mennyei Atyánk Jézus által meghív bennünket az örök életre, ebben a boldog isteni életében akar részesíteni minket.

Az egész isteni üdvrend végső célja az, hogy a teremtmények belépjenek a boldog Háromság tökéletes egységébe.

De már most arra vagyunk hivatva, hogy a Szentháromság lakóhelye legyünk. Az Úr mondja: „Aki szeret engem, megtartja szavamat, és Atyám is szeretni fogja őt, **elmegyünk Hozzá és lakást veszünk nála.**” (Jn 14,23)

A Szentháromság misztériuma a keresztény hit és élet központi misztériuma.

A SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPLÉSE

(2Kor 13,13)

 Urunk, Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!

Szentháromság vasárnapja

A húsvéti ünnepkört lezáró **Pünkösöd utáni első vasárnapon** ünnepeljük keresztény hitünk és életünk központi misztériumát a Szentháromságot. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében kereszteltek meg minket, és a Szentháromság nevében így kezdjük és fejezzük be imádságainkat.

A Szentháromság dicsőítése

Dicsőség az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek, miképpen kezdetben, most és mindörökké. Ámen.

A niceai- konstantinápolyi hitvallás

*Hiszek az egy Istenben, **mindenható Atyában**, mennynek és földnek, minden láthatónak és láthatatlannak Teremtőjében. **Hiszek az egy Úrban: Jézus Krisztusban. Isten egyszülött Fiában**, Aki az Atyától az idő kezdete előtt. Isten az Istentől, Világosság a Világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől. Született, de nem teremtmény: az Atyával egylényegű és minden általa lett. Értünk emberekért, a mi üdvösségünkért leszállott a mennyből. Megtestesült a Szentlélek erejéből Szűz Máriától, és emberré lett. Poncius Pilátus alatt értünk keresztre feszítették, kínhalált szenvedett és eltemették. Harmadnapra föltámadott az Írások szerint, fölment a mennybe, ott ül az Atyának jobbján, de újra eljön dicsőségben, ítélni élőket és holtakat, és országának nem lesz vége. **Hiszek a Szentlélekben**, Urunkban és éltetőnkben, aki az Atyától és a fiútól származik, akit épp úgy imádunk és dicsőítünk, mint az Atyát és a fiút. Ő szolt a próféták szavával. **Hiszek az egy, szent, katolikus és apostoli anyaszentegyházban**, vallom az egy keresztséget a bűnök bocsánatára, várom a holtak feltámadását és az eljövendő örök életet. Ámen.*

Ezzel vagy az apostoli hitvallással valljuk meg hitünket vasárnapi szentmisén és a főünnepeken.

Prefáció Szentháromság vasárnapján

*... Szentséges Atyánk, mindenható, örök Isten: Te egyszülött Fiaddal és a Szentlélekkel együtt egy Isten és egy Úr vagy, **nem személy szerint való egységben, hanem három személyben és mégis egyetlen lényegben**. Így, amit isteni szavadra dicsőségedről hittel vallunk, azt Fiadról is állítjuk, a Szentlélekről is hirdetjük minden különbségtétel nélkül. Az igaz és örök istenséget úgy valljuk, hogy három különböző személyt imádunk benne egyetlen lényegben és egyetlen fenségben.*

? Beszéljük meg!

Mit tudhat meg az ember az Istenről saját eszével és a kinyilatkoztatásból? Keress hasonlóságot és különbséget az ószövetségi és az újszövetségi emberek hite, Istenképe között!

♪ Énekeljünk! SZVU 105/1

Szentháromságnak életem, halálom,
s testemmel együtt lelkemet ajánlom.
Tégedet imádlak, mindörökkön áldlak:
oszthatatlan Istenség, háromságban egy Fölség.

12. ISTEN A VILÁG TEREMTŐ URA

(Ter 1,1 – 2,2)

 Kezdetkor teremtette Isten az eget és a földet... Isten így szólt: „Legyen...” Elnevezte Isten... Isten látta, hogy ez jó... Isten a hetedik napon befejezte művét, amit alkotott. A hetedik napon megpihent munkája után, amit végzett.

A Szentírás első lapjai

A Szentírásban előforduló irodalmi műfajok között igen gyakran találunk jelképes történeteket, **tanító elbeszéléseket**. Ez a műfaj mindig kedvelt volt. Az ősmondákat és népi eposzokat szájról szájra adták tovább az emberek. Mindenki nagyon jól tudta, hogy ezek nem valós történetek, de mégis fontos tanítást közölnek szemléletes formában. A Szentírás első lapjain is ilyen, ún. tanító történetekkel, jelképes elbeszélésekkel találkozunk. Ezek koruk felfogását, a Krisztus előtti **ókori világkép felfogását tükrözik**. Másként ez nem is lehet. A régi emberek természettudományos ismeretei igen kezdetlegesek voltak, ezért a természet egyes jelenségeit naivan magyarázták. Isten azonban nem akart természettudományos ismereteket közölni; azok megszerzését az emberekre bízta.

Isten nem akart természettudományos ismereteket közölni, hanem a szentíró a saját természettudományos ismereteinek korabeli „ruhájába” öltöztetve mondta el Isten üzenetét az embereknek.

A világot Isten teremtette

Isten úgy teremtette a világot, hogy csak akarta, hogy legyen, és létrejött minden. Másként megfogalmazva: **Isten a világot megtervezte, létrehozta, a fejlődés útján elindította és mind a mai napig fenntartja.**

A Biblia úgy beszél a teremtésről, ahogy a prófétai igehirdetés visszatekintett rá és szemléletesen előadta. Nem a kozmikus történés leírását kapjuk benne, hanem kinyilatkoztatást arról, hogy **a világ a mindenható Isten műve, s hogy mindent azért teremtett Isten, hogy megvalósítsa benne az emberiség üdvrendjét**. Ezt a vallási igazságot azonban a szerző úgy mondja el, ahogy arról az ő korában beszéltek.

A teremtés alkotó tevékenységet jelent. A teremtés az alkotásnak egyedül Istenre jellemző módja, amellyel nyersanyag és minta nélkül pusztá akarásával, szeretetből hoz létre valamit. A világ teremtése nem befejezett dolog, hiszen **a fejlődés ma is szemmel látható** és tapasztalható. Elmondhatjuk, hogy a világot Isten szeretetből teremtette, és azt törvényeivel folyamatosan teremti, létben tartja.

Amíg a régi pogány emberek a világ dolgait, a természet jelenségeit isteneknek, vagy az istenség részeseinek (személyiségeknek) tekintették, addig nem is indulhatott fejlődésnek a természettudomány. A Nap, a Hold és a többi égitestek nem istenek, hanem Isten teremtményei. Egyetlen Isten ő, a Teremtő, akinek a

„legyen” szava is olyan erős, hogy a nem-létezés állapotából, a „semmitől” is létre tudta hívni a világot. A teremtésről szóló bibliai elbeszélés a felvilágosodás kezdete. E nélkül talán még mindig imádnánk a Napot, a villámot, a földrengést... embereket és tárgyakat...

(Iz 45,18)

 Mert ezt mondja az Úr, aki az eget teremtette, ő, az Isten, aki megalkotta és létrehozta, s fenn is tartja a földet, mert nem a zűrzavarnak teremtette, hanem hogy lakjanak rajta: Én vagyok az Úr és nincsen más.

Isten a világ Ura

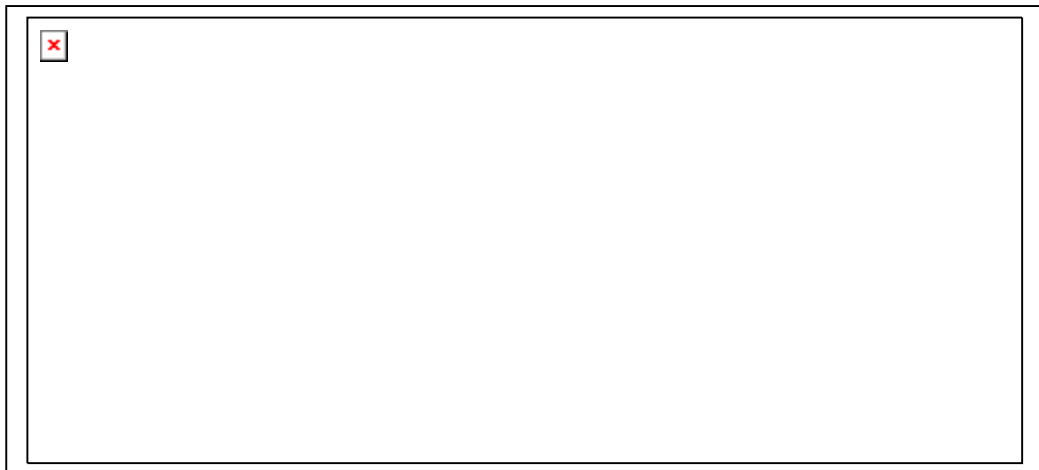
A világban **minden** létező Istentől kapta létét és **alá van rendelve** az Isten által adott **fizikai, kémiai és biológiai törvényeknek**.

Isten nemcsak létrehozta a világot, hanem azóta is szüntelenül gondoskodik róla, örök törvényeivel **fönntartja és kormányozza** azt.

Isten üzenete a világ eredetéről: – az egész világ Isten akaratából létezik; – a világ Istené; – Ő mindent jónak alkotott, a rossz nem tőle van.

(Ter 1,26-28)

 ... Teremtsünk embert... Isten **megteremtette az embert, saját képmására**, az Isten képmására teremtette őt, férfinek és nőnek teremtette őket. Isten megáldotta őket, Isten szólt hozzájuk: „Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá...”

Isten terve az emberrel

Az ember Isten képére és hasonlatosságára teremtett személy, aki test és lélek. Isten az embert férfinak és nőnek teremtette. A nő a férfi egyenrangú társa.

Az ember nagyságát, szemlélteti az is, hogy a többi teremtménnyel szemben **ő Isten képmása, öntudattal rendelkező személy, aki hivatva van uralkodni az egész természet fölött.** A férfi oldalából való teremtés, mint kép, kifejezi **az egyenrangúságot és az összetartozást.** Az asszony felismerésében benne van a házasság céljának felismerése is. **A házasság** a legszorosabb kapcsolat két személy között, **Istentől alkotott intézmény** és egyben az élet továbbadásának is helye. Isten az embert jónak teremtette, és gyermekévé fogadta.

Az emberi méltóság alapja, hogy Isten értelmet és szabad akaratot adott nekünk, és meghívott az örök életre.

Az erkölcs azt jelenti, hogy az ember felelős cselekedeteiért. Isten úgy gondoskodik az emberekről, hogy mindenkinek megadja azt, ami az üdvösséghez szükséges.

Isten az embert nemcsak kiválónak teremtette az, hanem **kitüntette személyes barátságával.** Atyai szeretettel fordult feléje és a gyermekévé fogadva az örök élet örökösévé tette. A világ fölött az ember csak Isten akaratát – az emberi természetbe írt törvényeket – figyelembe véve uralkodhat. Ez az erkölcsi rend. Az embert közvetlenebb kapcsolat fűzi Teremtőjéhez – az Istenhez, mint bármely más teremtményt.

Isten üzenete az emberről: – Isten akarata, hogy az ember minden élőlény fölött álljon; – Isten a világot az emberekre bízta, hogy kutassák és hatalmukba vegyék; – a házasságot Isten rendelte; – Isten az emberiséget különleges szeretetébe fogadta.

Az angyalok Isten tervében

A Szentírás gyakran ír arról, hogy Isten erejének, szeretetének és tudásának hirdetésére és megmutatására még külön élőlények is szolgálnak. Sok nevük közül az „angyal” a leggyakoribb. Magyarul ez a név küldöttet, követet jelent.

Isten mind az ó-, mind az újszövetség idején **„nagy tetteket”** vitt végbe. Elhatározásainak fontosságát az egész emberiség szempontjából az a körülmény is hangsúlyozza, hogy azokat **angyalok hirdetik meg és hajtják végre.** Isten teremtő erejét *Gábrriel*, gyógyító jóságát *Ráfáel*, uralmát pedig a legfőbb, *Mihály* főangyal jeleníti meg. A Biblia költő-próféták látomása szerint az angyalok Isten „királyi trónja” körül, mint égi fejedelmek állandó hódító szolgálatot teljesítenek. Ha úgy fogalmazzunk, hogy az ember testből és lélekből áll, a Szentírás szavai alapján azt kell mondanunk, hogy **az angyalok test nélküli lelkek.** Ez más természetet jelent, mint akár a miénk, akár az Istené. Ugyancsak a Szentírás említi, hogy amikor feladatukat végzik, néha az emberhez hasonló testben jelennek meg. Ez azonban csak látszólagos test.

(2Mak 7,28)

 Gyermekem, kérlek, tekints az égre, és nézz a földre és mindarra, ami rajta van! Gondold meg, hogy Isten semmiből teremtette és az emberi nem is ugyanígy keletkezett.

Az anyag az Isten teremtő tervében

Bármerre nézünk, akár a csillagok világába, akár a parányi növények és állatok életébe, **mindenütt rátalálunk arra a rendre és törvényszerűsége**, amit a Mennyei Atya megtervezett, amikor ezt az anyag-világot teremtette. Az Ő akaratából élünk itt a földön. Ő nekünk adta a világot. Azt akarja, hogy egyre jobban megismerjük és szebbé tegyük. Ezért kutatják a tudósok a világ titkait, hogy **felfedezzük és uralkodjunk felette**.

Akik nem hisznek a Teremtő Istenben hinni, azok ma is úgy vélik, hogy az anyag minden lét alapja. Ez a *materialista világnézet*, amely szerint az anyag önmagától, öröktől fogva létezik, még az emberi értelem is csak az anyag magasabb rendű mozgása, Isten pedig az ember találmánya... Ennek a nézetnek számos ellentmondását már a Bölcsesség könyvének írója is kigúnyolta (vö. Bölcs 13,1-5).

Tarthatatlansága miatt nem fogadhatjuk el a dualista világnézet elképzelését sem, amely szerint mind az anyag, mind pedig Isten öröktől fogva létezik. Ez az elképzelésük a kinyilatkoztatásnak is ellentmond. *Az anyagot tartják minden rossz forrásának...* Ez az elképzelésük a kinyilatkoztatásnak is ellentmond.

Isten szeretetből teremtette a világot, hogy feltárja és közölje velünk dicsőségét, jóságát és szépségét.

Az anyagi javakat Isten akarata szerint a **jóra kell felhasználnunk**, megosztva azokat rászoruló embertársainkkal. **A teremtett világ iránti kötelességünk**, hogy gondozzuk környezetünket, szeressük a természetet, védjük a növény- és állatvilágot.

A **hívő** ember számára a Szentírásból is kiderül, hogy **az anyag az Isten teremtménye**. Tükrözi Isten bölcsességét, és szerepe van Isten teremtő tervének megvalósulásában. **Az anyagvilágot az Isten az emberekért teremtette**. Elsősorban biológiai életteret jelent számunkra. Benne élünk, jogunk van hasznunkra fordítani. Azért, hogy uralni tudjuk, egyre jobban feltárjuk törvényeit. Erkölcsi kötelességünk, hogy az anyag-világ ajándékba kapott kincseit feltárjuk, felelősen használjuk fel, hogy azt a későbbi nemzedékek számára is megőrizzük.

? Beszéljük meg!

Van-e ellentmondás a Biblia és az evolúció elmélete között? Hogyan értelmezzük a hatnapos teremtéstörténetet? Hogyan fogalmazhatnánk meg mai nyelven a teremtésről szóló elbeszélést? Mit jelent az isteni parancs, hogy vonjuk uralmunk alá a földet? Lehet-e ellentmondás a kinyilatkoztatott igazságok és az értelemmel felismert igazságok között?

MINDEN ROSSZNAK, BAJNAK FORRÁSA A BŰN

(Vö. Ter 2,15-17; Ter 3,1-8)

 Az Úristen az embert az Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze. Az Úristen parancsot adott az embernek: „A kert minden fájáról ehetsz. **De a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert amely napon eszel róla, meghalsz...**” A kígyó... ezt mondta az asszonynak: „Valóban mondta Isten, hogy nem ehettek a kert valamennyi fájáról?” Az asszony így válaszolt a kígyónak: „A kert fájának gyümölcséből ehetünk. Isten csak a kert közepén álló fa gyümölcséről mondta: Ne egyetek belőle, ne érintsétek, nehogy meghaljatok.” Erre a kígyó így beszélt az asszonyhoz: „Semmi esetre sem fogtok meghalni. Isten jól tudja, hogy amely napon abból esztek, szemetek felnyílik, olyanok lesztek, mint az istenek, akik ismerik a jót és a rosszat.” Az asszony látta, hogy a fa élvezhető, tekintetre szép, és csábít a tudás megszerzésére. Vett tehát gyümölcséből, megette, adott férjének, aki vele volt, és az is evett belőle. Erre felnyílt a szemük... Azután meghallották az Úristen lépteit, aki a nappali szellőben a kertben járkált. Az ember és az asszony elrejtőztek az Úristen elől...

Az ember szabadsága és annak következményei

A Szentírás első fejezetei, nyomban azután, hogy beszélnek az ember teremtéséről és Istennel való barátságáról, igen szomorú dolgokról írnak. Az első ember bűnéről, Káin testvérgyilkosságáról, majd Noé kortársainak gonoszságáról, Bábel gőgös toronyépítőről. Ezek a színes történetek elmondják, hogy **amint az ember a földön megjelent, megjelent a bűn is.**

Isten értelmet és szabad akaratot adott nekünk, és meghívott az örök életre. **Az ember értelmével felismerheti** mi jó és mi rossz, **szabad akaratával pedig dönthet** a jó és rossz között, elismerheti Istent, vagy elfordulhat tőle. Irányíthatja sorsát a felismert törvény szerint, vagy éppen önzővé, öncélúvá válhat. A szabad választással **adva van a kísértés lehetősége.**

Az erkölcs azt jelenti, hogy az ember felelős cselekedeteiért.

(Róm 7,18-25)

 ... mert készen vagyok ugyan akarni a jót, de arra, hogy tegyem is, nem vagyok képes. Hiszen nem a jót teszem, amit akarok, hanem a rosszat, amit nem akarok... Így ezt a törvényt látom: **bár a jót szeretném tenni, a rosszra vagyok készen.** A belső ember szerint az Isten törvényében lelem örömem, de tagjaimban más törvényt észlelek, s ez küzd értelmem törvénye ellen, és a tagjaimban levő bűn törvényének rabjává tesz. **Én nyomorult! Ki vált meg e halálra szánt testtől? Hála az Istennek Urunk, Jézus Krisztus által!**

Mi a bűn?

A mindennapi életben számos olyan előírással, szabállyal vagy törvénnyel találkozunk, amelyek egy-egy társadalom érdekében megszabják, hogy adott esetben mit kell tennünk vagy mit ne tegyünk. **A bűn szándékosan elkövetett helytelen emberi cselekedet**, amely sérti a közösség, illetve az egyes emberek javát: ha valaki nem teszi meg azt, ami kötelessége lenne, vagy olyasmit tesz, amivel árt saját magának vagy embertársainak.

Isten törvényei az egész emberiség javát szolgálják: Mindenki számára előírják, hogy mi a helyes. **Bűn, ha szembefordulok az Isten adta renddel, ha visszaélek az Istentől kapott szabadsággal.**

Minden igazán emberi cselekedet jellemzője, hogy tudom mit és miért teszek. Mi döntöttünk Jézus mellett. Az Ő tanításából tudjuk, mit kell tennünk. hogy az egész emberiség és minden ember javát szolgáljuk. **Bűn, ha nem azt teszem, amire Jézus tanított**, ha nem valósítom meg Mennyei Atyám akaratát.

Jézus, aki mindent megtett értünk, arra készítet, hogy mi is mindent megtegyünk embertársaink érdekében. Ez a szeretet. Ha így élünk, akkor vagyunk Jézus követői. Ez nem egy-egy jó cselekedet, hanem ez a keresztyén ember „természete”. Jézus tanúi vagyunk. Isten akaratának teljesítése a „vérünkben van”. Bűn, ha a „természetemet” megtagadva nem azt teszem, amit a szeretet kíván tőlem.

A bűn szándékosan elkövetett rossz.

Honnét a bűn?

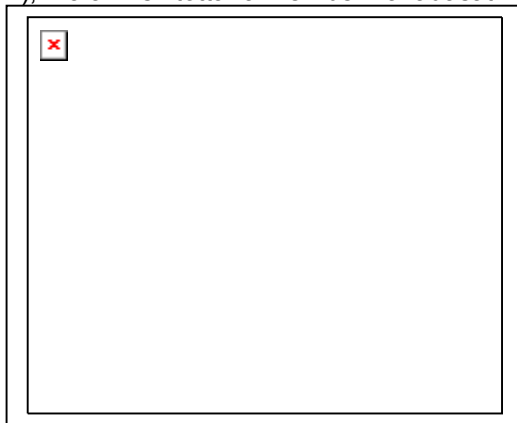
Isten jónak teremtett mindent. Az ember azonban, amikor története elkezdődött, szembeszegült azzal a renddel, amit Isten végtelen szeretetében megszabott számára. Hálátlanul és esztelenül **visszaélt Istentől kapott szabadságával: megszegte parancsát. Miért?**

Mózes könyve szerint (vö. Ter 3,1-24), valaki szította az ember lázadását Teremtője ellen. **A lázítót élő személynek tartja az Írás.** Úgy mutatja be, mint nagy ellenfelet, aki Isten terveit szeretné megsemmisíteni. Ő szórja a konkolyt Isten búzavetésébe. **Neve több formában fordul elő.** A legismertebbek: Ördög, Sátán, Gonoszlélek. Jézus a sötétség hatalmának, a hazugság atyjának is nevezi.

(Róm 5,12-19)

... egy ember által lépett a világba a bűn, majd a bűn folyományaként a halál, és így a halál minden embernek osztályrésze lett, mert mindnyájan vétkeztek... Az

ítélet ugyanis egynek bűnéért rótt ki büntetést... Ahogy egy embernek engedtlensége miatt sokan bűnössé váltak...

Az áteredő bűn

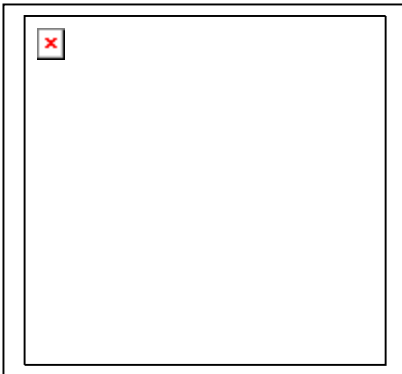
A prófétai igehirdetés megjelöli a múltban azt a történeti eseményt, mint okot, ami magyarázza a jelen helyzetet. **Az első emberpár bűne tragédia lett** nemcsak saját maguknak, hanem utódaiknak, **az egész emberiségnek** is. Az emberi természet szeretetre volt beállítva, és ez az eredeti rend megsérült a bűn által. Ezt a szomorú adottságot örököljük, mindnyájan emberi természetünkkel együtt.

Az emberek életét az első bűn rontotta meg. Ezt a bűnt eredeti bűnnek nevezzük.

A Szentírás tanítása szerint tehát mindnyájan viseljük az ősbűn következményeit. **Ezt az ősbűnt áteredő bűnnek mondjuk, mert emberi eredetünkkel van összefüggésben.** Az emberöltőkön tovább hömpölygő bűn egyre hatalmasabb lett, egyre inkább hatalmába kerítette az embert, a világot. Ezért nevezik még a „világ bűnének” is.

Az áteredő bűn azonban egészen más, mint amikor valaki személyesen követi el a bűnt. **Nem olyan bűn, amiért felelősek vagyunk, mégis súlyos teher rajtunk.** Fontos szerepe van személyes bűneinkben, mert ennek az ősbűnnek következménye, hogy bár a jót szeretnénk, mégis a rosszra hajlunk. Az emberek életét az első bűn rontotta meg. Ezt a bűnt eredeti bűnnek nevezzük. Az eredeti bűn **következménye:** 1. **Elvesztettük az eredeti szentséget.** Ez azt jelenti, hogy minden ember megszentelő kegyelem nélkül születik e világra. 2. **Emberi természetünk is megsérült.** Ez azt jelenti, hogy értelmünk „elhomályosult”, becsaphatók lettünk, akaratunk pedig „rosszra hajló” lett, elcsábíthatók lettünk.

Minden ember öröksége: az áteredő bűn.

A bűn megzavarta azt a belső rendet és nyugalmat, amit a paradicsomkert jelképezett. **Megsérült a harmonikus kapcsolat Isten és ember között.** Az első emberpár rossz útra tért, melynek komoly következményei lettek.

A munka fárasztó, sokszor sikertelen, **a férfi és a nő kapcsolata** még a házasságban sem harmonikus. Megrontja a szenvedély, a kapzsiság és a hatalmi ösztön. **A külső természet fölötti uralom** sem olyan, ami illenék az emberhez, aki

az Isten képmása és akiért minden lett. Végül **a halál borzalma** is arra utal, hogy **az élet magán hordozza a büntetés jegyét.** Ennek ellenére az emberiség helyzete sohasem volt reménytelen: a győzelem is az asszony ivadékából ered.

(Jel 12,7-9)

 *Ezután nagy harc támadt a mennyben. **Mihály és angyalai megtámadták a sárkányt.** A sárkány és angyalai védekeztek, de nem tudtak ellenállni, s nem maradt számukra hely a mennyben. Levetették a nagy sárkányt, az ősi kígyót, aki maga az ördög, a sátán, aki tévútra vezeti az egész világot. A földre vetették, s vele együtt letaszították angyalait is.*

A gonoszlelkek

Az Istenhez hű angyalok és a lázadó angyalok között „harc” támadt, és ez ma is folyik értünk, emberekért. Ennek a harcnak a vezére **Mihály főangyal.** Az angyalok sorsa már eldőlt. A hűségesek az örök életre, a lázadók pedig a kárhozatra jutottak.

A Szentírás néha **azzal magyarázza az emberek gonoszságát,** hogy az a nagy ellenfélnek és csatlósainak a műve. A hagyomány szerint az ördögök eredetileg angyalok voltak, de kevélyen szembe fordultak Istennel. Vezérüket Sátánnak (Gonoszleleknek) nevezzük. Sorsuk ezért az örök és reménytelen istennélküliség, a kárhozat.

Az embereket is erre a sorsra akarják juttatni. **Kísértéseikkel próbálják megingatni az emberek bizalmát a Mennyei Atya jóságában.** A pillanatnyi javak és élvezetek varázsával igyekeznek elterelni figyelmünket életünk céljáról, hogy elszakítsanak az Istentől. Az Istenhez hű angyalok segítenek bennünket a jóban. (*Órangyalok*) A Szentírásból arra is következtethetünk, hogy az őrző angyaloknak az egyházhoz is van küldetésük.

A Szentírás utalásain kívül még más jelek is szólnak amellett, *hogy a gonosz lelkek létét és tevékenységüket* valóságnak fogadjuk el. Az életben ugyanis sokszor találkozunk oly mérhetetlen rosszakarattal, oly agyafúrt gonoszsággal, amelyre az ember önmagától talán képtelen. **Alig tudunk más kielégítő magyarázatot adni** az értelmetlen pusztításokra és tömeggyilkosságokra, a hazugság és megtévesztés világméretű sikereire is.

Ne félj a földi viharoktól! Angyalod oltalmaz téged. (Lisieux-i Szent Teréz)

Énekeljünk! SZVU 1/1

A kereszténységben
hisszük, valljuk régen,
hogy az Isten minekünk
véghetetlen kegyességében
ígérte a Megváltót
vigasztalásképen.

AZ ELSŐ REMÉNYSUGÁR

(Ter 3,14-15)

 Az Úristen így szólt a kígyóhoz: „Mivel ezt tetted, átkozott leszel minden állat és a mező minden vadja között. Hasadon csúszol, és a föld porát

*eszed életed minden napján. **Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé. Ő széttiporja fejedet, te meg a sarkát veszed célba.***

„Az ősevangélium”

Az emberiség történelme kezdettől fogva üdvösségtörténet volt. **Isten a bűn után sem vonta vissza elhatározását.** Ő bűneink ellenére is szeret minket és üdvözíteni akar. Ezért ígerte meg, hogy megváltót küld, aki megszabadít bűneinktől és következményeitől.

Egyházunk hagyománya Mózes könyvének idézett részét a Megváltóra és édesanyjára vonatkoztatja. **A megváltás ígérete már ebben az előképben kifejeződött.** Ebben a megvilágításban az „asszony” győzelmében meg lehetett látni Mária különleges kiváltságát, Máriának a bűntől való teljes mentességét is.

Isten Megváltót ígért és küldött, hogy az embereket a bűntől megváltsa és üdvözítse.

Az emberek visszatérő kérdése

„**Miért engedi meg Isten a rosszat, a bűnt?** Nem tudott volna Isten egy olyan világot teremteni, amelyben nem lenne bűn és szenvedés?” A válasz: De igen, Isten valójában ilyen szép és jó világot teremtett.

Mennyei Atyánk egy nagyszerű világot teremtett, amelyben az ember különleges személyi méltóságot kapott, amikor nemcsak értelmet és szabad akaratot adott nekik, hanem meghívta őket az örök életre. Végtelen szeretetében az örök életre vezető utat is megmutatta, amely a földi életen keresztül elvezett a boldog örök életre. Erről szólnak a Biblia első lapjai.

Ezt a szép és jó világot, amelyet Isten megteremtett és ránk bízott, hogy azt építsük és szépítsük, **mi rontottunk el, mi tettük és tesszük tönkre** mind a mai napig. Emberi végzetünk az lett, hogy a kísértő szavára az ember nem fogadta el Isten tervét, úgy vélte, a saját útján jobban tud majd boldogulni. Ez az a bűn, amely mindnyájunknak öröksége és amelynek következményeit azóta is megtapasztaljuk.

Az emberiség sokezeréves története keserves tanulságokkal szolgál: Ha nem követjük lelkiismeretünk szavát, **ha nem fogadjuk meg Mennyei Atyánknak atyai tanítását,** amelyet a lelkiismeret szava által szívünkbe vésett, amelyet a tízparancsolat kihirdetésével ránk hagyott, **akkor annak olyan következményei vannak, amelyeket ártatlan emberek is kénytelenek elviselni.**

Akik mindezek ismeretében a „Miért engedi meg az Isten...?” kérdést felvetik, joggal próbálják Istenre hárítani a felelősséget, hiszen **Isten nem tett és nem tesz mást, csak tiszteletben tartotta és tartja azt az emberi szabadságot, amit ő adott nekünk.**

**Isten mindent jónak teremtett, az embernek pedig boldog életet szánt.
A világban található rossz az ember bűnének a következménye.**

Isten nem hagyott magunkra minket

Amióta ember él a földön, azóta keresi, hogyan juthat el Istenhez. **Minden nép a saját elképzeléseinek megfelelően kereste az Isten felé vezető utat.** Ezért van annyiféle vallás a világon.

Hegymászók érkeztek egy magas hegy lábához. Tanakodtak, merre induljanak. Van, aki az egyik irányba, van aki az ellenkező irányba akart indulni, s van aki ismét más irányba. Tapasztalt hegymászók, de ezt a hegyet még nem ismerték, és térképük sem volt róla. Mindegyik a maga elképzelése szerint akart nekivágni, hogy feljusson a csúcra.

Erre középük lépett egy ember, és így szólt: Én ismerem ezt a hegyet. Éppen most jöttem a csúcsról. Nézzétek, ezt a havasi gyopárt hoztam magammal. Jöjjetek utánam, én felvezetek mindenkit a csúcra! Másfelé kár elindulni, mert mindenfelé szakadékok vannak. És akkor elindultak a nyomában.

Mennyei Atyánk nem hagyott magunkra az útkeresésben. **Elküldte hozzánk Jézust, hogy megmutassa az örök életre vezető utat.** Őt kell tehát követnünk!

♪ Énekeljünk! SZVU 6/1

Az Úristen Ádám atyánknak,
kegyes vigasztalásnak:
megígérte jövetelét a Messiásnak.

És az álnok kígyónak mondta,
a szép paradicsomba':
megtöri majd kevély fejed egy Asszony magva.

? Beszéljük meg!

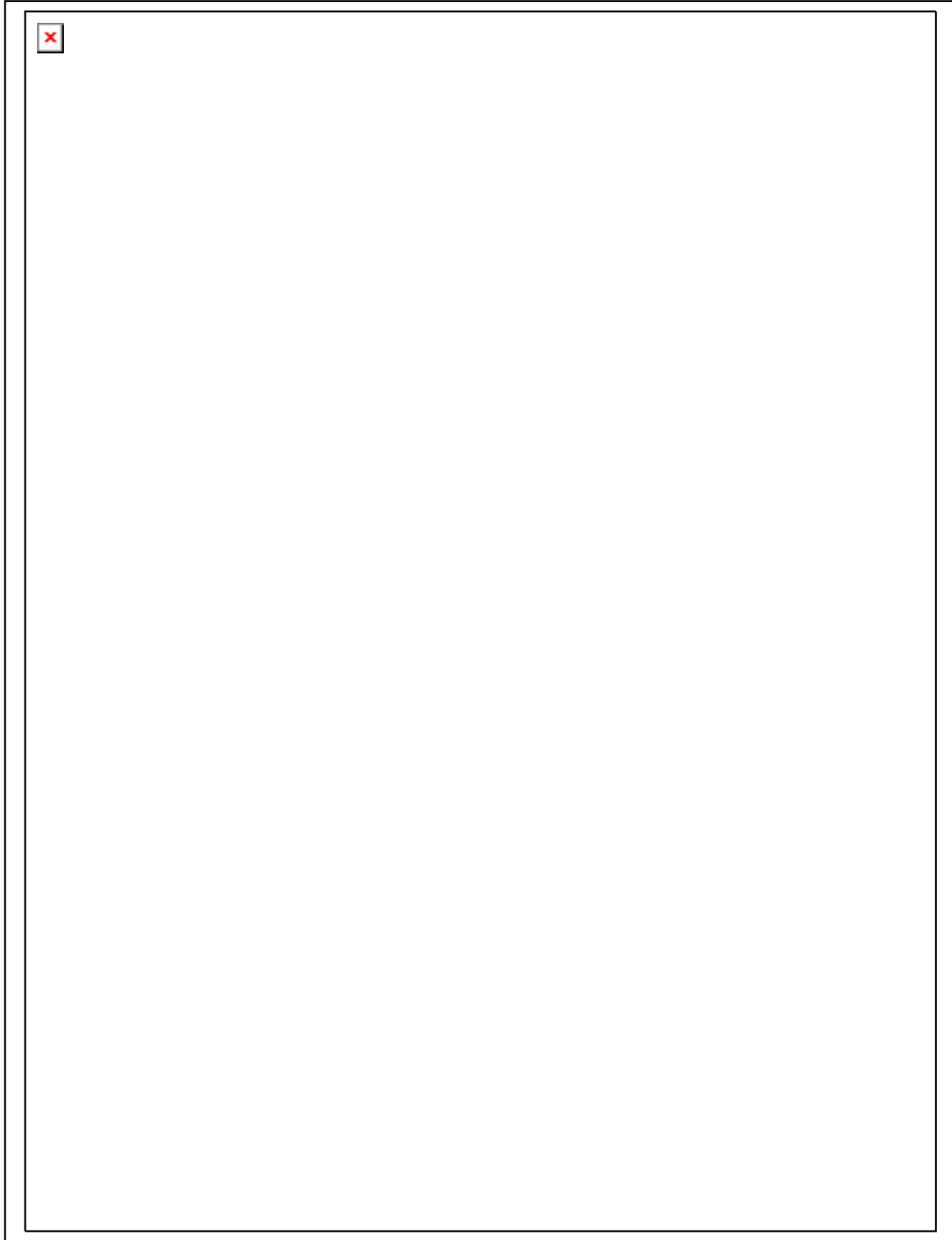
Miért van a rossz, a bűnözés a világban? Mit jelent, hogy az ember szabad akaratot kapott az Istentől? Jó lenne, ha Isten elvonná emberi szabadságunkat, vagy azonnal büntetne, ha vétkezünk?

Lehet-e büntetésnek tekinteni a munkát, a természeti csapásokat, járványokat, a betegségeket és a különféle szenvedéseket? Mi a mondanivalója az Ádám – Éva történetnek?

Igaz-e, hogy a mindennapi életben a legtöbb gondot nem a szegénység, a betegség vagy a természeti csapások okozzák, hanem az emberek bűnei?

A lelkiismeret Isten szava bennünk, amely arra int, hogy mit tegyünk, és mit ne tegyünk. Hogyan alakítjuk ki magunkban a helyes lelkiismeretet?

IV. A MEGTESTESÜLÉS MISZTÉRIUMA

13. A MEGVÁLTÓ ELJÖVETELÉNEK ELŐKÉSZÍTÉSE

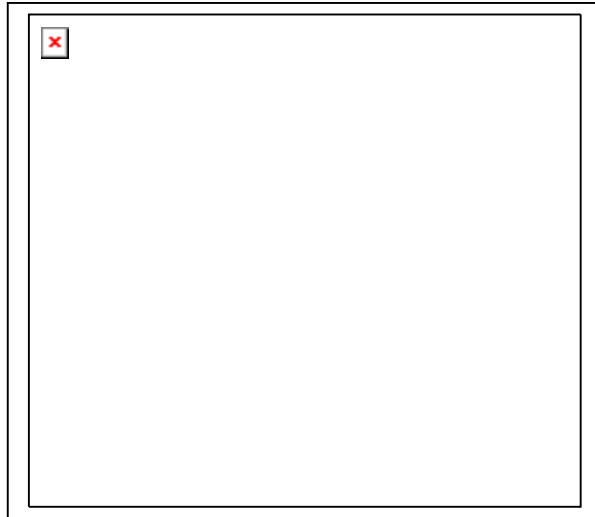
(Ter 13,14-16. – Ter 22,15-18)

 Az Úr így szólt Ábrámhoz: „Emeld föl szemedet és tekints a helyről, ahol állsz, északra és délre, keletre és nyugatra. **Az egész földet, amelyet látsz, neked és utódaidnak adom minden időkre.** Olyanná teszem utódaidat, mint a föld homokját. Ha az ember megszámolhatná a föld homokját, akkor megszámolhatná utódaidat is...” Azután az Úr angyala az égből másodszor is szólt Ábrahámmal... „Magamra esküszöm... gazdagon megáldalak. **Utódaidat megsokasítom, mint az ég csillagait és mint a tengerpart fővényét, utódaid elfoglalják majd az ellenség kapuját. Utódaid által nyer áldást a föld minden népe, mivel hallgattál a szavamra.**”

Isten kiválaszt egy népet

A Szentírás a nemzedékek hosszú sorát örökíti meg, míg eljut az első nagy történelmi személyiséghez:

Ábrahámmal. Isten rendkívüli dolgokat kívánt tőle és rendkívüli ígéreteket adott neki. Ábrahám hittel felelt Istennek. Engedelmeskedett parancsának és családjával együtt elhagyta otthonát, Mezopotámiát, és áttelepült

Kánaánba, a mai Palesztina területére. Itt teljesedett az első nagy ígélet: bár feleségével együtt már idősek voltak, fiúgyermekük született, Izsák. Isten ekkor azt is megígérte Ábrahámnak, hogy **utódainak adja Kánaán földjét.**

Isten másik kívánsága volt, hogy ezt a gyermeket áldozatként maga az apa áldozza fel. Ábrahám erre is kész volt. Ezért meg azt az ígéretet kapta, hogy **leszármazottaiból nagy nép lesz.** Isten szövetségesül választotta, és megígérte, hogy ebből a népből fog származni az emberiség Megváltója.

Az ószövetségi Szentírás javarésze, az ún. történelmi könyvek, a választott nép történetét közlik. Ez azonban nem olyan, mint más népeké. Igaz, itt is esik szó híres vezérekről, győztes meg elvesztett csatákról, épülő és földig rombolt városokról, békéről és forradalmakról, szerződésekről és azok megszegéséről. A Biblia történelmi könyveinek mégsem az effajta események megőrkítése az elsődleges célja. Sokkal inkább **Isten gondoskodásának állítanak emléket,** amely az eseményeken megnyilvánul.

(Kiv 19,4-8)

 „Láttátok, mit tettem az egyiptomiakkal, s hogy mintegy sasszárnyon hordoztalak benneteket, s ide hoztalak magamhoz. **Ha tehát hallgattok szavamra és megtartjátok szövetségemet, akkor az összes népek között különleges tulajdonommá teszek benneteket... papi királyságom és szent népem leszek.** Ezeket a szavakat add tudtára Izrael fiainak.” Mózes elment és összehívta a nép véneit, s közölte velük mindazokat a szavakat, amelyeket az Úr reá bízott. Az egész nép egy szívvvel válaszolt: „**Mindent megteszünk, amit az Úr parancsol.**”

Isten szövetséget köt népével

Isten azért jó az emberekhez, hogy magához emelje, más szóval üdvözítse őket. Ezért az **őszövetségi történetet igazában üdvösségtörténetnek kell neveznünk.**

Ábrahám, Izsák és Jákob (=Izrael) leszármazottjai, az izraeliták, hosszú ideig nyugodt körülmények között éltek Egyiptomban. Néhány évszázad múlva új uralkodócsalád kerül hatalomra, és a zsidókat rabszolga sorba kényszerítette. Kemény próbaidő volt ez a választott nép számára. De Isten nem hagyta magára a népét, és Mózes személyében olyan valakit állított vezérnek, aki kivezette népét az egyiptomi fogságból.

Az Egyiptomból való kivonulás után Sínai-hegynél került sor a szövetség megkötésére Isten és az izraeliták között. Ezután **az Úr kihirdette a szövetség feltételeit, a Tízparancsot és a többi rendelkezést.** Mózes pedig oltárt épített és áldozatot mutatott be az Úrnak.

(Kiv 24,5-8)

 Azután megbízott fiatal izraelitákat, hogy égőáldozatot mutassanak be... Mózes pedig vette a vér felét... az oltárra hintette. Utána vette a szövetség könyvét és felolvasta a népnek. Ők kijelentették: „Amit az Úr parancsol, azt követjük és megtartjuk.” Erre Mózes vette a vért, meghintette vele a népet és így szólt: „**Ez annak a szövetségnek a vére, amelyet az Úr ezen feltételek mellett kötött veletek.**”

Ezzel a szövetségkötéssel lépett Isten különleges kapcsolatba választott népével. **Ők vállalták a törvények, elsősorban a Tízparancs megtartását,** Isten pedig védelmet ígért ellenségeikkel szemben.

Őszövetségnek nevezzük az Isten és a választott nép között a Sínai-hegynél létrejött szövetséget.

Az ígéret földjén

A választott nép új hazáját, amelyben valamikor ősei laktak, **igen lassan, szinte lépésről lépésre tudta elfoglalni.** Emberileg megmagyarázhatatlan, hogyan maradhatott fenn a választott nép, amikor nála sokkal erősebb és kulturáltabb népek is elpusztultak. Az új hazában a

pásztorkodás mellett a földművelésre is áttértek. A földművelésre térő zsidóság azonban nem kezdte el a természet és a termékenység isteneinek imádását, hanem – bár nem kilengések nélkül – hű maradt ősei egyetlen Istenéhez.

A bírák vezetése alatt levő **törzsi szervezetet** az időszámításunk kezdete előtti ezredforduló táján magasabb közösségi forma, **a királyság váltotta fel**. A zsidók politikai és gazdasági erejét tekintve Dávid és Salamon korában igazi nagyhatalommá váltak. Ennek egyik magyarázata ismét **az egyistenhit, mely a népet egységessé és öntudatossá tette**. Isten szent emberei, **a próféták voltak a szövetség őrei**. Ők ügyeltek arra, hogy az egyistenhit sértetlenül megmaradjon és, hogy a hatalmasok ne zsarnokoskodjanak a szegények felett.

Azonban a sokasodó bűnök miatt **az ország két részre szakadt**: Júda és Izrael országára. A megosztott és legyengült nép könnyű zsákmánya lett a világbirodalmaknak, Egyiptomnak, Asszíriának és Babilonnak. Végül is Kr. e. VIII. és VI. században mind a két országrész elbukott. Lakosságát **fogságba hurcolták Babilonba**. Annak ellenére, hogy a nép elveszítette önállóságát és magasabb kultúrkörnyezetbe került, egyistenhitét megőrizte, sőt lelkileg megtisztult és megerősödött. Ezt ismét „történelmi csodának” kell tartanunk. Így virradt rájuk a szabadság Kr.e. 538-ban. **Fogságukból hazatérhettek** és felépíthették Jeruzsálemmel együtt államukat is. **Rövid önállóságuk Szíria, majd a Római Birodalom** terjeszkedése idején ismét **elveszett**. A lakosság egy része a Földközi-tenger partvidékének nagyvárosaiba települt. Hitüket – bár kisebbségben éltek – itt sem veszítették el.

♪ Énekeljünk! SZVU 4/1

Téged vár a népek lelki sötétsége, Isten.
Nincs, ki nekünk harcainkban segítene itt lenn.
Ha szentséges arcod ragyog vándorútunk végén:
Megnyugosznak egymás mellett a nemzetek békén.

A sötétség tévedését, Uram, oszlasd széjjel
S töltsd be lelkünk Szentegyházad igaz igéjével.
Légy a népnek fényessége, hogy egy úton járjon,
És a kétség útvesztőin mégis Rád találjon.

A megváltóról jövendöltek a próféták

(2Sám 7,16)

„...házaod és királyságod örökre fennmarad színe előtt, trónod örökre szilárd marad...”.

Az Ószövetségben **a prófétai jövendölések hatására egyre elevebben élt a szabadító Messiásba vetett remény**. Az ősatyák után Dávid királynak ígérte meg Isten, hogy az ő családjából fog származni a Messiás. Ő lesz a béke fejedelme (vö. Iz 9,5), a jó pásztor (vö. Iz 40,11. – Ez 34,12), az Úr engedelmes szolgája, aki szenvedésével megváltja népét (vö. Iz 52,13-53,12), aki Betlehemben fog megszületni (vö. Mik 5,1-4).

(Iz 7,14. – Iz 9,5)

„Ezért az Úr maga ad nektek jelet: **Íme, a szűz fogan, fiút szül, és Immánuelnek nevezi el.** ... Mert gyermek születik, fiú adatik nekünk, s az ő vállára kerül az uralom. Így fogják hívni: Csodálatos Tanácsadó, Erős Isten, Örök Atya, Béke Fejedelme.”

Az ószövetségi ember hitvilága

A Biblia tanúsága szerint **Isten kinyilatkoztatta szeretetét** a zsidó népnek. **Ezt a szeretetet** a választott nép a prófétai kinyilatkoztatások által, **történelmi eseményekben és a szövetségkötésben tapasztalta meg.** Isten több alkalommal is szövetséget kötött a választott nép őseivel: – Ábrahámmal, Jákobbal, Mózással. A végső ünnepélyes szövetségkötés az Egyiptomból való szabadulás után a Sínai hegynél jött létre.

(MTörv 6,4-9)

„Halld, Izrael! **Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd Uradat, Istenedet** szíved, lelked mélyéből, minden erőddel! Ezeket a parancsokat, amelyeket ma szabok neked, **őrizd meg szívedben, és védj gyermekeidnek is az eszébe,** beszélj róluk, amikor otthon tartózkodsz s amikor úton vagy, amikor lefekszel s amikor fölkelés. Igen, jelként kösd őket a kezedre, legyenek ék a homlokodon. Írd fel őket házad ajtófélfájára és kapujára!”

Az Ószövetség embere történelme során **gondviselő és a szabadító Istenként ismerte meg Jahvét.** Segítségével szabadult ki az egyiptomi rabszolgaságból, és a babiloni fogságból. Az Istennel kötött szövetség a választott nép életének központi gondolata lett. **A kiválasztásnak és a szövetségnek azonban megvan a követelménye:** Izrael népe tartsa meg Isten törvényét, ragaszkodjék az előírt istentisztelethez és az egyetlen Templomhoz.

(Jer 31,31-33)

„Igen, jönnek napok – mondja az Úr –, amikor **új szövetséget kötök Izrael házával és Júda házával.** De nem olyan szövetséget, mint amelyet atyáikkal kötöttem azon a napon, amikor kézen fogva kiveztem őket Egyiptom földjéről. Azt a szövetségemet ugyanis megszegték, holott én uruk voltam – mondja az Úr. Ez lesz az a szövetség, amelyet majd Izrael házával kötök, ha elérkeznek azok a napok – mondja az Úr: **Bensejükbe adom törvényemet, és a szívükbe írom. Én Istenük leszek, ők meg az én népem lesznek.**”

A választott nép bízott a próféták ígéreteiben, melyek értelmében Isten meglátogatja népét és „jó pásztort” küld nekik. **Várták az eljövendő Messiást, aki** új szövetséget köt népével, megalapítja és megszilárdítja Isten igaz országát a földön. Történetük tanúsága biztos jel volt: az Úr valóban saját népének tekinti Izraelt.

Az Adventi idő

(Mt 3,1-3)

 Ezekben a napokban Júdea pusztájában **fellépett Keresztelő János**, és így prédikált: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa!” Ő az, akire Izajás próféta utal, amikor ezeket mondja: „A pusztában kiáltónak szava: Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit!”

Advent az egyházi év kezdeti időszaka **Az Úr Jézus születésére készülünk**. Az „advent” szó eljövetelet jelent. Ma a karácsonyt megelőző négyhetes időszakot nevezzük adventnek, az úrjövet idejének. Az adventi idő **emlékeztet bennünket az Ószövetség Messiás-várására**, valamint emlékeztet Jézus második eljöveteleire a világ végén.

Az advent az örömteli várakozás és a bűnbánat ideje. János keresztsége bűnbánati szertartás volt. Akik megbánták bűneiket és megtértek, azokat János a Jordán folyóba bemeztette. Ezzel jelezte azt, hogy akik megbánják bűneiket, azokat Isten irgalmassága kiemeli a bűn mélységéből. Nekünk is megtéréssel, bűnbánattal és Isten felé fordulással kell készülünk karácsony ünnepére, utat készítve szívünkben Jézusnak.

Énekeljünk! SZVU 2/1-2-4

Harmatozzatok égi magasok!

Téged vár epedve

a halandók lelke,

Jöjj el, édes Üdvözítőnk!

Mert az emberek ott tévelygenek,

hol te égi fényed

útján nem vezérled

őket, édes Üdvözítőnk!

Áldás, dicséret

És hála néked:

Mert fényes világunk

S legfőbb boldogságunk

Te vagy, édes Üdvözítőnk!

A prófétáknak lelkei látták

Szent jelenésekben

s téged békességben

Vártak, édes Üdvözítőnk!

? Beszéljük meg!

Mit jelent számodra az advent? Mi a véleményed arról, hogy már hetekkel Jézus születésének ünnepe előtt karácsonyi fényárban úszik minden?

Hogyan készülünk mi, hívő keresztények Jézus második eljöveteleire? Miért tartunk adventben hajnali misét?

MÁRIA, JÉZUS ÉDESANYJA

(Gal 4,4)

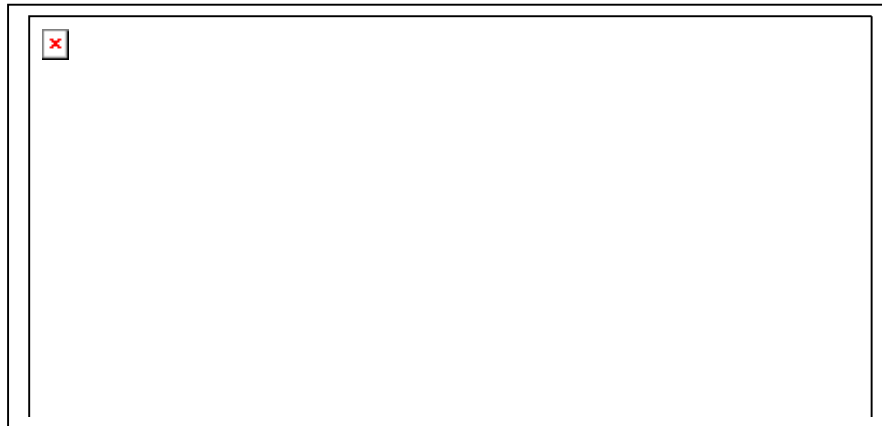
 Amikor elérkezett az idők teljessége, az Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született.

A megtestesülés előkészítése

Isten úgy könyörült meg rajtunk, hogy Megváltót ígért és küldött, hogy az embereket a bűntől megváltsa és üdvözítse. Isten üdvözítő terve az volt – amint ezt az „ősevangéliumból” is kiolvashatjuk –, hogy Szent Fia személyében közénk jön, és egy édesanya által emberré lesz. A prófétai jövendölések emberi, Dávid házából való származását is megjövendölték. Ezek után természetesnek tartjuk, hogy a Mennyei Atya választottját, aki által a Fiúisten emberré lesz, élete első pillanatától kezdve gazdagon megajándékozta kegyelmi ajándékaival.

(Lk 1,26-28)

 *A hatodik hónapban az Isten elküldte Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz, aki egy Dávid házából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese, és Máriának hívták. Az angyal belépett hozzá és megszólította: **Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Veled van az Úr! Áldottabb vagy minden asszonynál.***

Kit választott ki Isten, hogy a Megváltó anyja legyen?

Isten Szűz Máriát választotta ki, hogy a Megváltó anyja legyen.

Milyen ajándékokat kapott Mária Istentől?

Gábor főangyal köszöntő szavai szerint Mária kegyelemmel teljes, aki rendkívüli ajándékokat kapott Istentől. Ezek közül **a legfontosabbak**: A szeplőtelen fogantatás, az istenanyaság, a szűzi anyaság, a bűntelen élet és a mennybevétel. Ő az Egyház anyja.

(Lk 1,30-32)

 Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Gyermeket fogansz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod elnevezni. Nagy lesz ő és a Magasságbeli Fiának fogják hívni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját...

Istenszülő Szűz Mária

A Fiúisten úgy lett emberré, hogy a Szentlélek ereje által Szűz Máriától emberi testet és lelket vett fel.

Mária Istenanyaságának hittételét az Efezusi zsinat (431) fogalmazta meg. Mivel személye szerint Jézus Isten, Máriát Istenszülőnek vagy Istenanyának nevezzük. Jézus Krisztusról ugyanis azt valljuk, hogy ő egyetlen személyben valóságos Isten, aki isteni természete szerint az Atyától öröktől fogva születik, emberi természetét pedig Szűz Mária által a Szentlélek erejéből kapta. Mi január elsején, a polgári év első napján ünnepeljük Szűz Mária istenanyaságát.

(Mt 1,20-23)

 az Úr angyala így szólt: „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet Máriát, hiszen a benne fogant élet a Szentlélektől van! Fiút szül, akit Jézusnak nevezel el, mert ő szabadítja meg népét bűneitől. Ezek azért történtek, hogy beteljesedjék, amit az Úr a próféta szavával mondott: Íme a szűz fogan és fiat szül, Emmánuel lesz a neve. Ez azt jelenti: Velünk az Isten.

Mária szűzen szülte Szent Fiát

Amikor Jézus Krisztus Máriából testet felvéve emberré lett, az **felülmúlta** a nemzés és a **születés evilági törvényszerűségét**, és a Szentlélek beavatkozásának köszönhető.

Mária születendő fiáról Lukács és Máté evangéliuma több dolgot is elmond:

- A prófétai ígéretekre célozva (vö. Iz 7,14. – Mik 4,7. – Dán 7,13-14), leszögezi, hogy aki születik: az a Magasságbeli Fia, akinek az Isten odaadja Dávid trónját és aki **uralkodni fog Jákob házában mindörökké** (vö. Lk 1,30-33).
- Az új életet Isten teremő Lelke fakasztja, ezért a születendő gyermek Szent lesz és **az Isten Fiának fogják hívni** (vö. Lk 1,35-37).
- **Józsefnek** – bár Jézusnak testi származása szerint nem apja –, az emberek előtt mindent úgy kell tennie, **mint a legjobb édesapának**. Ő a Szentcsalád őre, oltalmazója.

Jézus szűztől születésének teológiai tartalma: az üdvösség történetében **új kezdetnek a jele**, amely a Szentlélek műve (vö. Ter 1,2), egyszersmind annak kiteljesítése is, amit Isten Izrael történetében végbevitt: amint Isten népe történelmében újra meg újra terméketlen asszony méhéből támasztotta az üdvösség hordozóját, ill. a szabadítót (vö. 1Sám 1,1-17. – Bír 13,1-13), és így

kinyilvánította, hogy Ő a történelem ura, most a Jézusban való egészen új kezdet csodájában ez a történet kiteljesedett. Isten új kinyilatkoztatást adott magáról, hogy „Velünk az Isten”.

Mária mindenkor szűz, mert létét mindenkor elsősorban Fia határozza meg. A Megváltó születése az új teremtés kezdete, amely felemeli és megszenteli az emberi természetet.

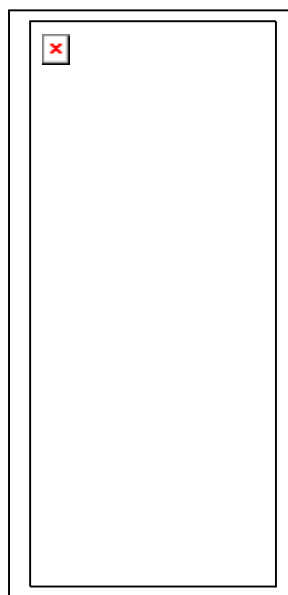
Amikor az evangéliumokban **Jézus „testvéreiről”** olvasunk, akkor nem „édestestvéreiről” van szó, hanem *rokonairól vagy unokatestvéreiről*. Ha ugyanis lett volna édestestvére, akkor édesanyját – a keresztfán függve – miért bízta volna rá János apostolra? (vö. Jn 19,25-27).

Az „elszülöttség” fogalma a Szentírásban sajátos fogalom, ami az atyai áldást és a hozzá kapcsolódó *ígéretnek öröklésének jogát fejezi ki*. Így amikor az evangélium Jézust elszülöttnak nevezik (vö. Mt 1,24-25. – Lk 2,7. – Lk 2,23), akkor ezzel nem akarta azt sejtetni, hogy Jézusnak lettek volna még testvérei.

(Lk 2,48-49)

*Amikor meglátták, csodálkoztak. Anyja így szólt hozzá: Gyermequem, miért tetted ezt velünk? Íme, atyád és én szomorúan kerestünk. Ezt felelte: De miért kerestetek? Nem tudtátok, hogy **nekem Atyám** dolgaiban kellennem?*

Szent József a Szentcsalád őre

Az evangéliumok tanúsága szerint **az emberek úgy tudták**, hogy Jézus atyja József, a názáreti ács (vö. Mt 13,55. – Lk 4,22).

Akik nem hisznek Istenben, azok nem tudják elfogadni sem Mária szüzességét, sem Jézus istenségét, de mégsem mondhatják Jézust törvénytelen származásúnak. Természetesen Jézus kortársai sem tudtak semmit Isten üzenetéről, arról amit az angyal Máriának és Józsefnek kinyilatkoztatott. Jézus a törvény előtt, de a közfelfogás szerint is Józsefnek, az ácsnak és Máriának volt a fia. Így ismerte őt mindenki, mint aki saját maga is tisztességes mesterember, ács (vö. Mk 6,3).

A szeplőtelen Fogantatás

Szűz Mária Jézusra való tekintettel kapta ezt a kegyelmet Istentől: Fogantatásától, **élete első pillanatától kezdve mentes volt az áteredő bűntől** és következményeitől. Ezt, a Szeplőtelen Fogantatás dogmáját 1854. december 8-án hirdette ki Boldog IX. Piusz pápa. Szeptember 8-án ünnepeljük Mária születését (Kisboldogasszony). Előtte kilenc hónappal, december 8-án pedig a Szeplőtelen Fogantatás ünnepét.

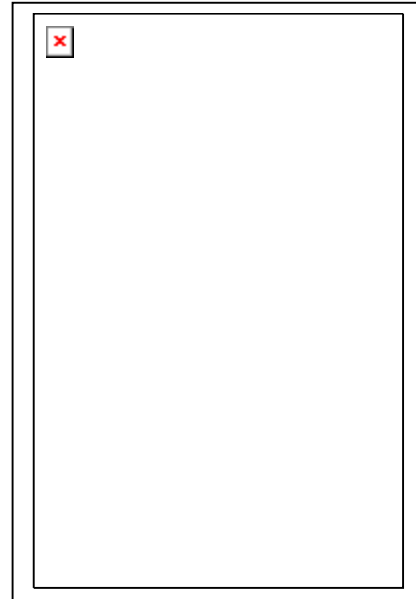
Mária létének kezdetétől a Krisztussal való legbensőbb kapcsolatra van kiválasztva és kegyelemmel eltöltve a teljesen egyedülálló szentség ajándékával. **Mária bűntelen élete** azt a kegyelmi ajándékot jelenti, hogy

Isten megőrizte őt nemcsak az áteredő büntől, *hanem minden személyes büntől* is.

Szűz Mária mennybevétele

XII. Piusz pápa 1950. november 1-én hirdette ki Mária mennybevételenek dogmáját, amit Egyházunk ősi idők óta hittel vall és *Nagyboldogasszony ünnepén* (augusztus 15-én) ünnepel: **Mária földi életének befejeztével felvétetett a mennyei dicsőségbe.** Földi életének beteljesülése is Fiához hasonló. Életének befejezése után Mária mindenestül és osztatlanul felvétetett Isten minden földi valóságot beteljesítő dicsőségébe.

Mária a Mennyszó királynéja, akit Szent Fia a mennyben megkoronázott, amikor feltámadt testével befogadta a mennyei dicsőségbe, ahol velünk együtt imádkozik és részt vesz a mennyi szentek Istent dicsérő kórusában.

(ApCsel 1,12-14)

 *Az Olajfákról elnevezett hegyről, amely Jeruzsálemtől egy szombatnapi járásra van, visszatértek Jeruzsálembe. Amint megérkeztek, fölmentek az emeleti terembe, ahol **együtt szoktak lenni**: Péter és János, Jakab és András, Fülöp és Tamás, Bertalan és Máté, Alfeus fia, Jakab, a buzgó Simon és Jakab testvére, Júdás. Mindannyian egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoztak az asszonyokkal, **Máriával, Jézus anyjával** és testvéreivel együtt.*

Mária az Egyház anyja

Mária egyszerre **Szűz és Anya**, előképe és legtökéletesebb megvalósulása az Egyháznak.

Mária, mint az „első keresztény” **tagja az Egyháznak**, aki hisz Jézus Krisztusban és Isten akarata, Jézus tanítása szerint él (vö. Lk 8,19-21). Mária, mint Jézusnak anyja, **anyja az ő titokzatos testének, az Egyháznak** is.

Mária-tisztelet az Egyházban

A szentek közül leginkább a Boldogságos Szűz Máriát tiszteljük. Mária-tiszteletünk alapja az ősegyház gyakorlata: **Máriával együtt imádkozunk** és dicsőítjük Mennyei Atyánkat végtelen jóságáért és csodálatos kegyelmeiért. Amikor Egyházunk megfogalmazza Máriáról vallott tanítását, akkor azokkal

elsősorban nem tantételeket hirdet ki, hanem Istent dicsőítve válaszol mindarra, amit Isten Mária életében cselekedett.

Máriát ott találjuk Jézus nyilvános működésének az elején is, a végén is. **Jézus első csodáját Mária kérésére teszi**, akinek figyelmeztetése nekünk is szól: Tegyétek meg, amit Jézus mond! (Jn 2,1-11). **Mária ott áll Jézus keresztje mellett** (Jn 19,25-27), részt vesz Krisztus szenvedésében „kiegészítve, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára” (vö. Kol 1,24). Így lett Jézus akaratából Mária anyjává és példaképévé Isten új választott népének.

Mivel Isten Máriát egyedülálló módon bevonta az üdvösségtörténet folyamatába, eseményeibe, boldognak számít az asszonyok között, és ennek hirdetése soha nem fog elhalni a nemzedékek ajkán (Lk 1,42-45). A Magnificat-tal (Lk 1,46-55) a Szűzanya **az Isten nagy tetteit magasztaló Egyház szószólójává** válik.

A kiválasztottság terhet is jelent (Lk 1,34. – 2,34). Máriát érinti a hit és a hitetlenség összeütközése is; ő sem érti teljesen a Fiát (Lk 2,48.50). Így benne láthatóvá válik a hit szükségessége Isten számunkra érthetetlen tetteivel szemben.

Magyarok Nagyasszonya

Mi magyarok különösképp is tiszteljük a Szűzanyát, mint Magyarok Nagyasszonyát. (nagyasszony = királynő) Szent István király halála előtt az országot, – a világon elsőként – **hazánkat a Boldogságos Szűz Mária oltalmába ajánlotta**. Magyar népünk erről a történelem során mindig megemlékezett. 1896-ban a millennium évében XIII. Leó pápa október 8-ra engedélyezte ennek megünneplését. Ez a liturgikus ünnep, egyben a Római Szent Péter bazilikában lévő Magyarok Nagyasszonya kápolna felszentelésének az évfordulója is. (II. János Pál pápa 1980. október 8-án szentelte föl)

♪ Énekeljünk! SZVU 284/1

Boldogasszony Anyánk, régi nagy Pátrónánk!
Nagy ínségben lévén, így szólít meg hazánk:
Magyarországról, édes hazánkról,
ne felejtkezzél el szegény magyarokról!

Az ismertetett Szűz Mária emléknapjain kívül a hazánkban található Mária kegyhelyeknek is többnyire saját emléknapjuk van, valamely Mária vagy egyéb ünnephez kapcsolódva.

? Beszéljük meg!

Mit jelent, hogy Istent imádjuk, a szenteket pedig tiszteljük?

Milyen Mária ünnepeket ismerünk, mi az egyes Mária ünnepek szentírási alapja? Melyek a legismertebb Mária kegyhelyek a világon és hazánkban?

Minden hiteles Mária kegyhely jellemzője: a megtérők, szentgyónást végzők nagy száma, és az Oltáriszentség különleges tisztelete. Mi ennek az alapja?

14. A FIÚISTEN EMBERRÉ LETT

(Jn 1,29-34. – Jn 20,30-31)

 *Másnap, amikor látta, hogy Jézus feléje tart, János így szólt: „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit... Láttam a Lelet, amint galamb alakjában leszállt rá a mennyből, s rajta is maradt... Láttam és tanúskodom róla, hogy **Ő az Isten Fia** ... Jézus még sok más csodajelel is mutatott tanítványai előtt, amelyeket nem jegyeztek föl ebben a könyvben. **Ezeket azonban följegyezték, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, s hogy a hit által életetek legyen az ő nevében.***

Jézus a Messiás

Az evangéliumok Jézus életét és tanítását úgy írták le, ahogy azt az apostolok élő szóval hirdették. Az Apostolok Cselekedeteinek könyvét olvasva pedig azt látjuk, hogy mindenütt azzal kezdték az evangélium hirdetését, hogy **bizonyították: Jézus a megígért Messiás** (vö. ApCsel 9,22. – 17,3. – 18,5. – 18,28).

Jézus tudatában volt Messiási mivoltának (vö. Mt 26,63-64. – Mk 8,29-30. – Lk 22,67. – Jn 4,25. – Jn 10,24-25). Ezt igazolja, hogy a prófétai jövendöléseket saját magára vonatkoztatta (vö. Lk 4,16-21. – Jn 5,46).

(Vö. Jn 1,1-14)

 *Kezdetben volt az Ige, az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige, ő volt kezdetben Istennél... A világba jött, a világban volt, általa lett a világ, mégsem ismerte föl a világ. A tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be. Ám akik befogadták, azoknak hatalmat adott, hogy Isten gyermekei legyenek. **S az Ige testté lett, és közöttünk élt. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be.***

A megtestesülés misztériuma

A megtestesülés keresztény hitünk egyik alapvető ténye: **A második isteni személy, Isten egyszülött Fia emberré lett.** A megtestesült Fiúisten, **Jézus Krisztus egyetlen személy, valóságos Isten** – „aki az Atyától öröktől fogva születik” –, aki történelmünk meghatározott időpontjában valóságos emberi természetet vett fel – „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától” – **két természetet birtokol egyetlen személyben.**

Jézus Krisztus egyetlen személy: Isten. Az „Ige – Logosz” kifejezés eredetileg annyit jelentett, mint „szó”, „beszéd”. Amikor Szent János a testben megszületett, értünk kereszthalált szenvedett, föltámadt és a mennybe visszatért Jézus Krisztus örök isteni természetéről szóló előszavát megírta, alkalmasnak találta a Logosz, Ige szót annak a Jézusnak megjelölésére, akiben két természet, az isteni és az emberi egyesült.

A megtestesülés célja: A Fiúisten **azért lett emberré, hogy az Atyát megdicsőítse, minket** szóval és példával tanítson, életével, halálával és feltámadásával **megváltson**. Az Ige testté lett, hogy bennünket az „isteni természet részeseivé tegyen” (vö. 2Pt 1,4).

A megtestesülés Isten szeretetének kifejezése volt. Jézus születésével megjelent valaki a földön, aki személy szerint az Isten fia. Emberi alakban megvalósult az istengyermekség állapota. Az emberiség természetfölötti ajándékot kapott. A karácsony a teljes és végleges kinyilatkoztatás eseménye. **Isten már nem üzen, hanem személyesen itt van.** Jézus a „láthatatlan Isten képmása” (Zsid 1,3). A betlehemi istállóban született istengyermek hatalma és dicsősége ugyan még rejtve van, de ha ebben a gyermekben az Isten a miénk lett, megvan a remény, hogy dicsősége és hatalma szerint is megismerjük őt.

(Mt 3,13-17)

 Jézus Galileából elment Jánoshoz a Jordán mellé, hogy megkeresztelkedjék. János igyekezett visszatartani: Nekem van szükségem a te keresztségedre – mondta –, s te jössz hozzám? Jézus ezt mondta: Hagyd ezt most! Illő, hogy mindent megtegyünk, ami elő van írva. Erre engedett neki. Megkeresztelkedése után Jézus nyomban feljött a vízből. Akkor megnyílt az ég, és látta, hogy az Isten Lelke mint galamb leszállt és föléje ereszkedett. Az égből szózat hallatszott: Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.

Az Atya tanúsága Jézusról

Jézus megkeresztelkedése azt bizonyítja, hogy a bűnösök közé akarta sorolni magát, **sorsközösséget vállalt az emberiséggel és magára vette a világ bűneit** (vö. Jn 1,29-36), hogy megváltson minket. Jézus megkeresztelése kezdete **az ő messiási munkájának**. Ezért hallható az Atya hangja, aki Iz 42,1. szavait idézi, de az idézetben levő „szolga” szót „fiúval” helyettesíti, mivel rámutat a valódi fiúságra és a Fiú születésére.

Jézus születésének éve

Jézus születésének pontos időpontját nem ismerjük. A VI. században egy római tudós, Dionysius Exiguus – Lukács evangéliumának 3. fejezetében található adatokból kiindulva – kiszámította, hogy hány év telt el Jézus születése óta. Számítása szerint Jézus Róma alapítása után 754-ben született. Ez az év lett a keresztény időszámítás kezdete. Azóta a pontosabb történelmi kutatás a csillagászat segítségével megállapította, hogy Dionysius Exiguus körülbelül 6-8 évet tévedett, **Jézus ugyanis Róma alapítása után 746-748 közötti időben született**, azaz időszámításunk kezdete előtt 6-8 évvel.

? Beszéljük meg!

Mit jelentenek a következő szavak: Jézus, Krisztus, Messiás, Megváltó, Üdvözítő?

Miért hibázott Dionysius Exiguus Jézus születési évének kiszámításában?

JÉZUS KRISZTUS VALÓSÁGOS ISTEN ÉS VALÓSÁGOS EMBER

(Fil 2,5-11)

 *Ugyanazt a lelkiületet ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt. **Ő Isten formájában volt, és az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem kiüresítette magát, szolgai alakot öltött, és hasonló lett az emberekhez. Külsejét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig...***

Jézus Krisztus valóságos ember

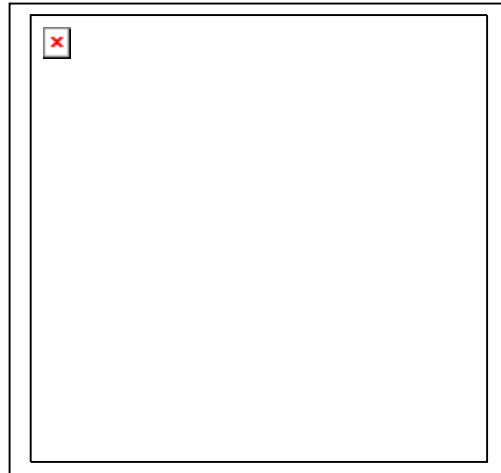
Az újszövetségi Szentírás egyértelműen tanúsítja Jézus emberségét. A megtestesülésben **Isten Igéje teljes és sértetlen emberi természetet vett magára** és sajátjává tette.

Jézusnak valódi emberi teste van (Jn 1,14. – 1Jn 4,2), eszes lélekkel, az emberre jellemző valódi fizikai, érzelmi, értelmi és akarati tényezőkkal. Asszonytól születik (Gal 4,4), növekszik korban és felfogóképességben (Lk 2,52), eszik és iszik, éhes és szomjas (Mk 2,15. – 11,12. – 11,19. – Jn 4,7), fáradt és alszik (Jn 4,6. – Mk 4,38), érzelmei vannak (Jn 2,15. – 11,35), megkísérhető (Zsid 2,18), akarata tusakodhat az Atya akaratával és engedelmesen mindenestől igazodik hozzá (Lk 22,42). **Egyszóval mindenben hasonlóvá lett az emberekhez, a bűnt kivéve** (Fil 2,7. – Zsid 4,15). Valóságosan szenvedett, **valóságosan meghalt a kereszten**, és valóságosan sírba helyezték (Lk 24,26. – 1Kor 15,3).

Jézus valóságos emberségét már az egyházatyák is világosan tanítják, visszautasítva a gnosztikusok, manicheisták vagy doketisták tévedéseit, akik szerint Jézusnak csak látszólagos teste volt. Az ariánusokkal szemben tanítják, hogy Jézus emberi természete tökéletes, azaz, testből és lélekből áll.

Jézus külsejét tekintve is **egy volt az emberek közül**. 30 éves koráig ugyanúgy egyszerű kenyérkeresőként dolgozott, mint bárki más. Nehéz testi munkát végzett, ácsmester volt. (Mk 6,3). Teljesen beleilleszkedett kora, társadalma, szűkebb hazája, Názáret életébe. **Nyilvános fellépéséig nem is sejtették, hogy ő a Messiás.**

Amikor elkezdte tanítói működését, gyalogosan járta az országot. Többször éjjel-nappal tanított és emberekkel foglalkozott. Egész megjelenése roppant energiát

sugárzott. Erő és biztonság áradt belőle. Ezt a nép is megérezte. Megnyilatkozásait rendkívüli éleslátás jellemzi. A farizeusok kényes kérdéseire világos és találó válaszokat adott. Tanítása egyszerű és szemléletes. Érthető, hogy tanító útjain tömegek hallgatták. Csodálatosan jó szíve volt a szenvedőkhöz, a betegek tömegesen találtak nála gyógyulást.

Jézus nemcsak külsejét tekintve volt **igazi ember, hanem lelkileg: akaratában és érzelmeiben is.**

Mindenben az Atya akaratát teljesítette. Soha nem tévesztette szem elől a célt, amiért jött. A szenvedés idején sem ingott meg, pedig akkor még övéi is elhagyták, sőt Júdás el is árulta.

(Mt 13,54-57)

 *Visszament városába, és az ottaniakat tanította a zsinagógákban. Azok csodálkozva kérdezték: Honnan van ennek a bölcsessége és a csodatevő ereje? Nem az ácsnak a fia? Nem Mária az anyja... **Honnét vette hát mindezeket? És megbotránkoztak rajta. Jézus erre megjegyezte: A prófétának csak a saját hazájában és házában nincs becsülete.***

Jézus Krisztus több mint ember

Tanítványai és mindazok, akik közelről ismerték, látták és hallották, **sokszor csodálkoztak szavain és tettein:**

- amikor 12 éves korában a templomban tanított; (Lk 2,41-52)
- amikor Kánában a vizet borra változtatta; (Jn 2,1-11)
- amikor néhány kenyérből több ezer embert jóllakatott; (Jn 6,1-15)
- amikor Jairus lányát „felkeltette”; (Lk 8,41-56), Jézus az élet ura.

Sok szemtanúja volt annak az eseménynek, amikor szinte egymást taposták az emberek. Vállára veszi a hordágyat és hazafelé indul az az ember, aki néhány pillanattal **azelőtt még magatehetetlen béna** volt. A jelenlevők hallották Jézus hangját, amikor a bénához szólt „Fogd ágyadat és menj haza!” (vö. Mk 2,1-12).

A zsidó hatóságok hivatalosan is kivizsgálták és megállapítottak egy másik szokatlan esetet: **A vakon született ember egyszerre csak látott** a Jézussal való találkozás után (vö. Jn 9,1-41).

Sok ismerős – a fővárosból éppúgy, mint Betániából – fejezte ki részvétét a két nővérenek, Máriának és Mártának, amikor fivérük Lázár meghalt. De még a gyász idején öröme vált a szomorúság. Ugyanis a sokak által jól ismert és meggyászolt **Lázár Jézus szavára kijött a sírból** (vö. Jn 11,1-44).

Jézus életének szemtanúi, a barátok éppúgy mint az ellenségek, magyarázatot kerestek. Hogyan tudhat valaki ilyen dolgokat véghezvinni, hacsak nem több, mint ember? Mindezt ember emberi erővel nem tudja megtenni. **Ő több mint ember!**

(Jn 5,16-18. – Jn 10,28-33)

 *A zsidók üldözték Jézust, amiért szombaton gyógyított. Jézus azonban azt mondta nekik: **Atyám mindmáig munkálkodik, azért én is***

*munkálkodom. Emiatt a zsidók még inkább az életére törtek, hisz nemcsak hogy megszegte a szombatot, hanem **az Istent is Atyjának nevezte, s így egyenlővé tette magát az Istennel...** Örök életet adok nekik, nem vesznek el soha, nem ragadja ki őket a kezemből senki. Atyám adta őket nekem, s ő mindenkinél nagyobb: Atyám kezéből nem ragadhat ki senki semmit. **S én és az Atya egy vagyunk.** A zsidók újra köveket ragadtak, s meg akarták kövezni. Jézus megkérdezte tőlük: Láthattátok, mennyi jót vittem végbe Atyám erejéből. Melyik jótettemért akartok megkövezni? – Nem jótettedért kövezünk meg – felelték a zsidók –, hanem a káromlásért, azért hogy **ember létedre Istenné teszed magadat.***

Jézus Krisztus valóságos Isten

Jézus nyilatkozatait és tetteit egyértelműen mutatják, hogy Jézus Isten Fiának, **Istennel egyenlőnek tartja magát.**

A Sínai-hegy nagy eseményére volt, amikor Isten törvényt adott a népnek. A törvény Isten szava, megmásíthatatlan akarata volt. Az ő tekintélye szentesítette. Jézus ugyanilyen isteni tekintéllyel nyilatkozott az ősi törvényről, magyarázta és kiegészítette (Mt 5,21-22). A nép ámult tanításán, mert **úgy tanított, mint akinek hatalma van**, s nem úgy, mint az írástudók (Mt 7,28-29).

Isten törvényei közül legszentebbnek a szombati pihenőnap törvényét tartották. Jézus ebben a kérdésben is nyilatkozott: **Az Emberfia ura a szombatnak is** (Mt 12,1-8).

Jézus szolgálni jött. Mindenkin segíteni akart, elsősorban a legnyomorultabb embereken. Ugyanekkor **teljes öntudattal fogadta el, sőt megkívánta, hogy Isten Fiának tartsák.** Egyszer maga kérdezte meg ebben a dologban tanítványait: Kinek tartják az emberek az Emberfiát? Azok így válaszoltak: Van aki Keresztelő Jánosnak... vagy valamelyik prófétának... Hát ti kinek tartotok engem? ... Te vagy a Messiás az élő Isten fia (Mt 16,13-16).

Jézus elfogadta és **nem tiltakozott akkor, amikor** Istennek kijáró tisztelettel **leborultak előtte** (Mt 8,2. – Mt 9,18. – Mt 20,20. – Mk 5,33. – Jn 9,38).

Amikor Kornéliusz százados Péter előtt hasonlóképp leborult, ő azonnal visszautasította: fölemelte, állj fel – mondta –, hisz én is csak ember vagyok (ApCsel 10,25-26).

Nemcsak tanítványai, hanem **ellenségei is megértették, hogy Jézus Isten Fiának tartja magát** (vö. Jn 5,16-18. – 10,28-33). A zsidók szavából már előre kihallatszik a halálos ítélet Jézus ellen. Elfogatása után Kaifás főpap elé állították, aki így szólt Jézushoz: „Esküvel kényszerítelek az élő Istenre: mond meg, te vagy-e a Messiás, az Isten fia? Én vagyok, felelte Jézus" (Mt 26,63-64). **Emiatt ítélték halálra.**

? Beszéljük meg!

Milyen szerepe volt az Igének az Atya tervében? Kit tekintünk az élet forrásának? A Szentírás három olyan esetet említ, amikor Jézus halottat támaszt fel. Melyek ezek?

Mit fejez ki a megtestesülés misztériuma? Miért fontos, hogy az eretnekekkel szemben Jézust valóságos embernek tartsuk?

Mit jelent ez a kifejezés: Jézus az Úr!

Hogyan tanított Jézus? Mi adott erőt szavainak? Miért tett Jézus csodákat?

JÉZUS SZÜLETÉSÉNEK ÜNNEPLÉSE

(Lk 2,7)

 Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.

A világtörténelem legfontosabb személyisége Jézus Krisztus, az emberré lett Fiúisten, a mi Megváltónk és Üdvözítőnk. Az Ő születésével kapcsolatos események és hitigazságok megünneplése a karácsonyi ünnepkörbe tartozik. Ez az ünnepkör a IV. században, a keresztényüldözések megszűnése után alakult ki.

A karácsonyi ünnepkör

A karácsony ünnepét több ünnep követi. A karácsony hetébe eső vasárnap ünnepeljük a **Szent Családot**, karácsony nyolcadnapján pedig, január 1-én, **az új év első napján** az Úr Jézus névadását és a Szűzanya istenanyaságát. Január első vasárnapján, **Vízkereszt** napján Urunk megjelenését ünnepeljük, a napkeleti bölcsekre emlékezve, akiket Isten rendkívüli módon vezetett el a megszületett Messiáshoz. A következő vasárnap pedig **Jézus megkeresztelését** ünnepeljük, és ezzel fejeződik be a karácsonyi ünnepkör. A következő nap az évközi idő kezdete. A hamvazószerdáig tartó időszakot farsangnak nevezzük.

Karácsony ünnepéhez igazodik a karácsonyi ünnepkörön kívül az Angyali Üdvözlés emlékezete, március 25-én, *Gyümölcsoltó Boldogasszony* ünnepe, továbbá a 40 napos kis Jézus bemutatása a jeruzsálemi templomban, február 2-án, *Gyertyaszentelő Boldogasszony* ünnepe.

A karácsonyi ünnepkörhöz tartozó emléknapiak: december 26-án *Szent István diákonus első vértanú* ünnepe, december 27-én *Szent János evangélista* ünnepe, végül december 28-án a betlehemi gyermekgyilkosság áldozatainak, az *aprószenteknek* az ünnepe. A polgári év utolsó napján, december 31-én, *Szent Szilveszter pápa* emléknapiján hálát adunk mindazokért a kegyelmekért, amelyeket az elmúlt év folyamán kaptunk.

Részlet a szentmise hitvallásából

Hiszek az egy Úrban: Jézus Krisztusban. Isten egyszülött Fiában, Aki az Atyától született az idő kezdete előtt. Isten az Istentől, Világosság a

*Világosságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől. Született, de nem teremtmény: az Atyával egylényegű és minden általa lett. **Értünk emberekért, a mi üdvösségünkért leszállott a mennyből. Megtestesült a Szentlélek erejéből Szűz Máriától, és emberré lett.** Poncius Pilátus alatt értünk keresztre feszítették, kínhalált szenvedett és eltemették. Harmadnapra föltámadott az Írások szerint, fölment a mennybe, ott ül az Atyának jobbán, de újra eljön dicsőségben, ítélni élőket és holtakat, és országának nem lesz vége.*

(Jn 6,66-69)

 *Ettől kezdve tanítványai közül sokan visszahúzódtak, s többé nem jártak vele. Jézus azért a tizenkettőhöz fordult: **Ti is el akartok menni? Simon Péter felelt neki: Uram, kihez mennénk? Tiéd az örök életet adó tanítás. **Mi hittünk és tudjuk, hogy te vagy az Isten Szentje.*****

Hiszek Jézusnak, hiszek Jézus Krisztusban!

Jézussal kapcsolatban többféleképpen beszélünk hitről. Hittel fogadom el azokat az eseményeket, amelyekben Isten ereje nyilatkozik meg (pl. Jézus csodáit), és azt ami az ilyen eseményekből következik, hogy Jézus az Isten Fia: **Hiszek Jézus Krisztusban!**

Elfogadom, igaznak tartom, amit Jézus tanított: **Hiszek Jézusnak.** Az apostolok Jézust követve megtanulták, ha Ő valamit mond, az úgy van, még akkor is, ha nem értjük. Jézusnak hinni nem hiszékenység.

Jézus Krisztusban való hitem azt jelenti, hogy nemcsak elfogadom, hogy Ő a Megváltó, hanem életemet is szerinte alakítom, rábízom magam.

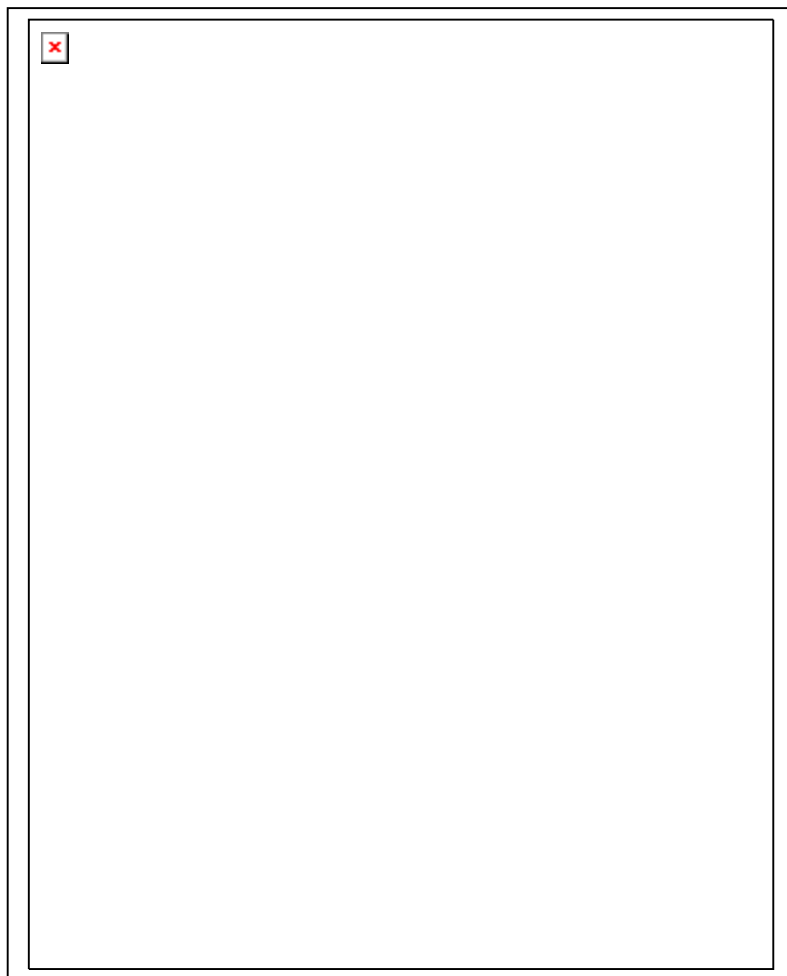
Mi hiszünk Jézus Krisztusban. **Életünk nagy kérdéseire így felelünk:** Boldogság utáni vágyamat itt a földön semmi sem elégíti ki tökéletesen, mert minden földi boldogság részleges, bizonytalan vagy mulandó. Mégis boldog vagyok, mert tudom, hogy jó úton járok, s mindaz az igazi boldogság, amit Isten szeretetéből megtapasztalok, az örök élet teljes boldogságának előlege.

Isten létét értelemmel igazolhatom. A látható világból következtetek annak Alkotójára. Hiszek, bízom benne. Isten szólhat hozzánk és valóban szólt is választottai által, választ adva az élet nagy kérdéseire. Legfontosabb üzenetét Jézus Krisztus által mondta el nekünk. Általa juthatunk el az örök boldogságra. **Ezért követem én is.** Megteszek mindent érte és embertársaimért. Ez teljes odaadást kíván. Vállalom, és Jézusra bízom magam. Így érdemes élni, így érdemes hinni.

? Beszéljük meg!

Mi lehet az oka, hogy csak a IV. századtól ünnepeleli a keresztény világ Jézus születését, a karácsonyt? Miért mondjuk, hogy a karácsony a szeretet ünnepe?

V. A MEGVÁLTÁS MISZTÉRIUMA

15. JÉZUS MEGHIRDETI ISTEN ORSZÁGÁT

(Mk 1,14-15)

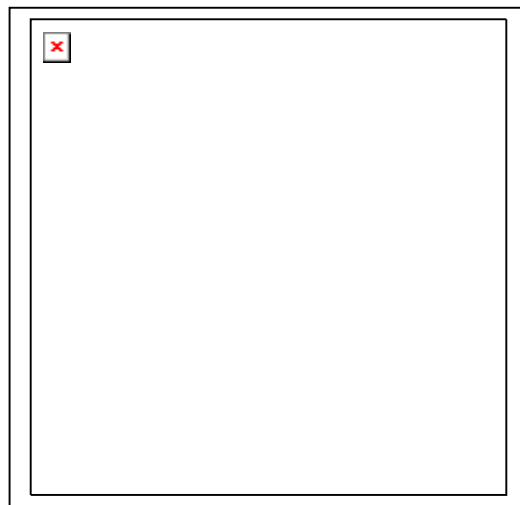
 Jézus Galileába ment, s ott hirdette az Isten evangéliumát és mondta: Beteljesedett az idő, és már közel van az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban.

Jézus tanítását így kezdte

Közel van az Isten Országa, térjete meg, és higgyetek az üdvösség jóhírében. Jézus azért jött, **hogy nagy örömhírt hozzon nekünk**: Mennyei Atyánk végtelenül szeret és örök életre hív minket.

Az Úr Jézus tanítását **evangéliumnak**, vagyis örömhírnek **nevezzük**. Jézus azt tanítja Istenről, hogy ő irgalmas, bűneink ellenére is szeret minket.

Az Úr Jézus azt tanította, amit hinnünk és tennünk kell, hogy Isten gyermekei legyünk, és eljussunk az örök életre. **Istenről** – akinek nevét a féltő tisztelet miatt akkoriban még kiejteni sem volt szabad – Jézus nyíltan tanította, hogy **mindnyájunknak Atyja**, aki jósággal van tele gyermekei iránt. Jóságát hirdetik még a mezei virágok és az ég madarai is. Isten ezekről is gondoskodik, mennyivel inkább gyermekeiről. Nem tagadja ki a bűnösöket sem. Sőt ha lehet így mondani, hozzájuk még gyengédebb szeretettel közeledik, mert még jobban rászorulnak irgalmasságára. Az örömhír másik újdonságát is könnyen megértik azok, akik Atyjuknak tartják Istent. A közös Atya gyermekei **egymásnak testvérei**. Jézus azt akarta, hogy követői testvérként szeressék egymást. Nemcsak a rokonok vagy törzsbeliek, esetleg az azonos hiten élők. Senki sem lehet közömbös a másik iránt, mindannyian felelősek vagyunk egymásért.

Mit jelent az Isten országa?

Isten Országa **Isten uralmát jelenti**, amely Jézus életében szavaiban, tetteiben és jelenlétében tárult fel az emberek előtt. Jézus, amikor újfajta országot hirdetett, nem földi országokra gondolt. **Az ő országa nem e világból való** (vö. Jn 18,36).

Isten országa olyan gazdag és szép, hogy terjeszkedéséhez nincs szükség semmiféle erőszakra. **Alapja az igazság, a jóság és a szeretet**. Jézus tehát minden embernek szánta ezt az országot. A belépésnek azonban feltétele van. Ez a feltétel: **Tartsatok bűnbánatot!** (vö. Mt 4,17).

Amikor Jézus bűnbánatot hirdet, azt kívánja, hogy **forduljunk el bűneinktől és térjünk az üdvösség útjára**. Gondolkodásmódunk megváltoztatását kéri. Szava olyan, mint az elnyomottakhoz küldött felhívás hangja: Meg kell kezdeni a küzdelmet minden ellen, ami rossz, ami bűn, ami gúzsba köti az embert. Az Isten országban szabadság van!

(Lk 17,20-21)

 Az Isten országa nem jön el szembetűnő módon. Nem lehet azt mondani: Nézzétek, itt van, vagy amott! Mert az Isten országa közöttetek van.

Hol van az Isten országa?

Isten országa nem meghatározott része földünknek. Területéből nem zár ki egyetlen földi országot, népet s egyetlen emberfajtát sem. Jézus úgy akarta, hogy minden ember – bármilyen nemzetiségű – ehhez az országhoz is tartozzék. Tagjai a mindennapi emberek, akik komoly és tartalmas életükkel építik. **Ahol Isten szeretete és békéje uralkodik, ott az ő országa. Isten országa = Isten uralma!**

Jézus ennek az országnak eljövételét hirdette meg kafarnaumi beszédében: Tartsatok bűnbánatot, térjete meg, elközelgett az Isten országa! (vö. Mt 4,17). Imádkozott és másokat is imára szólított, hogy **minél nagyobb és erősebb legyen ez az ország**. Erre gondolhatunk, amikor Jézus imáját ismételjük: *Jöjjön el a te országod* (Mt 6,10).

Isten országának törvényei

Alaptörvénye a nyolc boldogság (vö. Mt 5,3-10). Csodálatos törvények... Olyanokat boldogítanak, akiknek nincs vagyonuk, akiknek könnyel telt a szemük, akik az élet tolongásában hátul maradnak, akik akkor örülnek, ha adhatnak, ha az igazságot szenvedés árán is vállalják.

Isten országának tagjai

Tagjai a mindennapi emberek, akik hisznek Istenben és lelkiismeretük szerint teljesítik Isten akaratát, **akiknek az életét betölti Isten szeretete**, akik által megvalósulnak Isten tervei. Akkor szolgálunk Istennek, ha az ő szándékai szerint teljesítjük kötelességeinket.

Jézus sokat beszélt azokról, akik beléphettek országába és azok örömről, akik már bent élnek. Ezt mondja el egyik gyakran használt hasonlata a régiek szemében annyira kívánatos vendégeskedésről (vö. Mt 22,1-14. – Lk 14,15-24). Ugyanerről szólt az elrejtett kincs példázata.

Akik nem akarják megérteni Isten hívó szavát

Jézus nem teljesen ismeretlen dologról szólt, amikor az Isten országát hirdetni kezdte. A próféták jövendölései és Keresztelő János szavai alapján már sokan várták azt. Mégis **sokan félreértették Jézus szavait!**

A korabeli zsidó vallási és politikai vezetők egy része Isten országának elérézését abban látta, ha kikergethetik a római megszállókat, és övék lesz

minden hatalom és gazdagság. A farizeusok szentnek tartották magukat, Isten országát pedig érdemeik jutalmának, szerintük nincs abban helye senkinek, aki bűnös.

Jézus alaposan rácáfolt ezekre az elképzelésekre! Kapcsolatot tartott azokkal az emberekkel, akiket a közfelfogás bűnösöknek ítélt. Nem törődve a képmutatók gáncsoskodásaival, még asztalhoz is ült velük. Ezzel jelezte, hogy az Isten országában, amelyet gyakran vendégséghez hasonlított, a megtért bűnösöknek is helyük van.

? Beszéljük meg!

Mi jellemzi az Isten országát? Hol van az Isten országa? Melyek az alaptörvényei? Mit jelent a nyolc boldogság? Hogyan lehet bejutni Isten országába?

Mit jelent, hogy valaki a megszentelő kegyelem állapotában van?

Hogyan vélekedtek a farizeusok az Isten országáról? Olvassátok el: Lk17,21.

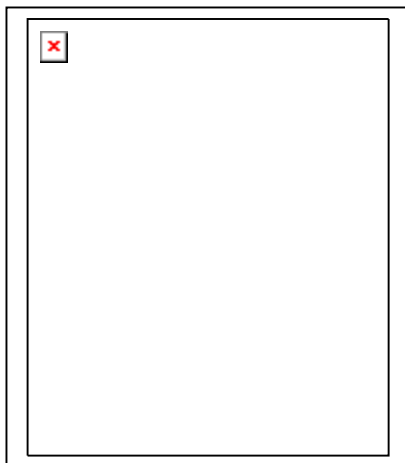
– Mt 6,10. – Mt 13,31-32-t. Mit jelent, hogy Isten országa itt van már és, hogy eljön?

JÉZUS AZ ATYA AKARATÁNAK TELJESÍTŐJE

(Jn 4,34. – Jn 6,38-40)

 Az én eledelem, hogy annak akaratát teljesítsem, aki küldött, s elvégezzem, amit rám bízott. ... nem azért szálltam alá a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem meg, hanem annak akaratát, aki küldött. Annak, aki küldött, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam az utolsó napon. Mert Atyámnak az az akarata, hogy mindenki, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen, s feltámasszam az utolsó napon.

Isten minden embert üdvözíteni akar

Isten „azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére” (1Tim 2,4). Jézus azért jött, hogy nekünk ezt az örömhírt elmondja, hogy értünk feláldozza magát, hogy minden embert üdvözítsen. „Akkor így szóltam: Íme, **jövök, Istenem, hogy teljesítsem akaratodat**, amint a könyvtekericsben rólam írva van” (Zsid 10,7).

A Fiúisten azért lett emberré, hogy az Atyát megdicsőítse, minket szóval és példával tanítson, életével, halálával és feltámadásával megváltson. Azért kell minden ember szeretnünk, mert minden

ember Isten képmása, akit üdvözíteni akar.

Jézus megkísértése

Az evangéliumok beszámolnak arról, hogy a gonosz lélek megkísértette Jézust, **megpróbálta elterelni Isten akaratának teljesítésétől** (vö. Mt 4,1-11. – Mk 1,12-13. – Lk 4,1-13).

A sátán el akarta távolítani Jézust feladatától. Az első kísértés a *test* szükségletét hivatott kielégíteni. A második a *hatalom* mutogatása, a harmadik kísértés teljes *hitehagyást* követelt. Ezek a kísértések napjainkban is jelen vannak. Jézus példát akart adni az embereknek, miképp kell a kísértést legyőzni.

(Lk 9,28-35)

 *Jézus kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni. Míg imádkozott, külseje teljesen átváltozott, ruhája fehér lett és ragyogó. És íme, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés. Megdicsőülten jelentek meg, és a haláláról beszélgettek, amelyet Jeruzsálemben kell majd elszenvednie. Pétert és társait elnyomta az álom. Amikor fölébredtek, látták dicsőségét és mellette a két férfit. Ezek már épp menni készültek. Péter így szólt Jézushoz: Mester, jó nekünk itt lenni! Csinálunk három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet! Nem tudta, hogy mit beszél. Miközben ezt mondta, felhő támadt és elborította őket. Féltek, amikor a felhőbe jutottak. A felhőből szózat hallatszott: **Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok!***

Jézus megjövendöli szenvedését

Jézus színeváltozása a hagyomány szerint a **Tábor-hegyen történt**. A felhő Isten megjelenésének kísérője, mint a Sínai-hegynél, ahol Isten beszélt Mózesnek, s most is felhőből hallatszik a szózat, mely megisméltése a keresztesítésnél elhangzott szavaknak. Jézus eddig elrejtett istensége átsugározta emberségét, s megmutatta magát istensége dicsőségében. Ez a látomás elkísérte Pétert egész életében (vö. 2Pt 1,16-21). Az ószövetség két nagy személyisége jelenik meg, Mózes és Illés. **Jézus velük beszélget** – akik a törvény és a próféták képviselői – **a jövődölések teljesüléséről: szenvedéséről és haláláról**.

Jézus **többször is megjövendölte tanítványainak szenvedését** (Mk 8,31. – Mk 9,12. – Lk 9,22. – Lk 17,25. – Lk 18,31-33). Péter apostol cezáreai vallomása után „Jézus jelezni kezdte tanítványainak: Jeruzsálemben kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, megölik, *de harmadnap feltámad*. Péter félrevonta, és szemrehányást tett neki ezekkel a szavakkal: Isten mentsen, Uram! Ilyesmi nem történhet veled. Jézus megfordult és rászólt: Távozz tőlem, sátán! Botránkoztatsz, mert **nem arra van gondod, amit az Isten akar**, hanem arra, amit az emberek akarnak” (vö. Mt 16,13-23).

(Mt 26,39-42)

 ... arcra borulva így imádkozott: **Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te!** ... Virrasszatok és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek. A lélek ugyan készséges, a test azonban erőtlén. Másodszor is elment és így imádkozott: **Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen akaratod szerint!**

Jézus önként vállalta áldozatát

Jézus nem volt kénytelen szenvedni, önként áldozta fel magát minden ember bűnéért. „Az Emberfia sem **azért jött, hogy** neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon másoknak, és **odaadja az életét, váltságul sokakért**” (Mt 20,28). „**Azért szeret az Atya, mert odaadom az életemet**, hogy majd újra visszavegyem. Nem veszi el tőlem senki, magam adom oda, mert van rá hatalmam, hogy odaadjam, és van rá hatalmam, hogy visszavegyem. Ezt a parancsot kaptam az Atyától” (Jn 10,17-18).

? Beszéljük meg!

Milyen kísértésekkel támadta Jézust a Sátán? Mi a három kísértés közös jellemzője? Ezek a kísértések mennyire vannak jelen a mai emberek életében? Mit jelent, hogy Jézus mindenben hasonlóvá lett hozzánk a bűnt kivéve?

JÉZUS KRISZTUS FELSZÓLÍT KÖVETÉSÉRE

(Mt 4,17-22)

 *Ettől fogva Jézus elkezdett tanítani. Tartsatok bűnbánatot – hirdette –, mert közel van a mennyek országa! Amikor Jézus a Galileai-tó mellett járt, látott két testvért, Simont, másik nevén Pétert és testvérét, Andrást. Halászok voltak, s épp hálót vetettek a tengerbe. **Megszólította őket: Gyertek, kövessetek, s én emberek halászává teszek benneteket!** Azon nyomban otthagyták hálójukat és **csatlakoztak hozzá...** Őket is hívta... otthagyták a bárkát apjukkal egyetemben, és a nyomába szegődtek.*

Jézus tanítványokat gyűjtött

Jézus kezdettől fogva **közösségbe** gyűjtötte tanítványait és együtt tanította őket. **Azt akarta, hogy lássák tetteit, hallják szavait.** Azért vitt magával mindenhová tanúkat, a Tábor hegyére és a Getszemáni kertbe is, azért hívott egybe feltámadása után ötszáz tanút Galileába, hogy a világ végéig tanúskodjanak majd róla!

Jézus közösségekben élő követőire bízta örömhírét, hogy ez a közösség ismertető jellé váljék, amelyből mindenki felismerheti Isten üzenetét, hogy Isten valóban szereti a világot.

(Mk 10,17-25)

 *Amikor útnak indult, odasietett hozzá valaki, térdre borult előtte, és úgy kérdezte: Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet? ... **Ismered a parancsokat: Ne ölj! Ne törj házasságot! Ne lopj! ... Mester – válaszolta –, ezeket mind megtartottam kora ifjúságomtól fogva. **Jézus ránézett és megkedvelte. Valami hiányzik még belőled – mondta neki. – Menj, add el, amid van, oszd szét a szegények közt, és így kincsed lesz az égben, aztán gyere és kövess engem!** Ennek hallatára az elszomorodott és leverten távozott, mert nagy vagyona volt...***

Tartsd meg a parancsokat!

Jézus azt kívánja tőlünk, hogy higgyünk benne, fogadjuk el szeretetét és kövessük. Jézus követésének **első feltétele, hogy tartsuk meg a parancsokat**, szeressük Istent és szeressük embertársainkat.

Akkor szeretjük Istent mindennél jobban, ha teljesítjük parancsait, és őt senkinek és semminek a kedvéért nem bántjuk meg. – Akkor szeretjük magunkat helyesen, ha mindent megteszünk üdvösségünkért. – Akkor szeretjük felebarátunkat úgy, mint magunkat, ha önzetlenül megteszünk mindent, ami üdvösségére szolgál. Azért kell minden ember szeretnünk, mert minden ember Isten képmása, akit üdvözíteni akar.

(Mt 7,12-21)

 *Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük! Ez a törvény és a próféták. A szűk kapun menjete be! Tágas a kapu és széles az út, amely a romlásba visz – sokan bemennek rajta. Szűk a kapu és keskeny az út, amely az életre vezet – kevesen vannak, akik megtalálják... **Nem jut be mindenki a mennyek országába, aki mondja nekem: – Uram, Uram! Csak az, aki teljesíti Mennyei Atyám akaratát.***

Keresd az Isten akaratát!

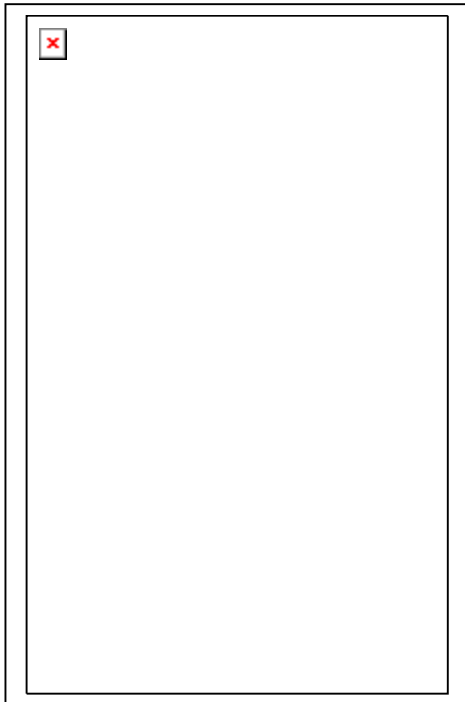
Aki tisztességes ember, az lelkiismerete szavát követve becsületesen él, teljesíti kötelességeit és szereti embertársait... **Aki teljes szívvel Jézus követője akar lenni, annak még többet kell tennie**, keresnie kell az Isten akaratát: „Mit kíván tőlem Isten, hogyan tudnék még több jót tenni...” Ha kéri, ennek érdekében add el mindenedet! (vö. Mt 19,23-29. – Mk 10,24-30. – Lk 18,24-30).

Testvérek, Isten irgalmára kérlek benneteket: Adjátok testeteket élő, szent, Istennek tetsző áldozatul. Ez legyen szellemi hódolatotok. Ne hasonuljatok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva alakuljatok át, hogy felismerjétek, mi az Isten akarat, mi a helyes, mi a kedves előtte és mi a tökéletes (vö. Róm 12,1-2).

(Mt 16,24-26)

 Ezután Jézus így szólt tanítványaihoz: Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye keresztjét és kövessen. Aki meg akarja menteni életét, elveszíti, aki azonban értem elveszíti, az megtalálja. Mi haszna van az embernek, ha az egész világot megszerzi is, de lelke kárát vallja? Mit is adhatna az ember cserébe a lelkéért?

Vedd fel kereszteted!

Jézus előre megmondta tanítványainak, hogy követőit üldözni fogják, aki tehát követni akarja, annak fel kell készülnie az üldözések vállalására, még a vértanúságra is (vö. Mt 5,10-13).

Ha a világból valók volnátok, mint övéit szeretne benneteket a világ. De mert **nem vagytok a világból valók**, hanem *kiválasztottalak benneteket a világból, gyűlöl benneteket a világ.* Gondoljatok a tőlem kapott tanításra: Nem nagyobb a szolga uránál. Ha tehát engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. Ha az én tanításomat megtartották, a tieteket is megtartják. S ezt mind az én nevemért teszik veletek, mert nem ismerik azt, aki küldött engem (vö. Jn 15,19-21).

Isten mindnyájunkat meghív az életszentségre, amely minden élethivatásban megvalósítható. A

keresztény életszentség Krisztus követése a szeretetben. Krisztus követése a nyolc boldogság lelkületét kívánja (vö. Mt. 5,3-13).

♪ Énekeljünk! SZVU 113.

Édes Jézus, neked élek.
Édes Jézus, neked halok.
Életemben, halálomban,
Édes Jézus, tied vagyok.

? Beszéljük meg!

Hogyan tudjuk Jézust követni? Mit jelent a mai ember számára a kereszthordozás? Miért szomorodott el az előkelő ember Jézus szavaira? Miért nem elegendő, ha csak a parancsokat, törvényeket tartjuk be? Mit jelent az, hogy nem elég jónak lenni, hanem a jót tenni is kell?

16. A GYÓGYULÁS SZENTSÉGEI

A BŰNBACSÁNAT SZENTSÉGE

(Jn 20,19-23)

 *Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak... Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: Békesség nektek! E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat. Jézus megismételte: Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket. Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta: Vegyétek a Szentlelket! **Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad.***

A feltámadt Jézus örömhíre

A **bűnbocsánat szentsége** az a szentség, amelyben a gyóntató pap feloldozása által elnyerjük Istentől bűneink bocsánatát, és kiengesztelődünk az Egyházzal. Jézus a bűnbocsánat szentségét, **feltámadása napján alapította**. Ez az isteni irgalmasság ajándéka, olyan ajándék, amelyet magunktól kérni sem mertünk volna: **A szentgyónásban Isten megbocsátja bűneinket**, visszaadja, illetve növeli bennünk a *megszentelő kegyelmet*, megment a kárhozattól, és erőt ad a bűn elleni küzdelemre.

A bűnbocsánat Isten irgalmas szeretetének ajándéka

(Mt 18,11-14)

 Az Emberfia azért jött, hogy megmentse, ami elveszett. Mit gondoltok? Ha egy embernek száz juha van és egy eltéved közülük, nem hagyja ott a hegyen a kilencvenkilencet, és nem megy el, hogy megkeresse az egy elveszettet? Ha aztán sikerül neki megtalálnia, bizony mondom nektek, annak jobban örül, mint az el nem tévedt kilencvenkilencnek. Éppen így **Mennyei Atyátok sem akarja, hogy csak egy is elvesszen e kicsik közül.**

Jézus Isten bűnbocsátó szeretetét hozta el közénk

Minden bűn Isten szeretetének megsértése, elutasítása, a halálos bűn pedig Istentől is elszakít. Ezt a szakadást, amit engedetlenségünkkel okoztunk, egyedül Isten szeretete tudja jóvá tenni. **Egyedül Ő bocsáthatja meg bűneinket**. Akiben kihűlt a szeretet, abban csak maga a Szeretet tudja azt újra felizzítani. Istennek ezt a bűnbocsátó szeretetét hozta el közénk Jézus Krisztus, a mi Megváltónk és Üdvözítőnk.

Jézus azt tanítja Istenről, hogy ő irgalmas, bűneink ellenére is szeret minket. Ezért küldte Őt a Mennyei Atya, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen, hiszen **nem azért küldte a világba, hogy**

elítélje a világot, hanem hogy üdvözljön általa a világ (vö. Jn 3,16-17). Ezért is kezdte nyilvános működését ezzel a felszólítással: Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az Evangéliumban! (vö. Mk 1,15).

Az önző emberek nem tudnak megbocsátani, ezért **nem is hisznek abban, hogy a bűnöket meg lehet bocsátani**. Jézus azt kívánja tőlünk: higgyük el, Isten valóban szeret, valóban meg tud bocsátani és meg is akar bocsátani, nekünk csak el kell fogadnunk az ő irgalmas szeretetét.

Isten irgalmas hozzánk, mert bűneink ellenére szeret minket, ezért a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát.

Már Ezekiel próféta is tanított Isten igazságosságáról és irgalmasságáról: „Aki vétkezett, az hal meg... az igaznak az igazsága, a bűnösnek meg a bűne számít. De ha a bűnös szakít minden bűnével, amelyet elkövetett... életben marad és nem hal meg... Talán örömöm telik a bűnös halálában – mondja az Úr, az Isten –, s nem azt akarom inkább, hogy letérjen útjáról és éljen?” (Ez 18.20-23)

(Mk 2,3-12)

 Jézus így szólt a bénához: Fiam, bűneid bocsánatot nyertek. Néhány írástudó is ült ott. Ezek ilyen gondolatokat forgattak magukban: Hogy beszélhet ez így? Káromkodik. Ki bocsáthatja meg a bűnt más, mint az Isten? Jézus ... kérdezte. – Mi könnyebb? Azt mondani a bénának: Bűneid bocsánatot nyertek – vagy azt mondani: Kelj föl, fogd az ágyadat és menj? Tudjátok hát meg, hogy az Emberfiának van hatalma a földön a bűnök megbocsátására! Ezzel odafordult a bénához: Mondom neked, kelj fel, fogd az ágyadat és menj haza! Az felkelt, fogta a hordágyat és mindenki szeme láttára elment.

Jézus megbocsáthatja bűneinket

Ezt igazolta csodáival. Amikor meggyógyította a betegeket, az emberek megérthették, hogy Jézus **ismeri bajainkat. Tud és akar is segíteni rajtunk, és arra is joga van, hogy az emberek bűneit megbocsássa.**

Jézus földi élete során **nagyon sok bűnösnek megbocsátott**. Sokan nem értették, miért áll szóba velük. A bűnösök iránti szeretetének számos jelét ismerhetjük meg a Szentírásból. Ám a farizeusok és az írástudók zúgolódtak: „Miért esztek és isztok együtt a vámosokkal és a bűnösökkel?” – kérdezték tanítványaitól. Jézus adott nekik feleletet: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Mert nem az igazakat jöttem hívni, hanem a bűnösöket, hogy megtérjenek” (Lk 5,30-32. – vö. Lk 19,2-10).

Egyszer egy bűnös asszonyt – akit Mózes törvénye szerint meg kellett volna kövezni –, vittek Jézus elé, hogy próbára tegyék. **Az vesse rá az első követ, aki büntelen közületek!** ... Asszony, senki sem ítélte el? Senki, Uram – felelte az asszony. Erre Jézus azt mondta neki: **Én sem ítéllek el. Menj, de többé ne vétkezzél!** (vö. Jn 8,1-11).

Jézus a bűnt elítéli, de a bűnösnek megbocsát.

(Lk 9,1-6)

 Összehívta a tizenkettőt, erőt és hatalmat adott nekik a gonosz lelkek fölött és a betegségek gyógyítására. Aztán elküldte őket, hogy hirdessék az Isten országát és gyógyítsák meg a betegeket... Útra keltek hát, bejárták a falvakat, mindenütt hirdették az evangéliumot és gyógyították a betegeket.

Jézus bűnbocsátó hatalmat ad

A tanítványok megtapasztalták, hogy Jézus nevében, **az ő megbízásából és hatalmából ők is képesek** nemcsak a betegeket meggyógyítani, hanem **még a gonosz lelkeket is kiűzni**. „A hetvenkét tanítvány nagy örömmel tért vissza. Uram – mondták –, nevedre még a gonosz lelkek is engedelmeskedtek nekünk” (Lk 10,17). **Ugyanígy adott feltámadása napján hatalmat és megbízást apostolainak, hogy ők is megbocsássák az emberek bűneit.**

Jézus szavai: „akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad...” nem azt jelenti, hogy kényűkre-kedvűkre van bízva kinek bocsátanak meg, hanem azt, hogy ők felelősek azért, hogy akinek megbocsátanak, azoknak valóban elegendő hitük van és meg is bánták bűneiket.

Lukács evangélista arról ír, hogy meg van írva: **A Messiás nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni minden népnek** Jeruzsálemtől kezdve (vö. Lk 24,47). Az apostolok megtették.

Jézusnak köszönhetjük mi is, hogy a bűnbocsánat szentségében nekünk is megbocsátja bűneinket.

Énekeljünk! SZVU 143.

Előtted, Jézusom, leborulok,
Féktelen bűnös én, hozzád bújok.
Ó kérlek, hogy nekem malasztot adj,
Hisz te a bűnöshöz irgalmas vagy.

(Mt 14,24-33)

 Éjszaka a negyedik őrváltás idején a víz tükrén elindult felénk. Amikor a tanítványok észrevették, hogy a vízen jár, megrémültek... Jézus azonban megszólította őket: „Bátorság! Én vagyok, ne féljete!”... amikor (Péter) merülni kezdett, felkiáltott: „Uram ments meg!” Jézus kinyújtotta a kezét és megfogta...

A szentgyónásban Jézus nyújtja felénk kezét

Amikor gyónunk, akkor őszintén megvalljuk bűneinket a gyóntató papnak, hogy azoktól feloldozzon minket. **A gyóntató pap** tanácsaival segíti a gyónót, elégtételt ad, és az Úr Jézustól kapott hatalmával feloldozza bűneitől. **A szentgyónás után** hálát adunk Istennek, hogy megbocsátotta bűneinket, és elvégezzük az elégtételt.

A bűnbocsánat szentségének rendje: 1. lelkiismeretvizsgálat; 2. bánat és erős fogadás; 3. bűnbevallás és feloldozás; 4. elégtétel.

Lelkiismeretünket így vizsgáljuk meg: 1. a Szentlélek segítségét kérjük; 2. megkérdezzük magunktól, mikor gyóntunk utoljára; 3. gondosan számba vesszük azóta elkövetett bűneinket.

A bűnbánat és az erős fogadás azért szükséges, mert ezek nélkül nincs bűnbocsánat. Akkor van bűnbánatunk, ha szívből sajnáljuk, hogy Istent megbántottuk. Az erős fogadás *komoly elhatározás*, hogy Isten segítségével a jóra törekszünk, és a bűnt kerüljük. Az igazi bűnbánat *Isten iránti szeretetből* fakad. Az üdvösség elvesztésétől vagy a kárhozattól való félelem kiváltotta bánat nem elég a büntől való őszinte elforduláshoz, de elég a szentgyónáshoz.

Életkorodnak és helyzetednek megfelelő lelkitükörből készülj a szentgyónásra! Nem lenne jó, ha valaki felnőtt korában is gyermek-lelkitükört használna és gyerekesen gyónna.

Feltétlenül meg kell gyónnunk minden halálos bűnt, azok számát és a súlyosbító körülményeket is.

Feltétlenül gyónni kell legalább évente egyszer, ha pedig halálos bűnt követtünk el, akkor minél előbb.

Gyónni nem **azért megyünk** mert kell, hanem azért, *hogy megszabadulhassunk bűneinktől*, és örülünk, hogy Isten megbocsát nekünk, és újra félelem nélkül élhetünk Isten szeretetében.

Az elégtétel imádság vagy jócselekedet, ami jele annak, hogy készek vagyunk bűneinket jóvátenni.

A teljes elégtételhez hozzátartozik az *okozott kár jóvátétele* is. E nélkül nem lenne őszinte a bánatunk.

Azért ajánlatos a gyakori gyónás, mert a gyónásban az irgalmas Istennel találkozunk, aki nemcsak a bűnt törli el, hanem szeretetében is megerősít.

Jó tudni!

A gyónás Jézusnak felénk nyújtott keze, melybe belekapaszkodhatunk, ha bajban vagyunk. **Ha halálos bűnünk van, de nincs alkalmunk meggyónni**, akkor Isten iránti szeretetből megbánjuk bűneinket a gyónás őszinte szándékával.

Aki halálos bűnt kifejezett a gyónásból, annak Isten megbocsátotta ugyan bűnét, de a következő gyónásban meg kell vallania. Aki a gyónásból szándékosan kihagyott halálos bűnt, annak gyónása érvénytelen és szentségtörő, ezért az egész gyónást meg kell ismételnie.

A bűnbánó lelkület nem a már megbocsátott bűneink feletti szüntelen sajnálkozást jelenti, sem bűnös voltunk állandó hangsúlyozását, hanem *hálánkat Mennyei Atyánk irgalmas jóságáért*. Az ő irgalmas szeretetét akarjuk tudatosítani, aki bűneink ellenére is szeret minket, s mint a jó atya, alig várja, hogy tékozló fia megtérjen.

Nem az a jó keresztény, aki mindig talál elég meggyónnivaló bűnt, hanem az, **aki mindig talál valamit, amit jobban tehetne Jézus kedvéért**. A gyónás jó alkalom arra, hogy lelkiatyánkkal legfontosabb lelkiismereti gondjainkat megbeszélhessük. A jól végzett szentgyónás *önnevelésünk leghatékonyabb segítője*.

A bűnbánati liturgia

A bűnbánatot és a megtérést segíti elő a bűnbánati liturgia. Ezért ajánlja az Egyház, hogy a szentgyónásra való készüllet olykor közös bűnbánati liturgia keretében történjen.

A bűnbánati liturgiában odafigyelünk Isten *megtérésre* felszólító igéjére, meghallgatjuk lekipásztorunk homiliáját, majd csendes *lelkiismeretvizsgálatot* tartunk. Ezt követően az értünk szenvedő Jézus iránti szeretetből *megbánjuk bűneinket*. A bűnbánat felindítását segítik elő a különböző bűnbánati énekek is. Ezt követi a *szentgyónás*. Miután mindenki elvégezte szentgyónását *közösen is hálát* adunk Istennek bűnbocsátó irgalmasságáért.

Ez a liturgia kifejezi **a megtérés közösségi jellegét**, hiszen bűneinkkel nemcsak Istent bántjuk meg, hanem Egyházán is sebet ejtünk. Alkalmas arra, hogy a bűnbánat szellemét éberén tartsa a keresztény közösségben, és előkészítést ad a szentgyónásra. Sokaknak segítséget ad a helyes lelkiismeret kialakításában. Ráébreszt bennünket arra, hogy bűnösök vagyunk, és egymás megtéréseért is imádkozunk.

Istenünk irgalmas jóságát mindörökké éneklek.

? Beszéljük meg!

Milyen gyakran menjünk gyónni? Miért jó két-három havonta meggyónni? Mikor mondhatjuk a gyóntató papot lelkivezetőnknek? Miben kérhetjük a gyóntató atya tanácsát, segítségét? Mit beszéljünk meg vele? Mikor és hol végezzük el a szentgyónásunkat?

A BETEGEK KENETE

(Jak 5,14-16)

 Beteg valamelyitek? Hívassa el az Egyház előjáróit, és azok imádkozzanak fölötté, s **kenjék meg olajjal az Úr nevében**. A hitből fakadó ima megszabadítja a beteget, és az Úr talpra állítja. Ha pedig bűnöket követett el, bocsánatot nyer.

A szentkenet

Jézus a későbbi idők betegeiről is gondoskodott, amikor egy külön szentséget rendelt számukra.

A betegek kenete az a szentség, amellyel az Egyház a betegségben szenvedő híveit a szenvedő és megdicsőült Úrnak ajánlja, hogy megenyhítse és megmentse őket.

Amikor a betegek szentségeinek kiszolgáltatásáról beszélünk, akkor a szentgyónásra, a betegek kenetére és a szentáldozásra gondolunk.

A betegek kenetének felvevői

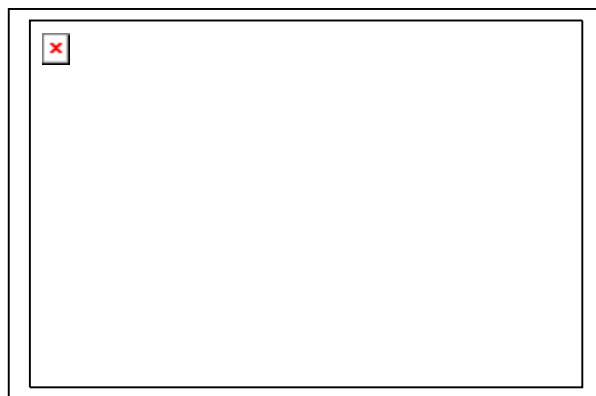
A betegek kenetét **az a hívó veheti fel**, akinek élete betegség vagy öregség miatt veszélybe került. A betegek kenetét **ismételten fel lehet venni**, ha a beteg állapota rosszabbra fordul, vagy újabb betegség éri. Mindenképp **indokolt a betegek kenetének felvétele** súlyosabb műtét előtt, lehetőleg még a kórházba szállítás előtt.

Nagyon sok templomban **február 11-én a Betegek Világnapján** is kiszolgáltatják a betegek kenetét idős és beteg testvéreinknek.

Ha súlyos beteg van a családban, gondoskodnunk kell róla, hogy részesülhessen a betegek szentségeiben. Az idős és beteg híveket, akik nem tudnak rendszeresen templomba járni, a lelkipásztorok minden hónapban felkeresik otthonukban, hogy elvégezhessék szentgyónásukat és szentáldozásukat. Ilyen betegeket gyakrabban is, akár minden nap meg lehet áldoztatni, ha van olyan hívő, aki erre engedélyt kapott az ordináriustól.

A betegek kenetének közösségi kiszolgáltatása azért is indokolt, mert sok olyan magára maradó idős ember van, **akihez** - amikor állapotuk rosszabbra fordul - **senki sem hívna papot**, hogy a betegek szentségeit kiszolgáltassa.

Naponta imádkozzunk a jó halál kegyelméért, hogy halálunk óráján készen legyünk, és legyen alkalmunk a betegek

szentségeinek felvételére. Erre is gondoljunk, amikor az Üdvözlégyben ezt imádkozzuk: *„imádkozzál érettünk bűnösökért most és halálunk óráján”*

A betegek kenetének hatásai

A betegek kenete úgy segíti a szenvedőket, hogy **erőt ad a szenvedésben, megerősít a kísértések ellen, és felkészít a jó halálra.** A betegek kenete: 1. a halálos bűnket is eltörli, ha a beteg már gyónni nem tud; 2. a testi gyógyulást is segítheti, ha az a beteg üdvösségére szolgál.

Régebben ezt a szentséget utolsó kenetnek nevezték, ezért sokan félnek tőle. Azt hiszik, ha valaki ezt a szentséget fölveszi, hamarosan meg kell halnia. Minden lelkipásztor tapasztalatból tudja, hogy a betegek kenetének felvevői mindig megnyugszanak és örömmel köszönik meg lelkipásztoraiknak, hogy felvehették a betegek szentségeit, és nem kevesen vannak, akik utána nemcsak jobban lesznek, hanem meg is gyógyulnak.

A betegek kenetének kiszolgáltatása

A betegek kenetét **csak felszentelt pap vagy püspök szolgáltathatja ki.** Amíg a pap megérkezik, a jelenlévők imádságukkal segíthetik a beteget az őszinte bűnbánat felindításában.

A pap a beteg fölé terjeszti kezét, imádkozik érte, majd homlokát és két tenyerét (szükség esetén bármely más testrészét) megkeni a betegek szent olajával, közben ezeket a szavakat mondja: *„E szent kenet által és nagy irgalmassága szerint segítsen meg téged az Úr a Szentlélek kegyelmével. Ámen. Szabadítson meg bűneidről, üdvözítsen téged és erősítsen meg jószágosan. Ámen.”*

A betegek olaját a nagycsütörtök délelőtti szentmisén szenteli meg a püspök. Ilyen olaj hiányában a szentséget feladó pap bármilyen növényi olajat felhasználhat, miután azt megszentelte.

A betegek szentségei

A pap megérkezése előtt a beteg szobájában alkalmas helyre terítsünk fehér terítőt. Készítsünk oda egy pohár vizet, gyertyát, feszületet, kézmosásra vizet, az olaj letörlésére kenyeret és sót. A szertartás elején a pap közösen imádkozik a beteggel és a hozzátartozókkal.

A betegek ellátásánál **a pap három szentséget szolgáltathat ki.** Először *meggyóntatja* a beteget, ha a beteg meg tud gyónni. Kórházban, vagy ha a beteg már nem tud meggyónni, a beteggel együtt elimádkozzuk a bánatimádságot, hogy segítsünk neki az őszinte *bűnbánat* felindításában, majd a pap *feloldozást* ad.

A gyónás illetve a feloldozás után a pap feladja *a betegek kenetét*, ha alkalmas rövid igeliturgia keretében.

Végül a pap *megáldoztatja* a beteget és ha kívánják, a hozzátartozókat is. Amennyiben haldokló áldozik, az örök hazára előkészítő szentáldozást *szent útravalónak* nevezzük. A szertartás befejezéseként a pap un. *pápai áldást ad* az örök életre készülő hívőnek.

Hirtelen rosszullét esetén a betegek szentségét eszméletlen állapotban is ki lehet szolgáltatni.

Ha nincs a közelben felszentelt pap, **a beteget segítsük a tökéletes bánat felindításában.** Ezután a beteget megbízott világi hívő is megáldoztathatja, akinek értesítenie kell a plébánost, hogy amint az lehetséges, a betegek kenetét is feladja a haldoklónak.

? Beszéljük meg!

Hogyan viszonyultak a betegek Jézushoz? Milyen betegségeket gyógyított Jézus? Keress még példákat a Szentírásból, amikor Jézus betegeket gyógyít. Mikor van a Betegek Világnapja?

Miért kell imádkoznunk naponta a jó halál kegyelméért? Hogyan készülünk a jó halálra?

Hogyan fogadja sok ember a betegséget, az öregedést és a halált? Miért félnek az emberek a betegek szentségétől? Hogyan tekintesz te magad, hívő emberként a betegekre, öregekre és a haldoklókra? Mi a teendő, ha környezetedben beteg emberről szerzel tudomást?

A SZENT NEGYVENNAP (NAGYBÖJT)

(Mk 1,15)

 Beteljesedett az idő, és már közel van az Isten országa. Tartsatok bűnbánatot, és higgyetek az evangéliumban!

Felkészülés húsvétra

A nagyböjti időszak hamvazószerdán kezdődik és a nagycsütörtök esti szentmiséig tart.

A nagyböjti liturgia célja a húsvéti misztérium ünneplésére való felkészítés.

A hívőket *bűnbánatra* szólítja fel, emlékeztetve őket keresztségükre, a katekumeneket pedig - a keresztény beavatás szertartásaival - felkészíti a keresztelezésre, a bérmálásra és az Eukarisztia vételére.

A keresztény beavatás egyes időszakai:

- 1) Az előkatekumenátus, Jézussal és az ő örömhírével való ismerkedés időszaka. (Érdeklődés, hitébresztés)
- 2) A katekumenátus, a jelöltek befogadásával kezdődik. Ennek az időszaknak további szertartásai: az átadás (tradíció), imádság a gonosz lélek hatalmának megtöréséért (exorcizmus), és végül a hit megvallása.
- 3) A megtisztulás és megvilágosodás időszaka a kiválasztással kezdődik. Ennek az időszaknak további szertartásai: a katekumenek hitének megvizsgálása (skrutínium) és a bűnbánati liturgia.
- 4) A beavató szentségekhez járulást követi a hit elmélyítésének időszaka (misztagógia). Ennek az időszaknak további szertartásai: Közös hálaadás egy

héttel a húsvéti vigília után, pünkösd ünnepén és a szentségfelvétel évfordulóján.

A megkereszteltek megemlékeznek arról, hogy a keresztségben megszabadultunk minden bűntől – az áteredő bűntől és személyesen elkövetett bűneinktől – Isten gyermekévé, az Egyház tagjává és a Mennyország örökösévé lettünk.

Nagyböjtben lelkigyakorlattal, szentgyónással, gyakori szentáldozással és tudatos jóra törekvéssel készülünk húsvét ünnepére. Ebben az időben **megújítjuk istengyermeki életünket a különböző lelki gyakorlatokkal:** az Isten igéjének figyelmesebb hallgatásával és olvasásával, elmélkedéssel és imádsággal; a bűnbánat cselekedeteivel: böjttel, hústól való tartózkodással, önmegtagadásokkal, tudatosan vállalt jócselekedetekkel.

A pénteki bűnbánati napokat – évközi időben – hústól való tartózkodással vagy jócselekedettel, önuralom gyakorlásával vagy önmegtagadással, imádsággal kell megtartani. Kötelező **hústilalom hamvazószerdán és nagyböjt péntekjein van.** Ez 14 éves kortól kötelező.

Hamvazószerdán és nagypénteken szigorú böjt van, ami azt jelenti, hogy naponta csak háromszor étkezhetünk és egyszer lakhatunk jól. Ez 18 éves kortól 60 éves korig kötelező.

Fel vannak mentve a böjt és a hústilalom alól mindazok, akik nem otthon étkeznek, valamint a betegek, és akik külön felmentést kaptak.

Keresztény életünk egyik lényeges eleme **az állandó jóra törekvés** és megújulás, az Istenhez való ismételt megtérés. Erre emlékeztet bennünket Egyházunk a nagyböjt elején – hamvazószerdán – **a hamvazással.**

Emlékezz ember, hogy porból lettél és porrá leszel!
--

A nagyböjt 40 napig, hat hétig tart, de mivel vasárnap és ünnepnap nincs böjtölés, ezért a nagyböjti idő az első nagyböjti vasárnap előtti szerdán kezdődik.

A negyvenes szám szent szám, mely a megszentelt időszakot jelképezi. Az Istentől való megbízatás, a felkészülés időszakát jelenti (vö. a választott nép 40 évig tartózkodott a pusztában, Mózes 40 napig a Sínai-hegyen, Jézus Krisztus 40 napig böjtölt nyilvános működésének megkezdése előtt).

(Ef 4,15-32. 5,1-2)

 *Figyelmeztetek titeket, ne éljeteK úgy, mint a pogányok, akik hiúságokon járatják az eszüket... Ti nem ezt tanultátok Krisztustól... vessétek le tehát a régi embert... **Újuljatok meg gondolkodástok szellemében, s öltsetek magatokra az új embert...** legyetek egymás iránt jóindulatúak, könyörületesek, és bocsássatok meg egymásnak, amint Isten is megbocsátott nektek Krisztusban. Mint Isten kedves gyermekei, legyetek az ő követői és éljeteK szeretetben, ahogy Krisztus is szeretett minket, és odaadta magát értünk jó illatú áldozati adományként az Istennek.*

Megújulás Jézus követésében

Az evangéliumok leírják, hogy ha Jézus valahol megjelent hatalmas tömeg gyűlt köré, hogy hallgassák (vö. Mt 14,35. – Mk 3,7-9. – Lk 6,12-18. – Jn 12,9). Tanításával ámulatba ejtett mindenkit, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van, nem úgy, mint az írástudók (Mk 1,22). Mi is őt akarjuk követni, **ezért tekintünk rá, hogy tanuljunk tőle** (vö. Mt 11,29-30. – Mt 16,24).

Szent Pál azt kívánta a tanítványoktól, hogy: Ugyanazt a lelkületet ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban volt... (Fil 2,5). Jézus lelkületének jellemző vonásai: – **Az Atya iránti feltétlen elkötelezettség.** Az én eledelem az, hogy annak akaratát teljesítsem aki küldött engem. (Jn 4,34). – **Az emberek üdvösségének életet odaadó szolgálata.** ... azért jött, hogy ... ő szolgáljon... (Mt 20,28). – **Az evilági, anyagi érdekektől való teljes függetlenség.** Istenedet imádd és csak neki szolgálj! (Mt 4,11).

A nagyböjti vasárnapok

A nagyböjti vasárnapok átfogó képet adnak **Jézusról, aki értünk emberré lett**, hogy megdicsőítse az Atyát, minket pedig szóval és példával tanítson, életével, halálával és feltámadásával megváltson.

- Az első vasárnap: Jézus visszautasítja a sátán kísértéseit (Mt 1,1-11.– Mk 1,12-13. – Lk 4,1-13).
- A második vasárnap: Jézus a Tábor hegyen megmutatja Isteni dicsőségét (Mt 17,1-9. – Mk 9,1-9. – Lk 9,28-36).
- A harmadik vasárnap: Jézus Jákob kútjánál az örök életre szökellő vízforrásról szól (Jn 4,5-42).
- A negyedik vasárnap: Jézus meggyógyítja a vakon született embert (Jn 9,1-41).
- Az ötödik vasárnap: Jézus feltámasztja Lázárt (Jn 11,1-45).

? Beszéljük meg!

Az elkötelezett keresztény ember tudatosan vállalja, hogy „hitemet egész életemmel öntudatosan megvallom: – naponta imádkozom (reggel és este); – vasárnap misére járok és gyakran áldozok; – fegyelmezetten élek (kerülöm a bűnre vezető alkalmakat, uralkodom vágyaimon), rendszeresen gyónok; – kötelességeimet becsülettel teljesítem; – embertársaimat jóindulattal szeretem; – családomban keresztény módon élek; – Egyháznak hűséges és tevékeny tagja leszek.” Hogyan lehetek ilyen? Miért kell bünbánatot tartani? Mit jelent a mai ember számára a böjt, önmérséklet és a lemondás? Mi az, amit tudatosan vállalsz Jézusért? Miért fontos a tudatos önnevelés? Milyen lelkitükröt használjunk? Milyen gyakran tartsunk lelkiismeretvizsgálást?

17. JÉZUS A MI MEGVÁLTÓNK

(Zsid 5,5-10)

 *Krisztus nem önmagát emelte főpapi méltóságra, hanem az, aki így szólt hozzá: ... **Pap vagy mindörökké** Melkizedek rendje szerint. Földi életében hangosan kiáltozva, **könnyek között imádkozott, s könyörgött ahhoz, aki meg tudta menteni a haláltól, és hódolataért meghallgatásra talált.** Annak ellenére, hogy ő volt a Fiú, a szenvedésből engedelmességet tanult. Műve befejeztével pedig **örök üdvösséget szerzett azoknak, akik engedelmeskednek neki, mert az Isten őt hirdette ki főpapnak, Melkizedek rendje szerint.***

A világot Jézus Krisztus váltotta meg

A Fiúisten azért lett emberré, hogy az Atyát megdicsőítse, minket szóval és példával tanítson, életével, halálával és feltámadásával megváltson.

Jézus úgy váltott meg minket, hogy szeretetből vállalt engedelmességével meghalt bűneinkért, és feltámadt megigazulásunkra.

Jézus azért szenvedett és halt meg, hogy megszabadítson minket a bűntől és a kárhozattól, és megajándékozzon az üdvösséggel.

Jézus bűneinkért szenvedett

Elérkezett Jézus élete feláldozásának végső napja. Ez az évnek abban a szakában történt, **amikor a választott nép az egyiptomi rabságból való szabadulását ünnepelte** húsvétkor.

Az ünnep előestéjén, **a bárányvacsora közben**, Jézus kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte, és ezekkel a szavakkal adta nekik (tanítványainak): *Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre.* Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet, és így szólt: *Ez a kehely az újszövetség az én véremben, amelyet értetek ontok* (vö. Lk 22,19-20. – 1Kor 11,23-26).

A vacsora után Jézus szokása szerint **kiment az Olajfák hegyére.** Tanítványai követték. Majd kissé félrevonulva így imádkozott: *„Atyám, ha lehetséges, vedd el tőlem ezt a kelyhet (a szenvedések kelyhét), de ne az én akaratom teljesejék, hanem a tiéd...* Majd halálfélelem vett erőt rajta, és még állhatatosabban imádkozott. Verejtéke, mint megannyi vércsepp hullott a földre...” (Lk 22,42-44).

Ekkor érkezett meg a fegyveres csapat. Júdás, az áruló apostol vezette őket. Jézus pedig, akit eddig nem tudtak elfogni, aki nem hagyta magát királlyá kikiáltani, most engedte, hogy megkötözzék. Tanítványai elmenekültek, Péter apostol félelmében azt is letagadta, hogy ismeri Jézust. Jézust először a főpap házába vitték. A főpap felszólítására *esküvel megerősítve kijelentette, hogy Ő a Messiás, az Isten Fia.* Most sem hittek neki, s **mint istenkáromlót halálra**

ítélték. A főtanács ítélete után **Pilátushoz**, a rómaiak helytartójához vitték, hogy hagyja jóvá a halálos ítéletet. Ő előbb **megostoroztatta** Jézust, és miután a katonák csúfot űztek belőle, **keresztthalálra ítélte**. Ezután a meggyötört, **tövissel koronázott** Jézusnak kellett kivinnie a vesztőhelyre keresztjét. Újabb és újabb szenvedések, kínok és szidalmak érték. Majd pedig **keresztre feszítették**.

A kihallgatás teljes történetét csak a négy evangélista művének egymás mellé helyezésével kaphatjuk meg. A főtanács istenkáromlás miatt mondta ki a *halálos ítéletet*, amelyet a helytartónak jóvá kellett hagynia (vö. Mk 14,53-65. – Lk 22,54-71. – Jn 18,12-28).

Jézus három óra hosszat függött a kereszten. Közben így imádkozott: „*Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit tesznek!*” (Lk 23,34). Délután három óra volt, amikor Jézus így szólt: „*Beteljesedett!*” (Jn 19,30). „*Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet!*” (Lk 23,46). Azután lehajtotta fejét és meghalt. Befejezte művét, amelyet az Atya rábízott.

Jézus *szenvedésének* (Mt 26,1-27,66. – Mk 14,1-15,47. – Lk 22,1-23,56. – Jn 18,1-19,42) és *feltámadásának* (Mt 28,1-20. – Mk 16,1-20. – Lk 24,1-53. – Jn 20,1-21,25) *eseményeit* mind a négy evangéliumban leírták, úgy ahogy azt az apostolok a Szentlélek eljövetele után élő szóval tanították.

(Fil 2,4-8)

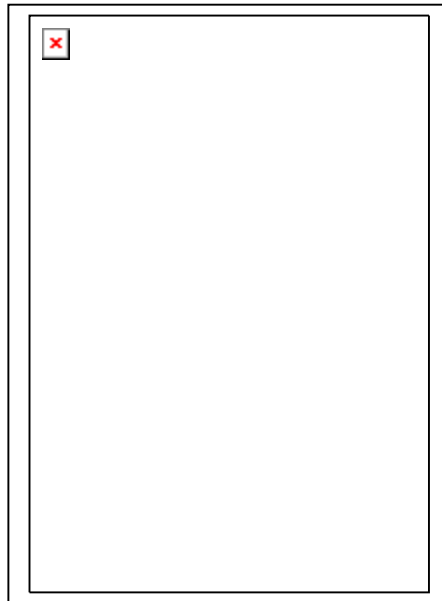
 Ő ... kiüresítette magát, szolgálai alakot öltött, és hasonló lett az emberekhez. Külsőjét tekintve olyan lett, mint egy ember. Megalázta magát és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a keresztthalálig.

Jézus meghalt értünk a kereszten

A megváltás Jézus Krisztus hősiességének engedelmissége a kereszten, aki akkor is teljesíti a Mennyei Atya akaratát, ha ezért az emberek keresztre feszítik.

A bűn szándékosan elkövetett rossz. Isten törvényei az egész emberiség javát szolgálják, mindenki számára előírják, hogy mi a helyes.

Bűn, ha szembefordulok az Isten adta renddel, ha visszaélek az Istentől kapott szabadsággal, ha bizalmatlanul nem fogadom el Isten akaratát, mert úgy gondolom, hogy én jobban tudom, hogy nekem mi jó. A bűn hálátlan engedetlenség Istennel szemben. Ezt a hálátlan engedetlenséget tette jóvá helyettünk Jézus keresztthalálját tartó engedelmissége.

(Zsid 10,9-14)

 Megyek, hogy teljesítem akaratodat... E szerint az akarat szerint Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra megszentelődünk... Ő csak egy áldozatot mutatott be a bűnökért, s örökre helyet foglalt az Isten jobbján... Egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket...

Jézus a mi nevünkben áldozta fel magát

Jézus nem volt kénytelen szenvedni, önként áldozta fel magát minden ember bűnéért.

Jézustól tudjuk, hogy szenvedéseinknek van értelme: mert a vele vállalt szenvedéssel részesei leszünk a megváltás művének.

Az apostoli hitvallásban az a kifejezés, hogy Jézus "alászállt a poklokra" azt jelenti, hogy Jézus valóban meghalt, és a *megváltás az előtte elhunytakra* is kiterjed. A „poklok”-nak megfelelő arám szó nem a kárhozatot jelenti, hanem az alvilágot, a *holtak birodalmát*. Az apostolok korában így fejezték ki, hogy Jézus a halálban is vállalta az embersorsot, valóban meghalt.

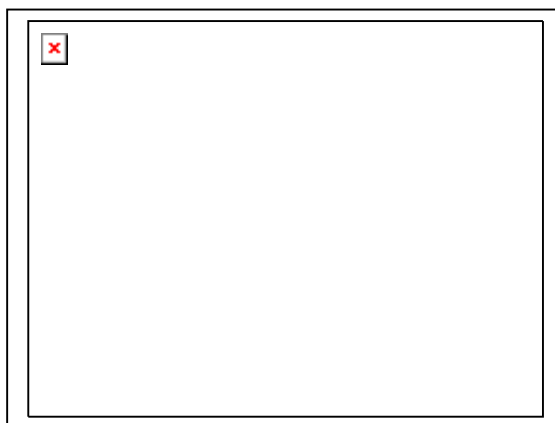
(ApCsel 2,32-36)

 Isten ezt a Jézust támasztotta fel, akinek mi mind tanúi vagyunk... Azután, hogy az Isten jobbjára fölmagasztalta, megkapta a Szentlélek ígéretét az Atyától, azt kiárasztotta, amint látjátok és halljátok... Tudja meg hát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy az Isten azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek, Úrrá és Krisztussá tette!

Jézus húsvét vasárnapján feltámadt

„A hét első napján kora hajnalban kimentek az asszonyok a sírhoz, s magukkal vitték az előkészített illatszereket is. Úgy találták, hogy a kő el volt a sírtól hengerítve. Bementek, **de az Úr Jézus testét nem találták**. Még fel sem ocsúdtak meglepetésükből, már két férfi jelent meg mellettük, ragyogó ruhában. Ijedtükben a földre szegeződött a tekintetük. De azok így szóltak hozzájuk: Miért keresitek az élőt a halottak között? **Nincs itt, feltámadt.**

Emlékezzetek vissza, *mit mondott nektek*, amikor még Galileában járt: Az Emberfiának – mondta – a bűnösök kezébe kell kerülnie, *fölfeszítik, de harmadnap feltámad*. Erre eszükbe jutottak e szavai. A sírtól visszatérve mindent hírül adtak a tizenegynek és a többieknek” (Lk 24,1-9. – vö. Mt 28,1-7. – Mk 16,1-8).

Az evangéliumok híradásából tudjuk, hogyan tanítottak az apostolok a húsvéti eseményről. **Az első tény**, amely mindenkit megdöbbenett: **Jézus sírja üres**. A sírt őrző katonák nem tudtak elfogadható magyarázatot adni. Az asszonyok megijedtek; maguk az apostolok is tanácstalanok voltak.

Valami rendkívüli dolog történt. Jézus feltámadt, Jézus él, Jézus legyőzte a halált!

Olyan módon mutatta meg magát, hogy tanítványainak valóságos tapasztalatuk lehessen róla. *Beszélggett* velük, asztalhoz ült és evett, majd pedig oldalát és kezét is *megérintették* (vö. Jn 20,19-31). Az apostolok meggyőződtek arról, hogy akit látnak az maga Jézus, nem pedig látomás. Megértették azt is, hogy Jézus sokkal több, mint amennyit róla közvetlenül megtapasztalhatnak. Jézus már egy számunkra ismeretlen, *másik világban él*, ahonnan váratlanul megjelent, és ahová újra eltűnik. Ezért tanították, amit János apostol leírt: „... amit saját szemünkkel láttunk, amit szemléltünk és kezünk tapintott: az élet Igéjét hirdetjük nektek.” (Jn 1,1.)

Jézus feltámadása annyit jelent, hogy legyőzte a bűnt és a halált, ezért hitünk alapja és reményünk záloga.

♪ **Énekeljünk! SZVU 90.**

Örvendetes napunk támadt,
Jézus Krisztus mert feltámadt.
Örvendjünk, vigadjunk,
Vígan mind most mondjuk - Alle-, alleluját!

? **Beszéljük meg!**

Mit jelent, hogy Izsák feláldozása Jézus keresztségének előképe volt? Mit jelent a helyettesítő áldozat? Hogyan egyesülhetünk Jézus áldozatával? Hogyan adhatunk értelmet szenvedéseinknek? Felajánlhatjuk-e szenvedéseinket vagy önként vállalt áldozatainkat mások megtéréséért?

JÉZUS ÁLTAL ISTEN KIENGESZTELŐDÖTT VELÜNK

(Vö. Róm 5,8-21)

📖 *Isten azonban azzal tesz tanúságot irántunk való szeretetéről, hogy Krisztus meghalt értünk, amikor még bűnösök voltunk... **Istent Fia halála kiengesztelte akkor, amikor még ellenségek voltunk...** Ahol azonban elhatalmasodott a bűn, túláradt a kegyelem, hogy amint a halálban uralkodott a bűn, úgy uralkodjék az örök életre szóló megigazulás által a kegyelem is, Urunk, Jézus Krisztus által.*

Jézus kiengesztelte Istent

Jézus elégtételt adott bűneinkért.

Szent Pál apostol ezt így fogalmazta meg: „Benne temetkeztek el a keresztségben, és benne támadtatok fel, annak az Istennek az erejébe vetett hit által, aki Őt a halálból feltámasztotta. Titeket tehát, akik bűneitek ...

következtében halottak voltak, vele együtt életre keltett. Megbocsátotta minden bűnünket. **A követelményeivel ellenünk szóló adóslevelet eltörölte, az útból eltávolította és a keresztre szegezte**” (Kol 2,12-14).

(Zsid 9,11-15)

 Krisztus azonban a ránk váró javak főpapjaként jött el... saját vérével lépett be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és **örök megváltást szerzett**... mennyivel inkább megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztus vére, aki az örök Lélek által saját magát adta tiszta áldozatul az Istennek, hogy az élő Istennek szolgáljunk. **Ezért ő új szövetség közvetítője.** Előbb azonban a régi szövetség korában elkövetett **bűnök megváltásáért el kellett szenvednie a halált, hogy a meghívottak elnyerjék az örökké tartó örökséget.**

Jézus az új szövetség megkötője

Az ószövetség idején, a választott nép történetében a legnagyobb esemény **az egyiptomi fogságból való szabadulás és a Sinai-hegyi szövetségekötés volt.** Ezt ünnepelték *húsvétkor* illetve *pünkösdkor*. Szabadulásuk éjszakája bizonyította, hogy Isten különlegesen védi és fogságából kiszabadítja népét. Ennek a régi szövetségnek most lejárt az ideje. *Célja a Megváltó eljövételének előkészítése volt.* A Megváltó pedig már eljött, hogy új és örök szövetséget hozzon létre. Két elszakadt világot, Isten és az ember világát kellett összebékíteni. Két más nemzetiségű ember csak tolmáccsal tud egymással beszélni, aki mindkettőjük nyelvét ismeri. Csak így érthetik meg egymást, csak így léphetnek érintkezésbe egymással. Jézus is ilyen: *Ő Istenember.* Közülünk való, ezért képviselheti az emberiség bajait, de több is nálunk, ezért Isten elé járulhat, hogy üdvösséget szerezzen.

„Ez lesz a szövetség, amelyet ama napok után kötök velük – mondja az Úr. Törvényemet szívükbe adom és elméjükbe írom, bűneikre és törvényszegésükre többé nem emlékezem... Testvérek, **Krisztus véérért megvan tehát a reményünk, hogy beléphetünk a szentélybe**... Főpapunk is van, akít az Isten a népe fölé rendelt. Járuljunk hát hozzá igaz szívvel, hitből fakadó bizalommal, hiszen a szívünk megtisztult a rossz lelkiismerettől, és testünket is tiszta víz mosta le” (Zsid 10,16-22. – vö. Zsid 8,6-10. – Jer 31,31-33).

Azon a vacsorán, amelyen Jézus *testét és véré*t áldozatul felajánlotta a Mennyei Atyának, egyúttal a szövetséget is megkötötte. Haláláig tartó engedelmisségével jóvá tett minden engedetlenséget, *megszerezte az emberiség számára Isten bocsánatát.* Amint a bárány vére megmentette a választott nép elsőszülötteit a haláltól és szabadulást szerzett a szolgaságból, úgy Jézus vére megment minket a bűn szolgaságából, az örök haláltól. A Fiúisten sorsközösséget vállalt velünk, hogy mi emberek részesei lehessünk isteni életének, szeretetének. Jézusnak ezt a megváltói művét nevezzük „újszövetségnek”.

A keresztények kezdettől fogva hálások voltak ezért a végtelen nagy jóért, amelyet Jézus kereszthalála jelent. Péter apostol erről így ír:

„Krisztus is szenvedett értetek, példát hagyva nektek, hogy nyomdokaiba lépjetek. **Ő bűnt nem követett el**, s szájában hamis szót nem találtak. Mikor szidalmazták, a szidalmat nem viszonozta, amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem mindent az igazságos bíróra hagyott. **Vétkeinket testén felvitte a keresztfára, hogy meghaljunk a bűnnek és igaz életet éljünk.** Ti az ő sajtó sebei által gyógyultatok meg: olyanok voltatok ugyanis, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondozójához.” (1 Pét 2,21-25.)

(Kol 1,11-27)

 Örömmel adjatok hálát az Atyának, aki... kiragadott minket a sötétség hatalmából, és áthelyezett szeretett Fia országába. Benne nyertük el a megváltást, bűneink bocsánatát... Ő a testnek, az Egyháznak a feje... Úgy tetszett az Atyának, hogy ... általa békítsen ki magával mindent a földön és a mennyben, minthogy Ő a kereszten vérével békességet szerzett... nektek is megszerezte a kiengesztelődést halandó testében a halál árán, hogy szentté, szeplőtlené és feddhetetlenné tegyen benneteket színe előtt... Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára... ez a titok: Krisztus bennetek a megdicsőülés reménye.

Meg vagyunk váltva

A megváltás műve úgy valósul meg bennünk, hogy hiszünk Jézus Krisztusban, és tanítása szerint élünk.

Így van értelme szenvedéseinknek: mert a vele vállalt szenvedéssel részesei leszünk a megváltás művének.

Tudjuk ugyanis, hogy aki Jézust feltámasztotta, Jézussal minket is feltámaszt... A mostani pillanatnyi könnyű szenvedés ugyanis a mennyei örök dicsőség túláradó mértékét szerzi meg nekünk. Csak ne a láthatóra, hanem a láthatatlanra fordítsuk figyelmünket. Mert a látható mulandó, a láthatatlan azonban örök. (2Kor 4,14-18)

A FELTÁMADÁS TANÚI

(1Kor 15,1-20)

 Figyelmetekbe ajánlom, testvérek, az evangéliumot, amelyet hirdettem nektek....Általa elnyeritek az üdvösséget, ha megtartjátok úgy, ahogy hirdettem nektek. Másként hiába lettetek volna hívővé. Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: **Krisztus meghalt bűneinkért, az Írások szerint, eltemették és harmadnap feltámadt, az Írások szerint. Megjelent Péternek, majd a tizenkettőnek. Később**

egyszerre több mint ötszáz testvérnek jelent meg... Azután Jakabnak jelent meg, majd az összes apostolnak. Utánuk pedig, mint egy elvetéltnek, megjelent nekem is... Mindegy tehát, hogy én vagy ők: ugyanazt hirdetjük, s így lettetek hívővé. Ha tehát hirdetjük, hogy Krisztus feltámadt a halálból, hogyan állíthatják némelyek közületek, hogy nincs feltámadás? Ha nincs feltámadás, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, nincs értelme a mi tanításunknak, s nincs értelme a ti hiteteknek sem... Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a hitetek, mert még mindig bűneitekben vagytok... Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél szájalomra méltóbbak vagyunk. De Krisztus feltámadt a halálból elsőként a halottak közül.

Jézus Krisztus feltámadása keresztény hitünk alapja

Krisztus halálát és feltámadását az ószövetségi próféták is megjövendölték, és maga az Úr Jézus is előre megmondta. **Feltámadásának, megjelenésének tanúi vannak, akik feltámadása után találkoztak vele. Feltámadásának bizonyosságáról életük feláldozásával, vérükkel tanúskodtak.**

Jézus feltámadásával bizonyította: Valóban él, legyőzte a halált! Ő az Isten Fia, Megváltónk és Üdvözítőnk!

(Jn 20,24-31)

 A tizenkettő közül az egyik, Tamás nem volt velük, amikor megjelent nekik Jézus. A tanítványok elmondták: „**Láttuk az Urat!**” De kételkedett: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem helyezem ujjamat a szegek helyére, és oldalába nem teszem a kezem, nem hiszem.” Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” Aztán Tamáshoz fordult: „Nyújtsd ide az ujjadat és nézd kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és tedd oldalamba! S ne légy hitetlen, hanem hívő!” Tamás fölkiáltott: „Én Uram, és Istenem!” Jézus csak ennyit mondott: „Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.” **Jézus még sok más csodajelel is mutatott tanítványai előtt, amelyeket nem jegyeztek föl ebben a könyvben. Ezeket azonban följegyezték, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, s hogy a hit által életetek legyen az ő nevében.**

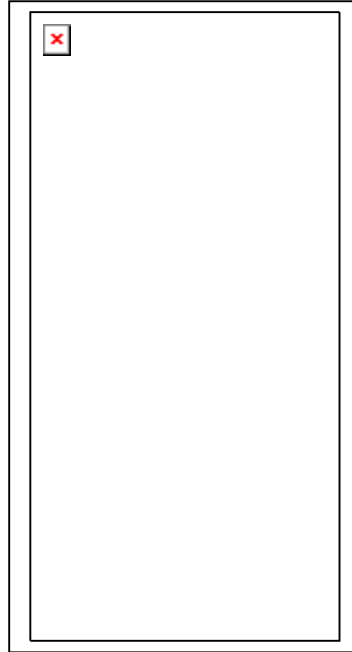
Az apostolok találkoztak a feltámadt Jézussal

Aki Jézusban hisz, az nem hiszékeny, mert Jézus nagy eseményekkel igazolta magát. Az apostolok sem voltak könnyen hívő emberek, azoknak sem akarták elhinni Jézus feltámadását, akik hírül adták, hogy látták és hallották az Urat. Nem is hitték mindaddig, míg maguk meg nem győződtek arról, hogy Jézus él. Amikor azonban meggyőződtek, rátették életüket.

(Lk 24,25-31)

 Ó, ti balgák, milyen nehezen tudjátok elhinni, amit a próféták jövendöltek. Vajon nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe? Aztán Mózesen elkezdve az összes prófétánál megmagyarázta nekik, amit az Írásokban róla írtak... Amikor az asztalhoz ültek, kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte s odanyújtotta nekik. Ekkor megnyílt a szemük s felismerték.

Az emmauszi tanítványok

Mint a többiek, **ez a két tanítvány sem akarta elhinni Jézus feltámadását,** amikor Jeruzsálemből elindultak Emmauszba. De miután találkoztak vele és felismerték, még abban az órában útra keltek, s visszatértek Jeruzsálembe és beszámoltak az apostoloknak az úton történekről, meg arról, hogyan ismerték fel a kenyértöréskor (vö. Lk 24,13-35).

(2Tim 1,8-12)

 ... vállald az evangéliumért a szenvedéseket velem együtt, bízva az Isten erejében, **aki megváltott és a szent hivatásra meghívott minket... most nyilvánvaló is lett Üdvözítőnk, Krisztus Jézus megjelenésével. Ő legyőzte a halált, s felragyogtatta előttünk az életet és a halhatatlanságot,** az evangéliummal, amelynek hirdetője, apostola és tanítója lettem. Ezért szenvedem ezt is, de nem szégyellem, mert **tudom, kinek hittem,** és biztos vagyok benne: elég hatalmas ahhoz, hogy rábízott kincsemet megőrizze addig a napig.

Szent Pál találkozása a feltámadt Jézussal

Szent István diakonus halálát követő üldözések elől a keresztények szétszóródtak. Az üldözések egyik vezéregyénisége Saul volt. **Isten**

kegyelmének hatására azonban megtért. A feltámadt Jézus hívta az Egyházba.

Saul a főtanácstól rendelkezésre bocsátott emberekkel Damaszkuszba indult, hogy rabláncon hozza vissza Jeruzsálembe a hűtlen zsidókat. Az úton az Úr Jézus jelent meg neki. Csak ő látta Krisztust és ő hallotta a hangját: „Saul, miért üldözel engem?”. A többiek csak a fényt látták és a hangoknak nem tudták kivenni az értelmét. A látomás Damaszkusz közelében történt (vö. ApCsel 9,1-28).

Hirdessétek mindenütt: Jézus Krisztus él!

A vértanúk 2000 éves tanúságtétele

Az első három évszázadban – Nagy Konstantin császár türelmi rendeletéig (313) – sokszor életveszélyes volt a Római Birodalomban kereszténynek lenni. A keresztények száma az üldözések ellenére is egyre gyarapodott. *A vértanú akták* és az ókori történelem írók leírásai tanúsítják, hogy **százezrek adták életüket hitükért**, a legkülönbébb szenvedések kínzások és a kegyetlen haláluk ellenére.

A keresztények vére Krisztus magvetése: Ahányszor learattok bennünket, annyiszor több termést hozunk, mert a keresztények vére mag, amelyből újra sarjadunk. (Tertullianusz)

A vértanúk számáról biztos adatok nincsenek, de tiszteletük és a róluk szóló megemlékezések a megfélemlítettség helyett egyre nagyobb bátorságot adott a keresztények többségének. A vértanúk sírjánál szentmisét mutattak be, felelevenítették haláluk körülményeit, tanúságtételüket, szenvedésük történetét és nevüket az ünnepi naptárba jegyezték fel. Az egyes vértanúkról általában haláluk napján – a mennyei születésnapjukon – emlékeztek meg. (*Martyrologium*)

A vértanúk és a szentek *példaképeink* az Isten és embertársaink iránti szeretetben. Példájuk azt mutatja, hogy **Jézus tanítása mindig és mindenütt megvalósítható**, bármely korban és életállapotban, igaz, **soha sem áldozat, olykor hősiek áldozat nélkül.**

A liturgia tanúságtétele

Amikor Jézus az utolsó vacsorán ünnepélyesen *felajánlotta magát áldozatul a Mennyei Atyának*, meghagyta, hogy *emlékezetére* mi is ugyanazt tegyük, amit Ő tett. *Tanítványai ennek megfelelően cselekedtek* összejöveteleik alkalmával. Az apostolok újra és újra elmondták, mit tett Jézus az utolsó vacsorán. Szavait ismételve változtatták át a kenyeret és a bort az Ő testévé és vérévé. Majd megtörték a kenyeret és mindnyájan ettek belőle. Ez volt a kenyértörés, amit ma *szentmisének* nevezünk.

Halálotat hirdetjük Urunk, és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz.

A liturgia, a szentmise ünneplése az Egyház életének forrása és csúcsa, egyben Jézus Krisztus halálának és feltámadásának 2000 éves tanúja.

♪ **Énekeljünk! SZVU 91/1-2-3**

Szent asszonyok jókor reggel
fűszerekkel, kenetekkel
a szent sírhoz elmentek.
Nyitva volt a sír kapuja,
"Feltámadott, alleluja,
mondjátok meg Péternek!"

A Krisztus feltámadását,
élő testben itt járását
sokan bizonyították,
akik maguk szemmel látták,
nemcsak mástól úgy hallották,
életükkel vallották.

A kereszten megtöretett,
mégis fölé emeltetett,
feltámadván, mindennek.
Mi is véle feltámadjunk,
s mind örökké megmaradjunk
kegyelmében Istennek.

(Jn 20,1-9)

📖 *Mária Magdolna a hét első napján... hírül adta nekik: Elvitték az Urat a sírból, s nem tudni, hova tették. Péter és a másik tanítvány elindult és a sírhoz sietett... a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és hamarabb ért a sírhoz. **Benézett, s látta a gyolcsot, de nem ment be. Nem sokkal később Péter is odaért, bement a sírba és ő is látta az otthagyt gyolcsot meg a kendőt, amellyel a fejét befödtek. Ez nem a gyolcs közt volt, hanem külön összehajtva más helyen. **Most már a másik tanítvány is bement, aki először ért oda a sírhoz. Látta és hitt. Eddig ugyanis nem értették az Írást, amely szerint föl kellett támadnia a halálból.*****

Jézus halotti leple

A torinói székesegyházban őrzik azt a leplet, amelyet sokan Jézus eredeti halotti leplének tartanak. Valóban, a torinói leplen látható férfi sérülései megfelelnek Jézus Krisztus evangéliumokból ismert szenvedéseinek.

A torinói leplet évszázadok óta áhítattal őrzik, aztán az első fotó elkészítésével – a XIX. század végén – elkezdődött természettudományos vizsgálatok sorozata, amelyek egyre jobban meglepik még a tudósokat is. Azóta is kutatják, hogy

hiteles-e a lepel. **A torinói lepel vizsgálatának eredménye**, hogy a rajta látható ábrázolás nem rajz, nem festmény és természetesen nem is nyomat. Hasonló kép a technika mai eszközeivel sem hozható létre és ma is megmagyarázhatatlan a létrejötte akár természetes, akár mesterséges úton. Akik mégis a jóval későbbi korszakból valónak vélik, azok a hamisítóknak tulajdonítanak olyan képességeket, amelyekkel eleve nem rendelkezhetek. A kételkedők nem tudnak magyarázatot adni arra, hogyan alkothattak volna ilyet a középkorban?

A torinói lepel olyan jel, amelyet nem tudunk ésszel megmagyarázni, de hittel gond nélkül elfogadható. Jézus mindig

tiszteletben tartotta az emberek szabadságát, soha senkit nem kényszerített hitre. Még csodáival sem.

„Mária Magdolna... s néhány más asszony hozta a hírt... az apostoloknak, de azok üres fecsegésnek tartották, és nem hittek nekik. Péter mégis menten felkelt, és a sírhoz futott. Benézett, de csak a lepleket látta. Hazament, és magában igen csodálkozott a történeteken.” (vö. Lk 24,10-12).

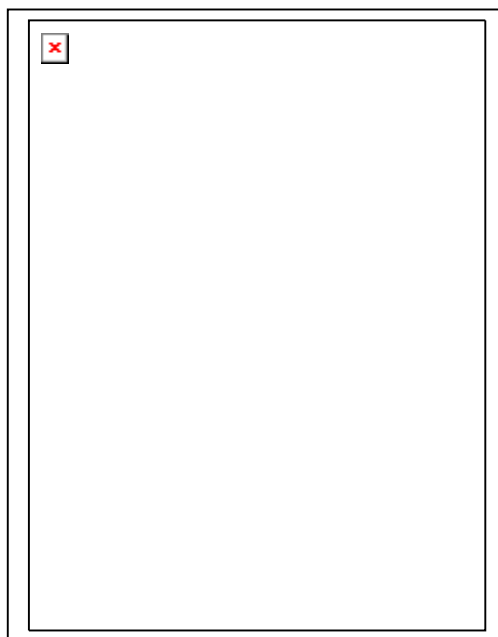
A lepel „időzített csoda”, melynek „robbanása” a mai világban a materialista beállítottságú emberek számára kellemetlen, hiszen ők, akik csak természettudományos érvelést tudnak elfogadni, nem tudnak mit kezdeni egy ténylegesen meglévő, tudományosan igazolt korabeli tárggyal. Létét tagadni lehetetlen, nincs más lehetőség, mint körömszakadtáig ragaszkodni ahhoz az általuk vélt és tudományosan nem igazolt elmélethez, hogy ez nem lehet más, csak hamisítvány.

? Beszéljük meg!

Kik voltak az elsők, akik találkoztak a feltámadt Úrral? Miről ismerte fel a két emmauszi tanítvány Jézust? Szent Pál apostolt a népek apostolának, a pogányok apostolának is nevezzük. Miért?

A keresztények üldözése mind a mai napig tart, hol itt, hol ott tör ki az üldözés. Vajon mi lehet ennek az oka? Milyen módszerekkel üldözhetik az Egyházat?

A 2000 éves kereszténységnek a XX. században volt eddig a legtöbb vértanúja. Hol és miért üldözték a keresztényeket a XX. században? Milyen magyar vértanúkat ismersz?

A HÚSVÉTI MISZTÉRIUM ÜNNEPLÉSE

(1Kor 11,23-26)

 Urunk Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte, és így szólt: Vegyétek és egyétek, ez az én testem értetek. Ezt tegyétek az én emlékezetemre. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet, és így szólt: Ez a kehely az új szövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre. Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, és e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön.

A húsvéti misztérium Krisztus szenvedése, halála, feltámadása és mennybemenetele, általa *megdicsőítette Istent és megváltott bennünket. Minden egyes szentmise ennek a misztériumnak ünneplése.* Húsvét ünnepén ugyanezt a misztériumot ünnepeljük, a nagyhét egyes napjain kiemelve ennek a misztériumnak egy-egy mozzanatát.

(Jn 12,10-18)

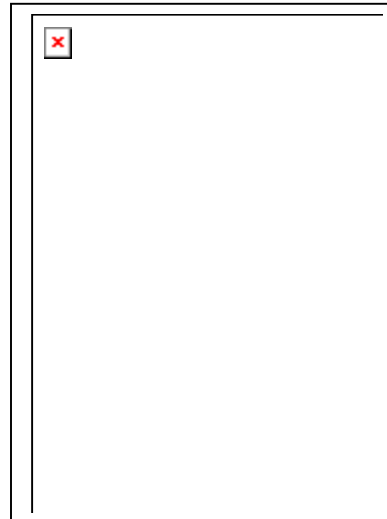
 A főpapok elhatározták, hogy Lázárt is megölik, mert miatta sok zsidó ... hitt Jézusban. Másnap az ünnepre felzarándokolt tömérdek nép hírét vette, hogy Jézus Jeruzsálembe érkezik. **Pálmaágakat szedtek, kivonultak eléje, és így köszöntötték: Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön, Izrael királya! Jézus talált ott egy szamárcsikót s felült rá, ahogy az Írás mondja: Ne félj, Sion leánya! Nézd, királyod jön, nőtényszamár csikóján. Tanítványai először nem értették, de amikor Jézus megdicsőült, ráeszméltek, hogy ami történt vele, azt megírták róla. S a nép, amely ott volt, amikor **Lázárt előhívta a sírból és feltámasztotta a halálból, tanúságot tett mellette.** Azért is vonult ki eléje a tömérdek nép, mert hallották, hogy ezt a csodát művelte.**

Virágvasárnap

Jézus Krisztus Jeruzsálembe való **messiási bevonulásáról** virágvasárnap emlékezünk meg (vö. Mt 21,1-11. – Mk 11,1-10. – Lk 19,29-38). Jézus számárháton érkezett, amely azt jelentette, hogy a Messiás nem hadvezér, hanem *békét hozó* fejedelem. Ezen a napon kezdődik a nagyhét.

Az Anyaszentegyház virágvasárnap ma is pálmaágakat – nálunk barkát – szentel. A papság és a hívek a szentelt barkával körmenetet tartanak.

Ezzel az ünneppel kezdődik visszaemlékezésünk a győztes és a megdicsőült Jézus Krisztusra, akit az ujjongó nép pálmaágakkal várt. De már ezen a napon előre „látjuk” Jézus értünk vállalt

szenvedésének és halálának fájalmát is. A szentmisében elhangzik Jézus szenvedéstörténete, a *passió*. (Az „A”, „B”, „C”, évek megfelelően Szent Máté, Szent Márk, Szent Lukács könyvéből).

(Lk 22,7-20)

 Elérkezett a kovásztalan kenyér napja. Ekkor szokták feláldozni a húsvéti bárányt... Amint elérkezett az óra, asztalhoz telepedett a tizenkét apostollal együtt. Így szólt hozzájuk: *Vágyva vágytam rá, hogy ezt a húsvéti vacsorát elköltsem veletek, mielőtt szenvedek... Ezt tegyétek az én emlékezetemre...*

Nagycsütörtök – az utolsó vacsora napja

Az újszövetség áldozata Jézus értünk adott élete.

Jézus szenvedése előestéjén, **az utolsó vacsorán ünnepélyesen felajánlotta életét** a Mennyei Atyának, amikor átváltoztatta a kenyeret és bort értünk áldozattá váló testévé és vérévé, és tanítványainak adta, hogy magukhoz vegyék. Ekkor hagyta meg övéinek, hogy ezt tegyék az ő emlékezetére, **ekkor bizta ránk szeretetének legnagyobb jelét**. Jézus kívánságának teszünk eleget, valahányszor részt veszünk a szentmisén és áldozunk, hogy *vele egyesülve ünnepeljük* halálát és feltámadását.

ekkor bizta ránk szeretetének legnagyobb jelét. Jézus kívánságának teszünk eleget, valahányszor részt veszünk a szentmisén és áldozunk, hogy *vele egyesülve ünnepeljük* halálát és feltámadását.

(Zsolt 110,4)

 Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint

Az utolsó vacsora napja egyben az Eukarisztia és az egyházi rend szentsége alapításának is az ünnepe.

A délelőtti órákban a püspöki székhelyeken a *megyéspüspök együtt misézik* (koncelebrál) a *papjaival*. Mindez kifejezi a papság és a püspök egységét. A szentmise keretében a papság megújítja szenteléskor tett hűség nyilatkozatát, és ezután a püspök *megáldja a szent olajokat*: a betegek és a keresztelendők olaját és a Krizát. A húsvét vigíliáján kiszolgáltattott keresztség és bérmálás szentségének kiszolgáltatásánál már a nagycsütörtökön szentelt olajokat használják. Az utolsó vacsora emlékezetét az **esti órákban** bemutatott *szentmiséjével* ünnepeljük. A szentmisét követi az *oltárfosztás*, majd a Getszemáni kertben értünk szenvedő Jézussal való közösségvállalásunkat kifejező szentóra, a *virrasztás*.

(Mt 26,63-66)

📖 *A főpap folytatta: Esküvel kényszerítlek az élő Istenre, **mondd meg, te vagy-e a Messiás, az Isten Fia?** – **Magad mondtad – felelte Jézus.** – *De mondom nektek, mostantól látni fogjátok az Emberfiát, amint a Hatalom jobbán ül, és amint majd eljön az ég felhőin. A főpap erre megszaggatta ruháját s felkiáltott: Káromkodott! Mi szükségünk van még tanúkra? Magatok is hallottátok a káromkodást. Mi a véleményetek? Méltó a halálra!* – kiabálták.*

Jézus kereszthalálát nagypénteken ünnepeljük

Nagyböjt pénteki napokon *keresztút* végzésével idézzük fel imádságos lélekkel Jézus szenvedésének útját Pilátus ítéletétől Jézus sírbatételéig.

Emlékezünk, hogy Jézus délután három órakor meghalt a kereszten.

Ezért végezzük a nagypénteki szertartást ebben vagy az esti órában. A szertartás három részre tagolódik:

- *Igeliturgiában* Izaiás próféta könyvéből elolvassuk Jézus szenvedésének megjövendölését (Iz 52,13-53,12), majd János apostol evangéliumából Jézus szenvedésének történetét (Jn 18,1-19,42).
- A homília után az *ünnepi könyörgésekkel* kapcsolódunk az értünk imádkozó Jézushoz.
- Ezt követi a *kereszt előtti hódolat*
- és a közös *szentáldozás*.

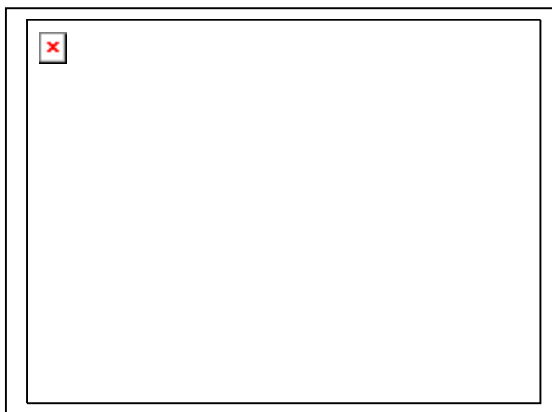
Nagypénteken szigorú böjtöt tartunk. Ezzel is ki akarjuk fejezni Jézus áldozatával való azonosulásunkat.

Imádunk téged Krisztus, és áldunk téged, mert szent kereszted által megváltottad a világot!

Nagyszombat

A szentsírlátogatás napja.

A szent sír felállítása nem liturgikus előírás, azonban hazánkban mindenütt szokás. Ezen a napon – a húsvéti vigíliáig – semmiféle szertartás nincs.

(Mt 28,4-6)

 Ne féljete! Tudom, hogy Jézust keresitek, akit keresztre feszítettek. Nincs itt. Feltámadt, ahogy előre megmondta.

Húsvét vigíliája

XII. Piusz pápa liturgikus reformja óta Jézus feltámadásának ünneplését, **a húsvéti vigíliát a sötétség beállta után kezdjük.** A szertartás főbb részei: a *fényünnepség* és az *allelujás szentmise* a keresztvíz szentelésével és *kereszteléssel*. A szentmise után sok helyen tartanak *feltámadási körmenetet* és húsvéti *ételszentelést*.

A fényünnepség: a tűz és a húsvéti gyertya szentelése, a húsvéti örömeikkel (exsultat). Az *igeliturgiában* Isten nagy tetteiről hallhatunk. A szentlecke után ünnepélyes alleluja következik, majd a feltámadási evangélium. A szentmise a *keresztvárosi liturgiával* folytatódik, a keresztvíz-szentelés után van a keresztvárosi fogadalom és a keresztváros, illetve a keresztvárosi fogadalom megújítása. Ha a keresztelendők között *felnőttek* is vannak, akkor nekik mindjárt kiszolgáltatják a bérmálás szentségét is és ők ezen az ünnepi szentmisén lesznek elsőáldozók.

Feltámadt Krisztus! – Valóban feltámadt!

(Jn 20.,19-23)

 Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat. Jézus megismételte: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta:

Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad.

Húsvét ünnepe

Húsvét Jézus megváltó halálának és feltámadásának ünnepe a liturgikus év legnagyobb ünnepe.

Jézus halálát és feltámadását ünnepeljük húsvét ünnepével, a vasárnapokkal és minden egyes szentmisével.

Húsvét az *ószövetségi ünnepből* lett keresztény ünnepé. A választott nép az egyiptomi fogságból való szabadulás emlékét ünnepelte a húsvéti bárányvacsorával. *Húsvétkor* a mi megváltásunk eseményét, a bűn rabságából való szabadulást ünnepeljük, mert Isten Báránya húsvétkor áldozta fel magát érettünk.

A feltámadott Jézus köztünk él az átváltoztatott kenyérben és borban, követőinek közösségében, és tanúi által továbbadott Igéjében.

♪ Énekeljünk! SZVU 87/1-2-3-4 és 18

Föltámadt Krisztus e napon,
Alleluja! Hála légyen az Istennek.
Hogy minden ember vigadjon,
Alleluja! Hála légyen az Istennek.
Értünk halált ki szenvedett,
Alleluja! Hála légyen az Istennek.
S megváltott minden lelkeket.
Alleluja! Hála légyen az Istennek.
Dicsérjük Istent énekkel.
Alleluja! Hála légyen az Istennek.

? Beszéljük meg!

Mit jelent a papok hűségnyilatkozata? Mely szentségek kiszolgáltatásánál használják a szent olajokat? Mikor alapította Jézus az egyházi rend szentségét? Kik birtokolják a krisztusi papság teljességét?

Olvassátok el a Jézus szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról szóló evangéliumi részeket! Ki volt az a három apostol, akiket Jézus magával vitt a Getszemáni kertbe? Hogyan alakult ki a keresztútjárás?

Mit jelent a vigília kifejezés? Milyen jelképekkel találkozunk vigília szertartás során? Miért nagyszombaton este kereszteljük meg a megtérő felnőtteket? Húsvét ünnepe minden évben más napon van. Hogyan számítják ki húsvét napját?

18. A KERESZTÉNY BEAVATÁS SZENTSÉGEI

A KERESZTSÉG SZENTSÉGE

(Mt 28, 18-20)

 *Én kaptam minden hatalmat égen és földön. Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! **Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.***

Az apostolok keresztelnek

Az apostolok megtartották Jézus parancsát, ezt látjuk

- az első pünkösdkor (vö. ApCsel 2,38-41),
- az etióp udvari tiszt esetében (vö. ApCsel 8,36-38),
- az apostolok működése során, akik kezdettől fogva kereszteltek Jézus nevében (vö. ApCsel 10,48. – ApCsel19,5).

(Jn 3,3)

 *Jézus azt felelte neki: **Bizony, bizony, mondom neked: aki nem születik újjá, az nem láthatja meg az Isten országát.***

A keresztség az újjászületés szentsége

A keresztség az első és legszükségesebb szentség, amely megszabadít minden bűntől, Isten gyermekévé és az Egyház tagjává tesz.

(ApCsel 8,36-38)

 *Fülöp elkezdte a magyarázatot, és az Írásból kiindulva hirdette neki Jézust. Amint továbbhaladtak az úton, egy tóhoz értek. Az udvari tiszt megszólalt: **Nézd, itt a víz, mi akadály van hát, hogy megkeresztelkedjem? (Ezt mondta neki Fülöp: Ha teljes szívedből hiszel, akkor lehet. Ő pedig így válaszolt: Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.)** Ezzel megállította a kocsit, aztán mindketten, Fülöp is, az udvari tiszt is bementek a vízbe, és Fülöp megkeresztelte.*

A keresztség szentségének felvevője

A keresztség szentségének felvevője lehet **bárki, aki hisz Jézus Krisztusban, és megismert tanítása szerint akar élni.** A keresztségre a *katekumenátus* készíti fel a jelentkezőket.

A keresztség szentségének felvételekor a katekumeneknek fogadalmat kell tenniük: miután megbánták bűneiket, megígérik, hogy a gonoszlélek kísérténeken ellene mondanak, és megvallják hitüket, hogy hisznek a

Szentháromság egy Istenben, az Atyában, a világ teremtő Urában, és a Fiúban, Jézus Krisztusban aki értünk emberré lett, kereszthalált halt, majd harmadnapra feltámadt, és a Szentlélekben, aki Isten Egyházát élteni.

Kisgyermeket akkor lehet megkeresztelni, ha legalább az egyik *szülő* kéri és *vállalja gyermeke keresztény nevelését*. A szülőket a *keresztiszülők* segítik vállalt kötelességük teljesítésében. A szülők elhunytá vagy akadályoztatása esetén a keresztiszülő gondoskodik a gyermek keresztény neveléséről.

A keresztség kiszolgáltatója

Rendszerint pap, vagy diákonus keresztel. **Szükség esetén azonban bárki keresztelhet**, feltéve, hogy az Egyház szándéka szerint cselekszik.

A keresztség anyaga a *természetes víz* folyékony állapotban, vagyis amit általában víznek tartanak az emberek, és lemosásra alkalmas. A közelebbi anyag, vagyis a keresztvíz alkalmazása lehet alámerítés vagy a háromszori leöntés. A keresztség *érvényességéhez* szükséges forma a Szentháromságra való hivatkozás és a keresztelő cselekedet megnevezése.

A keresztség szentségét – rendkívüli eset kivételével – csak a püspök, vagy a lakóhely szerint illetékes plébános, illetve megbízottja szolgáltathatja ki.

A keresztelést a plébánosnak be kell jegyeznie kereszteltek anyakönyvébe.

Hogyan kell keresztelni?

A keresztelendő fejét tiszta vízzel leöntjük és közben a keresztelés szavait mondjuk: **N. én megkeresztellek téged az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében.**

Ha egy kisbaba élete a születés során veszélybe kerül, akár az édesanyja, vagy a jelenlévő keresztény orvos, ápolónő is megkeresztelheti. Ilyen esetben tiszta vízzel és a keresztelés szavaival az Egyház szándéka szerint érvényesen meg lehet keresztelni a gyermeket. Ezért fontos *minden kereszténynek* tudnia, hogyan kell keresztelni.

(Róm 6,3-11)

Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? **A keresztségben ugyanis eltemetkedtünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsősége által feltámadt a halálból, úgy mi is az élet**

újdonságában járjunk. Mert ha halálának hasonlóságában egybenőttünk vele, úgy leszünk feltámadásában is. Hiszen tudjuk, hogy a régi embert bennünk azért feszítették vele együtt keresztre, hogy a bűn teste elpusztuljon, és ne szolgáljunk többé a bűnnek. Aki így meghalt, megszabadult a bűntől. **Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt fogunk élni is.** Tudjuk, hogy Krisztus feltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál nem lesz többé úrrá rajta. Aki meghalt, az egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, aki azonban él, az Istennek él. **Ezért tekintsetek magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek Jézus Krisztusban.**

A keresztség hatásai

A keresztség szentsége **megszabadít minden bűntől**, az áteredő bűntől és az esetleg személyesen elkövetett bűneinktől (amikor pl. egy felnőtt kereszttelkedik meg). „Mit tegyünk hát, emberek, testvérek? *Térjete meg* – felelte Péter –, és kereszttelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűnei bocsánatára. És megkapjátok a Szentlélek ajándékát.” (ApCsel 2,37-38)

A keresztségben **megkapjuk a megszentelő kegyelmet**: a szentháromságos *istengyermeki, kegyelmi életet*. Így a keresztségben Isten gyermekévé fogad és a mennyország örökösévé tesz minket. Ezzel kezdődik el a mi keresztény életünk. *A keresztség az első és legfontosabb szentség*, nélküle egyetlen más szentséget sem vehetünk fel érvényesen.

A keresztség szentsége által **az Egyház tagjává leszünk**, egy élő szeretetközösségbe kerülünk: Krisztus Titokzatos Testének leszünk tagjai. A keresztség más szóval beiktat (iniciáció) Krisztus Egyházába.

A választott keresztnév szentje a megkeresztelt védőszentje lesz.

(1Pét 2,4-10)

 Akihez járultatok, az élő kőhöz... és magatok is, mint élő kövek, épüljetek lelki házzá, szent papsággá, hogy Istennek tetsző lelki áldozatokat ajánljatok fel Jézus Krisztus által... Ti azonban választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből meghívott benneteket csodálatos világosságára. Ti valamikor nem voltatok nép, most pedig Isten népe vagytok; régen nem nyertetek kegyelmet, most pedig irgalomra találtatok.

Az általános papság

A keresztség által újjászülettünk vízből és Szentlélekből. Ez az új élet a megdicsőült Jézus életéből való részesedést jelenti.

A keresztség által részesei lettünk Krisztus papságának, ezt nevezzük általános papságnak.

Minden megkeresztelt embernek kötelessége hirdetni és tovább adni Jézus örömhírét. A keresztény ember áldozatos élete kovászként járja át és szenteli meg a hétköznapi teendőit.

A kereszttség mindenkinek szükséges az üdvösségre

Egyházunk régi hagyománya az a tanítás, hogy a vízkeresztiséget pótolhatja a **vágykeresztiség**, a **vérkeresztiség**, vagyis a vértanúság.

A hittudósok egyöntetű véleménye, hogy Jézus Krisztus megváltó keresztthalála által azok az emberek is eljuthatnak az Örök életre, akik Őt saját hibájukon kívül nem ismerhették meg, de akik lelkiismeretük szavára hallgatva, őszinte és áldozatos meggyőződéssel keresik és teszik azt, amit ők igaznak és jónak ismertek meg. Egyre több hittudós vallja, hogy a kereszttség nélkül meghalt kisdedek is üdvözülhetnek, illetve azok is, akik az igazságtalanság és gyűlölet ártatlan áldozataiként haltak meg.

? Beszéljük meg!

Mit jelentenek Jézus szavai, hogy neki a halál által kell megkeresztelkednie (Mk 10,38. – Lk 12,50)? Van-e ennek mondanivalója számunkra?

Kik tartoznak az Egyházhoz?

Nézz utána, mikor és hol kereszteltek meg? Hogyan ünnepled meg keresztiséged napját?

A keresztnév választásánál milyen szempontok vezessék a keresztény szülőket?

A BÉRMÁLÁS SZENTSÉGE

(ApCsel 19,1-6)

 *Pál a felső tartományokon át Efezusba érkezett. Itt néhány tanítványra akad. Megkérdezte tőlük: „**Megkaptátok a Szentlelket, amikor hittetek?**” „Nem is hallottuk, hogy van Szentlélek” – felelték. „Mire keresztelkedtetek?” – kérdezte ismét. Ezt válaszolták: „János keresztiségére.” „János a bűnbánat keresztiségével keresztelt – magyarázta Pál –, a népet meg arra biztatta, higgyenek abban, aki utána jön, azaz Jézusban.” **Ezt hallva megkeresztelkedtek Jézus nevére. Ezután Pál rájuk tette a kezét, és leszállt rájuk a Szentlélek...***

A bérmálás szentsége

A bérmálás az a szentség, amelyben a megkeresztelt megkapja a Szentlélek ajándékát, erőt és küldetést kap, hogy Krisztus élő tanúja legyen az Egyházban és a világban.

Azért bérmálkozunk, hogy a krisztusi élet teljessé váljék bennünk, megkapjuk a Szentlelket a keresztény élethez, apostoli küldetésünk teljesítéséhez.

Az egyház jog a nagykorúságot – a polgári joghoz hasonlóan – a betöltött 18. életévhez köti. Egyes esetekben azonban – pl. az egyházi rend szentsége vagy az ünnepélyes szerzetesi fogadalom – magasabb kort ír elő.

A bérmálást a *keresztény nagykorúság* szentségének is nevezzük, nem azért mintha ettől a megbérmált egyházjogilag nagykorúvá válna, hanem azért, hogy a Szentlélek kegyelme vezesse és segítse a fiatalt, hogy lelkileg nagykorúvá, elkötelezett kereszténnyé fejlődjön.

A bérmálás szentségének felvevői

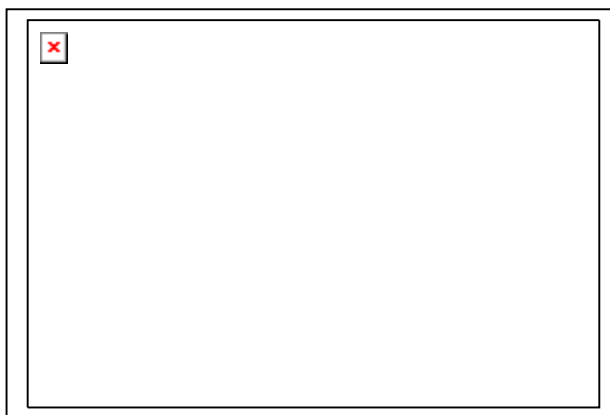
A bérmálás szentségének felvevői a bérmálandók.

Az bérmálkozhat, aki kellő oktatást kapott, felkészült, és elkötelezi magát a keresztény életre.

A bérmálás szentségét csak egyszer lehet felvenni, mert a bérmálás *eltörölhetetlen jellel* jelöli meg a bérmálkozót.

A bérmálandónak, ha lehet, legyen **bérmaszülője**, de bérmaszülő nélkül is lehet bérmálkozni. *A bérmaszülő kötelessége, hogy a megbérmáltat a keresztény életben szóval és példájával segítse.* Feladata, hogy a megbérmáltat arra készítse, hogy valóban elkötelezett keresztény, Krisztus tanúja legyen a világban. Jó, ha valakinek a keresztszülője lesz a bérmaszülője is.

Az a katolikus keresztény lehet bérmaszülő, aki maga is megbérmálkozott és élete megfelel Jézus tanításának. Aki házasság nélkül együtt él valakivel, vagy aki egyháziilag érvénytelen házasságban él, az nem lehet bérmaszülő.

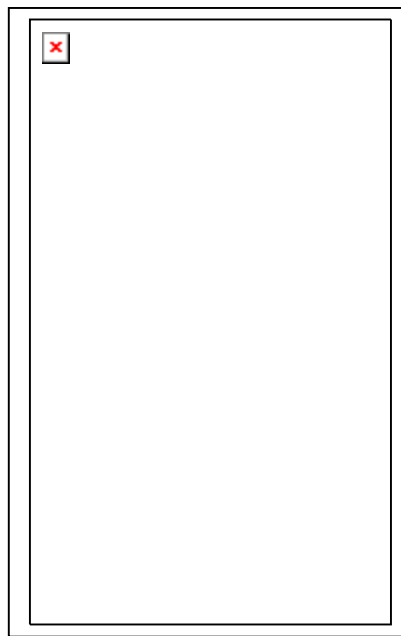

(ApCsel 8,14-17)

 Amikor a Jeruzsálemben maradt apostolok meghallották, hogy Szamaria elfogadta az Isten szavát, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost. Amikor megérkeztek, imádkoztak értük, hogy megkapják a Szentlelket. Mert még egyikükre sem szállt le, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére. Rájuk tették hát kezüket, s erre megkapták a Szentlelket.

A bérmálás szentségének kiszolgáltatója

Általában a püspök bérmál, de megbízásából bármelyik felszentelt pap

bérmálhat. Tehát érvényesen szolgáltatja ki a bérmálás szentségét a püspök által megbízott és **erre fölhatalmazott pap**, továbbá az a pap is, aki az általános egyházjog erre felhatalmaz, pl. ha a plébános felnőttet keresztelt, illetve megkeresztelt felnőttet vezet be a keresztény közösség életébe.

(Ef 1,13)

 Benne kaptátok meg ti is a megígért Szentlélek pecsétjét, miután hallottátok az igazságról szóló tanítást, üdvösségetek evangéliumát, és hittetek benne.

A Szentlélek kegyelmének hatása

A pünkösdi események után a Szentírás újabb esetekről is tudósít. Az apostolok imádság közben rátették kezüket a kiválasztottak fejére, és így azok is megkapták a Szentlelket. Olvashatunk arról is, hogy egy-egy alkalommal egész közösségek részesültek a Szentlélekben. A keresztény közösségnek éppen az volt egyik ismertetője, hogy működött, munkálkodott benne a Lélek. **A Szentlélek a bérmálásban ajándékait adja**, hogy a krisztusi élet teljessé váljék bennünk. **Arra rendel, hogy Jézus apostolai, tanúi legyünk** az emberek között.

Pál apostol így ír a korinthusi egyházzal: „**A lelki adományok különfélék, de a Lélek ugyanaz.** A megbízatások is különfélék, de az Úr ugyanaz. **A Lélek ajándékait pedig ki-ki azért kapja, hogy használjon vele...** Mindezt azonban egy és ugyanaz a Lélek műveli, tetszése szerint osztva kinek-kinek” (vö. 1Kor 12,4-11). Az apostol tanítása szerint tehát a Szentlélek adományait feladatainkhoz mértén kapjuk, hogy embertársaink javára, segítségére legyünk.

A bérmálás szentsége: megerősít hitünkben, megerősíti bennünk a kegyelmi életet és részesít a Szentlélek ajándékaiban.

A bérmálás liturgiája

A bérmálás szentségét megfelelő felkészítés után **legtöbbször szentmise keretében szolgáltatják ki**. A bérmálkozók a szertartás során megújítják *keresztelési fogadalmukat*, így önmaguk vállalják mindazt, amit a keresztelésben szüleik, illetve keresztszüleik vállaltak az ő nevükben. A püspök először a Szentlélek kegyelméért imádkozik, majd kezét a bérmálkozó fejére teszi, homlokát kereszt alakban megkeni krizmával, és ezt mondja: „*N., vedd a Szentlélek ajándékának jelét.*”

A keresztelés és a bérmálás szentsége összetartozik. A keresztelésben a kegyelmi élet kezdetét kaptuk meg, amelyet a bérmálás szentsége tesz teljessé. Régen a keresztelés szentségével együtt szolgáltatták ki. Görögkatolikus testvéreink ma is ezt a gyakorlatot követik. Felnőtt keresztelésekor a beavatás szentségeit egyszerre szolgáltatja ki a római katolikus Egyház is.

♪ **Énekeljünk! SZVU 98/1-2-3-4-5-6**

Szállj szívünkbe, nagy Isten, lélekadó Lélek!
 Úgy lépjünk az oltárhoz a szívünkben véled.
 Úgy szálljon fel énekünk áldozati füstje ahhoz,
 aki vigaszul a Szentlelket küldte.

Dicsőség az Istennek magasságos mennyben.
 Békességet lásson itt minden igaz ember,
 akiben a szeretet, a Szentlélek ébren,
 s jóakarát vezeti cselekedetében.

Apostolok pünkösdnap összebújtak, félvén,
 zúgás kelt a magasból, mint a sebes szélvész.
 Betöltötte házukat, tüzes nyelvek szálltak
 és a gyenge félőkből harcos hősök váltak.

Hiszem, vallom boldogan, amit mond az Isten,
 Amit Krisztus elém ad, Egyházában hinnem.
 Hitemet a Szentlélek ajándéka szítja.
 Mennybe szegény lelkemnek hitem legyen hídja.

Ami legszebb, legnagyobb földön és az égen:
 Krisztus testét ajánljuk áldozatunkképpen.
 Szívemet is szegénykét felajánlom rája,
 tegye széppé, tüzessé a Szentlélek lángja.

Szent, szent, szent az Úristen, Atya, Fiú, Lélek!
 Ezt harsogja kórusa a nagy mindenségnek.
 A Szentlélek Úristen sóhajtozván bennünk
 mondhatatlan szavakkal, ezt sóhajtja lelkünk.

? Beszéljük meg!

Hogyan válik valaki elkötelezett kereszténnyé? Milyen feladataink vannak egy elkötelezett keresztényeknek az Egyház életében? Beszéltél-e már valakinek a hitéről? Olvasd el a Gal 5,22-23-t! Melyek a Lélek gyümölcsei?

Milyen bérmaszülőt válasszunk? Milyen feladatai vannak a bérmaszülőnek?

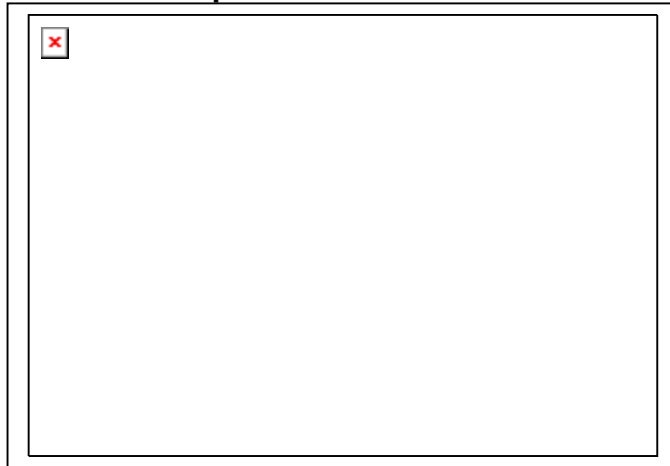
19. JÉZUS VISSZATÉRT AZ ATYÁHOZ

(ApCsel 1,3-11)

 *Szenvedése után sokféleképpen bebizonyította, hogy él: negyven napon át ismételten megjelent nekik, és beszélt az Isten országáról. Egyszer, amikor együtt evett velük, megparancsolta nekik, hogy ne hagyják el Jeruzsálemet, hanem várjanak az Atya ígéretére... néhány nap múlva a Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni... megkapjátok a Szentlélek rátok szálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, s egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig. **Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el szemük elől.***

Jézus mennybemenetelének ünneplése

**Jézus
mennybemenete-
lének napját
áldozócsütörtök
ön, a húsvét
utáni 40. napon,
vagy a
rákövetkező
vasárnap
ünnepeljük.**

A feltámadt Jézus köztünk él

A Szentírás elmondja, hogy a feltámadt Jézus több alkalommal megjelent övéinek. **Ezek a megjelenések bizonyítják, hogy Jézus most már más módon van jelen a világban.** A Szentírás ezeket a megjelenéseket 40 nap keretébe foglalja bele.

Jézus megtalálja a módját, hogy övéivel bárhol és bármikor együtt lehessen. Megjelent apostolainak a zárt ajtón át. A Tibériás tó partján együtt étkezett velük. Ismeretlenként csatlakozott kételkedő tanítványaihoz, és asztalhoz ült velük stb.

Ezekben a napokban tovább tanította apostolait. Így szólt hozzájuk: Ezeket mondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesednie mindannak, amit rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zoltárokbán írtak. Ekkor *megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat,* s így folytatta: Meg van írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell, és harmadnap fel kell támadnia a halálból. *Nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni* minden népnek Jeruzsálemtől kezdve. Ti tanúi vagytok ezeknek. Én meg kiárasztom

rátok Atyám ígérését. Maradjatok a városban, míg fel nem öltitek a magasságból való erőt (vö. Lk 24,44-50).

Miután az utolsó vacsorán Jézus apostolaira bízta értünk áldozattá váló szent testét és vérét, most **feltámadása napján bűnbocsátó hatalmat adott** apostolainak, majd **átadta a főhatalmat Péternek** és tanítani küldte apostolait. **Megígérte** nekik, hogy **elküldi** a másik Közbenjárót, a **Szentlelket** (vö. Jn 14,15-16. – Jn 20,21-23. – Jn 21,15-17.), megbízta őket, hogy tanítását hirdessék minden népnek, és velük marad a világ végéig (vö. Mt 28,18-20).

Jézus mennybemenetele azt jelenti, hogy embersége megdicsőült, és végleg bevonult Isten mennyei uralmába.

MI LESZ VELÜNK, HA MEGHALUNK?

(Jn 14,1-6)

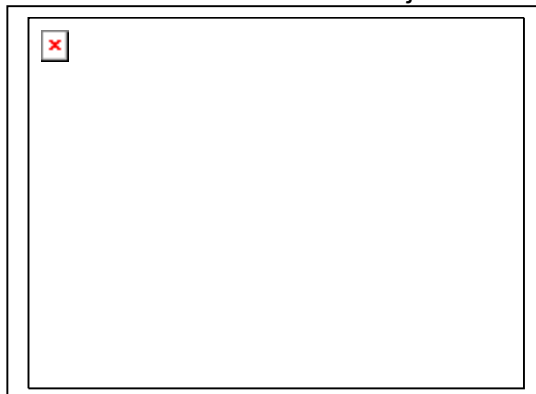
 Ne legyen nyugtalan a szívetek! Higgyetek az Istenben és bennem is higgyetek! Atyám házában sok hely van, ha nem így volna, megmondtam volna nektek. Azért megyek el, hogy helyet készítek nektek. Ha aztán elmegyek, és helyet készítek nektek, újra eljövök, és magammal viszlek benneteket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok. Hisz ismeritek oda az utat, ahová megyek... Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet – válaszolta Jézus. – Senki sem juthat el az Atyához, csak általam.

A halál nagy titok

Amikor kedves hozzátartozónk sírja mellett állunk, nem ad nekünk megnyugvást, hogy ez a természet rendje. Teste majd porrá válik, de ez a test már most sem az, akit úgy szerettünk. **Mi történt hát vele?** Vajon a halál pillanatában megszűnt létezni? Kérdéseinkre a feleletet Jézus adja meg. Amit tanított, azt bizonyította is életével és feltámadásával.

Jézus világosan tanítja: „... Én vagyok Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene. **Isten nem a holtak Istene, hanem az élőké**” (vö. Mt 22,29-32). Amint él az örökké élő Isten, úgy élnek az ő szent emberei is, akik pedig

már több ezer éve eltávoztak a földi életből. **Nem azért teremtett Isten, hogy földi életünk után megfeledkezzék rólunk.** Örök életre hívott meg mindnyájunkat. Ezt Jézus így adta tudtunkra: „Atyám akarata az, hogy mindaz,

aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. *Én feltámasztom az utolsó napon*" (Jn 6,40).

Jézusnak valóban van hatalma a halál felett, mert ő maga is visszatért a halálból. Ezzel biztosítékunk van a feltámadásunkra. **A halál tehát nem az élet vége, hanem átmenet az örök életre.** Nem értelmetlen befejezés, sem végérvényes összeomlás, sokkal inkább egy másik világ kezdete. Ezért nevezi Jézus is alvásnak, melyből ő életre tud kelteni. Átvezet abba a világba, amely után minden ember tudatosan vagy öntudatlanul vágyik az örök életre.

A külön ítélet

Amikor az ember meghal, a földi életből átlépünk az örökkévalóságba. Testünk porrá válik, de mi nem szűnünk meg létezni. Isten örök életre hívott meg mindnyájunkat. Jézus *halálunkkor megítél bennünket.* A jók, akik szeretetben éltek, megkapják a teljes boldogságot, találkoznak Istennel. A gonoszok pedig az örök büntetésre jutnak.

A halál utáni ítéletet külön ítéletnek nevezzük.

Az ember sorsa a külön-ítélet után vagy a mennyország, vagy a tisztítóhely, vagy a pokol.

A mennyország vagyis az üdvösség részesedés Isten boldog örök életében.

Isten üzenete arra tanít, hogy a mennyei boldogság lényege a szeretet. Isten tesz boldoggá, mi pedig a hazatalálás örömevel egyesülünk vele. Akik Isten kegyelmében és barátságában halnak meg és teljesen megtisztultak, örökre Krisztussal élnek. Örökre hasonlók Istenhez, mert Őt úgy látják, amint van (vö. 1Jn 3,2), szemtől szembe (vö. 1Kor 13,12). Ezt a Szentháromsággal való tökéletes életet, ezt az életközösséget a Szentháromsággal, a Boldogságos Szűz Máriával, az angyalokkal és az összes szentekkel nevezzük „mennyországnak”.

A mennyországba a jók jutnak, akik egészen bűn nélkül vannak és büntetést nem érdemelnek. Aki halálakor még nem volt tökéletes a szeretetben, annak tisztulásra van szüksége, hogy részese lehessen a mennyei boldogságnak.

A tisztítóhely azok állapota, akik súlyos bűneikre bocsánatot nyertek, de kell, hogy megtisztuljanak, mielőtt elnyerik a teljes boldogságot.

Aki végleg elfordult Istentől, annak szükségszerű végzete a kárhozat.

A kárhozat abban áll, hogy a bűnös élete célját, Istent sohasem érheti el, és reménytelen állapotának soha nem szakad vége.

A pokol, vagyis a kárhozat azok örök szenvedése, akik – mint a gonoszlelkek – kizárták magukat Isten boldog örök életéből. A kárhozottak kínját az okozza, hogy nem találkozhatnak Istennel, s tudják, hogy ezt önmaguknak okozták. „Aki

nem szeret, az a halálban marad. Mindaz, aki gyűlöli testvérét, gyilkos: azt pedig tudjátok, hogy a gyilkosnak nincs örök élete." (1Jn 3,15)

(Jn 5,28-29)

 Mert elérkezik az óra, amikor a sírokban mindnyájan meghallják az Isten Fia szavát, és előjönnek. Akik jót tettek, azért, hogy feltámadjanak az életre, akik gonoszat tettek, azért, hogy feltámadjanak a kárhozatra.

Mindnyájan feltámadunk

**Jézus tanítása szerint mindnyájan feltámadunk.
A feltámadás Isten műve, amelyben új életet kapunk.**

Mi emberek ezt elképzelni sem tudjuk. „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik őt szeretik” (1Kor 2,9).

Amikor a Szentírás a halál utáni életről szól, mindig az egész emberről beszél, nem tesz különbséget test és lélek között. A halállal újfajta élet kezdődik és erre az éltre nem alkalmazhatjuk egyértelműen a földi élet fogalmait. A feltámadás nem biológiai és nem orvostudományi kérdés. Ne zavarjanak meg minket az apostoloknak koruk gondolkodásmódját tükröző hasonlatai se. Amikor azt mondjuk, hogy mindnyájan saját testünkkel fogunk feltámadni, ez nem jelent anyagi azonosságot, hanem csak *lényegi azonosságot*. Gondoljunk csak arra, hogy ma is ugyanazok vagyunk, mint akik tíz évvel ezelőtt voltunk, pedig azóta testünk sejtjei már mind kicserélődtek. Akkor majd ráismerünk egymásra. Lényegében azt tudjuk, hogy élni fogunk, Jézus szavai szerint: „... mint Isten angyalai a mennyben...” (vö. Mt 22,29-30).

Jézus tanításából tudjuk, hogy mindnyájan feltámadunk, a jók az örök életre, a gonoszok az örök kárhozatra.

A halál nem az élet vége, hanem átmenet a földi életből az örök életbe.

JÉZUS ISMÉT ELJÖN A VILÁG VÉGÉN

(ApCsel 1,6-11)

 ... erre megkérdezték: Uram, mostanában állítod helyre Izrael országát? **Nem tartozik rátok – felelte –, hogy ismerjétek az időpontokat és a körülményeket. Ezeket az Atya szabta meg saját hatalmában. De megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, s egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig. Azután, hogy ezeket mondta, a szemük láttára fölemelkedett, és felhő takarta el szemük elől. Amint merőn nézték, hogyan emelkedik az égbe, egyszerre két férfi termett mellettük fehér ruhába öltözve. Ezt mondták nekik: „Galileai férfiak! Mit álltok**

itt égre emelt tekintettel? Ez a Jézus, aki tőletek az égbe vétetett, úgy jön el ismét, amint szemetek láttára a mennybe ment.”

A világ vége

A világon tapasztalható **fejlődés is a világ mulandóságára mutat**. Nem tudjuk, hogy ez a fejlődés meddig tart. A Szentírásból azonban tudjuk, hogy Isten, **aki a világot megteremtette** és a fejlődés útján elindította, elhatározta azt is, hogy **ezt a világot az utolsó napon megújítja**. A jelen világ fejlődése ezzel az átalakulással befejeződik. Ezért mondjuk az utolsó napot a jelen világ végének és az új világ kezdetének.

... Mondd meg nekünk, mikor következik ez be? **S mi lesz a jel eljöveteled és a világ vége előtt?** ... Vigyázzatok, nehogy valaki félrevezessen benneteket. ... *Szorongattatásban lesz részetek*, megölnék benneteket, s a nevéért minden nemzet gyűlölni fog titeket... sokakban kihűl a szeretet, de aki mindvégig kitart, az üdvözülni fog. Az országnak *ezt az evangéliumát hirdetni fogják az egész világon*, bizonyosságul minden népnek, és akkor jön el a vég...

Mindjárt e gyötrelmes napok után a Nap elhomályosul, a Hold nem világít, a csillagok lehullanak az égről, és *az egek erői megrendülnek*. Akkor feltűnik az égen az Emberfia jele, és a mellét veri a föld minden népe, mert látja, *amint az Emberfia eljön az ég felhőin*, nagy hatalommal és dicsőséggel. Elküldi angyalait hangos harsonaszóval, s *összegyűjtik a választottakat* a szélrózsa minden irányából, az ég egyik szélétől a másikig... Bizony mondom nektek... Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak. **Azt a napot és órát azonban nem tudja senki, az ég angyalai sem, a Fiú sem, csak az Atya** (vö. Mt 24,3-36).

A Szentírás leírásai *rendkívüli természeti jelenségekről* adnak hírt, amelyek már előre jelzik a közeledő véget. Ezekből a képekből azonban semmi biztos következtetést nem tudunk levonni a beteljesülés idejére. Jézus az apostolok többszöri érdeklődésére sem mondta el nekik, hogy mikor jön el. **Csak arra figyelmeztette őket, hogy legyenek készen.**

A sok természeti csapás, mely a világot az emberiséget sújtja, mind megannyi figyelmeztetés: **Nincs itt maradandó lakóhelyünk, közeleg az Úr napja!**

(Mt 25,31-46)

 Amikor eljön dicsőségében az Emberfia és vele minden angyal, helyet foglal főséges trónján. Elébe gyűlnek mind a nemzetek, ő pedig különválasztja őket egymástól... Aztán így szól a király a jobbán állókhöz: „Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot! ... Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.” Ezután a balján állókhöz is szól: „Távozzatok szíнем elől, ti átkozottak, az örök tűzre, amely a sátánnak és angyalainak készült...: Bizony mondom nektek, amit a legkisebbek valamelyikével nem tettetek, velem nem tettétek. Ezek örök büntetésre mennek, az igazak meg örök életre.”

Az ítélet napja

Jézus szavai alapján bizalommal **reménykedünk azok üdvösségében** is, akik talán az Egyház közösségén kívül, embertársaik szolgálatában az igazságot keresték, és szeretetben éltek.

Az ítélet napja a szeretet és az igazságosság győzelmének napja lesz.

Nyilvánvalóvá válik Isten terveinek bölcsessége, irgalmas jósága és gondviselő szeretete, melyet sokszor nem értettünk meg földi életünkben. Akkor *lelepleződik a gonoszok gonoszsága* is, és beteljesül sorsuk, elnyerik méltó büntetésüket. **Jézus követőin pedig végleg beteljesedik a nyolc boldogság tanítása** (Mt 5,3-12), mindnyájan boldogok lesznek, s *bőséges jutalmat kapnak* vállalt és ártatlanul elviselt szenvedéseikért. **Akkor nagy örömujjongás lesz a mennyben...** (Jel 19,1-9).

Isten a világ végén mindnyájunkat feltámaszt. Testben-lélekben részesülünk az üdvösségben vagy kárhozatban.

ISTEN ÚJJÁ TEREMTI A VILÁGOT

(Jel 21,1-5)

 Új eget és új földet láttam. Az első ég és az első föld ugyanis elmúltak, és tenger sincs többé. Akkor láttam, hogy a szent város, az új Jeruzsálem alászállt az égből, az Istentől. Olyan volt, mint a vőlegényének fölékesített menyasszony. Akkor hallottam, hogy a trón felől megszólal egy hangos szózat, ezt mondva: **Íme, Isten hajléka az emberek között! Velük fog lakni és ők az ő népe lesznek, és maga az Isten lesz velük. Letöröl szemükről minden könnyet. Nem lesz többé halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fáradság, mert az elsők elmúltak. Akkor a trónon ülő megszólalt: „Íme, újjáteremtek mindent!”**

Új ég és új föld

Isten az egész világot újjáteremti, ezzel a jelen világ fejlődése befejeződik.

A jelen világ vége egyben az új világ kezdete lesz. Az újjáalkotott világ a teremtő Isten műve lesz. **A világ nem saját erejéből, hanem Isten akaratából újul meg.** Az új világ lesz Isten hajléka az emberek között (Jel 21,3). Így a világ megújulása a szeretet véső győzelmét jelenti.

Jézus a világ végén jön el ismét, amikor az Atya újjáteremti a világot.

Jézus a világ végén **mindnyájunkat feltámaszt, és követőit örök boldogságban részesíti.** Az idők végén Isten Országa el fogja érni a maga teljességét. Az egyetemes ítélet után a testben és lélekben megdicsőült igazak örökké uralkodni fognak Krisztussal, és a világmindenség is megújul (vö. KEK 1021-1050).

A keresztény ember reménye

A remény az az isteni erény, amelyben elfogadjuk Isten kinyilatkoztatott ígérését, hogy megadja az örök üdvösséget, és mindazt, ami annak elnyeréséhez szükséges.

A keresztény ember reménye nem tétlen jutalomvárás, hanem minden áldozatra kész tevékeny szeretet.

Hiszünk Istenben, az örök életben. Bízunk Istenben, hogy teljesíti ígéreteit, irgalmasan megbocsát, meghallgatja kéréseinket és mindent megad, ami az üdvösség eléréséhez szükséges, abban a tudatban, hogy kegyelmével közre kell működnünk. Ezért mindent megteszünk érte, Aki végtelenül szeret minket.

A mi reménységünk: Isten szeretetében örökké boldogok leszünk.

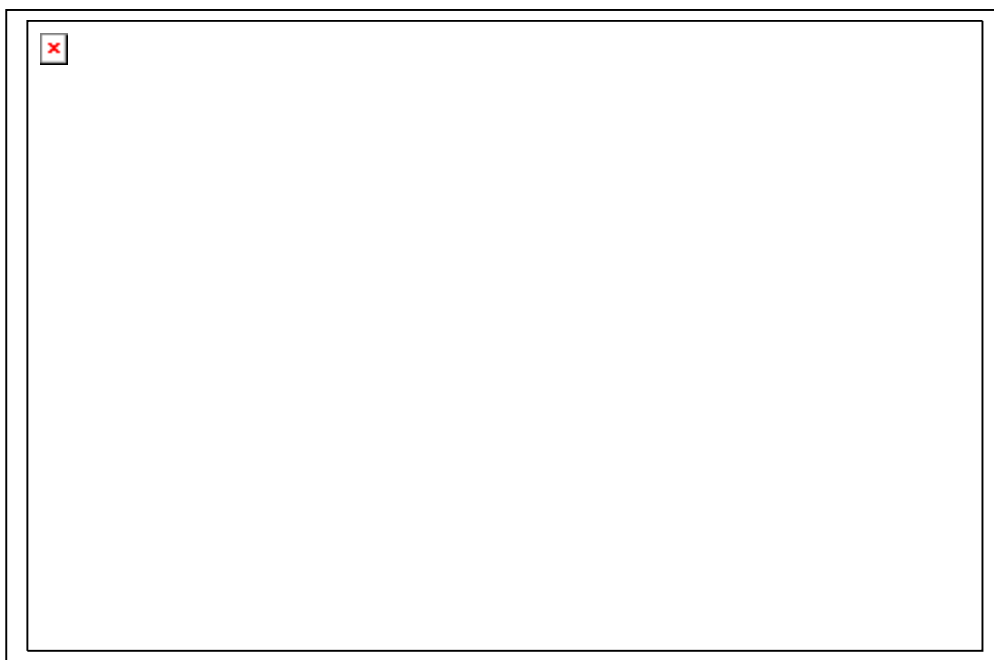
♪ Énekeljünk! SZVU 210/1.

Nagy öröm van ma az égben,
örvendezzünk, keresztények,
szenteljük e dicső napot
Mindenszentek ünnepének.
Gyülekezzünk szívesen,
énekeljünk lelkesen:
Mindenszentek üdv tinéktek.

? Beszéljük meg!

Olvasd el a Lk 21,34-36! Mire figyelmeztet bennünket Jézus? Meddig tart az érdemszerzés időszaka? Miért imádkozunk a meghalt hívekért? Hogyan segítenek bennünket az üdvözült lelkek?

VI. AZ EGYHÁZ MISZTÉRIUMA

20. JÉZUS ELKÜLDTE A SZENTLELKET

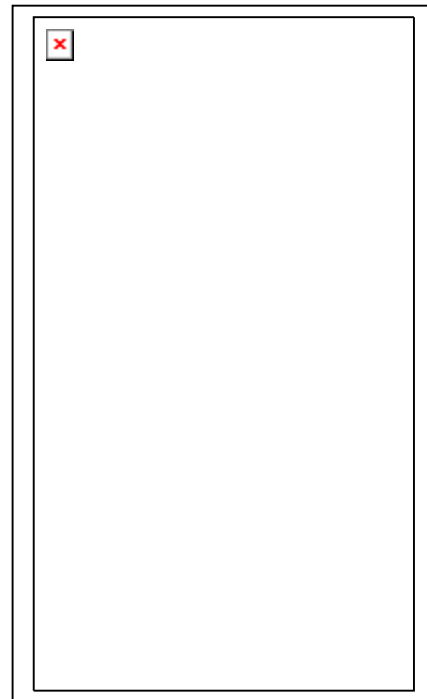
(ApCsel 2,1-17)

 Amikor elérkezett pünkösd napja, ugyanazon a helyen mindnyájan együtt voltak. Egyszerre olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat, ahol ültek. Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mindegyikükre. **Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket... Amikor ez a zúgás támadt, nagy tömeg verődött össze. Nagy volt a megdöbbenés, mert mindenki a saját nyelvén hallotta, amint beszéltek... Csodálkoztak, és ezt kérdezték egymástól: *Mi lehet ez?* ... Péter a többi tizeneggyel előlépett, és zengő hangon beszédet intézett hozzájuk: **Zsidó férfiak és Jeruzsálem lakói mindnyájan! Vegyétek tudomásul és hallgassátok meg szavamat! Nem részegek ezek... *hanem ez az, amiről Joel próféta szólt: A végső napokban – mondja Isten – kiárasztok lelkemből minden testre...*****

A Szentlélek kiáradása az apostolokra

Jézus mennybemenetele után tíz nappal az apostolok együtt voltak Jeruzsálemben az utolsó vacsora termében. Velük volt a Boldogságos Szűz Mária is. Zárt ajtók mögött imádkoztak, beszélgettek. Visszaemlékeztek azokra az időkre, amikor az Úr Jézus közöttük élt, tanította őket.

A megígért Szentlélek ünnepélyes és nyilvános kiáradása a feltámadás utáni ötvenedik napon, pünkösd ünnepén történt. A Szentírás leírása szerint ezt az eseményt rendkívüli jelenségek kísérték. Ezek jelezték az apostolok lelkében a Lélek megérkezését és munkálkodását, a szent lelkesedést és bátorságot, az erőt meg a tudást, amely őket eltöltötte. Csodálatos élmény lehetett. A Szentlélekkel eltelt apostolok úgy dicsérték Istent, hogy szinte magukon kívül voltak örömben. A Szentírás erőről, bátorságról, tudásról számol be, amikor Péternek és apostol társainak fellépéséről szól, és első beszédeiket idézi (vö. ApCsel 2,1-41).

A Szentlélek eltöltötte az apostolokat: **Megvilágosodott az értelmük...** Most kezdték megérteni, mit tanított nekik Jézus. Az eseményeket a feltámadás fényében kezdték szemlélni. *Most értették meg igazán Jézus szavait, tanítását.* Én vagyok az élő kenyér... Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő vérének nem lesz élet bennetek... Legeltesd juhaimat... Te Péter vagy, azaz kőszikla...

A Szentlélek pünkösdi napján szállott az apostolokra.

(Jn 14,15-26. – Jn 16,12-13)

 *Ha szerettek, tartsátok meg parancsaimat, én meg majd **kérem az Atyát, és más Közbenjárót ad nektek: az Igazság Lelkét, aki örökké veletek marad...** Aki ismeri és teljesíti parancsaimat, az szeret engem. Aki szeret engem, azt Atyám is szeretni fogja. Én is szeretni fogom, és kinyilatkoztatom magam neki... Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni... Ezeket akartam nektek mondani, amíg veletek vagyok... **a Szentlélek, akit majd a nevében küld az Atya, megtanít benneteket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.** Még sok mondanivalóm volna, de nem vagytok hozzá elég erősek. **Hanem amikor eljön az Igazság Lelke, ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra.***

Ki a Szentlélek?

Ki ez az igazság Lelke, ez a másik Közbenjáró, tanító és vezető, akit az Atya küld?

Erről a lélekről többször is olvashatunk a Szentírásban. **A Szentlélek Isten teremtő ereje és tevékeny szeretete.** Akit az Úr valamilyen feladattal megbíz, azt az Ő Lelke, ereje vezeti. **Az Ő erejéből szóltak már a próféták is,** amint Izaiás vallja, hogy az Úr Lelke küldte őt Isten üzenetét hirdetni (vö. Iz 61,1). **A Fiúisten a Szentlélek erejéből vett magára emberi testet** Szűz Mária méhében (vö. Lk 1,35).

Amikor Jézus nyilvános működését elkezdte, Izaiás szavait magára alkalmazta: **Az Úr lelke rajtam: Ő kent föl engem... Ő küldött engem...** (vö. Lk 4,18). **Jézus ugyanezt a Lelket ígérte meg** tanítványainak, hogy megbízatásukat, az egész világra szóló tanúságtételt az ő erejével és tekintélyével teljesíthessék.

A Szentlélek azért jött el, hogy a világ végéig az Egyház életető lelke legyen.

A Szentlélek vezeti az Egyházat a tanításban, az emberek megszentelésében és a pásztori szolgálatban.

A Szentlélek a Szentháromság harmadik személye, valóságos Isten az Atyával és a Fiúval együtt, akit Jézus Krisztus ígért meg és küldött el Egyházának.

Pünkösd – A húsvéti ünnepkör lezárója

Az *ószövetségi pünkösd* a húsvét utáni ötvenedik nap, a **Sínai-hegyi szövetségekötés ünnepe, a Tízparancs kihirdetésének napja** volt, amikor a választott nép Isten különleges tulajdonává lett. Mi a Szentlélek eljövételét ünnepeljük ezen a napon. *Jézus pünkösd napján küldte el a Szentlelket*, aki kegyelmével tesz bennünket Isten új választott népévé. Pünkösddel a húsvéti idő befejeződik.

AZ EGYHÁZ ÉLETÉNEK ELINDULÁSA

(ApCsel 2,22-36)

 *Izraelita férfiak! Halljátok meg szavamat! A názáreti Jézust az Isten igazolta előttetek a hatalmas csodákkal és jelekkel, amelyeket – amint tudjátok – általa vitt végbe köztetek. Ezt az embert az Isten elhatározott terve szerint kiszolgáltattatok, és gonosz kezek által keresztre feszítve elveszejtették. **Az Isten azonban feloldotta a halál bilincseit és feltámasztotta... Isten ezt a Jézust támasztotta fel, akinek mi mind tanúi vagyunk.** Azután, hogy az Isten jobbjára fölmagasztalta, megkapta a Szentlélek ígértét az Atyától, azt kiárasztotta, amint látjátok és halljátok... Tudja meg hát Izrael egész háza teljes bizonyossággal, hogy az Isten azt a Jézust, akit ti keresztre feszítettetek, Úrrá és Krisztussá tette!*

Szent Péter apostol pünkösdi beszéde

Péter apostol szavai szíven találták a hallgatóit. Megkérdezték Pétert és a többi apostolt: Mit tegyünk hát, emberek, testvérek? **Térjete meg** – felelte Péter –, és **keresztelkedjék meg mindegyiktek** Jézus Krisztus nevében bűnei bocsánatára. És megkapjátok a Szentlélek ajándékát... (ApCsel 2,37-38)

(ApCsel 2,41-47)

 Akik megfogadták (Péter) szavát, megkeresztelkedtek. Aznap mintegy háromezer lélek megtért. Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban... Dicsőítették az Istent, és az egész nép szerette őket. Az Úr pedig naponként növelte az üdvözültek számát.

Az első apostoli közösség

Az első keresztények életéről az *Apostolok Cselekedetei* című könyvben olvashatunk. Mindebből megtudjuk, hogy **az apostolok és hívők szoros**

egységet, közösséget alkottak. A szentmisét *kenyértörésnek* nevezték, melyet imádsággal vettek körül, s így kialakult a liturgia. Egyelőre még nem szakadtak el teljesen a zsidóságtól, feljártak a templomba imádkozni, azonban a kenyértörést házanként végezték.

A sok hívő mind egy szív, egy lélek volt. Egyikük sem mondta vagyonát sajátjának, mindenük közös volt. Az apostolok nagy erővel tanúsították Urunk, Jézus feltámadását, és mindnyájan bőségesen részesültek a kegyelemben. Nem akadt köztük szűkölködő, mert akinek földje vagy háza volt, eladta, és az érte kapott pénzt elhozta, és az apostolok lába elé tette. Mindenkinek adtak belőle, a szükséghez mérten (vö. ApCsel 2,42-47. – 4,32-35. – 1Kor 11,17-34).

(ApCsel 4,8-12)

 Péter a Szentlélektől eltelve így válaszolt: *Népünk előljárói és ti vének! Ha azért vallatok ma minket, amiért egy nyomorékkal jót tettünk, hogy vajon hogyan is gyógyult meg, hát tudjátok meg mindannyian, ti és Izrael egész népe, hogy annak a názáreti Jézus Krisztusnak a nevében, akit ti keresztre feszítettetek, és akit az Isten feltámasztott a halálból. Az ő nevében áll itt előttem egészségesen. Ő az a kő, amelyet ti, az építők elvetettetek, mégis szegletkövé lett. Nincs üdvösség senki másban. Mert nem adatott más név az ég alatt az embereknek, amelyben üdvözülhetnének.*

Az evangélium első hirdetői

Péter apostol Jézus nevében *meggyógyított* egy bénát. A csoda láttán összejött emberekhez beszédet intézet, *tanúságot tett* Jézusról, az Ő feltámadásáról (vö. ApCsel 3,1-26). Még beszéltek a népnek, amikor a papok, a templomőrök parancsnoka és szadduceusok odamentek hozzájuk. **Rossz néven vették, hogy tanítják a népet, és hirdetik Jézus példájával a halálból való feltámadást.** Kezet vetettek rájuk, de mivel már este volt, másnapig őrizetben tartották őket. Azok közül, akik a beszédet hallgatták, sokan hívők lettek, úgyhogy a férfi hívők száma mintegy ötezerre növekedett (vö. ApCsel 4,1-4).

„Másnap összegyűltek Jeruzsálem előljárói, a vének és az írástudók, Annás főpap, Kaifás, János és Sándor s mindnyájan, akik a főpapi nemzetségből valók voltak. Előállították és vallatóra fogták őket: Miféle hatalommal vagy kinek a nevében tettétek? ... Amikor látták Péter és János bátorságát, és megtudták, hogy írástudatlan és tanulatlan emberek, csodálkoztak; s mikor felismerték őket, hogy Jézussal voltak, ráadásul a meggyógyult ember is ott állt, nem tudtak mit mondani. Kiparancsolták őket a főtanácsból, és egymás közt tanakodtak: Mitévők legyünk ezekkel az emberekkel? Hisz egész Jeruzsálem tudja, hogy nyilvánvalóan csodát tettek, nem is tagadhatjuk. De hogy a dolognak tovább ne terjedjen a híre a nép közt, fenyegezzük meg őket, hogy többé senki emberfiának ne beszéljenek ennek a nevében. Ezzel behívták őket, és megparancsolták nekik, hogy egyáltalán ne beszéljenek és ne tanítsanak Jézus nevében. Péter és János

azonban így válaszoltak: „**Ítéljétek meg magatok, helyes volna-e Isten előtt, hogy inkább rátok hallgassunk, mint az Istenre? Mi nem hallgathatunk arról, amit láttunk és hallottunk.**” Erre újra megfenyegették, aztán a népre való tekintettel szabadon bocsátották őket, mert semmi jogcímet nem találtak megbüntetésükre. (ApCsel 4,1-21)

(ApCsel 5,29-32)

 Péter és az apostolok így válaszoltak: **Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek. Atyáink Istene feltámasztotta Jézust, akit keresztfára feszítve megöltetek. Isten jobbjára emelte, fejedelemmé és Megváltóvá, hogy megtérítse Izraelt, és megbocsássa bűneit. Mi ezeknek a dolgoknak tanúi vagyunk, és a Szentlélek is, akit az Isten megadott azoknak, akik engedelmeskednek neki.**

Az apostolok üldöztetése

Az apostolok nem törődtek a főtanács tilalmával és **továbbra is tanítottak** Jézus nevében. Ezért „féltekenységükben fölléptek ellenük. Elfogatták az apostolokat, és nyilvános börtönbe vetették őket. Ekkor a parancsnok elment a szolgálkkal, és elővezette őket. Erőszakot nem alkalmaztak, mert féltek, hogy a nép kövekkel támad rájuk... Elővezették hát, és a főtanács elé állították őket. A főpap kérdőre vonta őket: Szigorúan megparancsoltuk nektek, hogy ne tanítsatok abban a névben, és lám, egész Jeruzsálem tele van tanításotokkal. Ránk akarjátok hárítani annak az embernek a véréit...” (ApCsel 5,17-28)

Péter apostol bátor válaszában „hallatára haragra gerjedtek, és megakarták őket ölni. De felállt a főtanácsban egy Gamálieel nevű farizeus... egy kis időre kiküldte az embereket, majd beszédet intézett a többiekhez: Izraelita férfiak! – szolt hozzájuk. – Fontoljátok meg jól, mit akartok ezekkel az emberekkel tenni! ... Ezért most azt mondom nektek, hagyjátok békén ezeket az embereket, és engedjétek őket szabadon. **Ha ez az elgondolás vagy mozgalom emberektől származik, magától felbomlik. De ha Istentől van, nem tudjátok szétoszlatni őket, és úgy látszana, mintha Istennel szállnátok szembe.**” Elfogadták érvelését. Behívatták az apostolokat, megvesszőztették őket, aztán rájuk parancsoltak, hogy Jézus nevében ne beszéljenek, és szabadon engedték őket. **Boldogan távoztak a főtanácsból, mert méltók lettek rá, hogy Jézus nevéért gyalázatot szenvedjenek.** Továbbra is mindennap tanítottak a templomban és a házakban, hirdették, hogy Jézus a Krisztus (ApCsel 5,32-42).

? Beszéljük meg!

Hogyan érintette a tanítványokat Jézus mennybemenetele? Mennyiben változtatta meg az apostolok életét az első keresztény pünkösd? Mi a különbség a zsidó és a keresztény pünkösd között?

21. AZ EGYHÁZ KRISZTUS TITOKZATOS TESTE

(1Kor 12,12-13)

 A test ugyan egy, de sok tagja van, a testnek ez a sok tagja azonban mégis egy test. Így Krisztus is. Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztséggel akár zsidók, akár pogányok, akár rabszolgák, akár szabadok. Mindannyiunkat egy Lélek itatott át.

Jézus követőinek közössége

Jézus Krisztus egyetlen Egyházat alapított.

Jézus kezdettől fogva közösségbe gyűjtötte tanítványait és azt akarta, hogy „Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” (Jn 13,35)

A Jézus Krisztus által alapított Egyház **a katolikus Egyházban áll fenn**. A Szentlélek eljövetele után, akik az apostolok tanúságtételére hittek és megkeresztelkedtek, állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban (vö. ApCsel 2,42). Az Egyház egységének alapja és éltető forrása a Szentháromság egysége.

Jézus Krisztus Egyházának lényeges tulajdonságai: egy, szent, katolikus, apostoli.

Ez a közösség az Egyház, amelyet a Szentlélek éltet, amelyről a hitvallásban valljuk: „Hiszek az egy, szent, katolikus és apostoli anyaszentegyházban.”

(Jn 17,8-21.)

 „A tanítást, amit kaptam tőled, továbbadtam nekik. El is fogadták, s ezzel valóban elismerték, hogy tőled jöttem, és elhitték, hogy te küldtél engem. Értük könyörgök. Nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál... Szent Atyám, tartsd meg őket a nevedben, akiket nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi... Átadtam nekik tanításodat, de a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, amint én sem vagyok a világból való. Nem azt kérem tőled, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól... Szenteld

meg őket az igazságban, mert hiszen a tanításod igazság. Amint te a világba küldtél, úgy küldöm én is őket a világba. Értük szentelem magamat... De nemcsak értük könyörgök, hanem azokért is, akik a szavukra hinni fognak bennem. Legyenek mindnyájan egyek. Amint te, Atyám bennem vagy s én benned, úgy legyenek ők is eggyé bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.”

Jézus Egyháza egy

Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség (vö. Ef 4,5). Nincs üdvösség senki másban, mert nincs más senki az emberek közt az ég alatt, akiben üdvözlünk kellene (vö. ApCsel 4,12). Az evangélium Jézus Krisztus tanítása. „Csodálkozom, hogy attól, aki Krisztus kegyelmére meghívott titeket, ily gyorsan átpártoltatok egy más evangéliumhoz, holott nincsen más” (vö. Gal 1,6-7).

Jézus Egyháza szent

„Az az Isten akarata, hogy szentek legyetek!” (1Tessz 4,3), – írta Pál apostol. Isten szent, mert végtelenül tökéletes, szereti a jót, hozzá a bűnnek még az árnyéka sem férhet. Szent az az ember, akiben Isten kegyelme diadalmaskodik. **Jézus Krisztus Egyháza szent: mert élete és tanítása Istentől való.** Jézus megszentelő kegyelmét Egyházára bízta, amikor megbízást adott apostolainak a bűnök megbocsátására (vö. Jn 20,22-23).

Isten kegyelme tesz minket szentté. Jézus Egyháza nem tökéletes szentekből, hanem gyarló emberekből áll. Olyan termőföld, ahol a búza mellett a konkoly is megterem, olyan háló, amely mindenféle halat befogad (vö. Mt 13,24-30. – 47-48). **Szent az Egyház, mert szent az Alapítója, a célja, és kegyelemeszközei.**

Jézus Egyháza katolikus

A teljes kinyilatkoztatás a katolikus keresztény vallásban található meg. Jézus Krisztus Egyháza katolikus, **azaz egész szerinti.** Jézus a teljes kinyilatkoztatást átadta az Egyháznak. **Küldetése minden emberhez szól,** minden embert befogad. „Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket!” (vö. Mt 28,19). Őrzi és tovább adja a kinyilatkoztatást, valamint folytatja Jézus megváltó tevékenységét. Fönn kell maradnia a világ végezetéig, meg kell ismertetnie az Evangéliumot minden emberrel, hiszen erre kaptunk mindnyájan megbízást magától Jézus Krisztustól. Ő az egész emberiség Megváltója.

Jézus Egyháza apostoli

Jézus tanítását és a lelkipásztori szolgálatot apostolaira bízta. „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket elutasít, engem utasít el, aki pedig engem elutasít, azt utasítja el, aki küldött” (vö. Lk 10,16). **Az Egyház apostolisága azt jelenti, hogy az Egyház vezetőit (a pápát és a püspököket)**

szakadatlan sorban Szent Péterig és a többi apostolig vissza tudjuk vezetni. Az apostoliságban való hűséges megmaradást szolgálja és garantálja az ún. *apostoli utódlás* a püspöki szolgálatban.

Az Egyház, a keresztények közössége, akkor lesz igazán láthatóvá, amikor Isten népe tevékenyen részt vesz a liturgikus ünnepségeken, legfőképpen az Eukarisztia megünneplésében, élén a püspökkel vagy az őt helyettesítő lelkipásztorral.

? Beszéljük meg!

Kihez szól az Egyház küldetése? Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás? Hány Egyházat alapított Jézus Krisztus? Melyek Jézus Krisztus Egyházának lényeges tulajdonságai?

Mit jelent nekem, hogy a katolikus Egyház tagja vagyok?

AZ EGYHÁZ A SZENTHAGYOMÁNY ŐRZŐJE

(Mt 28,19-20)

 Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.

Az Egyház feladata

Jézus örömhírét nemcsak Péterrel és apostoltársaival akarta közölni, nemcsak néhány ezer hallgatóval, hanem minden emberrel, hiszen ő azért jött, hogy minden embernek Megváltója és Üdvözítője legyen. Ezért mondotta apostolainak, amikor elbúcsúzott tőlük: „... *tegyetek tanítványommá minden népet.*” Jézus evangéliumának hirdetésére az Úr szava kötelez minket: „Menjetez el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek... (Mk 16,15. – vö. Mt 28,19. – Lk 24,47. – Jn 20,21. – ApCsel 1,8. – 4,20. – 1Kor 2,16. – 2Kor 5,14. stb.) Ezt a parancsot az Egyház kezdettől fogva nagyon komolyan vette. Úgy tekintette, mint legfontosabb feladatát.

Az Egyház létének értelme, hogy Jézus művének folytatója, evangéliumának hirdetője legyen.

(ApCsel 10,37-43)

 Ti tudjátok, mik történtek a Jánostól hirdetett keresztség után Galileától kezdve egész Júdeában. Miképp kente fel az Isten a názáreti Jézust Szentlélekkel és hatalommal. S ő ahol csak járt, jót tett, meggyógyította az összes ördögtől megszállottat, mert vele volt az Isten. Mi tanúi vagyunk mindannak, amit Júdea egész területén és Jeruzsálemben tett. Aztán megölték, keresztre feszítették, de

harmadnap feltámasztotta az Isten, és látható alakban megmutatta, igaz, nem az egész népnek, hanem csak az Istentől előre kijelölt tanúknak, vagyis nekünk, akik ettünk és ittunk vele halálából való feltámadása után. Megparancsolta nekünk, hogy hirdessük a népnek, és tanúsítsuk, hogy ő az, akit az Isten az élők és holtak bírájává rendelt. A próféták mind tanúságot tesznek arról, hogy aki hisz benne, elnyeri nevében bűnei bocsánatát.

Az evangélium hirdetése

Amikor Jézus mennybemenetele után Júdás helyére új apostolt választottak, Péter ezt mondta: „Kell tehát, hogy azok közül, akik mindig velünk tartottak, amikor a mi Urunk, Jézus közöttünk járt-kelt, kezdve János keresztségétől egészen mennybevétele napjáig, valaki velünk együtt tanúskodjék feltámadásáról” (ApCsel 1,21-22). Az Apostolok Cselekedeteinek könyvét olvasva láthatjuk, hogy Péter apostol **a Szentlélek eljövetele napján Jézus feltámadásának örömhírével kezdte a tanítást** (vö. ApCsel 2,22-38).

Jézusról tanúságot téve az apostolok elmondták mit tett és tanított Jézus, Keresztelő János fellépésétől egészen mennybemenetele napjáig (vö. ApCsel 10,37-43).

Az evangélium szó jelentése: örömhír, jóhír.

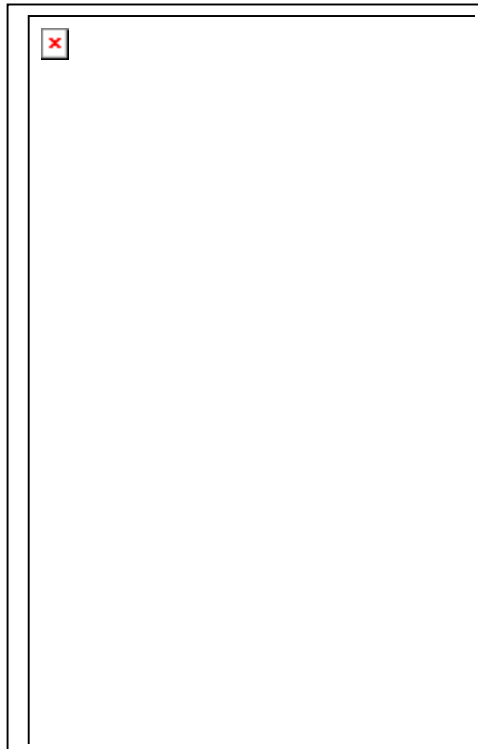
(Lk1,1-4)

Mivel már sokan megkísérelték, hogy a köztünk beteljesedett eseményeket leírják, úgy, ahogy ránk maradt azoktól, akik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az Igének, jónak láttam én is, hogy elejétől kezdve **mindennek szorgalmasan utánajárjak, és sorban leírjak neked mindent, tiszteletreméltó Teofil, hogy meggyőződjél róla, mennyire megbízhatók azok a tanok, amelyekre tanítottak.**

Az evangéliumok leírása

Jézus tanítványokat választott maga mellé, akiket apostolainak nevezett (vö. Lk 6,13). Ők követték, hallgatták tanítását, látták tetteit, így

lehetek tanúi életének és tanításának. **Jézus szavait és tetteit először az apostolok, majd az ő tanítványaik adták tovább.** Tanításukkal *nem Jézus életrajzát, hanem örömhírét* akarták továbbadni, amit a Mennyei Atyáról, Istenről és az ő országáról tanított, amit Jézus megkívánt az ő követőitől, hogyan szeressék Istent és embertársaikat.

Az igehirdetés alkalmazkodott a hallgatók szellemiségéhez, meglévő ismereteihez. A zsidóságból megtért keresztényeknek *az ószövetségi jóvendölések beteljesedését* hirdették, a pogányságból megtért keresztényeknek *Krisztus emberszeretetéről* beszéltek, ahogy Máté, illetve Lukács evangéliumában is olvashatjuk.

Az apostolok Jézus feltámadása és mennybemenetele után **az Úr Jézus szavait és tetteit már a feltámadás fényében értelmezték és tanították,** azzal a teljesebb megértéssel, amelyet az igazság Lelkének fényénél kaptak.

A rendszeres igehirdetés során formálódtak ki azok az **írásbeli és szóbeli hagyományok,** amelyek alapján az evangéliumok szerzői írásukat elkészítették, ahogy azt Lukács és maga János apostol is megfogalmazta.

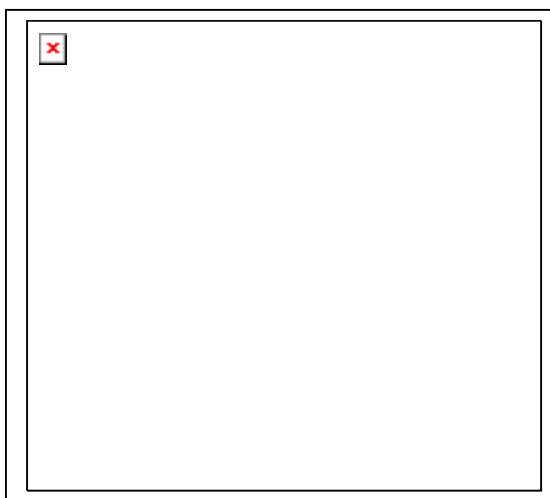
„Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen addig a napig, amelyen azután, hogy útbaigazítást adott a Szentlélek által kiválasztott

apostoloknak, fölvetetett a mennybe. Szervedése után sokféleképpen bebizonyította, hogy él: *negyven napon át ismételten megjelent nekik, és beszélt az Isten országáról.*” (ApCsel 1,1-3)

„Jézus még sok más csodajelel is mutatott tanítványai előtt, amelyeket nem jegyeztek föl ebben a könyvben. **Ezeket azonban följegyezték, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, s hogy a hit által életetek legyen az ő nevében...** Jézus még sok egyebet is tett. Ha azonban valaki mind le akarná írni – azt hiszem –, annyi könyvet kellene írnia, hogy nem tudná az egész világ sem befogadni.” (Jn 20,30-31 Jn 21,25)

Az Egyház szilárdan vallja, hogy a négy evangélium, melyek történetiségét határozottan állítja, hűségesen adja tovább mindazt, amit Jézus, Isten Fia földi életében az örök üdvösségért cselekedett és tanított mennybevétele napjáig.

Az evangéliumok Jézus életét és tanítását úgy írták le, ahogy azt az apostolok élő szóval hirdették.

A szent íratok másolói és terjesztői

A szent iratokat Isten népe megkülönböztetett módon őrizte. Rendszeresen olvasták, és ha a könyvek használat közben kezdtek tönkremenni, *gondosan lemásolták*. De nemcsak az elhasználódás miatt készítettek másolatokat, hanem azért is, hogy minél többen olvashassák megismerhessék. Eredeti kéziratok egyetlen bibliai könyvről sem állnak rendelkezésünkre. A könyvnyomtatás feltalálásáig (XV. század) a bibliai iratok kézíratos másolatokban terjedtek.

Idővel nemcsak másolták a Szentírást, hanem különféle nyelvekre is lefordították.

A legrégebbi részek eredeti nyelve ugyanis *héber*, a későbbi részeké pedig *arám*, majd pedig *görög* volt. Ezek alapján készült azután arám, görög, szír, kopt, latin és még sok más nyelvű fordítás.

Bármennyire gondosan dolgoztak is a másolók, mégis hibák kerültek a szövegbe. Így különféle szövegváltozatok keletkeztek. A kutatók munkája nyomán a régészeti ásatásokból és a könyvtárakból eddig igen sok kézirat, illetve kézirat-töredék került elő. *A több ezer, különböző korból és helyről származó kézirat felbecsülhetetlen érték, mert egyértelműen bizonyítja, hogy milyen nagy gonddal másolták a szent könyveket. A kéziratok egymással és a régi fordításokkal összehasonlítva megállapítható, hogy néhány másolási hibán, egy két jelentéktelen „javításon” kívül a szövegben nincs utólagos betoldás vagy változtatás. Ez is arra utal, hogy*

a kezünkben levő Szentírás szövege lényegében megegyezik az eredeti szöveggel.

Egy másolóműhely technikájába ad betekintést az alábbi, Origenésztől való feljegyzés: „A diktáláshoz több mint hét gyorsíró állott rendelkezésemre, akik megszabott időnként váltották egymást.”

Az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást úgy adja tovább, hogy hűségesen őrizi az apostoli igehirdetést, benne a sugalmazott Szentírást.

? Beszéljük meg!

Milyen hasonlóságokat, illetve különbségeket találunk az egyes evangéliumokban? Mi ennek az oka? Milyen anyagra és mivel írtak az ókorban? Mi a magyarázata, hogy az állandó használat és a természetes pusztulás ellenére mégis maradtak fenn kéziratok? Milyen okai voltak a másolási hibáknak?

22. A KÖZÖSSÉG SZOLGÁLATÁNAK SZENTSÉGEI

AZ EGYHÁZI REND SZENTSÉGE

(Mt 16,13-19)

 Amikor Jézus Fülöp Cezaréájának vidékére ért, megkérdezte tanítványaitól: Kinek tartják az emberek az Emberfiát? ... Hát ti mit mondtok, ki vagyok? Simon Péter válaszolt: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia. Erre Jézus azt mondta neki: **Boldog vagy, Simon, Jónás fia, mert nem a test és vér nyilatkoztatta ki ezt neked, hanem az én Mennyei Atyám. Én is mondom neked: Péter vagy, erre a sziklára építem egyházamat, s az alvilág kapui sem vesznek rajta erőt. Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkötsz a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldasz a földön, a mennyben is fel lesz oldva.**

Jézus Krisztus hierarchikus Egyházat alapított

Jézus Krisztus **egyszerű emberek közül választotta ki tanítványait.** Három évig *tanította őket*, majd *különböző feladatokkal bízta meg őket*, hogy folytassák pásztori működését.

Az Úr Jézus az utolsó vacsorán az apostoloknak és utódaiknak adott hatalmat, hogy a kenyeret és a bort testévé és vérévé változtassák át, amikor azt mondta: „*Ezt tegyétek az én emlékezetemre.*” (Lk 22,19. vö. 1Kor 11,24-25). Feltámadása napján pedig rájuk bízta irgalmas szeretetének hatalmát, amikor azt mondta: „*Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket...* Vegyétek a Szentlelket, *akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer...*” (Jn 20,21-23). Rájuk bízta tanítását: „*Aki titeket hallgat, engem hallgat.*” (Lk 10,16. – vö. Mt 28,18-20. – Mk 16,15-16. – Lk 24,44-49). Végül rábízta követőinek közösségét Péterre (vö. Jn 21,15-17).

Jézus Krisztus hierarchikus egyházat alapított, melynek belső rendjét ő maga határozta meg.

Az Anyaszentegyház feje maga Jézus Krisztus. Jézus Krisztus *Szent Péter apostolt tette az Anyaszentegyház alapjává* (vö. Mt 16,13-19. – Jn 21,15-17). *A római pápa Szent Péter utóda*, a püspökök testületének feje, Krisztus helytartója és az egész Egyház pásztora. *Az Egyház püspökei az apostolok utódai*, az egyházmegyék főpásztorai, egységben a pápával.

A krisztusi papság teljességét a püspökök, mint apostolutódok birtokolják.

(1Tim 4,11-16)

 Ezt tanítsd és hirdesd. Senki ne becsüljön le ifjú korod miatt, de légy is a hívek példaképe beszédben, viselkedésben, szeretetben, hitben és

tisztaságban. Amíg odajutok, legyen gondod a felolvasásra, a buzdításra és a tanításra. Ne hanyagold el magadban a kegyelmet, amelyet a prófétai szó alapján a presbitérium kézföltételével nyertél. Ezeket gyakorold, ezekben tarts ki, hogy előhaladásodat mindenki lássa. Ügyelj magadra és a tanításra. Légy állhatatos benne. Ha megteszed, magadat is, hallgatóidat is üdvösségre segíted.

A papok feladata

A püspököket küldetésükben az áldozópapok és a diakonusok segítik. A papok egy-egy kisebb-nagyobb közösség vezetői, akik megbízásukat és küldetésüket Jézustól kapták. **A papi hatalmat kézrátétel és imádság kíséretében** az egyházi rend szentségének kiszolgáltatásakor kapták meg, illetve adják tovább (vö. ApCsel 6,2-6. – 2Tim 1,6. – Tit 1,5. – Tit 2,7-8).

Az Egyház alaptevékenységei:

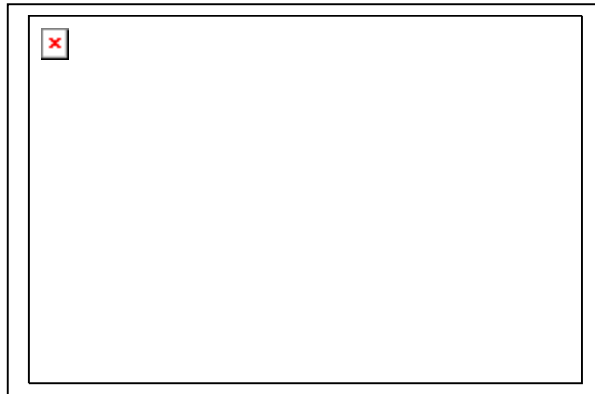
- a prófétai küldetés: a tanítás, igehirdetés
- az áldozat-bemutatói küldetés: a liturgia végzése, a megszentelés, a szentségek kiszolgáltatása,
- a lelkipásztori küldetés: a vezetés és kormányzás.

A papok feladata, hogy a püspök megbízásából, mint Isten népének pásztorai:

- bemutassák a szentmiseáldozatot,
- kiszolgáltassák a szentségeket,
- hirdessék Isten igéjét,
- vezessék Isten népét.

A diakonusok a

lelkipásztorok felszentelt segítőtársai és a szeretetszolgálat vezetői.

(ApCsel 6,2-6)

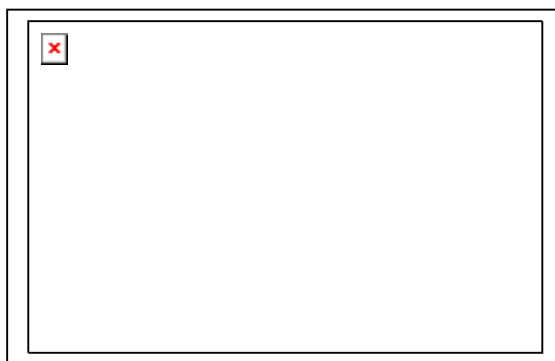
*Ezért a tizenkettő összehívta a tanítványokat: „Nem volna rendjén, hogy elhanyagoljuk az Isten szavát, s az asztal szolgálatát lássuk el. **Testvérek, ezért szemeljetek ki magatok közül hét jó hírben álló, Lélekkel eltelt bölcs férfit. Ezeket megbízzuk a munka irányításával, mi meg majd az imádságnak és az Ige szolgálatának szenteljük magunkat.**” Tetszett a javaslat az egész közösségnek, és kiválasztották... **Az apostolok elé állították őket, azok imádkoztak és rájuk tették kezüket.***

Akiket Isten meghív a szolgálatára

Jézus **ma is hív embereket az apostoli munkára**. Az egyházi rendben részesülők eltörölhetetlen jelet kapnak, mely által Krisztussal, a Főpappal azonosulnak.

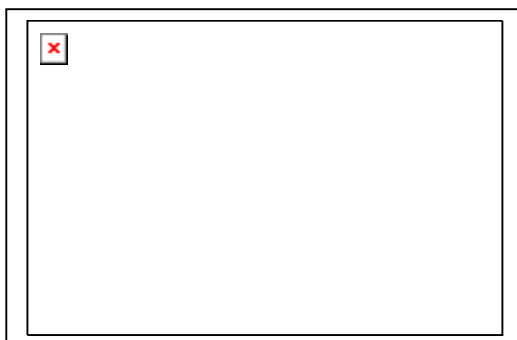
Az egyházi rend fokozatai a püspök, a pap és a diákonus.

A papságra készülő fiatalok a *szemináriumokban* (papi életre felkészítő kollégiumokban, tanulmányi házakban) készülnek fel hivatásukra. A tanulmányi idő egyúttal *önnevelés*, próbatétel is. A papnövendékeknek az *általános műveltségen* kívül el kell mélyülniük a keresztény hitben. Meg kell tanulniuk mindazt, ami a papi szolgálatához szükséges. A több éves felkészülés végén a papjelölt saját maga dönt véglegesen: vállalkozik-e a szolgálatra, vagy visszalép, mielőtt végleg elkötelezné magát. A *püspök*, miután tájékozódott a *jelölt alkalmasságáról*, végleges döntéséről és megbízhatóságáról, ünnepélyes szentmise keretében *pappá szenteli*. Jézus meghívottja a papszentelésben kapja meg a papi küldetéshez szükséges megbízást és felhatalmazást.

A diákonus szentelés az a pillanat a jövendő pap életében, amikor véglegesen elkötelezi magát az örökös cölibátusra, a papi nőtlenségre, tiszteletet és engedelmességet fogadva püspökének.

A papi nőtlenséget a papok önként vállalják a Mennyek Országáért (vö. Mt 19,12). Egyházunk bizonyos feltételekkel – megfelelő teológiai végzettségű és lelkileg érett – *nős férfiakat is diákonussá szentelhet*.

Annak a fiúnak van papi hivatása, akinek a lelkében Isten kedvet ébreszt a papi életre és szolgálatra, és akit erre a püspök alkalmasnak talál.

(2Tim 1,6. – Tit 1,5)

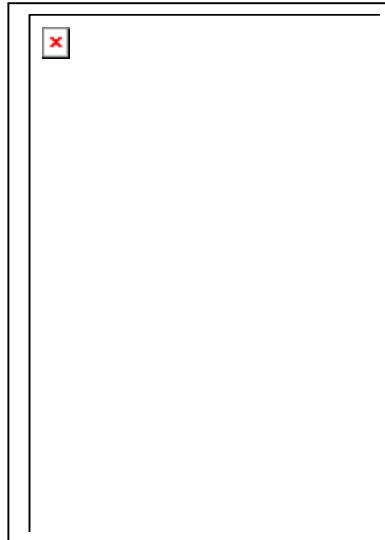
 Ezért figyelmeztetek, éleszd fel magadban Isten kegyelmét, amely kézföltételem folytán van benned. – Azért hagytalak Kréta szigetén, hogy pótdol, ami hiányzik, s a városokba presbitereket rendelj utasításaim szerint.

Az egyházi rend kiszolgáltatója

Az egyházi rend szentségét **csak püspök szolgáltathatja ki.** Mint az apostolok utóda, Jézus nevében fogad munkatársakat, szenteli fel a papokat a lelkipásztori szolgálatra. Azt a különleges megbízatást és felhatalmazást, melyet Jézus apostolainak adott, a püspök a papszentelésben adja tovább.

A püspökök úgy adják tovább apostoli hatalmukat, hogy **a felszentelt papok közül egyeseket püspökké szentelnek.** Katolikus püspöknek csak azt a papot szabad püspökké szentelnie, akit a Szentatya személy szerint kinevezett. A püspökszentelést rendszerint három püspök együtt végzi.

A mai püspökök családfája azoknak a püspököknek a sora, akiken keresztül a püspöki hatalom az apostoloktól eljutott hozzájuk. Ez a *jogfolytonosság* az Egyház *apostoliságának* egyik alapja.

♪ Énekeljünk! SZVU 275/1

Hol szent Péter sírba téve,
És Rómának dobog szíve,
Ezrek ajkán, ezer nyelven
Hő ima zeng édesdeden:
Tartsd meg Isten szentatyánkat,
Krisztusnak helytartóját!

? Beszéljük meg!

Melyik egyházmegyéhez tartozunk? Ki az egyházmegye püspöke? Találkoztál már vele? Milyen alkalommal? Melyik püspököt nevezzük érseknek?

Ki most Szent Péter utóda Rómában?

23. A HÁZASSÁG SZENTSÉGE

(Ef 5,21-33)

 Legyetek egymásnak **alárendeltjei** Krisztus iránti tiszteletből... Az asszony engedelmeskedik férjének, akárcsak az Úrnak... Férfiak, szeressétek feleségeteket, **ahogy Krisztus is szerette az Egyházat, és feláldozta magát érte**... Ezért az ember elhagyja apját, anyját, feleségével tart, és a kettő egy test lesz. **Nagy titok ez, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom.** Szeresse hát mindegyiktek a feleségét, mint önmagát, az asszonyok meg tiszteljék férjüket.

A házasság szentség

A szerelem és a házasélet Isten elgondolása szerint a legszentebb emberi értékek közé tartozik.

A házasság szentsége egy megkeresztelt férfi és nő egész életre szóló felbonthatatlan szeretetközössége.

Krisztus a házastársaknak megadja azt a kegyelmet, hogy egymást azzal a szeretettel szeressék, amellyel ő szereti Egyházát.

A házasság szeretetből vállalt felbonthatatlan élet- és sorsközösség, *életre szóló kölcsönös elkötelezettség*. A házasságkötés önmagunknak egy életre szóló teljes emberi odaadása annak, akit szeretetből házastársunknak választottunk. A házassági szerződés érvényessége feltételezi, hogy a jegyesek *önként, tudatos és szabad elhatározással* adják oda magukat egymásnak.

A keresztény házasság lényeges tulajdonságai: az egység (azaz a kizárólagos hűség), a felbonthatatlanság és a nyitottság az élet továbbadására.

A házasság bármelyik lényeges tulajdonságának kizárása lehetetlenné teszi az érvényes házasság létrejöttét. Az érvényes házasság feltételezi, hogy a felek *önként, szabad elhatározásból* kötnek házasságot.

A keresztények Isten előtt érvényes házassága szentség.

A házastársak kötelességei: egymást mindenben segítsék és önzetlenül szeressék, gyermekeknek életet adva őket Isten akarata szerint neveljék. A házastársaknak kötelességük együtt élni, egymásról gondoskodni, magukat egymásnak alávetni.

A keresztény családot azért nevezzük *családegyháznak*, mert az a szülők és gyermekeik számára a hit és az *imádság közössége*, az emberi erények és a keresztény *szeretet iskolája*. Az teszi boldoggá a házasságot, hogy a házastársak megszentelődnek: egymás kölcsönös szeretetével, az élet áldozatos szolgálatával és gyermekeik nevelésével.

(Mt 19,3-9)

 *Ezt kérdezték: El szabad a férfinak bármilyen okból bocsátania a feleségét? Így felelt: Nem olvastátok, hogy a Teremtő kezdetben férfinak és nőnek teremtette őket, és azt mondta: **Ezért a férfi elhagyja apját, anyját, a feleségéhez ragaszkodik, és egy test lesz a kettő? Most már többé nem két test, hanem csak egy. Amit tehát Isten egybekötött, azt ember ne válassa szét... Mondom nektek: aki elbocsátja feleségét – hacsak nem paráznasága miatt –, és mást vesz el, házasságot tör. Aki elbocsátott nőt vesz el, szintén házasságot tör.***

A házasság felbonthatatlan

Önzetlen, teljes személyes odaadás csak felbonthatatlan kapcsolatban lehetséges. Ez az alapja annak a felelősségteljes bizalomnak, amellyel életüket egymásra bízhatják, amelyben az önzetlen szeretet kibontakozhat, hogy *egymásért és gyermekeikért minden áldozatra készek* legyenek.

A felbonthatatlanságot kívánja meg az adott szó becsülete, mellyel azt ígérik egymásnak, hogy minden bajban hűségesek lesznek egymáshoz.

A házastársi hűség megköveteli, hogy az egy férfi és egy nő - akik egymással házasságot kötnek -, *egymásnak teljesen átadják magukat, kizárva kapcsolatukból bármely harmadik személyt.* Ez a hűség - ami naponta megvalósítandó feladat is egyben -, megkívánja a teljes emberi odaadást, mind testi, mind szellemi téren. Kell, hogy a házastársak legyenek egymásnak a legjobb barátai, szellemi és beszélgető partnerei is. A házastársak szeretetkapcsolatát úgy kell őrizni, mint a régi világban a tüzet: újból és újból tenni kell rá, hogy el ne aludjon. Nekik is *minden nap kell valamit tenniük egymás iránti önzetlen szeretetből.*

A házasság felbonthatatlansága - az egy életre vállalt *elkötelezett szeretet és az igazi boldogság elválaszthatatlan egymástól.* - A házassági problémák megoldása nem a válás - ami szabad utat ad az önzésnek -, hanem az őszinte jóra törekvés és megbocsátás, az egymásért vállalt áldozat és egymás elfogadása.

Rendkívüli esetben (ha lehetetlenné válik a békés egymásmellett-élés, amikor az egyik fél hűtlenül elhagyta házastársát, akkor) az egyházi hatóságtól *engedélyt lehet kérni a külön élésre* (az "ágytól és asztaltól" való elválasztásra), ami nem jelenti a házasság felbontását vagy újabb házasságkötés engedélyezését, csak részbeni felmentést ad a házastársi köteleességek teljesítése alól. A külön élő házastárs *akkor járulhat szentségekhez* (és vállalhat keresztszülei és bérmaszülei tisztviselői tisztségét), ha önmegtartóztató életet él.

Kik köthetnek házasságot?

Azok köthetnek házasságot, akik megkeresztelkedtek és bérálkoztak, érettek a házasságra, és felkészültek a szentség vételére.

Házasságot kizárólag egy férfi és egy nő köthet, akik szabad állapotúak és betöltötték 18. életévüket, akik képesek az életre szóló elkötelezettség vállalására.

Nem köthet érvényesen házasságot az, aki házasságkötési *szándékából kizárja* a házasság bármelyik lényeges tulajdonságát, azaz a kizárólagos és életfogytiglan tartó kapcsolatot vagy a gyermekáldást. *Akinek érvényes házassága van,* még ha polgárilag elvált, akkor sem köthet újabb szentségi házasságot.

A jó házasság feltételezi, hogy a házasuló felek azonos világnézetet vallanak (ugyanahhoz a valláshoz tartoznak). E nélkül képtelenek lennének a teljes egyetértésre életük legfontosabb döntéseiben.

A házasság **szentségének felvételére** úgy kell készülni, hogy a jegyesek kellő időben jelentkeznek plébánosuknál, részt vesznek a jegyes-oktatáson, meggyóznak, megáldoznak, és egymásért imádkoznak.

Úgy készülünk a házasságra, hogy minél értékesebb, érintetlen *ajándék legyünk egymás számára.* - Nagyon fontos, hogy a jegyesek *kellőképpen megismerjék egymást,* leendő házastársuk gondolkodásmódját, életvitelét és érdeklődési körét, emberi gyengeségeit és esetleges betegségét, megismerjék egymás családját és rokonságát, hogy mindezek ismeretében *megfontoltan tudjanak életre szóló és végleges döntést hozni,* amikor házasságot kötve egymásnak átadják önmagukat és elfogadják egymást. Nem tehetek olyasmit, ami meggondolatlan házasságkötéshez vezethet.

A tisztaság, a tiszta élet a férfi és a nő helyes kapcsolatát jelenti a házasságban és az arra való felkészülésben. A szerelem és a házaseslet Isten elgondolása szerint **a legszentebb emberi értékek** közé tartozik. Ezért Isten kegyelmének segítségével és önmagunk komoly nevelésével *el lehet jutni a házasságig tisztességes módon,* bűn nélkül is, bár ez az önfegyelem megszerzése - kényeztetés helyett - komoly erőfeszítést és sok áldozatot kíván tőlünk.

A házasság szentségének kiszolgáltatói

A szentség kiszolgáltatói maguk a házasulandó felek.

A pap vagy a diákonus ez esetben – mint hivatalos tanú – az Egyház képviselője. **Akkor érvényes szentség** a katolikusok házasságkötése, ha a jegyesek az illetékes katolikus pap és két tanú előtt kijelentik, hogy egymásnak házastársai akarnak lenni.

A hívő katolikus jegyesek szentmise, un. **nászmise** keretében kötnek házasságot. Indokolt esetben a házasságkötés szentmisén kívül, igeliturgia keretében is történhet. A házasságkötés szertartása során a jegyeseknek az eskető pap kérdésére *nyilatkozniuk kell,* hogy önként, szabad elhatározásból kötnek házasságot, és vállalják a házassággal járó kötelezettségeket. A

házassági szándék kinyilvánítása után az új házastársak *esküvel* erősítik meg, hogy önzetlen szeretetből kötnek házasságot és életük végéig hűségesek lesznek egymáshoz. Ezután szeretetük és hűségük jeléül felhúzzák egymás ujjára a megáldott *karikagyűrűket*.

A vegyes házasság egy katolikus és egy nem katolikus keresztény házassága. A vegyes házasság nehézsége az, hogy a házastársak vallási közömbösségéhez vezethet, és nehezíti a gyermekek katolikus nevelését. Akkor engedi meg az Egyház a vegyes házasságot, ha a katolikus fél komolyan megígéri, hogy vallását buzgón gyakorolja, és mindent megtesz, hogy valamennyi gyermekét katolikusként kereszteltesse és nevelje.

Egy katolikus és egy meg nem keresztelt házassága akkor érvényes, ha a püspök előzetesen felmentést adott rá.

♪ **Énekeljünk! SZVU 159/3**

Ó édes Jézus, keresztény családok szent királya.
Te vagy, aki a szerelmet s a hűséget megáldja.
Oltárod a család éke,
szent Szíved a köteléke,
a szülőknek példaképe,
a gyermekek barátja
és jóságos királya.

? Beszéljük meg!

Mi a házasság? Miért kell polgári házasságot is kötni? Mikor érvényes két nem katolikus jegyes házassága? Köthetnek ők is szentségi házasságot? Miért kell jegyesoktatásra járni a házasságra készülőknek? Miért fontos, hogy a jegyesek lehetőleg azonos vallásúak és világnézetűek legyenek?

24. KÜLDETÉSÜNK A VILÁGBAN

(Mk 16,15).

 Menjetek el az egész világra és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik.

A missziós parancs

Jézus evangéliumának hirdetésére az Úr szava kötelez minket.

Jézusnak ezt a parancsát (vö. Mk 16,15. – Mt 28,19. – Lk 24,47. – Jn 20,21. – ApCsel 1,8. – ApCsel 4,20. – 1Kor 2,16. – 2Kor 5,14. stb.) az Egyház kezdettől fogva nagyon komolyan vette. Úgy tekintette, mint **legfontosabb feladatát**.

„Az evangélium hirdetése az Egyház számára nem fakultatív feladat... Az Úr Jézus bízta rá a küldetést, és ő azt akarja, hogy az emberek higgyenek és üdvözüljenek.” (VI. Pál)

Az Egyház létének értelme, hogy Jézus művének folytatója, az evangéliumának hirdetője legyen.

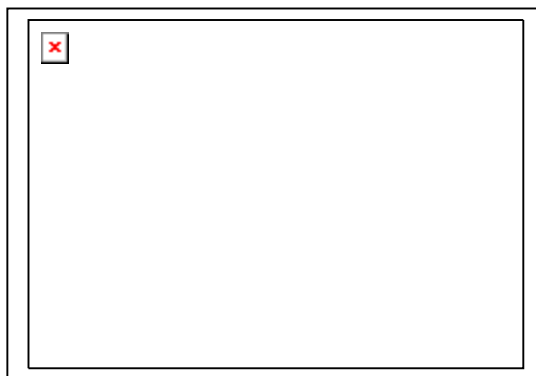
A misszió, azaz az evangélium terjesztése az egész Egyház feladata, egyben **minden keresztény személyes hivatása és küldetése is**. Mindenkinek ott kell a hit tanújának és hirdetőjének lennie, ahová az Úr gondviselő szeretetében állította.

A misszióban – akár *saját országunkban*, akár egy *távoli országban* – nemcsak papokra és hitoktatókra van szükség, hanem mindenfajta szakemberre – orvosra, tanítóra, betegápolóra stb. –, hogy mindenki az Istentől kapott képességei és adottságai alapján legyen Krisztus tanúja és az evangélium terjesztője.

A világra szóló misszió

Az Úr Jézus parancsát az Egyház immár kétezer éve folyamatosan teljesíti. Vannak **olyan világrészek**, amelyek többségében kereszténnyé váltak, és vannak olyanok, ahol a keresztények kisebbségben vannak.

Sok olyan ország van, ahol egykor virágzó keresztény közösségek éltek, ahol a lakosság döntő többsége keresztény volt, de a történelem során ezeket a közösségeket erőszakos eszközökkel részben vagy teljesen felszámolták. **Ma is vannak országok**, ahol

a keresztények nemcsak kisebbségben vannak, hanem *nyíltan vagy burkoltan üldözik őket*. Van országok, ahol egyértelműen egyházellenes törvények vannak érvényben, és vannak olyanok, ahol bár elvben vallásszabadság van, amit azonban nem tartanak meg. Ezekben a helyeken a legkülönbözőbb, sokszor *törvénytelen és erőszakos eszközökkel* és módszerekkel akadályozzák az Egyház működését, korlátozzák az Egyház szabadságát és teszik lehetetlenné a keresztények életét.

A misszió célja az evangelizálás, az evangélium megismertetése és meggyökereztetése. A megtérítendő országokat – ahol az evangélium még nem honosodott meg – nevezzük **missziós területeknek**. Ezekben a területeken általában még többségben vannak a külföldről érkező *misszionáriusok*.

A világra szóló missziót az Apostoli Szentszék irányítja Rómából. **A Hitterjesztés Kongregációja** feladata a különböző missziós szervezetek munkájának összehangolása, a missziók fenntartásának megszervezése, a missziók segítése. A misszió a népek többsége részére *a kultúra terjesztését* is jelenti, sok nyelv a Szentírás lefordításával lett irodalmi nyelvvé. A missziók nagyon sok iskolát, árvaházat, szegényházat és kórházat tartanak fenn, ahol a misszionáriusok vallási hovatartozástól függetlenül foglalkoznak mindenkivel, végzik szeretetszolgálatukat, tanúságot téve Isten személyválogatás nélküli szeretetéről.

Az újraevangelizálás

Az utolsó évszázadokban **a hagyományosan keresztény országokban megjelent az ateizmus és az elvilágiasodás** (szekularizáció). Ennek következtében sokan eltávolodtak a hittől, a keresztény erkölcs alapkövetelményeitől, és még a szentségek vételét is csak vallásos szokásnak tartják. **Ebben a helyzetben az Egyház feladata az újraevangelizálás**, hogy a Szentlélek vezetésével megújulva és az élő hit tanúságtételével megtapasztalhatóvá tegye az Atyaisten szeretetét és az ő megtestesült Fiát, mint a világ egyetlen Megváltóját és Üdvözítőjét

Az újraevangelizálás **egyszerre több feladatot jelent** az Egyháznak és benne minden keresztény katolikus embernek.

– *A vallásos embereknek* meg kell erősödniük a krisztusi életben, hogy ellen tudjanak állni a világ kísértéseinek, és életükkel, önzetlen szeretetükkel hatékonyan tegyenek tanúságot hitükről, Jézus Krisztusról és az ő feltámadásáról, aki reményünknek alapja és táplálója.

– A csupán *hagyományokat ápoló keresztényekkel* találkozáskor – egy-egy szentség-kiszolgáltatás: keresztelés, elsőáldozás, bérmálás, esketés, temetés stb. alkalmával –, újra meg kell hívni őket Krisztus követésére, hitük megújítására, hitismereteik korszerűsítésére, életfelfogásuk és életmódjuk felülvizsgálatára. Egyben segíteni kell őket életük problémáinak megoldásában: a családi béke, a gyermeknevelés, a betegek ellátása, a szegények gondozása stb. terén.

- *Minden új nemzedéket* misszionálni kell az un. katekumenális katekézissel, azaz minden embert el kell vezetni a személyes megtérésre és az elkötelezett keresztény élet vállalására.
- A „katekézis” és a „beavató szentségek” által be kell vezetni a hitbe, a keresztény életbe illetve a keresztény közösség életébe a *kereső megtérőket*, illetve visszavezetni azokat, akik bármi okból eltávolodtak.
- Végül a fenti feladatok elvégzésére alkalmas *munkatársakat meghívni, kiképezni és nevelni*, hogy hatékonyabban tudják apostoli küldetésüket teljesíteni.

A vértanúk Egyháza

Az evangélium hirdetése, a keresztény tanúságtétel soha nem volt könnyű feladat, és nagyon sokaktól követelt meg **bátor helytállást, hősiek vértanúságot**. Így volt ez már az apostolok korában, a Római Birodalom keresztényüldözései idején, Európa megtérítése során... És **így van ez ma is** a világ különböző részein. A vértanúk sokszor kifejezetten keresztény hitük miatt, de nem ritkán a keresztény szeretetből vállalt szolgálatuk, a szegények és elnyomottak védelme miatt szenvednek és áldozzák fel életüket.

? Beszéljük meg!

Mit jelentenek ezek a szavak: katekumen, katekéta, katekumenátus?

Milyen missziós intézményeket ismerünk? Merre vannak magyar misszionáriusok a világban?

Milyen áldozatot kell napjainkban vállalnunk hitünkért? Kiket ismerünk a legutóbbi évek vértanúi közül?

Mi hogyan vehetünk részt hitünk terjesztésében, az újraevangelizálásban? Milyen katolikus missziós szervezetek tevékenykednek hazánkban? Milyen ifjúsági szervezetekben vehetünk részt tevékenyen az evangélium szolgálatában?

FÜGGELÉK

A LITURGIÁBAN HASZNÁLTOS LEGISMERTEBB LATIN KIFEJEZÉSEK ÉS IMÁK

(hogy könnyebben megtanuld, fonetikusán is leírtuk)

Katolikus keresztény köszöntés

Laudetur Jesus Christus! (Laudétur Jézusz Krisztusz) – Dicsértessék a Jézus Krisztus!

In aeternum! Amen. (In eternum Ámen!) – Mindörökké! Ámen.

A keresztvetés

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen. – (In nómíne Pátrisz et Fílií et Szpírítusz Száinktí. Ámen) + Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Ámen.

A szentmise válaszai

Dominus vobiscum! (Dominusz vóbiszcum) – Az Úr legyen veletek!

Et cum spiritu tuo! (Et kum szpíritu tuó) – és a te lelkeddel!

Oremus! (Órémusz!) – könyörögjünk!

Kyrie eleison! (Kírie elejszon) – Uram irgalmazz!

Christe eleison! (Kriszte elejszon) – Krisztus kegyelmezz!

Per Dominum nostrum Jesum Christum... (Per Dominum nosztrum Jézum Krisztum...) – a mi Urunk Jézus Krisztus által...

Per omnia saecula saeculorum. (Per omnia székula székulórum) – mindörökkön örökké.

Deo gratias! (Deo gráciász!) – Istennek hála!

Sanctus (Szanktusz) – szent

Agnus Dei (Ágnusz Dei) – Isten Báránya

Ite, missa est! (Íte missza eszt) – menjetek, küldetéstek van!

Benedicamus Domino! (Benedíkámusz Dominó) – Áldjuk az Urat!

Requiescant in pace! (Rekvieszkánt in páce) – nyugodjanak békességben!

Pater noster – Miatyánk

<i>Pater noster, qui es in caelis,</i>	Páter noszter kvi esz in célisz,
<i>sanctificetur nomen tuum, adveniat</i>	szanktificétur nómen tuum adveniat
<i>regnum tuum, fiat voluntas tua sicut</i>	regnum tuum fiát voluntász tuá szikut
<i>in caelo et in terra. Panem nostrum</i>	in céló et in terrá. Pánem nosztrum
<i>quotidianum da nobis hodie. Et</i>	kvotidiánum dá nóbisz hódie. Et
<i>dimitte nobis debita nostra, sicut et</i>	dímitte nóbisz débita nosztra, szikut
<i>nos dimittimus debitoribus nostris, et</i>	et nósz dímittimusz débitóribusz
<i>ne nos inducas in tentationem, sed</i>	nosztrisz. Et né nosz indúkász in
<i>libera nos a malo. Amen.</i>	tentációnem, szed líberá nósz á máló.
	Ámen

Ave Maria – Üdvözlégy

Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus. Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis, peccatoribus, nunc, et in hora mortis nostrae. Amen.

Áve Mária gráciá pléna, Dominusz tékum, benediktá tu in mulieribusz, et benediktusz fruktusz ventrisz tuí, Jézusz. Szánktá Máriá, Mátér Deí, órá pro nóbisz, pekkátóribusz, nunk, et in hórá mortisz nosztré. Ámen.

A SZENTÍRÁSI KÖNYVEK CÍMEINEK RÖVIDÍTÉSE

A Szentírás egyes könyveinek címét a következőképp szoktuk rövidíteni: A rövidítés után nem teszünk pontot! (Zárójelben lévő szám jelzi, hány fejezetből áll a könyv.)

Az Ószövetség könyvei:

Ter	Teremtés könyve (Mózes 1.)	(50)	Péld	Példabeszédek könyve	(31)
Kiv	Kivonulás könyve (Mózes 2.)	(40)	Préd	Prédikátor könyve	(12)
Lev	Leviták könyve (Mózes 3.)	(27)	Én	Énekek éneke	(8)
Szám	Számok könyve (Mózes 4.)	(36)	Bölcs	Bölcsesség könyve	(19)
Mtörv	Második Törvénykönyv (Mózes 5.)	(34)	Sir	Sirák fia könyve	(51)
Józs	Józsue könyve	(24)	Iz	Izaiás próféta könyve	(66)
Bír	Bírák könyve	(21)	Jer	Jeremiás próféta könyve	(52)
Rut	Rut könyve	(4)	Siral	Síralmak könyve	(5)
1Sám	Sámuel 1. könyve	(31)	Bár	Bárúk könyve	(6)
2Sám	Sámuel 2. könyve	(24)	Ez	Ezekiel próféta könyve	(48)
1Kir	Királyok 1. könyve	(22)	Dán	Dániel próféta könyve	(14)
2Kir	Királyok 2. könyve	(25)	Oz	Ozeás próféta könyve	(14)
1Krón	Krónikák 1. könyve	(29)	Joel	Joel próféta könyve	(3)
2Krón	Krónikák 2. könyve	(36)	Ám	Ámosz próféta könyve	(9)
Ezd	Ezdrás könyve	(10)	Abd	Abdiás próféta könyve	(1)
Neh	Nehemiás könyve	(13)	Jón	Jónás próféta könyve	(4)
Tób	Tóbiás könyve	(14)	Mik	Mikeás próféta könyve	(7)
Jud	Judit könyve	(16)	Náh	Náhum próféta könyve	(3)
Esz	Eszter könyve	(16)	Hab	Habakuk	(3)
1Mak	Makkabeusok 1. könyve	(16)	Szof	Szofonias próféta könyve	(3)
2Mak	Makkabeusok 2. könyve	(15)	Ag	Aggeus próféta könyve	(2)
Jób	Jób könyve	(42)	Zak	Zakariás próféta könyve	(14)
Zsolt	Zsoltárok könyve	(150)	Mal	Malakiás próféta könyve	(4)

Az Újszövetség könyvei:

Mt	Máté evangéliuma	(28)	1Tim	1. Timóteus levél	(6)
Mk	Márk evangéliuma	(16)	2Tim	2. Timóteus levél	(4)
Lk	Lukács evangéliuma	(24)	Tít	Titusz levél	(3)
Jn	János evangéliuma	(21)	Filem	Filemon levél	(1)
ApCsel	Apostolok Cselekedetei	(28)	Zsid	Zsidókhöz írt levél	(13)
Róm	Római levél	(16)	Jak	Jakab levele	(5)
1Kor	1. Korintusi levél	(16)	1Pt	Péter 1. levele	(5)
2Kor	2. Korintusi levél	(13)	2Pt	Péter 2. levele	(3)
Gal	Galata levél	(6)	1Jn	János 1. levele	(5)
Ef	Efezusi levél	(6)	2Jn	János 2. levele	(1)
Fil	Filippi levél	(4)	3Jn	János 3. levele	(1)
Kol	Kolosszei levél	(4)	Júd	Júdás levele	(1)
1Tessz	1. Tesszaloniki levél	(5)	Jel	Jelenések könyve	(22)
2Tessz	2. Tesszaloniki levél	(3)			

TARTALOMJEGYZÉK

Hitünk szent misztériumai	2
Ajánlás	5
Előszó	7
I. Hitünk misztériumait ünnepeljük	9
1. A kereszténység élő hit	10
Isten megszólítja az embert	12
2. A Szentírás	14
A Szentírás az Egyház életében	17
3. A Szenthagyomány és a Tanítóhivatal	20
Hitünk legfontosabb igazságai	22
4. Az ember hittel válaszol	25
Akik Jézus Krisztusban hisznek	28
5. Isten népe ünnepel	30
A liturgikus év	32
II. Az Eukarisztia misztériuma	37
6. A szentmise – az Eukarisztia	38
A szentmise liturgiája	41
A pap nélküli istentisztelet	42
7. A szentáldozás	44
Az Oltáriszentség tisztelete	45
8. Isten kegyelme éltet minket	47
A kegyelmet közvetítő szentségek	49
9. Az imádkozó Egyház istendicsérete	52
A személyes imádság	54
III. Isten misztériuma	58
10. Mit tudhat az ember Istenről?	59
Isten létének felismerése és elfogadása	61
11. A Szentháromság misztériuma	63
A Szentháromság ünneplése	66
12. Isten a világ teremtő Ura	68
Minden rossznak, bajnak forrása a bűn	72
Az első reménysugár	75
IV. A megtestesülés misztériuma	78
13. A Megváltó eljövételének előkészítése	79
Mária, Jézus édesanyja	84
14. A Fiúisten emberré lett	89
Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember	91
Jézus születésének ünneplése	94
V. A megváltás misztériuma	96
15. Jézus meghirdeti Isten országát	97

Jézus az Atya akaratának teljesítője	99
Jézus Krisztus felszólít követésére	101
16. A gyógyulás szentségei	104
A bűnbocsánat szentsége.....	104
A betegek kenete	109
A szent negyvennap (Nagyböjt)	111
17. Jézus a mi Megváltónk	114
Jézus által Isten kiengesztelődött velünk	117
A feltámadás tanúi	119
A húsvéti misztérium ünneplése.....	125
18. A keresztyén beavatás szentségei	130
A keresztség szentsége	130
A bérálás szentsége.....	133
19. Jézus visszatért az Atyához	137
Mi lesz velünk, ha meghalunk?	138
Jézus ismét eljön a világ végén	140
Isten újjá teremti a világot	142
VI. Az Egyház misztériuma	144
20. Jézus elküldte a Szentlelket	145
Az Egyház életének elindulása	147
21. Az Egyház Krisztus titokzatos teste	150
Az Egyház a Szenthagyomány őrzője	152
22. A közösség szolgálatának szentségei	156
Az egyházi rend szentsége	156
23. A házasság szentsége	160
24. Küldetésünk a világban	164
Függelék.....	167
A liturgiában használatos legismertebb latin kifejezések és imák.....	168
A szentírási könyvek címeinek rövidítése	170
Tartalomjegyzék	171